

Napad na Lovrenc je že pripravljen

Prihodnji petek zvečer bodo zagoreli pod Pohorjem prvi taborni ognji velike mladinske akcije **SVOBODNO POHORJE '70**. 3.000 mladih ljudi se bo v desetih partizanskih brigadah in odredih z imeni zgodovinskih enot narodnoosvobodilne vojske učelo v usklajenih in tajnih pobedah premikati prvi Lovrenc na Pohorju, kjer se je utrdil močan sovražnik, ki strahuje vse področje Pohorja. V nedeljo, 31. maja zjutraj bodo vse partizanske in teritorialne enote, ki jih bodo podprli letalstvo s padalci in enote redne vojske, napadle sovražno postojanko. Po bitki bo v Lovrencu velik miting, na katerem bo govoril predsednik ZMJ Janez Kofjanec.

Približno 200 dolenskih tabornikov, mladincev in članov drugih organizacij bo združenih v Dolenjskem odredu, ki bo s Prečernovo brigado in Laškovičevim odredom izvedel pohod čez najlepši del Pohorja, v glavnem delu napada na Lovrenc pa z zanimivo taktično nalogo ob podpori padalcev in vojakov JLA prebil sovražnikovo bojno črto na najbolj življenjskem delu.

Dolenski odred bo odšel iz Novega mesta v petek, 29. maja popoldne. Prvo noč bo prešpali v Vuzečici, drugo pa sva položaj na visokogorski kmetiji, kjer bo spet miting in taborni ogenj. Srečali se bodo stari in novi znanci, stari in mladi partizani, gostoljubni domačini pa jim bodo odkrili marsikatero skrivnost legendarnih pohorskih godov. Povrtek bo v nedeljo popoldne s avtobusom. Taborniki lahko dobe vse informacije pri svojih načelnikih, mladinci pa pri predsednikih aktivov.

Telovadni asi v Kočevju

Jugoslovanska telovadna zveza je zaupala TVD Partizanu Kočevje izvedbo prvenstvenega tekmovanja zveznega ranga v orodni telovadbi. Na tekmovanje bo prišlo nad 40 telovadcev iz vse Jugoslavije, med njimi tudi Cerar, Brudnik, Vratič, Kersnič, Srot in drugi. Tekme, ki jih bodo sodili mednarodni sodniki, bodo 30. in 31. maja v domu telesne kulture. Tekmovalci bodo v obveznih in prostih vajah na vseh orodjih. Na podlagi izida tega tekmovanja bo sestavljena jugoslovanska vrsta telovadcev za svetovno prvenstvo, ki bo letos v Ljubljani. To zvezno tekmovanje bo tudi lep uvod v praznovanje 60-letnice telesne kulture v Kočevju. A. A.

Danes slavijo svoj praznik pripadniki jugoslovanskega vojnega letalstva, z njimi vred pa tudi vsi naši narodi, ki dobro vedo, kako dragoceno je delo pogumnih čuvarjev svobodnega neba nove Jugoslavije. Več o letalih berite na II. strani današnje številke; pred praznikom smo jih obiskali, danes pa jim hkrati z vsemi našimi naročniki, bralci in sodelavci prisrčno voščimo vse najboljše za 21. maj! — Na sliki: mehanik Gaši Murat pomaga pilotu Ivu pri pritrjevanju padala pred vstopom v reaktivce. (Foto: S. Dokl)

SPOMINSKA PLOŠČA IN RAZSTAVA

Raka: oddolžitev rojaku

V soboto so za stoletnico rojstva M. Humeke odkrili spominsko ploščo v rojstnem Gradišču

Gradišče vasica, vtisnje na med vinograde in gozd, strešja oddaljena od Rake, je rodila našemu narodu pomembnega sadjarja, čebelarja, ustanovitelja slovenskega Sadjarskega društva in lista slovenski sadjarske ter kasneje »Sadjar in vrtnar«, pisca pomembnih kmetijskih strokovnih del, ustanovitelja zveze jugoslovanskih čebelarskih društev itd. — Martina Humeke.

Koliko cenijo to delo njegovi učenci in strokovni delavci v kmetijstvu ter domačini, je pokazalo tudi slo-

JANEZ KRAMARIČ

Povabljen k Titu

Znani kulturni in družbeno-politični delavec Janez Kramarič iz Črnomlja bo s 12-člansko slovensko delegacijo obiskal za rojstni dan predsednika Tita v Beogradu. Tovariš Kramarič bo tako v imenu prebivalstva vse Boke krajine in širše Dolenjske izročil maršaku naše lekrena voščila. Pred odhodom nam je obljubil, da bo v tisk in podrobno sli z obiska posredoval bralcem našega lista.

VRATA OKNA POLKNA NA ribnica KREDIT

Predsednik Tito se 27. aprila lani na proslavi v Velenju podpisuje v knjigo pohoda pionirjem, ki so šli po poti XIV. divizije (Foto: M. MOŠKON)

V življenju človeka je 78 let dolga doba: za voditelja nekega ljudstva, ki si je moralo v revoluciji kovati svobodo in v njej iskati luč napredka, to ni ne lahka ne kratka pot. Titov rojstni dan je hkrati tudi simbol naše mladosti, mladosti naše mladine. Po vsem svetu ga poznajo kot modrega voditelja — in vsi ljudje, ki želimo mir na svetu, mu iz srca voščimo vse dobro za rojstni dan!

Večji poudarek zvezam z vzhodom

Premajhno sodelovanje s sosednjo Hrvatsko pri gradnji cest

15. maja je bila v Kočevju seja upravnega odbora medobčinskega cestnega sklada Novo mesto, na kateri so razpravljali o načrtu razvoja cestnega omrežja Slovenije, o novem zakonu o cestah in o nekaterih obveznostih tega cestnega sklada. Seje so se udeležili tudi predstavniki cestnega sklada Slovenije, izvršnega sveta in občin iz tega območja.

Na načrt razvoja cestnega omrežja in hitrih cest v Sloveniji, ki ga je izdelal republiški cestni sklad, je bi-

lo danih več pripomb. Tako so nekateri menili, da je dan prevelik poudarek cestnim zvezam v smeri sever — jug, premajhen pa v smeri

vzhod — zahod. Opozorili so tudi na premajhno sodelovanje pri načrtovanju cest s sosednjo Hrvatsko. Pred-

(Nadaljevanje na 6. str.)

S sobotne slovesnosti pred Humekovo rojstno hišo v Gradišču pri Raki.

(Foto: M. Legan)

VREME
OD 21. DO 31. MAJA
Nekako 22. in 23. in okrog 30. maja lepo vreme. V ostalem nestalno s pogostimi padavinami in nevihtami, obenem ohladitev. Dr. V. M.

Obdavčenje kmetov

Po katastrskem ali po dejanskem dohodku posestva? - Pri obeh oblikah davka se lahko pojavijo slabosti - Prispevki kmetov v občinski in republiški proračun naj se ne bi zvečali

V razpravah o družbenih prispevkih kmetov - kmetje jim pravijo davki, ker vse izterjujejo občinski organi - sta preči predvsem dve vprašanji: višina takih prispevkov in kako jih določati.

Zastopniki izvršnega sveta republiške skupščine so na več razpravah o teh vprašanjih menili, da se prispevki kmetov v občinski in republiški proračun ne bi zviševali. Od zvečanih dohodkov, ki jih je treba v kmetijstvu zvišati z večjo proizvodnjo, naj bi se stekalo več sredstev za zdravstveno in starostno zavarovanje kmetov. Večji dohodki kmetovalcev naj bi pospešili uvedbo pokojninskega zavarovanja in njegovo vzdrževanje.

Take napovedi so za kmetovalce ugodne. Upaj-

mo, da bodo tudi občine lahko upoštevale take predloge.

Več pomislekov je o predlogu, da bi uvedli prispevke kmetovalcev po dejanskih dohodkih in opustili sedanje obračunavanje po katastrskem dohodku. Mnenja so sicer deljena. Nekateri upravičeno trdijo, da je prispevek od kmetijske dejavnosti treba odmerjati od ustvarjenega dohodka - od dela, ne od lastnine. Drugi pa trdijo, da bi se taki prispevki lahko spremenili v davek na podjetnost. Poleg tega opozarjajo, da bi bilo težko ugotovljati dejanske dohodke kmetov. Kdor bo prijavil vse dohodke, bo prispeval za skupne potrebe več, kdor jih bo nekaj prikril, pa manj.

Za obe trditvi je dovolj dokazov. Zato je toliko težje določiti pravično odmero prispevkov iz kmetijstva za družbene potrebe. Starec ima veliko posestvo. Ker je sam, ga ne more obdelovati. Pomagati mu noče nihče, niti prevzeti posestva. Ali naj plačuje prispevke od velikosti posestva ali od svojega dohodka? Zasebni gostilni-

ZNAMENJE ODPORA - Trije črnski študentje pred državno univerzo v Jacksonu (zvezna država Mississippi) dvigajo pesti, kakor to delajo »Crni panterji«, v znak protesta proti nasilju nacionalne garde, ki je ubila dva črna študenta. Na razbitem okenskem steklu nad tremi študenti so vidni sledovi krogel.

Telefoto: UPI

TELEGRAMI

LONDON - Britanski premier H. Wilson je naposled končal negotovitost v britanskih političnih krogih in uradno sporočil, da bodo splošne parlamentarne volitve 18. junija letos. Zadnje volitve so bile marca 1966.

PARIZ - Severnovietnamski predstavnik na pariskih pogajanjih o Vietnamu je zagrozil, da se utegnejo pogajanja končati, če bo ZDA bombardirale Severni Vietnam.

SAARBRÜCKEN - Na kongresu zahodnonemške socialno demokratske stranke je bil za predsednika stranke izvoljen Willy Brandt s 318 glasovi izmed 331 možnih.

MOSKVA - Armadni general Siemenko poveljnik štaba sil varstvenega pakta, je ob 15. obletnici pakta potrdil, da Albanija ni več članica te vojaške zveze.

KJOBENHAVN - Danski sociolog Wolff je opozoril dansko vlado, da skandinavskim državam grozi nevarnost, da se bo v njih čedalje bolj zbirala mafija.

BUKARESTA - Severno Romunijo so prizadejale katastrofalne povednji, kakršnih ne pomnijo nad sto let. Je dejal še romunske partije Ceausescu po vrnitvi iz dvodnevne potovanja po poplavljenih območjih.

MOSKVA - Moskovski tisk piše, da je sovjetsko republiko Dagestan v noči med 14. in 15. majem prizadelo potres med sedmo in osmo stopnjo. Področnosti o številu žrtev niso objavili, domnevajo pa, da je škoda znatna.

Večja proizvodnja obutve

Letos nameravamo v državi povečati proizvodnjo obutve predvidoma na 33 milijonov parov čevljev, kar bo pribl. 6,4% več kot je znašala lanska proizvodnja. Doslej je domača obutvena industrija prodala na domačem trgu pribl. 20 milijonov parov obutve, na kar vpliva tudi velik uvoz čevljev: samo v zadnjih 3 letih smo povečali uvoz obutve od 350.000 parov na 3 milijone parov.

Jože Petek

tedenski zunanjepolitični pregled

Tik pred drugim sestankom med zahodnonemskim kanclerjem Brandtom in predsednikom vzhodnonemške vlade Stophom je predsednik državnega sveta Nemške DR Walter Ulbricht nepričakovano odpotoval v Moskvo. In medtem ko se je v Kremliju pogovarjal s prvim sekretarjem KPSZ Brežnjevem, se je Brandtov poslanec v Moskvi, dr. Egon Bahr, pogovarjal s sovjetskim zunanjim ministrom Gromikom.

Pogovori so potemtakem postali pravilo v Evropi ne glede na vse, kar se dogaja v Indokini in na Srednjem vzhodu. Nenadni Ulbrichtov obisk v Moskvi spravlja v zvezo s sestankom Brandt-Stoph v Kasselu v četrtek 21. maja. To pot je sestanek na zahodnonemškem ozemlju, medtem ko je bil erfurtski sestanek pred dvema mesecema, 19. marca 1970, na vzhodnonemškem ozemlju.

Tik pred kasselskim sestankom je vzbudil pozornost dogodek, ki je močno razburil duhove v vzhodnem Berlinu. Svetovna zdravstvena organizacija je na zasedanju v Ženevi za leto dni odločila sprejem NDR v članstvo te agencije OZN. Berlin je obtožil Bonn, da je preprečil sprejem NDR v svetovno zdravstveno organizacijo. V Bonnu pa trdijo, da bi NDR lahko že prej sodelovala pri delu te organizacije, ko bi bila pred dvema letoma privolila v bonški predlog o skupni delegaciji. (ZRN je že od prej članica svetovne zdravstvene organizacije.)

V Bonnu so kljub temu prepričani, da ta »praska« ne bo resneje ogrozila sestanka v Kasselu. Vse kaže - piše »Frankfurter Rundschau« - da se NDR pripravlja na dolga obdobja pogovorov in pogajanj. Po mnenju časopisa tudi ni izključeno, da bo Willy Stoph v Kasselu privolil v ustanovitev stalne delovne komisije, če bi bil Brandt pripravljeno vključiti v dnevni red pogajanj tudi elemente osnutka meddržavne pogodbe med obema Nemčijama. Ta osnutek je bil vsebovan v pismu Walterja Ulbrichta za-

NEW DELHI - V Indiji je še pritenila huda vročina. V zveznih državah srednje Indije imajo 43 do 45 stopinj celzija. V Ahmedabadu so namerili najvišjo temperaturo v zadnjih 50 letih - 47,5 stopinje. V državi Bihar pa je malo pozneje dosegla temperatura kar 50 stopinj.

WASHINGTON - Ameriški vojaški strokovnjaki trdijo, da je zdaj v ZAR še sto sovjetskih pilotov, ki pilotirajo sovjetska vojaška letala.

SAFI - Thor Heyerdahl, junak ekspedicije Koniki, je s papirusovo ladjico RA II odplul iz Maroka na pot čez Atlantik. Prvi poskus prepluti Atlantik v papirusovi ladjici se mu je izjalovil, ko se mu je ladjica potopila sredi oceana.

Kassel

ba iskati predvsem v Moskvi in Bonnu. Očitno je v interesu Moskve, da se še naprej sporazumeva z Bonnom. Prav tako je za nadaljevanje pogovorov z Bonnom zainteresirana Varšava. Pred nekaj dnevi je govoril prvi sekretar PZDP Vladislava Gomułka. Ob najbolj zanimivem vprašanju - Odri in Nisi - je nekoliko presenetil javnost, ko je dejal, da stališči Varšave in Bonna do priznanja meje na Odri in Nisi danes nista niti več tako daleč vsaksebi. Taka izjava iz ust Vladislava Gomułka bi bila pred letom dni še nepojmljiva.

V ZDA se še ni poleglo razburjenje zaradi študentov na univerzi Kent - dveh fantov in dveh deklet - ki so jih pokosile kroglice nacionalne garde, ko je iz Auguste v državi Georgija prišla novica, da je nacionalna garda ustrelila dva črnca. Vse to je povezano s protestom proti Nixonovi politiki v Indokini. Za zdaj je težko reči, kdo je za Nixona bolj nevaren: ali mladina oziroma študenti - ali kongres (parlament). Številni senatorji trdijo, da si je predsednik Nixon prisvojil med drugim pravico, ki gre kongresu, pravico odločanja o vojni in miru. Težava je v tem, da se ZDA uradno v Južnem Vietnamu in Kambodži sploh ne vojskujejo. »Uradno« samo »pomagajo« zaveznikom.

Senat ima na voljo učinkovito orožje: lahko odreče finančna sredstva za nadaljnje vojskovanje v Indokini. Dolež si tega ni upal storiti iz bojazni, da ga ne bi obtožili, da mušča ameriške fante na cedilu. Toda če bo Nixonova politika postala še bolj nepriljubljena, si bodo senatorji morda upali storiti tudi ta korak.

tedenski notranjepolitični pregled - tedenski notranjepolitični pregled

SMERNICE ZA SREDNJE-ROČNI PLAN - Zvezna skupščina je prejšnjo sredo sprejela smernice za sestavo srednjeročnega družbenega plana razvoja Jugoslavije v naslednjih petih letih. To pa je šele prvi del sestavljanja srednjeročnega plana. Do konca junija bo treba poiskati ustrezne rešitve nekaterih zelo pomembnih sistemskih vprašanj, ki so še odprta. Med temi vprašanji so zlasti financiranje družbenopolitičnih skupnosti, zunanjetrgovinski in devizni režim, razširjena reprodukcija, bančni in kreditni sistem ter funkcioniranje in financiranje sklada za razvoj manj razvitih republik in pokrajin. Od ureditve teh vprašanj, ki je zaupano komisiji za revizijo in kodifikacijo zvezne zakonodaje, bo predvsem odvisno uresničevanje ciljev, določenih s srednjeročnim planom.

PREDSEDNIK TITO ODPRI SVETOVNO PRVENSTVO V KOŠARKI - V soboto popoldne je predsednik Tito odprl 16. svetovno prvenstvo v košarki v ljubljanski hali Tivoli. V soboto dopoldne pa je predsednik Tito sprejel na Brdu pri Kranju delegacijo mesta Ptuj, ki mu je kot svojemu častnemu meščanu izročila zlato plaketo. Poleg ptujске delegacije je sprejel tudi člani slovenske ekspedicije na Himalajo, ki so lani osvojili vrhova Anapurna II. in IV.

NA SEDLI SO SUSLANJU O RAZVRDNOTENJU DINARJA - V petek so se pred ljubljanskimi bankami pojavili dolgi repi ljudi, ki so pohiteli dvigniti devize na svoje potne liste. Nasedli so sušljanju iz »dobro obveščenih« virov, ki so namigovali, češ da bo dinar prihodnje dni razvrdaten in da bo treba po novem tečaju plačati dolar po

Sistemska vprašanja še čakajo odgovore

16 in 19 din. Seveda se te strogo zaupne novice niso uresničile in dolar še vedno stane 12,50 din.

PROTESTI ZOPER AGRESIJO - Po vsej državi so bila prajšnji teden protestna zborovanja, na katerih so naši delovni ljudje najodločneje obsodili ameriški vdor v Kambodžo, stopnjevanje vojne v Indokini in izraelsko agresijo na arabske države. Podobno zborovanje so v četrtek priredili tudi ljubljanski študentje, ki so ob tej priliki izrazili mnenje, da je bilo reagiranje naše družbe ob omenjenih dogodkih preveč mlado. Hkrati so predlagali, naj bi naša vlada prekinila diplomatske odnose z grško polkovniško vlado.

MANJ GOVEDI, VEČ PRASIČEV - Od leta 1967 do marca letos se je v naši državi zmanjšalo število govedi od 5.710.000 na 5.038.000, število ovac pa od 10.329.000 na 8.974.000. Število prašičev pa se je povečalo od 5.094.000 v lanskem jeseni na 5.565.000 sredi letošnjega marca. Število perutnine pa se je v istem času povečalo od 37 na 41 milijonov.

V zadnjem času smo zaradi pomanjkanja mesa uvozili 5000 ton mesa za predelavo in 14.000 ton mesa za turistične kraje.

LETALSKA RAZSTAVA NA BRNIKU - Na letališču Brnik pri Kranju bo od 21. do 26. maja, vsak dan od 9. do 19. ure, velika razstava vojnega in civilnega letalstva. Vsak dan bodo nastopali tudi športni padalci, akrobatska skupina domačih reakcijskih letal Galeb in nadzvočni letala. Najboljše učence slovenskih šol pa bo letalsko podjetje Inex Adria prevažalo z Brnika do Kvarnerja in nazaj.

SPET DRAŽJE ZAVAROVANJE? - Upravni odbor združenja zavarovalnih zavodov Jugoslavije je ugotovil, da se rezerve zavarovalnic spet zmanjšujejo in da bi bilo treba ponovno povečati zavarovalne tarife. To velja za zavarovanje posevkov, živine in motornih vozil. Tako naj bi tarife za zavarovanje osebnih avtomobilov povečali za 51 odstotkov.

Stefan Zweig:
**ZAPEČATENI
VLAK**
LENIN - 9. aprila 1917

Njihov prihod na kolodvor ni zbudil nikakršne pozornosti. Niso prišli ne časnikarji, ne fotografi. Kdo pa pozna v Sviči tega gospoda Uljanova, ki si je v pomečkanem klobuku, ponošenem sukničju in težkih gozzericah, med skupino moških in žensk, otovorjenih s kovčki in košarami, molče poiskal prostor v vlaku. Vsi ti ljudje okrog njega niso prav nič drugačni na pogled, kot neštet drugi izseljenci iz Jugoslavije, Malorusije, Romunije, ki v Zürichu pogosto sedijo na svojih kovčkih in počivajo nekaj ur prej, preden jih pošljejo na francosko morje in naprej v prekornorske dežele. Švicarska delavska stranka, ki tega potovanja ne odobrava, ni poslala svojega zastopnika. Prišlo je le nekaj Rusov, ki so poutnikom prinesli malo hrane in da po njih pošljejo pozdrave v domovino. In prišlo je tudi nekaj takih, ki so še v zadnjem trenutku poskušali pregovoriti Lenina, da naj ne gre na to »nesmiselno in zločinsko pot«. Toda odločitev je bila nepreklicna. Ob treh in deset minut je dal spovednik znamenje za odhod. Vlak je tako odpeljal proti Gottmandingenu, nemški obmejni postaji. Tri in deset minut! Od tega trenutka je svetovna ura ubrala drugačen tek.

Milijoni ubijalskih krogel je bilo izstreljenih v svetovni vojni, največjih, najmočnejših in najdlje leteljih projektilov, ki so jih izumili inženirji. Toda noben izstreljek ni poletel tako daleč in tako odločno vpilval na usodo nove zgodovine kakor ta vlak, ki je bil nabit z najnevarnejšimi, najodločnejšimi revolucionarji stoletja, ob tej uri zdrvel od švicarske meje skozi vso Nemčijo, da bi prišel v Petrograd in tamkaj zrušil red dotedanjega časa.

V Gottmandingenu je stal na tiru ta edinstveni projektil, vagon drugega in tretjega razreda, v katerem so se ženske usedle v drugi razred, moški pa v tretjega. S kredo zarisana črta na tleh je ločila kot nevtralnno cono področje ruske oblasti od oddelka dveh oficirjev, ki sta spremljala ta transport živega ekrazita.

Vlak je brez nezgode drvel skozi noč. Le v Frankfurtu so nenadoma pritekli, nemški vojaki, ko so slišali, da se peljejo ruski revolucionarji. Ob drugi priložnosti je bil zavrnjen poskus nemških socialdemokratov, ki so hoteli govoriti s potniki. Lenin je dobro vedel, kakšen sum bi padel nanj, če bi na nemških tleh spregovoril eno samo besedo s kakim Nemcem. Na Švedskem so jih slovesno pozdravili. Lačni potniki so planili k mizi s švedskim zajtrkom: »smörgas« se jim je zaadel prav neverjetno čudo. Potem je Lenin moral privoliti, da so mu namesto njegovih težkih gozzeric kupili nove čevlje in nekaj obleke. Nazadnje so prispeli na rusko mejo.

Značilno je, kaj je Lenin najprej naredil na ruskih tleh: ni gledal posameznih ljudi, temveč se je vrgel na časopise. Stirinajst let ni bil v Rusiji, ni videl dežele, ne zastave, ne vojaške uniforme.

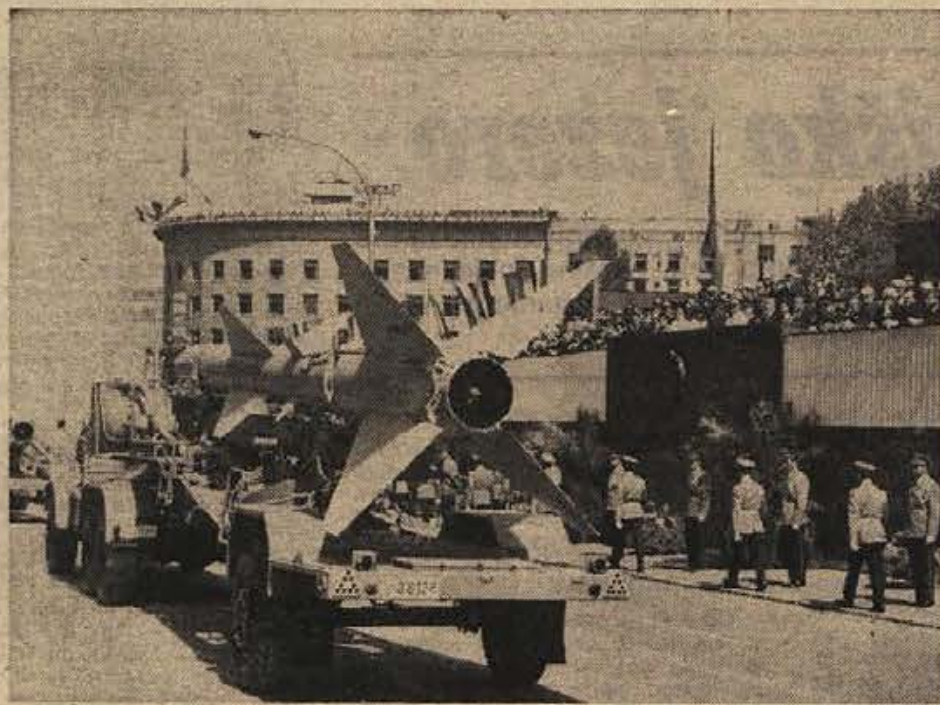
Vladimir Iljič Lenin med poskusi s prvim sovjetskim električnim plugom na posestvu Moskovskega višjega zootehničnega inštituta — 22. oktobra 1921

Toda ta jekleni ideolog ni bruhal v jok kakor drugi, ni objemal osuple vojake, ki niso slutili ničesar, kakor so jih objemale ženske. Najprej časopis, Pravda, da vidi, ali ta časopis, njegov časopis, dovolj krepko podpira mednarodno stališče.

Jezno ga zmečka. Ne, ne podpira ga dovolj krepko, še zmeraj čenča o domovini, o patriotizmu, še zmeraj je premalo revolucionaren v njegovem smislu. Čuti, kako je prišel v skrajnem času, da obine krmilo in da potisne svojo življenjsko idejo naprej, proti zmagi. Ali pa bo to lahko storil? Zadnji nemir, zadnja bojazen. Ga ne bo dal Miljukov takoj aretirati v Petrogradu, kot se je tedaj mesto že imenovalo, vendar ne za dolgo. Prijatelja, ki sta mu prišla naproti, Kamenjev in Stalin, se nekam čudno in skrivnostno smehljata v temnem oddeku tretjega razreda, ki ga slabo osvetljuje dogorevajoča sveča. Ne odgovarjata mu, ali pa mu nočeta.

Toda nepopisen je odgovor, ki mu ga daje stvarnost. Ko je vlak zapečal na Finsko postajo, je bil velikanski trg pred njo poln desetstisočev delavcev, častnih straž vseh vrst orožja. Vsi so čakali človeka, ki se vrača iz izgnanstva. Iz grmi Internacionala, in ko je Vladimir Iljič Uljanov prišel s postaje, takoj so tega človeka, ki je še predčerašnjim staloval pri skromnem čevljarju, pograbile stotine rok in ga dvignile na oklopni avtomobil. Vanj so se usmerili zarometi s hiš in s trdnjave, on pa je z oklopnega avtomobila prvič spregovoril ljudstvu. Ulce so se stresle in hitro se je začelo tistih deset dni, ki so stresli svet. Granata je udarila in zrušila staro cesarstvo, zdrobila stari svet.

(Konec)

V POČASTITEV 25. OBLETNICE OSVOBODITVE IN ZMAGE NAD FASIZMOM je bila 9. maja v Beogradu velika vojaška parada. V njej so sodelovale enote JLA in teritorialne obrambe. Razen vrhovnega komandanta oboroženih sil SFRJ maršala Josipa Broza-Tita si je parado ogledal tudi predsednik republike Zambije dr. Keneth Kaunda. — Na sliki: najsodobnejše rakete zemlja—zrak so bile v paradi v čalonu motoriziranih enot. (Foto: Tanjug)

O RAZVOJU KMETIJSTVA IN SAMOUPRAVNIH ODNOSOV NA VASI (8)

Tudi kmet je vendar naš človek

Preživeli pogledi vse manj ovirajo spoznanje, da kmeta ni mogoče izvzeti iz samoupravnega organiziranja — Predlog za kmečke sekcije

V vrsti prispevkov o kmetijstvu, ki smo jih v nadaljevanjih objavili na tej strani in katerih podlaga so bile teze CK ZKS, smo skušali preprosto razmotiti poglavitna vprašanja nadaljnega razvoja našega kmetijstva. Republiška konferenca ZKS bo, kot je znano, na posebni seji v juniju dokončno oblikovala izredno pomembna stališča in sklepe, zato je v ta namen dala v javno razpravo teze o razvoju kmetijstva in samoupravnih odnosov na vasi, o katerih te dni že razpravljajo v občinskih in medobčinskih družbenopolitičnih organizacijah.

Naj v zadnjem prispevku zapišemo še nekaj misli o nalogah družbeno-političnih organizacij in političnem delovanju na vasi. Brez te aktivnosti ni mogoče pričakovati, da se bodo razmere, v katerih sedaj deluje kmetijstvo, izboljšale, brez njih ne bo učinkovitega usmerjanja razvoja kmetijstva.

Malokatero sistemsko vprašanje je v naši povojni zgodovini doživljalo tolikšne

spremembe kot odnos do zasebnega kmeta, lastnika zemlje. V NOB in v času povojne graditve je Zveza komunistov znala prilegniti kmeta, čeravno so bili takratni časi najhujši in je bilo treba kmetu mnogo več jemati kot dajati.

Nemalo kmetovalcev je svoj odnos spremenilo v času prisilnega podružbljanja zemlje. V tem času se je število kmetov-članov ZK skrčilo na neznatno število, ki nikakor ni v skladu z razmerjem slojev prebivalstva, nad tem dejstvom pa se je treba zamisliti.

50 milijonov za nakup drobne kmetijske mehanizacije

Za uvoz blaga osebne porabe za 1970 je zvezni izvršni svet določil znesek 437,5 milijona dinarjev. Med drugimi je v tem znesku določenih 50 milijonov dinarjev za nakup drobne kmetijske mehanizacije. Od tega bodo dobile polovico deviz delovne organizacije, ki proizvajajo drobno kmetijsko mehanizacijo v kooperaciji s tujimi proizvajalci, polovico pa trgovske organizacije, ki tako opremo za stroje uvažajo, ki bodo predstavljala jasno

dolgoročno usmeritev, bodo prispevala še do večjega političnega delovanja in sodelovanja kmetovalcev zlasti zato, ker jih oblikujemo javno, v duhu družbene reforme, dragocenih spoznanj in izkušenj iz bližnje preteklosti.

V Socialistični zvezi delovnega ljudstva so se v mnogih krajih že uveljavile kmetijske sekcije, v katerih sodelujejo kmetje, predstavniki kmetijskih organizacij in drugi. Pravič nas ne bi smelo biti strah ustanavljati tudi kmečke sekcije, v katerih bi delovali kmetje sami. SZDL je vendar organizacija, v kateri se usklajujejo različni interesi posameznih skupin. Kmečke sekcije bi bilo koristno povezovati tudi v republiškem merilu. Tudi kmet je vendar naš človek in ne moremo ga izvezati iz samoupravnega organiziranja, s pomočjo katerega bi se lahko bolj organizirano loteval ekonomskih, socialnih, kulturnih in političnih vprašanj.

Inž. M. LEGAN

V marcu še skok cen v trgovini na debelo

V primerjavi z letošnjim februarjem je trgovina na debelo marca povečala cene za 0,2%, če pa jih primerjamo s stanjem v lanskem marcu, so bile višje kar za 5,7%. V letošnjem prvem tromesečju so bile povprečne cene v trgovini na debelo v Sloveniji za 7,5% višje kot lani v istem času. Zivilske izdelke je trgovina na debelo marca podražila za 0,2%, tekstilne izdelke za 0,1%, gradbeni material za 0,6% ter pisarniške in šolske potrebščine za 0,2%. Enake cene so obdržala goriva in maziva, usnje in gume, gospodinske potrebščine ter umetna gnojila.

Na 100 družin: 45 hranilnih knjižic v Sloveniji

Najnovejši podatki o varčevanju v Jugoslaviji kažejo, da naši ljudje še naprej nestrno varčujejo in da je varčevalcev vedno več. V Makedoniji pride zdaj na 100 družin že 48 hranilnih knjižic, v Sloveniji pa na 100 družin 45 hranilnih knjižic. Na Kosovem se varčevanje še ni razvilo kaj prida, saj ima tam komaj 6 odst. družin svoje hranilne knjižice. Med varčevalci delavci varčuje zdaj vsak tretji delavec, med kmoti pa vsak deseti prebivalec.

Še ena zanimiva primerjava

Po podatkih zveznega zavoda za statistiko so se lani povečale cene industrijskih proizvodov v primerjavi s stanjem v 1968 za 3 odst., zivilskih proizvodov za 5 odst., kmetijskih pridelkov v celoti za 10 odst., cene goveje živine za 16 odst., prašičev za 30 odst., perutnine in jaje za 8 odst., mleka in mlečnih proizvodov za 4 odst., svežih rib za 5 odst. in cene povrtin za 12 odstotkov.

Lansoletni promet v gostinstvu

Za 19 odst. se je lani povečal v celoti (nominalno) promet v gostinstvu SFRJ, realno pa za 11 odst. V primorskih mestih se je promet povečal za 28 odst., za prav toliko pa tudi v zdraviliščih; za 16 odst. je bil večji v glavnih mestih republik in alpskih krajih pa za 17 odst., medtem ko so zabeležili v drugih turističnih krajih za 19 odst., v neturističnih krajih pa za 14 odst. večji promet v gostinstvu.

Kmetijski nasveti

Proti plevlu v vrtninah

Prejeli smo prošnjo kmetovalca, v kateri sprašuje za nasvet, kako bi odpravil nadležen plevel v korenju. Kar precej kmetovalcev že zna uporabljati kemične pripravke (herbicide) za zatiranje plevelnih rastlin v žitu, naj tokrat zapišemo nekaj ugotovitev o uničevanju plevela v vrtninah, kamor šteje tudi korenje.

■ Že spočetka velja opozoriti, da je kemično uničevanje plevela v žitih enostavnejše zategadelj, ker spadajo žita v rastlinsko vrsto trav in s tem med enokaličnice, večina žitnih plevelov pa med dvokaličnice. Lastnost »strupov«, ki jih strokovno imenujemo selektivni herbicidi, pa je v tem, da drugače učinkujejo na dvokaličnice kot na enokaličnice.

Vrtnine pa so dvokaličnice tako kot večina plevelov. Zaradi tega je kemično uničevanje plevela v vrtninah težje in bolj zahtevno. Prjedalet mora biti zaradi tega še posebno previden in mora dosledno upoštevati napotke za uporabo. Da bodo pripravki bolje učinkovali, jih moramo uporabljati pred vznikom plevela na vlažni zemlji, če škropimo po vzniku, pa potrebujejo vsaj neka, ur tepega vremena.

■ Za zatiranje plevela v korenju priporoča Kmetijski inštitut pripravke gesagard ali afalon ali linuron ali tenoran ali region. Kot vemo že iz izkušenj s krompirjem, deluje gesagard le na mlajši plevel. Za zatiranje plevela v nizkem žitju priporočajo gesagard, malo bolj razredčen kot običajno. Za hektar veliko njivo ne smemo porabiti več kot 2 kg gesagarda. Priporočajo tudi region, ki je sicer znan pripravek za uničevanje cime krompirja razen njega pa svetujejo še patoran in gramokson.

Za uničevanje plevela v kumarah je dober pripravek alanap, v zelju gesagard in gramokson, v peteršilju in zeleni linuron in afalon, v čebuli pa gesagard.

INŽ. M. L.

— Dinar vam je padel, tovariš Mitja...
— Vem, vem!

(Karikatura iz JEZA)

Cerkniško jezero -

naši znanstveniki in naši ljudje ga bodo branili, da bo ostalo to, kar je - Zavarujmo delo narave, ki je nastajalo stotisočletja pred nami, nam in zanamcem v ponos, oddih in razvedrilo!

Nedavno tega se je v predavalnici na ljubljanski filozofski fakulteti zbralo toliko občinstva, da je presenetilo celo prireditelja Prirodoslovno društvo Slovenije. Tak odziv je imela tudi med širšim občinstvom in ne le med strokovnjaki skromna vest v časopisih, da prirejajo predavanje o zanimivostih Cerkniškega jezera.

Pozdravu referenta za predavanja geologa Dušana Novaka je sledil uvod in opis prof. Pavla Kunaverja, brez katerega, trdijo poznavalci, vsi Cerkniškega jezera neka niti ne moremo misliti. Z zanimanjem je poslušalstvo sledilo več kot polurugo uro trajajočim izvajanjem prof. Staneta Peterlina o zavarovanju in raziskovanju jezera, dr. Ivana Gamsa o geomorfoloških značilnostih, dr. Dragice Turnšek o geološki zgradbi, geologinje Nade Čadež o hidrogeoloških razmerah, geologa Rada Gospodariča o speleoloških zanimivostih, prof. dr. Maksa Wrabro o flori Cerkniškega jezera in okolice pa dr. Bortisa Sketa o favni na tem ozemlju.

Po vseh teh predavanjih se je kljub pozni uri razvilo živahno razpravljanje o tem, kakšna je bližnja usoda tega izjemnega naravnega pojava, na katerega je evropski svet že pred tremi stoletji opozoril J. V. Valvasor. Prijetni moramo, da je sicer slaven v znanstvenem svetu, da pa se je bati, da bi to slavo po sodobnih težnjah turistične ponudbe in povpraševanja utegnili postaviti na glavo in da se bo moral mor- da kmalu proti turistični trgovini

in njeni kratkovišnosti spet - zdaj okrog Cerkniškega jezera - strniti ob znanstvenikih tudi tisti krög kulturnih Slovencev, ki jih goli turistični iztržek ne preslepi, da bi zanj nepremišljeno žrtvovali lepote in znamenitosti, ki jih je narava ustvarjala tisočletja.

Ob sedanjih zaskrbljenosti za Cerkniško jezero, ki nam ga je narava podarila kot izjemnost svojega tisočletnega oblikovanja, turistični betonerji pa se že trudijo preoblikovati njeno delo v nekaj, kar je že lepšega in naravnega sama ustvarila marsikod drugod, tudi pri nas (Bled, Bohinj), si je poslušalstvo seve zastavljalo vprašanje, kako je sploh mogoče mimo mnenja znanstvenikov in mimo tega nepopravljivo zalivati z betonom - recimo najlepše - Karlovice...

»Plitvice so pa le Plitvice,« slišim govoriti sosede Hrvat. »Paklenica je pa le Paklenica,« in »Kornati so pa le Kornati...« - vse skrajša zaščiteni naravni parki, h katerim romajo leto za letom tisoči in tisoči oboževalcev lepote, ki jih je ustvarjal najboljši mojster oblikovanja: NARAVA.

Toliko tisočev Slovencev je bilo med temi oboževalci omenjenih lepote - in le to so lahko ugotavljali - da namreč sosedom Hrvatom ni bilo treba drugega, kakor da so delo narave zavarovali, da niso pustili in da ne puste nikomur, da bi to delo spreminjal ali celo uničeval, da so samo odprli poti do teh čudežev in jim se na misel ne

pride, da bi naravo kakorkoli posej- ljevali! Samo barujejo jo in no- omadeževano predstavljajo reham obcuovalcev.

Slovenci smo pri njih celo zelo v časteh kot varuhi naših naravnih lepote. Spominjam se, da je nedav- no Drago Kralj, morda naš najbolj- ši časopisni svetovalec, kje naj išče- mo nedotaknjeno lepoto in z njo mir in ubranost, zapisal besede ne- kega domačina z morja, ki je tožil o brezobzirnosti obalne industrije in turizma: »Vi Slovenci tega ne bi dovolili. Kako ste se postavili za svoj Bohinj!«

In smo se tudi za Sočo in njeno dolino, čeprav je tudi gospodarstvo obetalo nemajhne koristi. Prešli smo kljub temu dosti tiskarskega črnila - in uspeli.

Tako smo obvarovali naš gorski svet in njegove bistre vode.

Se žive tudi nekateri tistih, ki so se dolgo - kar lep kos svojega življenja - trudili, da imamo zdaj Triglavski narodni park. Kot ob njem, pravijo poznavalci, se je tu- di za Cerkniško jezero zataknilo pri posestnih pravicah in se ni posre- čilo, da bi tudi njega enako zašči- tilo. Saj gospodarske koristi v tem primeru niti ne bi bile tako vseob- če slovenske kot od zajezene Soče. Eni bi kaj malega pridobili s turiz- mom, drugi pa hkrati celo izgubili: lastniki zemljišč, ki bi jih pogoltni- la ojezeritev.

Morda je zdaj čas, da bi se zdru- žili tisti, ki se zavzemajo za zaščito Cerkniškega jezera pod imenom na- rodni park, in lastniki, ki bi name- sto noa le raje ostali na zemlji??!

Misel geologinje Nade Čadeževe - kako je pravzaprav nelogično, da se je nekoč lastnikom posrečilo ohraniti lastnino proti spremembi v narodni park, zdaj pa bo morda vendarle proti njihovi volji izgub- ljena, ker bo potopljena - je vred- na premisleka in sklepa, kaj je tre- ba družno storiti, da ohranimo ta izjemni naravni pojav, kakor se je ob vnetem pritrdjevanju prisotnih v imenu vseh izrazil naš znani bota- nik, nekompromisni branilec narav- nih lepote, prof. inž. Ciril Jeglič.

Ce se je treba torej spet za kaj boriti, se bomo seve borili. Vrste ne bodo redke.

Tri sto let SLAVE Valvasorjeve vojvodine Kranjske je vsaj tudi tri- sto let SLAVE CERKNISKEGA JE- ZERA. Pisec je temu »najčudovitej- šemu in najnenavadnejšemu čude- su v deželi Kranjski« posvetil ob- sežno poglavje. Ker smo morda v nemirni dobi, ki jo živimo, posve- čali več pozornosti drugim dobri- nam, pozabili pa enkratna čuda na- rave in se komaj navduševali zanje, ko smo zahrepeneli po daljni azijski Himalaji in njenih nevarnih vr- hovih, spregledali pa to, kar ima- mo pred nosom nič manj enkratne- ga, sledimo botaniku prof. dr. Mak- su Wrabru, ki je ob tej priložnosti svetoval, naj okrog Cerkniškega je- zera odpremo možnost kulturnemu in znanstvenemu turizmu. In Cerknica naj postane njegovo središče.

Dvoumiti pravzaprav ni kaj in ne bi smeli.

Jezero, ki je zdaj v nevarnosti, da bomo morali braniti njegove bistvene lastnosti, ni bilo kar tako uvrščeno že kot 9. zvezdčič v zbirko vodnikov KULTURNI IN NARAVNI SPOMENIKI SLOVENIJE! Pi- sec prof. Pavel Kunaver ga je s tem postavil med naše glavne spomeni- ke, kar nam jih je dala narava ali ustvarila človeška roka. In ker je isti pisec ob petdesletnici Društva za raziskovanje jam Slovenije leta 1961 pri Mladinski knjigi posvetil svoje izčrpano »CERKNISKO JEZE- RO« v besedi in stiki, pa je nema- ra knjizica že pošla, bi Kunaverje- vo delce morda objavili v časopis- nih nadaljevanjih. Ni Slovenca, ki bi ta enkratni naravni pojav z vse- mi njegovimi posebnostmi v raznih letnih časih kaj bolj poznal in ga znal predstaviti kot prav on. Saj ga je obiskoval in opazoval skoraj pol stoletja.

Te dni so vaščani Stranske vasi pri Novem mestu prav ogorčeni za- vršali za 200 let staro vaško lipo - in prav so imeli.

CERKNISKO JEZERO pa je le - CERKNISKO JEZERO.

NINA KORENE

Cerkniško jezero (iz knjige Mirka Rupla: Valvasorjevo berilo, Mladinska knjiga - 1951)

Član zveznega izvršnega sveta Tomo Granfil in namestnik zveznega sekretarja za zunanjo trgovino Boris Šnuderl sta bila v soboto na Dolenjskem. Na sliki: Jurij Levičnik, Toma Granfil in Boris Šnuderl (od leve) med pogovorom na Otočcu. (Foto: Splichal)

Se bo ISKRA razplamtela?

V Žužemberku bodo čedalje več izvažali: potrebujejo modernejšje stroje in večje delovne prostore - V starih prostorih kaj drugega

Letošnji proizvodni načrt v žužemberški ISKRI narekuje 8-odstotno povečanje proizvodnje. 450 delavcev bo naredilo za 40 milijonov dinarjev izdelkov. V štirih mesecih so plan uresničili z 98 odstotki. Medtem ko so lani izvozili samo desetino proizvodnje, bodo letos izvozili že 40 odstotkov izdelkov. Pretežno izvažajo na konvertibilno področje, največ keramičnih kondenzatorjev gre v Italijo.

Zal pa se pri večjem prodoru na tuja tržišča srečujejo tudi s težavami, ker tržišča ne morejo osvajati z velikimi serijami. Tako so

prisiljeni, da delajo manjše serije, ki drobijo proizvodnjo. Težava pa je več še zategadelj, ker so začeli močnejše izvažati pravzaprav sredi poslovne sezone: a v to so bili prisiljeni, saj je začela keramične kondenzatorje delati tudi EI Niš, zraven tega pa se prodaja televizorjev pri nas manjša. Sicer pa v Žužemberku sodijo, da bo prehodno obdobje pri močnejšem izvozu trajalo približno dve leti. V tem času bodo svoj izvoz povečali na dobri dve tretjini proizvodnje.

Menda ni treba posebej poudarjati, da z zastarelimi stroji in v pretesnih prostorih na tujem trgu ne morejo biti konkurenčni. Tovarno v Žužemberku so preuredili iz nekdanjega zadržnega doma in v prostorih, v katerih bi lahko normalno delalo 200 delavcev - zaposlenih pa je 450. Zato načrtujejo gradnjo novih proizvodnih prostorov, ki bodo nekaj sto metrov iz Žužemberka, kjer bodo lahko tovarno pozneje še širili. Proizvodna dvorana bo imela 4.000 kvadratnih metrov, leto bodo imeli za gradnjo na razpolago 3 milijone dinarjev, prihodnje leto pa bodo dobili še 3 milijone. Nakupili bodo več modernih strojev, nekaj jih bodo naredili tudi

sami. V naslednjih treh letih bodo proizvodnjo povečali za petkrat in zaposlili še 100 delavcev, pretežno tehnikov in inženirjev. V stari dvorani se bo lahko razvila druga proizvodnja in o tem se tudi že pogovarjajo. Nova ISKRA pa bo kajpak predstavljala velik napredek za Žužemberk.

Manjša plačilna sposobnost

V novomeški občini smo se lani srečevali s tako imenovano "aktivno" nelikvidnostjo, torej s tisto, ko delovna organizacija nima denarja zato, ker ji kupci slabo plačujejo račune. Zato je bilo lani več vnovčenih sodnih sklepov, več akceptnih nalogov in več primerov, ko so si morala podjetja izposojati denar za osebne dohodke iz rezervnih skladov. Vrednost vnovčenih sodnih sklepov je bila lani za več kot 7 milijonov din večja; teh sklepov je bilo 114 več kot 1968; akceptnih nalogov je bilo 360 več, vredni pa so bili skupaj za 25 milijonov din več kot 1. 1968. Tudi te številke opozarjajo, da bo treba kar največ denarja nalagati v obratna sredstva.

Podjetja naj skrbje, ne družba!

Vedno več poklicev se poteguje za skrajšano pokojninsko dobo ali za beneficirani staž, kot pravimo temu bolj učeno. Vsi predlagatelji - in teh je že cela vrsta - naštevajo celo goro dokazov, s katerimi utemeljujejo potrebo po skrajšani pokojninski dobi. Naštevajo mnoge težave posameznih delovnih mest, škodo, ki jo utrpel delavec pri zdravju, statistične podatke in drugo. Priznati moramo celo to, da utemeljive v mnogih primerih držijo. Kljub temu pa pot, ki jo ubiramo, ni pravilna.

Če vprašate v razvitejšem zahodnem svetu, kjer imajo v pokojninskih skladih gotovo več denarja kot pri nas, za koliko poklicev imajo priznano skrajšano pokojninsko dobo, boste presenečeni, ko boste zvedeli, da je teh poklicev zelo malo.

Kako torej rešujejo tam to vprašanje? Tuji pri njih so delavci enakih poklicev izpostavljeni enakim nevarnostim za zdravje kot pri nas, zaščito pri delu pa imajo

v mnogih primerih celo slabšo, kot je naša. Skrajšane pokojninske dobe pa ne priznavajo, ker so ugotovili, da veliko stane in da je to dajanje potuše podjetjem. Čim je priznana posameznim poklicem skrajšana pokojninska doba, je namreč skrb za delavce, ki delajo v teh poklicih, prepuščena družbi in v podjetjih se zanje ne zanimajo več.

Zato so ubrali boljše pot in prav bi bilo, ko bi jih tudi pri nas posnemali: za delavce v prizadetih poklicih morajo skrbeti podjetja, ki jih zaposlujejo. Z vnaprejšnjim ugotovitvijo krogov in delovnega mesta na delovno mesto morajo pravočasno preprečevati škodo, ki jo lahko povzroči delavčevemu zdravju daljšo opravljanje nevarnega dela. To pa pomeni, da n. pr. vozilca tovornjaka ne smemo izpustiti, da bo 25 let vozil kamion in nato, ko je popolnoma izčrpan, zahtevati od družbe, naj ga predčasno upokoji, ampak ga moramo prej v podjetju premeseliti na drugo delovno mesto.

Bo izvoz še kar napredoval?

Novomeška občina: povečanje za 55 odstotkov

Med najmočnejšimi slovenskimi izvozniki sta bila lani tudi dva Dolenjca: tovarna družba KRKA in Industrija motornih vozil sta se uveljavili na lestvici na sedmem in devetem mestu. Mnogi so s tako uvrstitvijo zadovoljni - dolenjsko gospodarstvo pa najavlja že nove izvozne uspehe in vsi so tako optimistično razpoloženi, da računajo na veliko povečanje letošnjega izvoza.

V novomeški občini računajo, da bodo izvozili za 22 milijonov dolarjev: izvoz se bo povečal kar za 55 odstotkov! V prvem tromesečju sta KRKA in IMV skupaj izvozila že za približno 3 milijone dolarjev. Skupen izvoz novomeške industrije je bil še za dobrih 500.000 do-

larjev večji. Zanimivo je, da se izvoz na konvertibilna področja naglo veča in da so v treh mesecih industrijska podjetja novomeške občine izvojni plan izpolnila s približno 20 odstotki. Razumljivo pa je, da bodo zaostanek ob začetku leta lahko nadoknadila. Samo izvojni načrt IMV predvideva za več kot 10 milijonov dolarjev izvoza, saj bodo za zahodno tržišče prodali 12.000 kamping prikolic. Vse močnejše pa se usmerjajo v izvoz tudi manjša podjetja, ker so proizvodnjo močno povečali in ker doma ne morejo prodati vseh izdelkov. Kajpak na vključevanje v izvoz ne gre povsod lahko, saj se morajo boriti na tujem trgu z nižjimi cenami, kot so prodajali doma.

Pomoč ob lastnem razvoju

Občina Metlika sklepa s podjetji družbeni dogovor za sofinanciranje javnih del

Letos je občinski proračun tako osiromašen, da ne bo mogel podpreti programa javnih del toliko, kot so prvotno računali, zato je občina prosila za pomoč delovne organizacije.

S predstavniki kolektivov so že imeli posvet, na katerem so ustno pristali na

družbeni dogovor, objubil so tudi, da bodo v svojih kolektivih podprli predlog, naj bi prispevali povsod po 2,5 odstotka od čistih izplačanih osebnih dohodkov zaposlenih.

V kratkem bodo delavski sveti podjetij o predlogu odločali. Ne bi bilo prav, če bi na 5-letni program javnih del gledali samo kot na občinsko zadevo, ki jo je pač treba podpreti po svojih močeh. Komunalna dela, zajeta v javnem programu so delovnim kolektivom in njihovim zaposlenim tudi nujno potrebna.

Vsa večja metliška podjetja so sicer sredi lastnega razvoja ali pa celo šele na začetku poti navzgor, zato potrebujejo veliko denarja zase. Vseeno pa pričakujejo od delavskih svetov, da bodo na družbeni dogovor pristali in s tem podprli veliko zavzetost vseh delovnih ljudi metliške občine, ki so na referendumu izglasovali samoprispevek.

Oglašujte v DL

Toma Granfil in Boris Šnuderl na Dolenjskem

16. maja je Dolenjsko obiskal član zveznega izvršnega sveta Toma Granfil. V spremstvu namestnika zveznega sekretarja za zunanjo trgovino Borisa Šnuderla sta se ogledala novomeško Industrijo motornih vozil. Generalni direktor Jurij Levičnik ga je seznanil s proizvodnjo, prodajo in izvozom: Industrija motornih vozil bo letos izvozila že 12.000 kamping prikolic, in to na zahodno tržišče. Toma Granfila so še posebej zanimali problemi zunanjetrgovinske menjave. Potem so se gostje ustavili tudi na Otočcu. Razen Industrije motornih vozil sta si Toma Granfil in Boris Šnuderl ogledala severiško konfekcijsko LISCA in črnomajski BELT.

Cvetje z grenkim »priokusom«

Cudovit pogled se te dni odpira obiskovalcu v nasadu kmetijskega kombinata »Zasavje« na Čanju, kjer se je okoli 80 ha jablan odelo v neko cvetje. Dogajal cvetni nastavek navdušit vsakogar, samo lastnikov ne, zakaj preveč grenke izkušnje s prodajo jabolk lanske bogate letine, ki so to uskladiščili v novi hladilnici v Krškem. Samo hlajenje osiroma skladiščenje je stalo kombinat tudi do 90 par kilogram, prodajna cena pa je bila nekaj nekaj večja. Zaradi nerodnosti mlajših nasadov planirana izguba je bila po zastugi takih razmer v resnici petkrat večja...

Črnomelj: precejšen napredek

Iz analize, ki jo je pripravila služba družbenega knjigovodstva, je razvidno, da je lani celotni dohodek v črnomajski občini porasel za 18,7 odstotka, v gospodarskih organizacijah je bilo zaposlenih 3220 delavcev, povprečni osebni dohodek pa je znašal 970 din. Zaposleni v gospodarstvu so dobivali na mesec povprečno 942 din, zaposleni v negospodarstvu pa povprečno 1232 din. Pri 18,7-odstotnem povečanju celotnega dohodka so povprečno porasla osnovna sredstva za 9,3 odstotka, obratna sredstva pa samo za 0,7 odstotka.

Sejmišča

Novomeški sejem

V ponedeljek, 18. maja, so pripeljali kmetje na novomeški sejem 673 prašičev, prodali pa so jih 645. Kupcev je bilo veliko, prišli so tudi od daleč. Pujske so plačevali po 200 do 550 din.

Skoraj vse prodano

Na sobotni sejem v Brelichah so prodajalci pripeljali 764 prašičev, ki so bili mlajši od treh mesecev, 22 pa jih je bilo starejših. Kupei so odpeljali domov 683 mladih in 16 starejših prašičev. Če ne so se za mlade prašiče gibale okrog 14 dinarjev, za stare pa 8 dinarjev za kilogram žive teže.

Na sejmu v Metliki

Metliški sejem že dolgo ni bil tako dobro obiskan kot 19. maja. Prignali so več kot 400 glav goveje živine in veliko prašičev, vendar je bilo sledenjenih kaj malo kupcev. Odprodali so le kakih 14 parov volov, ker je cena živine padla zaradi uvoza mesa.

...vandrovček moj, kam bova vandrala midva nočoj?

Še koledar prireditev

V letošnjem dolenjskem ceni, ki ga je izdala turistična zveza, bodo še posebno tuji turisti z veseljem pozdravili koledar prireditev, v katerem bodo našli opozorila za najpomembnejše kulturne, zabavne, glasbene in športne nastope na Dolenjskem od sezone pa vse do konca oktobra.

V koledarju letošnjih prireditev je omenjenih 20 različnih prireditev, a številka bo občutno večja, saj so na primer v koledarju Dolenjsko poletje, ki ga vsako leto prireja Zavod za kulturno dejavnost v Novem mestu, šteli kot eno prireditev in zraven zapisali, da bo na sporedu več gledaliških predstav, zabavnoglasbenih prireditev in razstav.

In kaj si bodo turisti lahko ogledali? V juniju bo v Črnomlju jurjevanje, v Krmelju pa ribiško tekmovalstvo za Balzerjev pokal. V Kootanjevici se bo začel deseti simpozij kiparjev - Forma viva. V Čateških Toplicah bo 12.

Julija četrto srečanje dolenjskih izseljencev, isti dan pa bodo v Sentjerneju tradicionalne konjske dirke. Julija se bo začelo Dolenjsko poletje 1970, vrsta kulturnih prireditev, ki jih bodo zvečne pripravili na Otočcu, v Smarjeških in Dolenjskih Toplicah. V Ribnici bo v tem poletnem mesecu sejem suhe robe. Že 1. avgusta bo Čateška noč, v avgustu bodo pripravili tudi Viniško noč, v Novem mestu pa se bo začelo tekmovalstvo za največjo ribo.

Septembra bo oživel Krško: tam bodo spidvej dirke in velika tombola. V Metliki bodo pripravili folklorno prireditev Igraj kolce, na Gornjih bo brčah največja letošnja prireditev - gorska hitrostna dirka, ki je že lani privabila množico gledalcev. Letos bo še bolj napeto in zanimivo, ker bo dirka štela za prvenstvo Jugoslavije. In za konec: oktobra bodo v Krškem pripravili trgatve na Sremiču, Grosuplje pa bo organiziralo polharsko noč.

NOVO V ZAD- NJIH DNEH

Že kar v navadi je, da po delovnih sobotah in nedeljah v ponedeljek posije sonce, lepo vreme pa nato zdrži nekaj dni. Tako je bilo tudi tokrat. Gostinci so že poštono nejevoljni saj kljub temu da se bliža sezona, izletniški turizem nikakor ne zaživi. Prav gotovo bo zaradi slabega vremena iztržek v gostinskih organizacijah manjši kot so pričakovali. Tudi bazeži v Toplicah niso tako izkoriščeni, kot so upali turistični delavci na začetku leta. Ostane le upanje, da bo po naslednjem in da bodo v sezoni lahko zamujeno še nadoknadili.

V Čateških Toplicah je že kot v sezoni, saj je hotel poln. Na Otočcu so tudi še kar zadovoljni z zdajšnjim številom gostov. Ob koncu tedna se je na Otočcu mudil član zveznega izvršnega sveta Toma Granfil, ki je soboto posvetil obisku nekaterih dolenjskih podjetij.

Delavske sportne igre postajajo na Dolenjskem vse bolj priljubljene. Stevilo panog se sicer ne povečuje bistveno, zato pa je vse več tistih, ki sodelujejo v različnih sportnih nastopih. V večini dolenjskih občin so delavske igre že tako utečene, da so postale nepogrešljiva oblika rekreacije zaposlenih.

Komisija za delavske sportne igre pri novomeškem občinskem sindikalnem svetu je letos našla primerno obliko, da bi delavske igre približala gledalcem: namesto da bi bile vse sportne panoge v Novem mestu, so sindikalisti — nogometaši odigrali več tekem v Žužemberku. Ob igrišču se je zbralo presenetljivo veliko gledalcev, ki so spodbudili igralce. Vsekakor je pri tem treba upoštevati kar dve dobri lastnosti: borbost igralcev na igrišču je bila veliko večja, večja je bila tudi postrvovalnost in želja po zmagi; hkrati pa so na ta način navdušili za sport tudi tiste, ki doslej niso bili niti med gledalci!

Prav gotovo bi bilo škoda, če bi bil to osamljen primer. Na delavskih sportnih igrah so same take panoge, ki ne zahtevajo posebno urejenih igrišč. Z nekaj izjemami bi torej v vseh sportih lahko del tekmovalni prenesli iz Novega mesta v Žužemberk, Sentjerne, na Otočec in v druge večje kraje novomeške občine.

Okoli 350 mladih pevcev iz vse Bele krajine se je minulo nedeljo zbralo na tradicionalnem srečanju v avli metliške osnovne šole. Prvi je nastopil 30-članski pionirski pevski zbor iz Metlike pod vodstvom pevovodje Stanka Fuxa. Več o tej priložnosti berite na kulturni strani Dolenjskega lista. (Foto: Ivan Zoran)

SEJA MEDOČINSKEGA SVETA ZK NOVO MESTO

Za varčevanje in produktivnost

Z izrednim gospodarskim razvojem so nastala v našem gospodarstvu tudi notranja neskladja, ki jih ne gre zanemarjati — Rešitev je v varčevanju in povečevanju produktivnosti, in ne v dviganju cen

15. maja je bila v Novem mestu seja medočinjskega sveta ZK. Na njej so razpravljali o ureditvah sprejetih programov, seznanili so se s staljši republiškega političnega aktiva o osnovah srednjoročnega programa Jugoslavije in razčlenili lanske gospodarske gibanja na Dolenjskem.

V začetku seje so se dogovorili o tem, kako bo medočinjski svet na osnovi analiz občinskih konferenc sprejel stališča do organiziranja ZK na Dolenjskem. Ponovno so poudarili, da svet skupaj s občinskimi organizacijami ZK zadolžuje člane CK v našega občinstva za neposredno delo s po dveh organizacijama sli aktivoma ZK, s katerima mora vsak član CK obravnnavati akcijski program skoti stališča resolucije in sklepov konferenc ZK. Občinska vodstva ZK v Novem mestu in v Črnomlju se morajo zavzeti za odtarivanje aktivov ZK na srednjih in poklicnih šolah, ki bi zajeli predavatelje in dijake, člane ZK. Vsi občinski komiteji ZK pa morajo ustvariti aktivne ZK v svojih študentskih klubih.

Po obširnem poročilu sekretarja Ljudvika Goloba o lanskim gospo-

darskih gibanjih, v katerem je ta našel mnogo zanimivih podatkov, ki večinoma za vso Dolenjsko, se je izjavila razprava. Člani sveta so ugotovili, da so bili v doseganju gospodarskem razvoju doseženi izredni uspehi, da pa so bila ob tem ustvarjena mnoga notranja neskladja.

Komunisti v delovnih organizacijah in vodstva podjetij morajo pri analizi lastnega stanja in v izračunih za prihodnost upoštevati naslednja izhodišča: povsod se moramo resno zavzeti za varčevanje, ker neproduktivni stroški rastejo hitreje, kot bi smeli, in zmanjšujejo akumulacijo in dohodek. Prav zaradi tega se vrednost družbenega proizvoda v celotnem dohodku zmanjšuje, čeprav bi se morala povečevati. Bruto pesni dohodki niso v ravnotežju z ustvarjenim dohodkom in se poveč-

jejo hitreje kot produktivnost, družbeni proizvod in dohodek. Zato je porušeno ravnotežje med akumulacijo in potrošnjo.

Iz posredovanih podatkov so ugotovili tudi to, da je delovnim organizacijam uspelo na lastno akumulacijo vezati veliko drugih sredstev. Se vedno pa ne ustvarjamo toliko, da bi lahko hitreje odpravljali svojo nezadostnost, zato bo potrebno povečevanje gospodarstva, združevanja in tudi republiške pomoči.

Opozorili so, da je treba podpreti prizadevanja za opravljanje socialnih razlik pri osebnih dohodkih, ker se mladi proletarijat že osvobaja in se sicer obojato težava. Ob tem pa je treba strokovnjake ustrezno nagraditi. Rešitev gospodarstva ni v zviševanju cen, podjetja pa se k temu vse prerada zatekajo.

Pri oceni poročil o ureditvah programov občinskih konferenc so ugotovili, da je treba bolj kritično v novomeški občini.

M. J.

Jurjevanje preloženo

Odbor za jurjevanje, osrednjo turistično prirediteljo Bele krajine, je sklenil letošnjo prireditev preložiti na 20. in 21. junij. Navadno je jurjevanje vsako prvo soboto in nedeljo v juniju, zaradi zbrora aktivistov v Dol. Toplicah in proslave 120-letnice metliške godbe pa so letos določili nov datum. Ker bo organizatorjem ostalo nekaj več časa, objubljaljo, da bodo popestrili zlasti nedeljski program, ki bo zanimiv za širši krog občinstva, odvijal pa se bo tudi v popoldanskem času.

Prvi o obrambi

14. maja je bila seja občinske konference Zveze komunistov Ribnica, na kateri so kot prvi v Sloveniji razpravljali predvsem o vlogi in nalogah svoje organizacije v pripravah na splošni ljudski odpor.

Ugotovili so, da je treba pri organizaciji splošnega ljudskega odpora izhajati iz izkušenj NOB, ki jih je treba prilagoditi današnjemu času. S svojimi nalogami v primeru napada s katere koli strani, mora biti seznanjen sleherni občan upoštevaje tudi ženske in mladino.

J. P.

Ohisk iz Zah. Nemčije

19. maja sta se mudili v Novem mestu v spremstvu Mare Rupene-Osolnikove dve predstavnici zveze zadrudnic iz Zahodne Nemčije: predsednica Elisabeth Merle in sekretarka Elisabeth Staiger. Gostji sta si ogledali Smarjanske Toplice, Solski center za gostinstvo in kulturne znamenitosti v Novem mestu, popoldne pa obiskali v Žužemberku solsko kuhinjo, otroški vrtec ter klub LT. V Novem mestu sta se pogovarjali s predstavniki družbeno-političnih in strokovnih organizacij.

Raka: oddolžitev rojaku

(Nadaljevanje s 1. str.)

vesno odkritje spominske plošče ob stoletnici Humekevega rojstva na njegovi rojstni hiši v soboto, 16. maja.

Teško bi ponovili prisrčne in spoštljive besede, ki jih je o tem pomembnem slovenskem možu ob spominski slovesnosti spregovoril njegov sodelavec in učenec profesor Franc Vardjan. Njegovo predstavitev Martina Humeke sta dopolnila še Valentin Benedičič in Jože Kregar, ki sta še posebej poudarjala, da je večina kasnejših strokovnjakov na tem področju zajemala svoje znanje iz izrednega pri-

spevika tega neustrašnega, z vsemi močmi napredku predanega dolenjskega rojaka.

Potem, ko je Jožko Radej, predsednik ObSS Krško, odkril spominsko ploščo in jo izročil v varstvo predsedniku krajevne skupnosti Raka, je bila v osnovni soli odprta še Humekova razstava, ob tej priložnosti pa so se predstavniki pokroviteljev slovesnosti še posebej zahvalili prof. dr. Francetu Adamiču za biotehniške fakultete v Ljubljani ter podjetjem, ki so to oddolžitev rojaku omogočila z materialnimi prispevki.

M. L.

Člani AMD za cesto

V nedeljo, 17. maja, je bila v Kočevju skupščina domačega AMD. Razen predstavnikov Avto-moto zveze Slovenije in Jugoslavije so se je kot gostje udeležili tudi predstavniki AMD Brežice. Na skupščini niso razpravljali le o zadevah društva, ampak so se zavzeli tudi za posodobitve ceste proti Brodu na Kolpi in zahtevali boljše vzdrževanje ostalih cest v občini. Za predsednika so ponovno izvolili Staneta Levstika. O skupščini bomo poročali še v eni naslednjih številkih našega lista.

DOBRINA, KI JE POSTALA VELIKO BREME

Z zemljo kot da gre prekletstvo

Lahko se vprašamo, kako je mogoče, da smo uzakonili tako krivična merila za dodelitev otroškega dodatka ljudem, ki imajo kos zemlje

Gre za otroški dodatek in za uzakonjena pravila, po katerih pa dodeljujejo. Zelimo le pokazati na krivico, čeravno že vnaprej pričakujemo, da bo kdo oporekal, češ, da je zapis demagoški in da ne upošteva naših možnosti (ki so največkrat omejene prav za tiste, ki se ukvarjajo z zemljo).

Iz bližnje preteklosti smo vajeni, da je bila zemlja ničredna, delo na njej pa skorajda zanemarjeno. Toda ljudje so se je vseeno krčevito držali, zakaj postave se menja-jo, zemlja pa je večna.

Tudi hvale je bila deležna, toda tako visoko, kot jo ocenjujejo merila za dodeljevanje otroškega dodatka, je najbrž v denarju ni ocenil še nihče.

Za kaj gre? Če ste zaposleni in nimate zemlje, lahko zaslužita z ženo toliko, da pride na vsakega člana družine do 640 dinarjev na mesec, pa boste upravičeni do otroškega dodatka, ki je izrazita socialna oblika pomoči družini. Gorje pa, če imate zaplato zemlje okoli doma. Po merilih je vredna zlatas. Izračun je takle: skupni družinski ME-SEČNI zaslužek bodo delili na člana družine, dobili denarček pa s 6,4 LETNI katalstrski dohodek vašega zemljišča pa s 6,4

ni družine in s 1,16. Obna količnika bodo se šteli, in če bosta skupno presegla to, se za otroški dodatek lahko obrnite pod nosom.

Preprost, toda resničen primer 4-članske družine naj stvar boljše pojasni. Žena in mož zaslužita toliko, da pride na družinskega člana 250 dinarjev na mesec. Družina bi bila zato upravičena, da bi dobivala otroški dodatek, ko ne bi imela 13 arov velikega vrta, ki ima 230 dinarjev katastrskega dohodka na leto. Če po zgornjem vzorcu preračunate, seštevek preseže sto in z dodatkom ne bo nič.

Hitro lahko ugotovimo, da je za naše socialno zavarovanje zaslužek z zemlje nekajkrat (!!) več vredne kot zaslužek iz delovnega razmera. Kje pa so se stroški obdelovanja zemlje?

Morda poročajo: kdo pa naj lastnik zemljo proda, če mu je odveč se bo vsaj zmanjšalo število ljudi, ki imajo ob zaposlitvi še kos zemlje! Podatek o polproletariatu pa poveča drugič. Njih število se kljub temu ne zmanjšuje. V ljudch je pregledoko usidrano prepričanje, da se zakoni menjaajo, zemlja pa ostane. In taki zakoni se morajo menjati!

M. LEGAN

Portret tega tedna

„Tu sem pognal korenine“

Odpro se ena izmed vrat na hodniku pljučnega oddelka novomeške bolnišnice. Skoraj neslišno se mi bliža mož v beli halji. Po nekaj pojavnih besedah me dr. Smiljan Trobiš povabi v dežurno sobo.

Pogovor se prične tiho. Skromnost in prijaznost se zrcalita na obrazu moža, ki je pred kratkim praznoval 50-letnico življenja. Tihe in zdržane so njegove besede. V pogovoru je vsekoli prisotna misel na velika in humano delo, ki ga opravlja. Pomenek takoj pokaže, da le malo misli nase. Misel, kako pomagati ljudem proti sovražniku, ki ga je moral tudi sam premagati, ga spremlja vsepovsod.

Sin učitelja na Bučki je že kot šestleten deček spoznal Novo mesto in bolnišnico za pljučne bolezni. Trikrat je prebolel tuberkulozo na pljučih in prestal težko operacijo. To ga je spodbudilo, da se je po končanem študiju odločil za boj proti tuberkulozi in se posvetil študiju pljučnih bolezni.

Letu 1955 je prisel iz Ljubljane v Novo mesto. Zaposlil se je v bolnišnici in dolgo leta delal tudi v protituberkuloznem dispanzerju v Novem mestu in v Žužemberku. Sedaj pa se posveča spirometriji pljuč kar je zelo po-

membrno za razvoj medicine dela.

»Z delom sem zelo zadovoljen in upam, da bo to tudi moje zadnje delovno mesto,« pravi dr. Trobiš. »Tu sem pognal korenine in tu bom ostal. Res sem zadnje čase zelo obremenjen, toda delal bom, kolikor bom zmogel.

Protituberkulozna služba je na Dolenjskem zelo dobro organizirana. Imamo mrežo dispanzerjev, kar nam omogoča hitro odkrivanje te bolezni. Zato je smrtnih primerov in obolenj med mladimi vedno manj, zbolli pa vedno več starejših ljudi. Odpornost v starejših letih je namreč manjša, pojavljajo pa se tudi posledice pomanjkanja v mladosti in socialne zanemarjenosti. Boj zoper tuberkulozo še dolgo ne bo končan.

Pogovor se je iztekel, še prijazen stisk roke, je odhital po hodniku.

A. VITKOVIC

Zbor aktivistov Osobodilne fronte bo v nedeljo, 7. junija, v Dolenjskih Toplicah

Program proslave:

— ob 11. uri bo zbrane udeležence pozdravil in jim želel dobrodoščilo predsednik republiške konference SZDL Slovenije tov. Janez Vipotnik, zatem bo nekdanjim aktivistom spregovoril tov. Edvard Kardelj, član sveta federacije.

— Ob 15. uri bo otvoritev muzejske opremljene Baze 20 v kočevskem Rogu. Obenem bo na novo odprto gostišče pod bazo.

V popoldanskem času bo v Toplicah obilo možnosti za prsto zabavo za vse udeležence.

Muzej ljudske revolucije je pripravil posebne razglednice in prospekte Baze 20, ki jih bo moč dobiti ob otvoritvi Baze. Poštna služba v Dolenjskih Toplicah bo imela ta dan na razpolago spominski žig in bo oslovala ves dan. Občinske organizacije SZDL so dolžne povabiti na zbor in po potrebi zagotoviti prevoz vsem nekdanjim aktivistom s svojega območja. Posebni vabil prireditelji ne bodo pošiljali, zato velja splošno vabilo vsakemu aktivistu. Stroške poti in prehrane nosi vsak sam, razen kolikor bi občinske konference poskrbele za tiste, ki iz gnotnih razlogov tega ne zmorejo. Odbor razpolaga s skromnimi finančnimi sredstvi, ki bodo zadostovala le za pokritje najnujnejših stroškov.

Za osebne avtomobile bo prostora v samih Toplicah in najbližji okolici, medtem ko bo treba avtomobile posebej rasporediti in prepričati zastoje. Občinske konference naj nam sporoče, koliko je približno interesentov za obisk Baze 20.

Nekdanji prebivalci Baze 20 so posebej vabljeni na Rog in Toplice.

Odbor za proslavo pri republiški konferenci SZDL Slovenije

Večji poudarek zvezam z vzhodom

(Nadaljevanje s 1. str.)

stavniki posameznih občin so dali za svoje območje še več podrobnejših pripomb, iz nekaterih občin pa bodo posredovali pismene pripombe kasneje.

Sklenili so tudi, da bo pri izvajanju svojih bodočih načrtov medočinjski sklad upošteval, da so nekatere občine bolj, druge pa manj izpolnjevale svoje finančne obveznosti do sklada. Občinam, ki so svoj de-

J. P.

AB Agraria BREŽICE

STE V ZADREGI ZA DARILLO?

Sopek nageljčkov ali vrtnice je primerno darilo za vsako priložnost. — Naša dnevna proizvodnja je več tisoč cvetov v 6 barvah. — Zahtevajte v najbližnji cvetličarni

nageljčke ali vrtnice iz vrtnarije Čatež

Zakaj tako?

Kje ste, tovariši?

Nekaj kritičnih misli o našem pozabljanju

Spričo množične udeležbe na manifestaciji spominov ob 25-letnici osvoboditve Ribnice in 25-letnici zmage nad fašističnimi hordami se nam nehote vsiljuje vprašanje, ki je zelo značilno za sedanji čas, čas borbe za čim višjo življenjsko raven in osebnih ugodnosti.

Kje ste, tovariši? Na pohodu ob zlo okupirane Ribnice vas ni bilo da bi skupno obujali spomine izpred petindvajsetih let, da bi pogledali, kje je bila tedaj postavljena bodoča žica; da bi videli, kje so izkrcavali naši borci, kje so bili streljani naši talci, koliko jih leži v Hrovachi Ne, tovariši, to ni hvalečnost! Če njih ne bi bilo, če ne bi bilo toliko žrtve, če ne bi toliko pretrpeli naših starejši tovariši, verjemi-te, da se tudi vi, njihovi nasledniki, ki ste nanje pozabili, ne bi danes borili za višji standard in ne bi bili deležni tistih dobrin, ki jih danes imate.

Dejstvo je, da smo pogrešali udeležbo ekip sindikatov, borcev, strelcev in tabornikov. To je strašljivo primer nezavednosti in pozabljenja, kajti če je res mogoče pozabiti vse tiste svetle tradicije množičnih organizacij, ne moremo biti mirni!

In še vprašanje: kje ste, tovariši iz Kmetijske zadruga Ribnica, tovariši iz obrata »Suknov, ki doslej še niste sodelovali na nobeni množični manifestaciji? Kje ste, trgovci in gostinci, pa žičničarji iz Mlake in delavci »Doma« iz Sodražice, kje ste, Inesovci? Ali se zavedate, da živite med nami, med ljudmi, ki so se borili za boljšo sedanost, ki jo sedaj uživajo, in za boljšo bodočnost, ki naj jo uživajo vaši otroci?

Ali je res mogoče tako hitro pozabiti vse strahote iz pred petindvajsetih let? Zato se mi vedno znova zastavlja vprašanje: »Kje ste, tovariši?«

Mladina iz Roba je v nedeljo popoldne v avtobusni garaži zaigrala domačemu občinstvu Jurčičevega Domna. Režirali sta Angela Puhi in Olga Tekavec, ki sta se zelo potrudili z igralci. Prostora je bilo premalo, sicer bi si igro ogledalo še več ljudi. (Foto: France Modic)

„Delamo jim veliko krivico!“

Duševno prizadeti delavci so marljivi in prizadevni, zdravi sotovariši pa jim delajo krivico

V naših delovnih organizacijah so zaposleni tudi delavci, ki so duševno prizadeti in umsko manj sposobni. Navadno delajo na manj zahtevnih delovnih mestih. Mnogi med njimi so dobri in vestni delavci. S svojo prizadevnostjo včasih celo prekašajo druge delavce. Zal pa se še prevečkrat dogaja, da so premet zasmevanja, zaničevanja in norčevanja.

Pred nedavnim sem bil priča takemu dogodku. V našem podjetju dela še sedmo leto Francelj, ki je nekoliko duševno prizadet. Sortira in naklada odpadni material. Vsi ga

poznamo kot pridnega in marljivega delavca.

Stirje delavci so delali blizu njega. Naenkrat so začele na Franceljevo račun leteti porogljive opazke. Na koncu so ga celo ohmetavali z drobnimi odpadki in ščipali v nadelket. Ko je Francelj nekoga očaril, mu je delavec zagnal

pest blata v obraz. Francelj je začel jokati, delavci pa so se krohotali.

Razumljivo je, da je šel Francelj k delovodji in zahteval delovno knjižico, čes da med takimi ljudmi ne more več delati. Delovodja je Francelja razumel, ga potolažil, nasilneže pa je predlagal za disciplinski postopek.

Zgodilo se je še, da so duševno prizadeti delavci zaradi takih in podobnih primerov zapuščaj delovno mesto in se odločili za drugačno pot.

F. T.

Dva jubileja Jožeta Likarja

(75 let življenja in 50 let dela)

Ku sem se pred dnevi spomnil na življenjski in delovni jubilej inž. Jožeta Likarja, sem odprl njegovo knjigo NAS CVICEK in v uvodnem delu prebral, da se v tem plemenitem dolenskem vinu »zrcali vse bogastvo dolenske narave, njene edinstvene zemlje in podnebja. Njegova pomembnost in izrazitost v biofiziološki vrednosti, ki črpa svoje zaklade iz zemeljskih rudnin in se krepi v žarku dolenskega sonca.«

Leta 1928 je naš jubilar organiziral kostanjeviške vinogradnike in ustanovil Vinarsko zadrugo, ki jo s kratkim presledkom vodi že 36 let. Zadruga je imela 600 članov — zadrudnikov, ki so sedaj kooperanti te Centrale dolenskega cvička oz. vinskega obrata Agrokombinata Krško Likar se je ves čas trudil za gospodarski razvoj podjetja in sloves dolenskega cvička in je za to zastavil ves svoj življenjski napor in vse svoje sposobnosti. Že pred vojno je sestavil vinogradniški kataster s prek 500 parcelami, izdelal matično knjigo ter elaborat za zaščito cvička. Zato je proučeval sestav vinogradniških tal, ustreznost leg, talne in podnebne razmere, sortni sestav ter kvaliteto žlahtnega in navadnega cvička. Mnogo svojih izsledkov je objavil v različnih strokovnih revijah in časopisih, predvsem pa v DOLENJSKEM LISTU, v knjigi NAS CVICEK (1955), v priložnici VODNIK PO GOŠTILNICAJSKEM KLETARSTVU in v zadrudnem glasilu BILTEN VZK; sodeluje pri Kostanjeviškem zborniku; napisal je razpravo Kostanjevica ob 700-letnici, pripravil knjžico KLETARI PAMETNO in drugo dopolnjeno izdajo knjige Naš cviček.

Jože Likar je pred vojno delal pri Hranilnici in posojilnici, pri podružnici vinarskega sadjarskega in vrtnarskega društva za Slovenijo, pripravil je razstave in vinske poskušnje, sodeloval na posvetovanjih in kongresih, vodil je tečaje in seminarje za boljše kletarjenje ter vrsto let predaval na tečajih

Gostinske zbornice, sedaj pa predava kletarstvo in hranilstvo na gostinski šoli v Novem mestu. Njegova posebna usluga je, da se je dolenski cviček uveljavil doma in na tujem, predvsem v Švici, Avstriji in Angliji, in da so v teh deželah pisali o našem cvičku kot o specialnem vinu. Takratni komite za zunanjo trgovino LRS v Ljubljani mu je za ta uspeh podelil nagrado.

Jože Likar se je rodil 25. aprila 1895 na Lokvah pri Gorici. Diplomiral je za komercialnega inženirja na politehniški in kolonialni visoki šoli v Liegeu (Lüttich) v Belgiji. Po vojni je bil disponent pri neki kolonialni družbi v Gradcu; nekaj ča-

sa je delal tudi pri jugoslovanskem generalnem konzulatu v Gradcu. 1924 je prišel v Kostanjevico in se pridružil zadrudnemu gibanju, ustanavljal zadruga in upravljal vinarsko zadrugo do upokojitve 1959. V obdobju od 1960 do 1964 je vodil metliško vinsko klet, zadnjih 6 let pa upravlja vinski obrat v Kostanjevici, obenem pa se kot enolov poglablja v temeljitejša spoznanja in lastnost dolenskih vinskih tipov, dela v svojem vinogradu in sodeluje pri reševanju javnih, kulturnih in gospodarskih vprašanj svojega malega mesta.

Njegovi prijatelji, sodelavci in bralci Dolenjskega lista mu želimo še mnogo let dela in zdravja.

FR. ADAMIČ

KVINTET BERGER

bo imel v nedeljo, 24. maja, koncerte:

- na DVORU ob 15. uri,
- v ŽUŽEMBERKU ob 17. uri in
- v DOLENJSKIH TOPLICAH ob 19.30

Pela bosta MELITA AVSENAK in STEFAN JUG.

V novi številki največji nagradni razpis doslej!
VEČ KOT ZA 1.000.000 S DIN NAGRAD

ZVITO PEPEK

2 prenosna televizorja
4 panny koleza
4 tranzistorji
6 kompletov električne železnice
10 kompletov za badminton
20 kompletov barvnih svinčnikov
50 knjig STOPINJE NA LUNI

VSAK lahko sodeluje - VSAK lahko zadene - VSI ki niste doslej imeli sreče - sedaj imate priložnost!

NE ZAMUDITE NOVI ZVITOREPEC

Zakaj tako grd odnos, Otočec?

Uredništvo Dolenjskega lista! V nedeljo, 3. maja popoldne okrog 16. ure, se nas je družba desetih odraslih in treh otrok ustavila pod furčki pri novi restavraciji na Otočcu. Staršem mojega moža smo razkazali ta dan Krško polje, Kostanjevico in Formo vivo. pred povratkom v Novo mesto pa smo sedli še na odprto teraso nove otoške restavracije. Naročili smo črno kavo, za otroke pa nekaj sladoleda in sadnih kisp. Na bom govorila o tem, da je bilo v vsaki skodelici nekspresas le za nekaj naprstnikov kave; morda je tak običaj in nad tem se nič ne razburjam. Sestra je dala med tem, ko smo se pogovarjali in pili kavo, z eno izmed kavi priloženih žličk svojemu malčku v usta malo smetane, da se je otrok veselo oblikoval. Čez slabe pol ure je prva odšla od mize svakinja z možem in sinčkom, moj mož pa je medtem plačeval zapitek. Ko smo nekaj minut nato odšli izza mize do dveh avtomobilov še ostali, je prišel za nami neki natakari in začel zapisovati številke obeh naših novomeških avtomobilov. Pridružil se mu je še eden in govorila sta med drugimi: »Pa hvala za žličke!«

Z možem sva se vrnila na teraso in zahtevala pojasnilo, čemu tako vedenje. Zgrozila sem se, ko so nama povedali, da manjka nekaj kavni žličke ... in da je ena izmed žensk prej hodila s tako žličko okoli mize. Moje zahteval, da so vprico naju prešteli skodelice in žličke na mizi — in bilo je vsega natanko toliko, kolikor so posodnja prej prinesli na mizo. Ne samo to: moja mama je ob našem prihodu našla na betonskih tleh pod »furčki« oz. še blizu vhod v restavracijo žličko, prav gotovo last Otočca. Tudi ta žlička je ležala poleg drugih na mizi!

Za tatove nas doslej ni imel še nihče na svetu. Uslužbeni restavracije s plačilnim natakarijem vred se nam ob odhodu niso opravičili za grdo sumničenje in hudo mi je, da so nam pripravili pred gosti tako sramoto.

Le čemu tak odnos do gostov, to se sprašujemo zdaj vsi. Se vedno nas je sram pred moževimi starši, ki so bili pri nas na prvomajskem obisku in so, žal, dobili tako čudne vtise o gostinstvu na Otočcu.

M. B. Novo mesto

Velik „da“ za samoprispevek

1.608 občanov na voliščih: za samoprispevek se je odločilo 75 odst.

Na voliščih v dobrepoljski dolini so v nedeljo praznovali. Ze prej ni bilo pravzaprav nikogar, ki bi dvomil, da bo samoprispevek za

gradnjo vodovoda izglasovan. To so nedeljske volitve krepko potrdile. Na referendumu o samoprispevku je od 1870 vpisanih volivcev

glasovalo 1608 občanov ali 86 odstotkov. Kar 1404 so bili za uvedbo samoprispevka in so na glasovnicah obkrožili »da«. Tri četrtine vseh volivcev v dobrepoljski dolini je torej potrdilo, da želijo napredek.

Glasovanje je potrdilo hkrati tudi to, da želi 10 vasi s skoraj 3000 prebivalci vodo bolj kot vse drugo, saj brez vode ni napredka. Kadarkar nanese beseda na razvoj turizma, je glavna ovira voda. Kadarkar je misel o napredku industrije — manjka vode. Zivnorejci ne morejo rediti dovolj živine, ker ni vode. Zdaj ko so zglasovali samoprispevek, bo pritekla tudi voda.

Občinska skupščina bo morala potrditi, da so prebivalci pripravljeni plačevati samoprispevek pet let; od 1. julija letos do zadnjega junija 1975. Razen glavnega vodovoda bodo položili tudi stranske odtople do vseh naselij, razen do Hočevja in Vodice. Kmetje bodo plačevali po 5 odstotkov od katastrskega dohodka, delavci, upokojenči in obrtniki pa po 2 odstotka od osebnih dohodkov, pokojnin oziroma čistega dohodka.

J. S.

Gostilničarji nepravilni

Poostrena kontrola je vozniške motornih vozil prisilila, da ne pijejo več alkohola, ampak da vedno bolj segajo po brezalkoholnih pijačah. To je čutili tudi v gostilnah na območju Velikih Lašč in okolice, kjer primanjkuje sadnih in drugih sokov.

L. S.

POSTANI IN OSTANI ČLAN PREŠERNOVE DRUŽBE!

Frutella

KRIŽEM PO GROSUPELJSKEM

■ GROSUPELJE: Kurirčkovo pošto so v grosupeljski občini le redno toplo sprejeli. V Zagradcu, Ambrusu, Reditvidu, Stični, Dobri polju in drugod si je sprejeme ogledalo nekaj tisoč ljudi. Orednja svečanost je bila pretekli petek v Grosuplju, pionirji pa so pošto potem predali Ljubljani.

■ GROSUPELJE: Občinski svet kulturno-prosvetnih organizacij je pred kratkim pripravil pogovor o knjižničarstvu. Menili so se o tem, kako bi knjižničarstvo postavili. Tako kot v drugih občinah je tudi v grosupeljski največ težav zaradi tega, ker imajo knjižnice premalo knjig.

■ GROSUPELJE: Izvršni odbor konference SZDL, sekretar za kmetijstvo, konferenca ZK in komisija za ekonomsko-družbene odnose so govorili o težah o kmetij-

stvu. Posebnih pripomb niso imeli, ampak pa bodo morali skrbeti pripombe s telesa. Občinska konferenca SZDL bo o pripombah spregovorila 25. maja na svoji konferenci.

■ AMBRUS: Zbori občanov v krajevnih skupnostih Ambrus, Metnjal in Podtabor so sprejeli nove statute krajevnih skupnosti. Medtem ko je statut krajevne skupnosti v Metnjal ustanovili, pa so imeli drugje že statute, ki so jih sprejeli 1965. leta.

■ GROSUPELJE: Plan skupnih proračunskih dohodkov v grosupeljski občini je letos 11.350.054 dinarjev; nekaj manj kot 6,3 milijona je občinski proračun. Finančni načrt TIS pa je 5,26 milijona dinarjev. Povedati je treba, da je grosupeljska občina nerazvita in da dobiva tudi dotacijo.

Se mi dolgo tega, kar so na Raščici odprli novo trgovino, ki je dobro obiskana. Predelali so jo iz nekdanje vaške gostilne. Poslovodkinja Marija urno postreže kupcem. (Foto: F. Modic)

Pred volitvami združnega sveta

Prihodni teden bodo zbori združnikov, na katerih bodo kmetje predlagali svoje predstavnike za izvolitev v združni svet — Na zborih se bodo pogovorili še o bodočnosti kmetijstva ter posojilih za kmete

Natanko čez teden dni, v četrtek, 28. maja, bodo na območju kmetijske zadruge Velike Lašče zbori združnikov. Zbori bodo hkrati v Robu, na Turjaku in v Velikih Laščah, predvidoma pa tudi v Karlovcih.

Glavna točka zborov bo izbiranje kandidatov za novi združni svet. Volitve bodo junija. V združni svet bo izvoljenih iz območja Roba 6 združnikov, iz območja Turjaka 5, Velikih Lašč 6 in Karlovice 5. Seveda bodo združniki na svojih zborih za posamezno območje predlagali tudi več kandidatov, izvoljeni pa bodo tisti, ki bodo pri volitvah dobili več glasov.

V združni svet bo razen 22 kmetov-združnikov izvo-

ljenih še prav toliko članov delovnega kolektiva kmetijske zadruge. Predvidoma bodo spremenili tudi notranjo zakonodajo zadruge, tako da bodo v bodoče volili člane združnega sveta vsaka štiri leta, in ne več na dve leti, kot so jih doslej.

Na zborih združnikov bodo razpravljali tudi o osnovnih za izdelavo srednjeročnega in dolgoročnega načrta razvoja kmetijstva v Sloveniji in o tem, kako se bo razvijalo v bodočih letih kmetijstvo na območju njihove zadruge.

Na območju KZ Velike Lašče svojih načrtov, ki temelje na dolgoletnih izkušnjah, ne bodo menjali. Osnovna kmetijska proizvodnja bo še vedno vzreja plemenskega in klavnega goveda in vzporedno s tem tudi mleka. Kmetje bodo še vedno to svojo osnovno dejavnost dopolnjevali z izdelavo suhe robe, ki jo njihova zadruga tudi odkupuje. Seveda pa se bodo med drugim pogovorili še o

posojilih kmetom za razne gradnje in za nakup kmetijskih strojev ter druge opreme. J. P.

Eni varčujejo, drugi zapravljajo

Učenci osnovne šole Primoža Trubarja pridno varčujejo. To velja zlasti za nižje razrede. Točnega števila varčevalcev ni mogoče ugotoviti, ker varčujejo pri različnih hranilnicah (pri kmetijski zadrugi, pošti itd.) in starših.

Uslužbenci Mestne hranilnice ljubljanske so prazniki hranilnice v januarju in aprilu. Obkralj so nabrali približno po 3500 dinarjev. Ob prvem obisku so varčevalce obdarili, zadnjič pa so jim predvajali filme o športu in risanko.

Zanimivo je, da starejši učenci manj varčujejo in celo denar zapravljajo. Zato so morali posredovati učitelji. Posamezni učenci so zapravili vsak dan tisočaka za zvečilni gumi in razne zbirateljske predmete.

L. S.

Pujski na turjaškem marofu

Danica Purkat redi v kooperaciji z Agrokombinatom »Barje« 550 pujskov

V zapuščenih turjaških hlevih za združnim domom je te dni zelo živahno. Najprej so predelali hleve, kjer so prejšnjaja leta pitali mlado goved, v pitališča za pra-

šiče. Iz Hrvaške so že pripeljali nekaj sto pujskov, ki jih je dal Agrokombinat Barje v rejo zasebnici.

Oskrbuje jih Dana Purkat, ki je kooperantka Agrokombinata »Barje«. Povedala je, da bo redila približno 550 pujskov. Hrano in ostale materialne stroške krije podjetje, njej pa bo to na koncu pitanja plačali od kilograma prireje.

Največ pujskov je domače polmastne pasme in bodo pitani za uprštute, se pravi do 100 kg žive teže. Tako težo bodo predvidoma dosegli že v avgustu.

»Blatna gasa« asfaltirana

Končno je krajevni skupnosti Velike Lašče uspelo obrati dovolj denarja za ureditev in asfaltiranje »blatne gasa«. V teh dneh jo razširjajo in urejajo kanalizacijo, se pred koncem meseca pa jo bodo asfaltirali. Dela so zaupali Združenemu KGP Kocelj, ki se je tudi doslej vedno izkazalo kot soliden poslovni partner.

Skupno bo asfaltirane okoli 300 m te ulice. Dela bodo veljala okoli 80.000 din. Krajevna skupnost je več let varčevala denar za ta dela, zdaj pa ji bo nekaj dodala še občinska skupščina.

Po tej ulici je promet vedno večji. Avtomobilji so v suhem vremenu dvigali oblake prahu, v slabem vremenu pa je bila ulica vedno blatna, zato se je je tudi prijel vzdevek »blatna gasa«.

Lepo proslavili dan zmage

Proslavo je pripravila osnovna šola — Udeležilo bi se je lahko še več domačinov

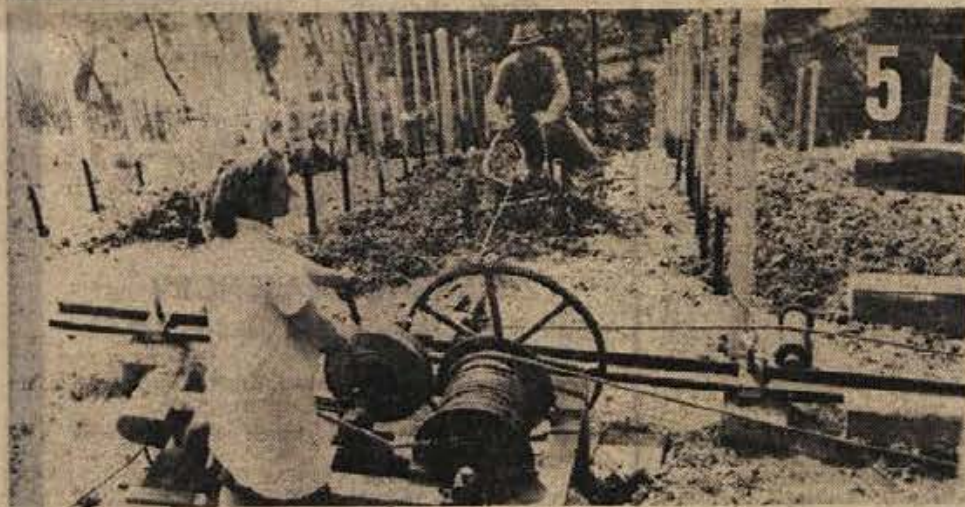
V osnovni šoli Primoža Trubarja v Velikih Laščah so imeli 11. maja svečano proslavo, posvečeno 25-letnici zmage.

Najprej je ravnatelj govoril o pomenu tega praznika, nato pa je razdelil knjižne nagrade piscem najboljših nalog o tem pomembnem dnevu. Naloge so pisali učenci 6., 7. in 8. razreda. Recitacije so poživili učenci glasbene šole z glasbenimi točkami, ki so jih izvajali v manjših skupinah in skup-

no. Čeprav so bile skladbe za prvo leto učenja zahtevne, so ih dobro zaigrali in pokazali, da že kar dobro obvladajo glasbene instrumente.

Zelimo pa, da bi take in podobne prireditve obiskalo več staršev. Tako bodo bolj seznanjeni z doseženimi uspehi svojih otrok. Lahko pa pridejo na prireditve tudi drugi, saj v Velikih Laščah ni drugih podobnih kulturnih prireditev.

L. S.

FOTOKRONIKA

1. 1500 ljubljanskih študentov je na protestnem zborovanju proti nasilju v svetu pred menzo študentskega naselja v četrtek dopoldne obsodilo ameriško agresijo v Kambodži in Vietnamu (Foto: J. Zagorc) — 2. Slavni skladatelj in bорец proti grški vojni diktaturi Mikis Teodorakis je prišel na povabilo jugoslovanskih skladateljev in jugoslovanske lige za mir v Beograd. Na letališču ga je sprejel predsednik Zveze skladateljev Jugoslavije Vojslav Kostić (Foto: Tanjug). — 3. Prva tužka — palestinski komandos je Jugoslovanka Duška Stojisavijević iz Splita, ki se je pred dvema letoma poročila z Libanoncem. Zdaj se z orožjem v roki bori za pravice Palestincev (Fo-

to: Tanjug) — 4. Pretekli četrtek je obiskal Novo mesto v spremstvu Bogdana Osolnika Amerikan slovenskega rodu John A. Blatnik, član predstavniškega doma ZDA. Na sliki: John Blatnik se pozdravlja s sorodnico Anteo Blatnik (Foto: S. Doki) — 5. Rudar iz Apnenka pri Boštanju Peter Pesec je v strmem in ozkem vinogradu postavil elektromotor s petimi konjskimi silami, ki prek zobatega kolesa, viltja in jeklene vrvi vleče plug navkreber. Med oranjem sedi Peter na malo predelanem obračalnem plugu in ga krmari, žena Anica pa upravlja z napravo (Foto: Anton Medved) — 6. Ob 25-letnici obstoja ljubljanskega Radia je bila v

avli RTV Ljubljana odprta razstava fotografij in dokumentov iz prvih dni svobodnega radia v Ljubljani in Mariboru (Foto: France Modic) — 7. Za nagradne polete mladine nad Jadransko morje je prijaviženih več kot tisoč učencev. Leteli bodo s štirimotornikom DC-6 B, ki ga vidite na sliki (Foto: S. Doki) — 8. Proslavljeni igralec in pevec starega kova Frank Sinatra je izkupiček nedavnega koncerta v Londonu dal v dobrodelne namene. Več kot 30 tisoč poslušalcev je neutrudnemu Frenkiju priredilo prave ovacije, eden najbolj znanih mojstrov jaza v ZDA, Count Basie, pa mu je čestital takoj po koncertu — levo Sinatra, desno Basie (Foto: Tanjug).

BOLNIKI NISO RADI BOLNI

Kaj pravijo predpisi, koliko plača socialno zavarovanje, zakaj delavci ne marajo v stalež

Današnji predpisi so taki, da so delavci prikrajšani pri osebnem dohodku, če zbolijo. Nič čudnega ni zato, da danes bolniki niso radi bolni. Raje izkoristijo svoj letni dopust, kadar resneje zbolijo, če ne morejo na delo. Kljub temu številu dni, ki jih zadnja leta preživijo dolenski delavci v bolniškem staležu, nenehno narašča. Lansko leto je bilo v tem pogledu še posebno izrazito. Vsak dan je bilo po podatkih novomeškega komunalnega zavoda za socialno zavarovanje na področju skupnosti socialnega zavarovanja delavcev, ki zajema pet dolenskih občin: novomeško, trebanjsko, krško, metliško in črnomaljsko — zelo veliko bolnih. Tako veliko, da bi vsi bolni lahko ustanovili novo podjetje, ki bi bilo med največjimi na Dolenskem.

Janez Boltez, 60-letni delavec iz Crmošnjic, zaposlen v predilnici novomeške tekstilne tovarne NOVOTEKS, je še od 15. aprila lani v bolniškem staležu. Medtem ko je takrat, kadar je delal, zaslužil po 824 dinarjev, jih dobi zdaj nekaj manj kot 748. Oškodovan pa je pravzaprav več, saj so se od takrat povprečni osebni dohodki v NOVOTEKSU zvišali — in bi se bržkone zvišali tudi Boltezu. On pa dobi svojo bolniško plačo od podjetja za leto dni nazaj.

Sicer pa imajo samoupravne predpise, ki določajo, koliko nadomestila osebnega dohodka dobe delavci v različnih primerih, posamezne delovne organizacije rastično urejene. Oseledali smo si tri primere teh predpisov: v tekstilni tovarni NOVOTEKS, v tovarni perila LABOD in v Industriji motornih vozil v Novem mestu.

NOVOTEKS

V NOVOTEKSU velja tak samoupravni predpis kot danes že od 1967. leta naprej — po sklepu delavskega sveta podjetja. Takole je zapisano:

Nadomestilo osebnega dohodka za prvih 30 dni v primeru bolezni, nesreče, poklicne bolezni ali zdravljenja ali pa negovanja bolnega družinskega člana znaša: 80 odstotkov od osnove za izplačilo osebnega dohodka za delavca, ki je izpolnjeval pogoje predhodnega zavarovanja, in 70 odstotkov za tiste delavce, ki tega predhodnega zavarovanja niso izpolnjevali. Za vajece — 100 odstotkov. Prav tako dobi 100 odstotkov nadomestila tisti delavec, ki se ponesreči pri delu; če pa se je pri delu ponesrečil po lastni krivdi, dobi 50 odstotkov. Če se je delavec ponesrečil na poti na delo ali na poti z dela, dobi 70 odstotkov, če pa ne izpolnjuje pogojev predhodnega zavarovanja, dobi 60 odstotkov. Nasilni partizanske spomenice dobijo v vseh primerih 100 odstotkov nadomestila.

LABOD

Ne samo da pogosti in dolgi izostanki z dela povzročajo težave pri organiziranju proizvodnje, tudi finančno po-

Ena lastovka...

Med številnimi socialnega zavarovanja o tem, koliko je bolnih in kakšna nadomestila so izplačali lansko leto, je ena sama lastovka. Vse številke so namreč večje od republiškega povprečja: več ljudi je bilo na Dolenskem bolnih, večje zneske so plačali kot nadomestila osebnih dohodkov — in več je bilo tudi poročniških dopustov kot v slovenskem merilu. Res je sicer na Dolenskem bilo samo za tri stotine več porodniških dopustov, kot je slovensko povprečje — toda Dolencev je v Sloveniji po teh podatkih pet nekaj več.

Industrija motornih vozil

V novomeški Industriji motornih vozil se je že zgodilo, da je zdravnik poslal delavca nazaj na delo — ta pa je prišel v tovarno s palico in čez dva dni je šel spet v bolniški stalež. V tovarni so se sicer jezili, a pomagati ni bilo mogoče: kajpak je dostikrat tako, ker podjetje plača nadomestilo osebnega dohodka za prvih 30 dni — zdravnik pa potem pošlje delavca delat, čeprav ve, da mu bo moral spet zapisati bolniškov še čez nekaj dni — ampak stroški bodo šli spet na račun podjetja in ne v breme socialnega zavarovanja.

Industrija motornih vozil ima svojega kontrolorja, ki preverja, če so delavci zares bolni: bržkone so val tisti, ki grejo v bolniški stalež, zrell za v posteljo, ker so pri osebnih dohodkih tako prikrajšani, da nobenega ni volja poležavati doma in dobiti nekaj deset starih tisočakov manjši osebni dohodek, kadar lahko dela. Res pa je, da je kontrolor že nekajkrat našel de-

Pri pregledu

izostanke prejšnjih let, v primerjavi z letom 1966 so se povečali za dobra dva odstotka!

Sicer pa njihovi predpisi, ki so jih sprajeli letos, pravijo:

Delavec, ki ne more delati zaradičasne nezmožnosti za delo, zaradi zdravljenja med delovnim časom, zaradi nujnega zdravljenja po predpisih o vojaških vojnih invalidih ali zaradi negovanja obolelega družinskega člana dobi: prvih 30 dni odsotnosti z dela nadomestilo osebnega dohodka, ki znaša prve tri dni v koledarskem letu 50 odstotkov, v vseh ostalih primerih do 7 dni 60 odstotkov in od 7 do 30 dni 80 odstotkov. V primerih nesreče pri delu (sem štejejo tudi prihod na delo in odhod z dela) dobi delavci 100 odstotkov nadomestila. Sveti enot so pooblaščen, da v posameznih izjemnih primerih lahko določijo tudi višji odstotek kot 50 odstotkov. S planom je v podjetju priznanih 8 odstotkov vsega delovnega časa izostankom zaradi bolezni — sem so v polovico šteti porodniški dopusti, kajti LABOD je tovarna, ki zaposluje pretežno ženske, in hkrati tovarna z izredno mlado delovno silo. Če posamezne brigade ali službe ne presežejo 4 odstotke bolezni, jim izplačajo razliko pri osebnem dohodku.

lavec, ki so bili sicer res bolni, so jih pa doma vseeno pregovorili, da so pomagali pri lažjih delih v vinogradu ali na polju.

Sicer pa predpisi v tej avtomobilski tovarni določajo, da dobe delavci za prve tri dni izostanka z dela 50 odstotkov nadomestila osebnega dohodka, od tretjega dne naprej pa 80 odstotkov. Za nesreče pri delu, če se ne zgedo po krivdi delavca, dobe delavci po 100 odstotkov nadomestila, če pa je nesrečo zakrivil sam, pa 80 odstotkov. 100-odstotno nadomestilo dobe delavci tudi za nesreče na poti na delo in na poti z dela.

Vsak dan: 1308 nezmožnih za delo

Število zavarovancev, ki imajo pravico do nadomestila osebnega dohodka, je bilo lani v petih dolenskih občinah 29.948. V tem letu pa je bilo vsak dan za delo nezmožnih 165 zavarovancev zaradi nesreče pri delu, 1.143 zavarovancev pa zaradi obojenj, nesreč izven dela, nege družinskega člana in spremstva bolnika. Skupaj je torej vsak dan bilo bolnih 1308 delavcev. Razen tega je bilo vsak dan na porodniških dopustu 223 zavarovank, ki jim je socialno zavarovanje plačevalo 100 odstotkov nadomestila osebnega dohodka — računajoč na leto dni na-

Tovarne stojijo...

Po podatkih socialnega zavarovanja je bilo lani vsak dan 1531 delavcev na bolniškem dopustu. Če bi bili vsi ti delavci zaposleni v istem podjetju, bi to pomenilo, da tovarna s 1500 zaposlenimi sploh ne bi delala. Če pa upoštevamo še tiste bolniške dopuste, ki so krajši od 30 dni in jih plačalo podjetje, kjer so bolni delavci zaposleni, bi bržkone dobili še drugo, morda celo večjo tovarno, ki je lani stala celo leto.

zaj, če so bile prej vsaj šest mesecev zavarovane. Poprečni odstotek za delo nezmožnih občanov je bil 0,55 odstotka zaradi nesreč pri delu in 3,82 odstotka zaradi bolezni in drugih, že naštetih vzrokov. Skupaj torej 4,37 odstotka, in če prštejemo še porodnice — te so v skupnem številu zaposlenih predstavljale 0,74 odstotka — potem je bilo vsak dan za delo nezmožnih občanov več kot 5 odstotkov oziroma 1.531 delavcev. To pa je tako velika številka, kot da je pravzaprav vsak dan stala ena izmed večjih dolenskih tovarn. Vse te številke so večje od slovenskih povprečij, zraven tega pa so največje od gospodarske reforme, ko smo začeli zaostrovati tudi boleznine.

Socialno zavarovanje plača 80 odstotkov nadomestila osebnega dohodka od 31. dne bolniškega staža, če je delavec poprej zavarovan vsaj 9 mesecev oziroma v zadnjih dveh letih 18 mesecev s presledki. Od 60. dne naprej dobi zavarovane 90 odstotkov nadomestila, ki pa se izračunava na osnovo osebnega dohodka iz prejšnjega leta. Če nima predhodnega zavarovanja, dobi delavec v bolniškemu staležu, mu bo večina 60. dne, naprej pa 90 odstotkov. Na področju skupnosti socialnega zavarovanja delavcev so lani izplačali kot nadomestilo osebnih dohodkov zaradi bolezni 3.445.267 dinarja ali 29,3 odstotke več kot 1968. leta. Porodnicam so kot nadomestilo izplačali 3.555.200 dinarjev ali za 3,4 odstotke več kot 1968. leta.

Tako govore številke, čeprav je spričlo humanih človeških odnosov, ki jih vedno znova poudarjamo in zagovarjamo, tako urejanje bolezni in nevzdržno. Kaj more na primer delavec, ki je dobil gripo? Za sedem dni, ki jih — recimo — preživi v bolniškem staležu, mu bo večina podjetij izplačala samo 50-odstotno nadomestilo osebnega dohodka. To pa je v resnici še manj kot 50 odstotkov, ker se nadomestila računajo iz poprečij prejšnjega leta. Prav zato je bolniški dopust skrajno nezaželen in se ga delavci izogibajo. Hkrati pa to pomeni, da dostikrat prebolijo bolezni na nogah, kar ni prav in zaradi česar se posledice dostikrat opazijo šele čez nekaj let.

Vsekakor bi bilo bolje, ko bi poostriili nadzorstvo nad bolezninami, ko bi težave uredili tako, da bi zdravniki strokovno in temeljito pregledali bolne in napisali zdravniška spričevala. Zda je temeljite preglede dostikrat nimajo časa. Tistim pa, ki so zares bolni, bi morali priznati polno nadomestilo osebnega dohodka; vsaj tako bi moralo biti urejeno in humani, socialistični družbi. Varčevati pri najvažnejši dobrini, človekovem zdravju, ni ne humano in ne rentabilno.

J. SPILCHAL

AVTOMOBILISTI!

Ne čakajte zime,

ker so roki za protektiranje (obnavljanje) avtomobilskih plaščev pozimi dolgi.

Poleti vam plašče protektiramo hitro in kvalitetno.

Zbiralnica za dolensko območje je v delavnici VULKANIZACIJA, Novo mesto, Kettejev drevored 1 — pri bencinski črpalci.

PROTEKTOR — VULKAN, Ljubljana, Šmarlaska 64

SGP »PIONIR« NOVO MESTO

razpisuje

za študij na visokih in srednjih šolah:

1. več štipendij za študij na gradbeni fakulteti
2. štipendijo na ekonomski fakulteti
3. štipendijo na pravni fakulteti
4. več štipendij na gradbeni srednji šoli
5. štipendiji na srednji tehniški šoli — strojni oddelek
6. štipendijo na srednji ekonomski šoli
7. štipendijo na sred. administrativni šoli
8. več štipendij na gradbeni delovodski šoli

Prošnje z življenjepisom pošljite do 31. 5. 1970 na naslov: SGP »PIONIR«, NOVO MESTO — kadrovski oddelek.

Prošnji priložite: potrdilo o opravljenih izpitih oz. zadnje šolsko spričevalo.

SGP »PIONIR« — NOVO MESTO NOVO MESTO

sprejme V UČNO RAZMERJE

- večje število TESARSKIH VAJENCEV
- večje število ZIDARSKIH VAJENCEV

Kandidati za sprejem morajo imeti uspešno dokončano osnovno šolo.

Pogojno sprejemamo tudi kandidate z uspešno dokončanim sedmim razredom osnovne šole.

Izredno ugodni pogoji — celotne oskrbe stroške plača podjetje!

Prošnje pošljite na naslov: SGP »PIONIR«, Novo mesto — kadrovski oddelek.

SGP »PIONIR« — NOVO MESTO NOVO MESTO

sprejme

V UČNO RAZMERJE

- 8 vajencev za poklic strojni ključavničar
- 1 vajenca za poklic avtoklepar
- 1 vajenca za poklic avtoličar
- 1 vajenca za poklic avtoelektričar
- 1 vajenca za poklic strugar
- 1 vajenca za poklic elektromehanik
- 6 vajencev za poklic avtomehanik
- 5 vajencev trgovske stroke (za delo v skladišču)
- 5 vajencev mizarske stroke

Kandidati za sprejem morajo imeti uspešno dokončano osnovno šolo.

Prošnje pošljite do 30. 5. 1970 na naslov: SGP »PIONIR«, Novo mesto, kadrovska služba.

Na sliki (od leve proti desni): Boris Krautblat, Jože Topolovšek, Todor Šarenac, Luka Ivanuš in Milan Lazič

Vsak polet je doživetje

Krasno spomladansko jutro, eno redkih lepih letos me je prevzelo z upanjem, da obisk med letalci v Cerkljah ne bo minil v ogledu učilnic, hangarjev, navigacijskih naprav in mirujočih letal. Pred dnevom jugoslovanskega vojnega letalstva sem se namreč povabil v Cerklje, da preživim dan med letalci, ponosnimi čuvarji našega svobodnega neba. Navsezgodaj, ko sem se bližal letališču, sem že slišal bučno zavijanje letalskih motorjev. Mehaniki so ogrevali letala, torej bodo leteli. Inej sem prav, ta dan je bilo na letališču posebno živahno.

RAZGOVOR ZA OKROGLA MIZO

Prijeten sprejem in srečanje s peterico pilotov (Borisom, Jožetom, Luko, Todorjem in Milanom), ki so me nekoliko podrobneje seznanili s svojimi veščinami, mi je veliko upanje, da bom kljub skopo odmerjenemu času lahko precej vtisov zapisal v beležnico. Po razgovoru za okroglo mizo, ki smo ga v šali imenovali novinarska konferenca (o njej pišem posebej), se me gostitelji peljali na ogled letal, tistih, ki so torkovo jutro počivala.

OČI SO MI ZAPLESALE

Na levi strani letališča so bila razmeščena letala, ki so jih ta dan tipal mehaniki kot zdravniki bolnika. Na drugi strani letališča pa se je odvijal hrupen promet, da mi je kar bučalo v glavi. Navadil sem se, kmalu me peklenški ropot ni več motil. Zazri sem se v lepe srebrne

ptiče, ki so ždeli na tleh. Čeprav kažejo miroljubno podobo, mi je Todor pojasnil, da ima vsak svoje posebne muhe in navaše, ki včasih niso kaj prijetne. V svojem elementu se pokažejo zlasti v zraku, ko streljajo s topovi in strojnimi, spuščajo rakete in sejejo bombe. Z Milanom in Borisom sem se povzprel na letalo. Usedel sem se v pilotsko kabinico in ostrmel zaradi številnih kazalcev. Pilota sta mi povedala, da med letom veliki kazalci in lučke delujejo in da je treba na vsakega posebej paziti! Zaupala sta mi, da jih imata v mezinici. Posebej sta me opozorila na rdečo lučko, na katero je treba najbolj paziti: kadar se prižge, je treba letalo zapustiti najkasneje v 12 sekundah. Nato pride do eksplozije, ki raznese letalo na tisoče kosov. Vprašal sem, kako je moč v tako kratkem času zapustiti letalo, ki navadno reže zrak s hitrostjo 900 do 1000 km na uro. Boris mi je poučil: »Pritisniti je treba na tale gumb, pa boste v trenutku najmanj 20 metrov visoko nad letalom! To pripravo imenujejo kapitulacija. Če je treba, pilot pritisne nanjo in s sedežem vred ga vrže v zrak. Življenje mu reši padalo. Fantje so mi rekli, da bi se težko odločili zapustiti letalo; moralo bi se zgoditi res najhujše. Človeško življenje je dragocenejše kot letalo.

NIČ NI PREVEČ, VSE JE NA SVOJEM MESTU

Zazdelo se mi je, da je pri letalščih marsikaj takega, kar je bolj podobno navlaki. Vendar so me takoj po-

Po končanem obisku smo poiskali podpolkovnika Romana Zupana, ki je rad odgovoril na vprašanja, zakaj ni več mladih obiskovalcev v Cerkljah. Povedal nam je, da je značaj njihovega dela takšen, da ne najdejo potrebnega časa, da bi lahko nudili več uslug.

»Ko imamo mi več časa, tedaj ni obiskovalcev; v času solskih ekskurzij pa smo mi sredi največjega dela. Čas nam res ni naklonjen. Vendar bomo skušali poiskati ustrezno rešitev in omogočiti mladim, da si ogleda našo življenjsko je poudaril podpolkovnik.

Podpolkovnik Zupan je izkobil priliko in čestital vsem letalcem za dan JLV, obenem pa se je zahvalil z tesno sodelovanjem tudi občanom.

mirili, da je vse dobro spreračunano in da je vse na pravem mestu. Nato sem se spomnil, da do zdaj še nisem pokazal nikakršnih konstruktorskih sposobnosti, zato sem raje spraševal kaj drugega.

Kot da bi me hoteli prestrašiti, so mi nato pripovedovali, da nosi letalo več bomb, več kot ducat raket in da ima tudi več strojníc, vendar nisem videl ničesar. Zato so mi morali prav s prstom pokazati v krilih skrite špranje, skozi katere letijo žareči izstrelki v sovražna letala. Pod krili ima reaktivne nameščene nekakšne kljčke, kamor obesijo rakete, kot da bi zlagali polena. Tudi prostor za bombe so mi pokazali. Končno sem jim verjel, da kovinska »zver« tako obložena in natovorjena v resnici vzbuja spoštovanje.

ZA ROČICO PA VEM ...

Spoznal sem, da bi več takih nazornih prikazov letala tudi meni nekoliko bolj odprlo znanje o reaktivnih. Žal pa sem si v tem kratkem času samo zapomnil, kje je ročica za zapustitev letala v sili, to, kar za pilota praktično skoraj ne pride v poštev, je meni najbolj prišlo k sruu. Prijateljem Borisu in Milanu sem se zahvalil za strokovni pouk in sem jo mahnil na drugo stran letališča, kjer so se brneči ptiči grolli kot martinčki.

STRELJALA JE FILMSKA KAMERA

Letalo za letalom je poskrbnem navijanju piina in pregledu vseh naprav zapuščalo parkirišče in odhajalo na drugo stran letališča, odkoder je potem odletelo pod oblake. Tisto jutro so imeli zračno bitko. Ni mi ušlo, da se je izločilo posebno reaktivno letalo, ki je vlečilo za seboj posebno maketo, v katero streljajo letala. Drugi »ptičiči«, ki so se dvigovali po točno določenem načrtu, so morali samotarjati v zraku prestreči, ga napasti in sestreliti. Tokrat seveda ni šlo zares. Piloti so res merili in streljali, vendar je streljala samo filmska kamera, ki beleži vsako uspešno in neuspelo potezo na padalcev. Nato filme razvijajo in piloti vidijo, kako so izvršili nalogo. Včasih občutki varajo, vendar so ta dan fantje prihajali iz kabin sicer nekoliko utrujeni in prepoteni, a dobre volje.

Takšnih poletov je nešteto. Drug od drugega se razlikujejo. Mladi piloti, vendar stari po izkušnjah, si nabirajo znanje, ki bi ga porabili, če bi bilo treba. »Po vsakem poletu smo bogatejši,« je povedal Novome-

šan Jože Butara, ki sem ga prestregel, ko je njegov reaktivec pristal na običajnem parkirišču.

KOT ZA DOJENČKA ...

Pred vsakim poletom mehaniki skrbno pregledajo letala, njegove naprave in ga napolnijo z gorivom. Letala negujejo kot dojenčke. Kot povsod tudi tukaj ne sme biti površnosti. Zaradi malomarnosti lahko uničijo letalo in dragoceno človeško življenje.

Ko pristopi letalec k letalu, mu mehanik raportira, da je letalo pripravljeno za opravljanje bojne naloge. Pilot pregleda vse dele letala in se prepriča, če je vse dobro pripravljen. Nadena si padalo, natakne čelado in zleze v kabinico. Ko preizkusi dovod kisika, radijsko zvezo in delovanje motorja ter instrumentov, je letalo sposobno za polet. Mehanik dvigne roko in letalo se počasi prične premikati. Postopek traja nekaj časa, vendar se nikoli toliko, ne mudi, da bi morali biti površni. Nediscipliniranost in malomarnost se v letalstvu vedno plačuje s življenjem.

PILOTOV OBRAZ SE SPREMENI

Ko se piloti vrnejo na zemljo, je izraz njihovih obrazov povsem drugačen kot pred poletom. Ko odpeljejo proti vzletni stezi, ni nobenih odvečnih pogledov in mahanja. Tedaj se vsak poglubi v nalogo, z očmi pa budno pazi na instrumente. Ko vzletajo, greta navadno dve letali skupaj. Včasih letita tako tesno skupaj, da se človeku ježijo lasje. Na zemlji mislimo, da se bosta vsak hip zaleteli. Razdalja res ni velika, morda kakšen meter, vendar kaže na mirno pilotovo roko in oko. Naloga povezuje pilota. Sovražnika je treba uničiti ali pa bosta sama zgorela v plamenih. Tako se kalijo fantje, ki jim je letalstvo postalo drugo življenje. Tekst in foto: SLAVKO DOKL

Skrta želja velikoga Mevlia mladencev je, da bi postali letalci. Od želja do dejanja pa je dolga pot. Človeške sposobnosti so pri tem tolikokrat na tehtnici, da resnično ostanejo izbrani le najboljši, najposposobnejši, najhrabrejši... V letalstvu ni protekcije. Letijo samo najbolj izkušeni in najbolj disciplinirani ljudje. Samo tisti, ki se ravna po strogo zahtevanih pravilih in ki se znajo premagovati.

Sročencev, ki so se jim urešile otroške sanje, da bi poleteli kot ptice v sinje višave, je malo. Pa vendar smo srečali pet mladih letalcev, ki se jim je urešila želja in delinjstva Naj vam jih predstavimo:

TODOR ŠARENAC: »Za letalstvo sem se odločil že kot otrok, čeprav nisem preveč upal, da bom kdaj postal letalec. Irreel sem se navdušil z branjem širokovnih knjig. Na začetku sem si vse bolj idealno zamišljal, kot se je kasneje pokazalo. Poklic pilota zahteva vsega človeka: zbranega, hrabrega, discipliniranega, iskrenega. Življenje je treba prilagoditi poklicu, ki pa ga ne bi nikoli zamenjal.«

JOŽE TOPOLOVŠEK: Za letalstvo sem se navdušil že kot otrok, ko sem opazoval spopade letal v drugi svetovni vojni. Letalšču me je približal brat, ki se je udeleževal kot športni letalec. Ko se mi je ponudila priložnost, da dosejem življenjski cilj, sem se poklica lotil z vso vneto, ki je značilna za vse pilote. Niti za trenutek ne bi pomislil, da mi si prebral poklice. Vsak polet je novo doživetje, ki ga ne da do kraja opisati.«

MILAN LAZIČ: »Materialni položaj me je gnal od doma. Javil sem se na razpis, ki ga je dala v javnost vojna gimnazija maršala Tita v Mostarju. Bil sem izbran med več kot 3000 kandidati. Sprejeli so me in od tistega trenutka sem se ves prejal letalstvu, ki sem ga vzljubil. Letam se šest let, a nikoli nisem bil razočaran. Človek se počuti dobro, za nas skrbijo, kot je treba.«

BORIS KRAUTBLAT: Moja letalska abeceda se je začela v Kranju. Ko sem se preselil v Sarajevo, sem kmalu našel pot v Mostar. Vedno bolj me je vlekel k letalom, a smo jih takrat v glavnem videli le v zraku. Ko sem prišel v akademijo v Zadar, sem doživel prijetna trenutke. Tu sem tudi prvič skakal s padalom.«

LUKA IVANUŠ: »Prvič me je na letališče popeljal oče (Luka je sin znanega slovenskega letalca Branka Ivanuša, ki se je s smrtno ponesrečil 1953), z bratom sva letela tudi z letalom. Kot otroka sva si predstavljala letenje kot igranje, kar se da lahko naučiti: sanjala sva kot ptice, ki letita na krilih. Na zemlji sva videla predmete kot v pravljici. Ko pa sem prišel v akademijo, je otroški sen gibelci: hišice so postale hlebe, stezice so postale ceste, vse je naenkrat izredno važno, saj so taki objekti glavna orientacija.«

Pet letalcev na reaktivnih letalih se nam je predstavilo s svojo kratko življenjsko potjo. Niso nam govorili o svojih vrtilmah, ki pa so bile vitkane v pogovoru. Med temi ljudmi različnih činov vlad, da izredno tovarišstvo. Vedri so, ne manjka jim humorja in duhovitosti. »Ko smo prosti, se veselimo in špakamo, povsem pa se sprostim, ko smo v zraku. Do kraja se prodamo nalogi, ki je povezana z našimi življenji, z odgovornostjo za letala in ljudi na zemlji,« so povedali piloti. Novinarskemu očesu ni ušlo, da so naši govorniki ne glede na čine, ki jih nosijo na ramenih, med seboj tako tesno povezani, kot bi bili bratje. Zato sem jih vprašal, kaj jim pomenijo čini. Odgovorili so da »to normalno priznanje za leta, ki jih pilot prebije v službi, da pa je zaupje najvažnejše, koliko je ledo doma v svojem poklicu. To najbolj cenijo!

Na letališču v Cerkljah sem srečal tudi Novomeščana poročnika Jožeta Butaro. Vse do poleta, ki ga je moral opraviti s podporočnikom Osmanom Ophodjašem tam nekje nad Višnjo goro, se nisem mogel z njim pogovoriti. Po opravljeni nalogi je bil Jože tako za pogovor. Povabil sem ga, naj pove kaj o sebi. Vendar sem moral v glavnem govoriti sam, znanec mi je samo prikimal. Vedel sem, da piloti o sebi malo govorijo. Izjema je le, če je treba kaj povedati o hrabrem Janezu Kmetiču in estarem mačkcu polkovniku Romanu Zupanu.

Jože mi je zaupal, da ga je v letalstvo prignala ljubezen do tehnike. Povedal mi je, da ljudje gledajo na letalstvo preveč romantično, v resnici pa je ta poklic zahteven in se mu mora človek v celoti posvetiti.

Pogovor pilotov pred poletom

kultura in izobra- ževanje

Naslednje srečanje bo 1971 v Dugi Resi

Kulturni delavci iz Karlovca, Duge Rese, Novega mesta, Krškega, Brežice, Metlike in Črnomlja so sklenili na srečanju 16. maja v Črnomlju osnovati poseben odbor, ki bo skrbel za nadaljnje nenehno sodelovanje na kulturnem področju občin na tej in oni strani Kolpe. V odboru bosta po dva člana iz vsake sodelujoče občine, najprej pa bo pripravil bilten z vsemi pomembnejšimi kulturnimi prireditvami na Dolenjskem, v Beli krajini ali onstran Kolpe na karlovskega območja. Sklenili so, da se bodo vsako leto sestajali in se pogovorili o perečih vprašanjih in možnostih nadaljnjega sodelovanja. Naslednje srečanje kulturnikov bo prihodnje leto v Dugi Resi na Hrvaškem.

Revija na Senovem

Na Senovem je bila 15. maja revija otroških in mladinskih pevskih zborov z vseh osnovnih šol. Pesem iz mladih grl je žela priznanje občinstva in spodbudila k nadaljnjemu delu z mladino vse tiste prosvetne delavce, ki ne štejejo ur, prebitih na vajah s svojimi zbori.

»Naša ulica« — zdaj v knjigi

Zabavno-satirični asobotni spis Evgena Juriča v DELU so pred kratkim izšli v okusno opremljeni knjigi NAŠA ULICA, ki jo je ilustriral in opremil Milan Bivočar. Uvodno besedo o

Juričevem humorju je knjigo napisal Peter Božič, ki trdi, da je Juričev humor stiski odrešujoč, humor, ob katerem sem se včasih iz srca, ne pa iz privoščljivosti, nasmehal. Kdor bo to knjigo prebral, naj sam presodi, kaj je humor in kaj satira. To zadnje velja poskusiti in ugotoviti; kdor pa bo Juriča bral, bo smeje ali načemeren dejal: »Pa je res takor.« Prikopne ilustracije so knjigi le v korist, tisk in oprema pa založniku (OGP Delo) v ponos.

Mali kulturni barometer

ZANIMANJE ZA RAZSTAVO SAMOUKA — Razstava pastelov in akvarelov samouka Franca Čadeža, ki je bila dober teden odprta v avli črnomljskega prosvetnega doma, je vzbudila veliko zanimanje. Po približni oceni jo je videlo skoraj 2.000 obiskovalcev, od biltni in dacek. Mnogi so tolikšen občudovalni niso bili preveč presenečeni, saj je bila razstava Čadeževih slik prva likovna razstava v Črnomlju po sedmih letih. Precej del je slikar tudi prodal.

DRAMATIK MIRAK V KOSTANJEVICI — Na petkovno otvoritev razstave Franceta Godca in literarni večer v Lamutovem likovnem salonu v Kostanjevici je prišel tudi dramatik Ivan Mrak, čigar dela so začeli v osrednjih slovenskih gledališčih uprizarjati šele pred nekaj leti. Prijateljem umetnosti, ki so se po pretiditvi zbrali v gostilni »Pod Gorjancem«, je izrazil navdušenje ob tem, kar je doživel v Kostanjevici. Po njegovih besedah je postala Kostan-

RAZSTAVA FRANCETA GODCA IN RECITAL DOMAČIH USTVARJALCEV

Lep večer v Kostanjevici

Razstava Franceta Godca: odsev precejšnjega dela sodobnih širokih teženj pri nas — Prijetno presenečenje: večer domačih ustvarjalcev, pesnikov in piscev Vladimira Bajca, Irene Bašelj, Ivanke Hergold, Janje Kastelic, Janeza Kolenca, Ivana Perhaja in Ivana Zorana — Začel se je 15. dolenjski kulturni festival

15. maja zvečer je Lado Smrekar v imenu Dolenjskega kulturnega festivala v Lamutovem razstavišču v Kostanjevici na Krki pozdravil zbrane domačine in goste, med slednjimi še posebej umetnike Milo Kačičevo, Ivana Mraka, Toneta Kralja in Vladimira Stovička, ki so prišli na razstavo akademskega slikarja Franceta Godca iz Ljubljane.

Umetnika in njegov ugledni tradicionalizem v slovenskem krajinarstvu je predstavil umetnostni zgodovinar Mirko Juteršek, ki je med drugim posebej poudaril, da Godčeve krajine kot tudi slike Godcu sorodnih slovenskih slikarjev opravljajo pomembno nalogo, ko gradijo in vzdržujejo most med sedanostjo in preteklostjo. V času, ko so naš različne modne in vladovne smeri v slikarstvu obrnile od nakupovanja umetnin, so mnogim ljudem realistične slike dosti bližje in zde so jim privlačnejše kot kdaj prej. Od tod tako zanimanje

za dela, ki nastajajo na izkušnjah realistov, impresionistov in njihovih dedičev, naših domačih mojstrov in drugih. V stranskih prostorih Lamutovega razstavišča predstavljena Godčeva dela hkrati opozarjajo tudi na zanimivo iskanje umetnikove lastne poti. Vseh 81 razstavljenih del pa na svojevtrsten način govori o poštenem dolgoletnem ustvarjanju človeka, ki je v več kot 33-letnem delu pripravil nad 100 razstav doma in na tujem ter se zapisal med odlične slovenske krajinarje.

Prof. Jože Škufca iz Novega mesta je nato začel večer dolenjskih pesnikov in pisateljev. Morda so njegove znanosne uvodne besede spravile v zadrego nekatere izmed nastopajočih, bile pa so iskrene. Radi bi se srečavali, poslušali in brali dela domačih ustvarjalcev, saj je večina izmed zbranih ta večer prvičkrat spoznala avtorja, o katerih smo to in ono že vedeli. Hudomušna proza Vladimira

Bajca, pretkana s jedrnatimi vložki, svojevtrstni notranji svet dijakinje Irene Bašelj, odlomek iz moderne proze Ivanke Hergold, pristrčni otroški verzji in ljubka zgodba vnuka z babico Janje Kastelic, preprosti, a zato nič manj iskreni verzji Janeza Kolenca, kot odlomki iz sodobne poezije in razmišljanj o svetu in človeških odnosih v pesmih Ivana Perhaja in Ivana Zorana — vse nas je razveselilo in nam dalo hkratu tudi snov za razmišljanje: mar smo v pokrajini brez ustvarjalcev pisane besede — ali pa je le njihova dosežanja večja ali manjša anonimnost vzrok, da širša Dolenjska v sodobnem literarnem ustvarjanju tako malo pomeni?

Prostor nas omejuje, da bi o recitalu povedali tu kaj več; radi bi ga ponovili če ne prej, vsaj na jesen v Novem mestu, še kje in predvsem v DOLENJSKIH RAZGLEDIH. Šele tam bi bilo lahko pravični avtorjem, ko bi jih predstavili širokemu krogu bralcev. Če ponovim, da smo bili prijetno razveseljeni z večerom dolenjskih pesnikov in pisateljev, ki ga v Novem mestu pred meseci ni bilo mogoče doživeti, želim s tem izraziti predvsem željo, da bi aktivnost naših literatov ne zamrla. Potrebna nam je in hvaležni smo jim za predvajana dela.

TONE GOSNIK

PRIHODNJI TEDEN OD TORKA DO SOBOTE V
METLIKI IN ČRNOMLJU

Belokranjska kulturna revija

Nastopile bodo kulturne skupine iz Črnomlja, Metlike, Semiča in Dragatuša — Začetek revije bo v Metliki, konec pa v Črnomlju

Od torška do sobote prihodnji teden se bodo zvrstile prireditve belokranjske kulturne revije, na kateri bodo nastopale kulturne skupine tekmovale tudi za Zuparčičevo nagrado. Letos prvič bodo prireditve v obeh belokranjskih mestih, prav tako pa se bodo kulturne skupine iz metliške občine lokrat prvič z rano ob rami potegovale za največje belokranjsko priznanje. Pokrovitelj letošnje revije je občinski sindikalni svet v Metliki, kjer bo tudi njen slovesen začetek, medtem ko bo revija končana s slovesnostmi v Črnomlju.

■ Po slovesni otvoritvi ob 20. uri v metliškem Domu Partizana bo 26. maja tudi še prva prireditev. Nastopili bodo ženski pevski zbor iz Črnomlja, moški pevski zbor iz Dragatuša in metliški pihalni orkester.

■ V sredo, 27. maja, bodo obiskovalci v Črnomlju in Metliki lahko poslušali odsko besedo, ki jo bo pripravila dramska skupina osnovne šole iz Semiča s uprizoritvijo »Snežuljice« v črnomljskem Prosvetnem domu (ob 16. uri) in Prosvetno društvo Mirana Jarca iz Črnomlja s Štefančevim komedijo »Vlača lovičana« v domu Partizana v Metliki (ob 20. uri). Po igri bo tega dne v Črnomlju še glasbena prireditev, na kateri se bodo predstavili mladinski pevski zbor metliške osemletke, dekliški pevski zbor iz BETI in harmonikarski sekstet črnomljske glasbene šole.

■ V četrtek, 28. maja ob 20. uri, bo mladinska igralna skupina »Osp šest« iz Metlike gostovala v Črnomlju s satiričnim kabaretom Tonja Gašperšiča »Podgane, narodni sovražnik št. 1«, medtem ko bodo v Metliki ob istem času nastopili mladinski pevski zbor črnomljske osnovne šole, harmonikarski sekstet črnomljske glasbene šole in tamburaški orkester metliške osnovne šole.

■ V petek, 29. maja zvečer, bodo v Črnomlju gledali igro S Tavčarjevimi »Cvetjem v jeseni«, ki ga je dramaturgiral Osep Sest, se bo predstavila dramska skupina prosvetnega društva »Snežuljice« iz Semiča. Metličani pa bodo tega dne najprej videli »Snežuljice« Ivana Laha, ki jo bo uprizorila dramska skupina semiške osnovne šole, ob 20. uri pa poslušali literarni večer. »Spomenik bres podstavka« Marjana Marinca bo izvedla skupina črnomljskih gimnazijcev. Sodeloval bo vokalni sekstet iz gimnazije.

■ Zadnji dan revije bo prireditev v Črnomlju. Ob 20. uri bodo v Prosvetnem domu nastopili črnomljski ženski pevski zbor, moški pevski zbor iz Dragatuša in metliški pihalni orkester. Za konec bodo torej Črnomlji poslusalni isti spored kot Metličani na začetku.

Jutri nova razstava v Krškem

Krška galerija je povabila v goste slovenskega slikarja Franceta Slano. Razstavo njegovih olj bodo odprli jutri popoldne ob 18. uri. Občinstvo se bo tokrat prvič srečalo z njegovimi deli v domačem razstavnem hramu. Slikarja je že lani spoznalo novomeško občinstvo, ko je razstavil svoja dela v Dolenjski galeriji.

Jutri: Jakopičeva razstava v Ljubljani

Jutri ob 18. uri bodo v Moderni galeriji v Ljubljani slavnostno odprti retrospektivno razstavo mojstra Richarda Jakopiča. Dolenjska galerija je lani prva v Sloveniji začela niz prireditev ob stoletnici rojstva velikega slovenskega umetnika, jutrišnja razstava pa pomeni vrhunec prireditev v jubilejnim Jakopičevem letu. Zanimivo razstavo, za katero so zbrali umetnine iz številnih virov, bo odprta do 5. julija.

„Vseč so mi odločni ljudje!“

pravi 15-letna pesnica, ki se bolj nagiba k razmišljanju kot k čustvovanju

»Po naravi sem bolj molčeča,« je že na začetku najinega pogovora rekla gimnazijka Irena Bašelj. Toda potem, ko mi je pripovedovala o sebi in o svojem delu, ni skoparila z besedami in kar podvomil sem v njeno izjavo.

Že v osnovni šoli je objavljala svoje pesmi in risbice v Cicibanu. »Ni važno, kje in kdaj sem nastopala,« pravi. »Ustvarjam zato, ker s tem iščem pot do resnice in skušam prodreti v bistvo tistega, kar me zanima.«

Le mimogrede je omenila, da ima že nekaj popisanih zvezkov svoje proze in poezije, ki se ji zdi po njeni strogi presoji toliko vredna, da jo hrani, vendar je ne objavlja niti v Stezicah, kjer sodelujejo drugi mladi gimnazijski literati.

»Ne strinjam se z novim uredniškim odborom Stezic,« je samozavestno povedala. »To, kar sedaj pišejo v Stezicah, se mi ne zdi posebno resno, ker me ob branju ne sili k razmišljanju. Morali bi pisati bolj kritično in o tem tudi razpravljati. S tem bi se mladi razvijali in ne bi pisali zaradi pisanja samega.«

Ne trdi, da jo sili k pisanju neka notranja potreba. Pravi samo, da veliko premišljuje, iz tega nastane pesem, to pa jo

spet sili k premišljevanju.

»Nekateri pravijo, da umetnost ne sme biti premišljena, vendar jaz cenim miselno poglobljeno umetnost, ki ne temelji samo na čustveni predanosti.«

Dekle, ki jo zanima tudi filozofija in so ji posebno všeč dela Walta Whitmanna, Francija Zagorčiča in Andreja Markoviča, v svojem ustvarjanju nima vzora.

»Vsak človek doživlja in se izraza po svoje. Naglica, notranji nemir in negotovost v današnjem življenju se nujno kažejo tudi v vseh oblikah umetnosti, ki sedaj nastajajo. Če jo hočemo razumeti, je ne smemo sprejemati površno, ampak se moramo vanjo poglabljati.«

A. V.

Mladi belokranjski pevci so se po dveh letih spet predstavili

Srečanje je bilo 17. maja v avli metliške osnovne šole

Več kot 350 mladih pevcev Bele krajine se je 17. maja zbralo na tradicionalnem srečanju v avli osnovne šole v Metliki. Kot je v pozdravnem nagovoru omenil v imenu pokrovitelja predsednik občinske skupščine Metlika in ravnatelj metliške osemletke Ivan Zele, to ni bilo tekmovanje, marveč samo pregled dejavnosti, ki jo po pouku gojijo učenci osnovnih šol v obeh belokranjskih občinah. Srečanje je priredila ZKPO iz Metlike.

V dnevem sporedu so se zvrstili pionirski in mladinski pevski zbori iz osnovnih šol: Metlika, Črnomelj, Semič, Vinica, Stari trg ob Kolpi, poklicne šole BETI in tamburaški orkester, sestavljen iz učencev metliške osnovne šole.

Srečanje je začel pionirski pevski zbor metliške osnovne šole. Pod vodstvom Stanka Fuxa je zapel tri skladbe za otroške zborove. Nato je Lidija Saje pripeljala na improvizirani oder 60-članski zbor iz črnomljske osemletke, zatem pa Milan Pirš 40 mladih pevcev iz Semiča. Malone najštevilnejši zbor je pripeljala učiteljica Marija Perko z Vinice.

Z zanimivim sporedom se je predstavil tamburaški zbor metliške osnovne šole, ki ga vodi Silvester Mihelič (starejši). Pred leti je imela Metlika dober in že zelo znan tamburaški orkester. Nastop zborov najmlajših tamburašev je nedvomno obet, da bodo nadaljevali tradicijo.

Učitelj Alojz Starc je dirigiral zboru osnovne šole iz Starega trga ob Kolpi, zatem pa spet Stanko Fux mladinskemu zboru metliške osnovne šole, ki se med drugim pripravlja na nastop

v Zagorju na republiški reviji.

France Zupancič je vodil mladinski pevski zbor črnomljske osemletke, nakar je

dekliški mladinski pevski zbor iz poklicne šole BETI končal srečanje s pesmijo Marjana Kozine.

Zbori so se predstavili s po tremi pesmimi Beethovna, Mozarta, Brahmsa in številnih drugih tujih in domačih skladateljev. Nekateri so zapeli tudi zahtevnejša dela.

Srečanje nedvomno dokazuje, da petje v Beli krajini še dolgo ne bo izumrlo.

Zbornik grosupeljske občine

Knjiga je razveseljiv pojav na knjižnem trgu

Domoznanska literatura Dolenjske je obogatena s pomembnim delom. To je zbornik občine Grosuplje oziroma gospodarske, kulturne in zgodovinske kronike te občine. V uvodu pojasnjuje uredniški odbor, zakaj je delo izšlo. Vsebinsko je zbornik razdeljen v več makroženih celot. Med drugim je Radko Polič opisal zgodovino grosupeljske občine, prof. dr. Metod Mikuš pa je popisal dvakratni napad 18. divizije na šmarska tunela. Prof. inž. France Adamič je opisal lik inženirja kemije Ludvika Pedrana, ki je padel med prvimi aktivisti. Milan Dolgan se je z zapisom oddolžil spominu pesnice in aktivistke Ane Galetove, Stane Valentinčič pa spominu absolventa gozdarske fakultete in aktivista OF Martina Zupanciča.

V naslednjem razdelku daje predsednik grosupeljske občine Ivan Ahlin pregled za leto 1968. Inž. Ciril Štebinger je prikazal geološki sestav grosupeljske kotline in njene okolice, medtem ko je Rudi Tancig opisal značilnosti tal na tem območju. O gibanju prebivalstva je pisal Dobruška Podkornik-Zvan, prof. dr. Jože Kastelic pa je bralce seznanil s arheološko podobo občine. V poglavju, ki sledi, so obdelani zasluzni možje. O Andreju Kančniku, ljudskem pesniku, je pisal slavist Jože Gregorič, Ciril Budkovič pa o Avgustu Sulgoju. Stane Valentinčič je otebil pozabljenega raziskovalca Taborske jame Jožeta Permeta.

Zborniku je dodan leposlovnih del s odlomki iz knjig Louisa Adamiča, pesmimi Ane Galetove in črtico Janeza Petrovskega »Moj oče«. Poleg tega vsebuje zbornik še več drugih zapisov in podatkov ter je precej razveseljiv pojav na našem knjižnem trgu.

Dobrepolje: oder bo urejen

Mladinci delajo le še v kulturni sekciji - Z Molièrovo komedijo so gostovali tudi drugod

Pred dobrima dvema letoma so v Dobrepoljah ponovno ustanovili mladinski aktiv. Izkušnje so jih naučile, da je treba mladino za delo navdušiti, zato so ustanovili nekaj sekcij, v okviru katerih naj bi delo mladine spet zastalo, čeprav so jim krajevni in občinski politični predstavniki veliko pomagali.

Pri življenju se je ohranila le še kulturna sekcija. V letošnji zimski sezoni so mladinci naštudirali Molièrovo komedijo »George Dandin« in z njo prijetno presenetili občane. Gostovali so tudi v Ambrusu, na Slemenih, sredi maja pa v Zagradcu. Ni jim bilo vedno lahko, saj so skoraj vsi člani kulturne sekcije zaposleni, delajo v različnih izmenah, tisti, ki imajo doma kmetijo, pa imajo prav tako polne roke dela.

Kulturno-prosvetno življenje je imelo v Dobrepoljah že od nekdanje tradicije. V predvojni Jugoslaviji so zgradili lep kulturni dom, v katerem so imeli zlasti po osvoboditvi vrsto zanimivih in dobro pripravljenih kulturnih prireditev. Dobrepoljsko prosvetno društvo je pred leti iz najrazličnejših vzrokov zamrlo. Ostal je le še kino, ki se bori iz dneva v dan za gledalce in poskuša reševati lastne finančne težave. Razumljivo je, da so se ljudje razveselili, ko

»Frača« prva

Foto-kino klub osnovne šole Kočevje je dobil v teh dneh obvestilo, da je film »Frača«, ki so ga posneli člani tega kluba, prejel prvo nagrado na festivalu v Ptomacih. Ta festival je organiziral v okviru letošnjega meseca mladosti pionirski časopis »Malé novine«.

so jih mladinci prijetno presenetili s svojo predstavo.

Mladinski aktiv je že lanske leto pripravil načrt za opremo gledališkega odra. Izdelava kulisa je natančno in sestavljeno delo, dobrepoljski mladinci pa so mu bili kos. Oder bo že kmalu tako opremljen, da jih ne bo več sram pred društvom, ki prihajajo gostovat in vidijo le predvojno zapuščino.

LOVRO MRAK

Davna želja

Zamisel o napravah, s katerimi bi človek letel po zraku, se je rodila že v najdavnějšíh časih. Že stari grški mit govori o DEDALU in njegovem sinu IKARU, ki sta izdelala in pritrčila nase nekakšna krila. Kot ptici sta hotela leteti z otoka Krete v Atene. Čeprav ta zgodba najbrž ni resnična, je Ikar v zgodovini znan kot prvi legendarni letalec. Tudi stari Kitajci so že pred našim štetjem delali podobne poskuse. Uspelo jim je celo, da so izrabili veter in z zmaji ostali nekaj časa v zraku. Tudi v drugih deželah so ljudje posnemali ptice in poskušali leteti. Vse to pa je ostalo brez uspehov, ker so bili poskusi vendarle primitivni in premalo dognani. Ljudje, ki so jih opravljali, niso poznali fizikalnih in drugih naravnih zakonov.

Na prvem mestu je Titanic

Poslali ste nam 115 kuponov in določili tako:

1. »Titanic« - Slaki, 34 kuponov,
2. »Moj dom je zaprt« - Slaki, 32 kuponov,
3. »Horoskop« - Bele vrane, 13 kuponov,
4. »Dve leti in pol« - Slaki, 12 kuponov,
5. »Trla baba lan« - Kornji grupa, 10 kuponov.

Danes objavljamo predzadnji kupon. V poletnih mesecih bo začel izhajati »Dolenjski list« na 16. straneh. Oglevali mladih bo poslej obsegalo le pol časopisne strani. Ker skušamo obveščati mlade bralce iz vseh dolenjskih občin o najnovejših dogodkih iz občinskih središč in drugih krajev, nam bo primanjkovalo prostora in se bomo morali do jeseni poslovliti od rubrike »Najplot«.

Ta teden ste nam poslali 115 kuponov. Zreb je odločil takole:

1. Marija Lavrič, Veliki Kal 8, Mirna peč, dobi ploščo »Sjeti se« - Dani Maršan,
2. Jože Povšič, Češnjice 11, Mokronog, dobi ploščo »Ruka od snas« - Daltoni,
3. Tončka Grahek, Vojna vas 8, Črnomelj, dobi ploščo »Here comes the stars« - Hermans Hermits.

Plošče so darilo novomeške Mladinske kajige, kjer lahko kupite najnovejše plošče.

NAJPLOTT

Ta teden sem najraje poslušal(a) melodijo:

Ime in priimek _____

Ulica _____

Kraj _____

Rok: 25. maj 1970

Kupon št. 18

Pet dolenjskih beat ansamblov se je pod pokroviteljstvom revije Stop pomerilo na sevniskem gradu. Reportažni zapis s »kitariade« objavljamo na sredini današnje številke. (Foto: Splihchal)

Šentjernejski prometniki so prvaki

Na republiškem tekmovanju v Mariboru bodo zastopali dolenjske prometnike pionirji iz Šentjerneja - Drugo leto bodo v ta tekmovanja vključili še pionirje prometnike iz metliške in črnomaljske občine

Vsako jutro srečujemo na naših cestah pionirje, ki hitijo s kolesi v solo. Kolesarji dobro poznajo prometne predpise, saj posvečajo zadnja leta učitelji veliko pozornosti prometni vzgoji. Tudi družine mladih prometnikov so se lepo razvile. Že nekaj let zapovrstjo so organizirali tekmovanja za prometnike pod naslovom: »Kaj veš o prometu«. Tovrstna tekmovanja organizirajo komisije za varnost prometa pri občinskih skupščinah.

Konec maja bodo v Mariboru republiška tekmovanja pionirjev prometnikov, ki se jih bodo udeležili tudi mladi Dolenjci. Njihova imena že poznamo, saj so se udeležili in zmagali na občinskih skupščinah.

Konec maja bodo v Mariboru republiška tekmovanja pionirjev prometnikov, ki se jih bodo udeležili tudi mladi Dolenjci. Njihova imena že poznamo, saj so se udeležili in zmagali na občinskih tekmovanjih. Predzadnje nedeljo so ozi-

vele vse ulice dolenjskih občinskih središč, ko so po njih vozili s kolesi pionirji kolesarji. Zmagovalne ekipe so se udeležile področnega tekmovanja, ki je bilo v nedeljo v Novem mestu. Med mladimi kolesarji so manjkali le Belokranjci.

Pionirji so prevozili mestne ulice od osnovne šole do obeh bolnišnic ter do šmihelske osnovne šole. Tu so se pomerili v spretnostni vožnji. Pozneje so tekmovali še v poznavanju prometnih predpisov.

V skupini mlajših pionirjev so s 85 točkami amalgamirali pionirji iz Sentruparta in trebanjski občini, ki so prejeli pokal in priznanje.

V skupini starejših pionirjev so postali dolenjski prvaki mladi Šentjernejci, ki bodo zastopali Dolenjsko tudi na republiškem tekmovanju v Mariboru.

Med posamezniki so prejeli v višji skupini zlato odličje Darinko Kušljan iz Šentjerneja, srebro Niko Žigante iz Krškega, bron-

sto pa Janez Kavšek iz Šentjerneja.

Med mlajšimi pionirji so bili najboljši: Slavko Seničar iz Novga mesia, Janko Rugelj iz Sentruparta in Milan Kalin iz Brezic.

Drugo leto bodo tekmovanja mladih prometnikov še razširili. Vključili bodo tudi prometnike iz belokranjskih občin, ki se tovrstnega tekmovanja še ne udeležujejo.

Praznovanje meseca mladosti

Za praznovanje meseca mladosti je občinska konferenca ZMS Črnomelj pripravila več prireditev. Med njimi je pohod po poteh belokranjskega odreda na Gornje Laze, v katerem sodelujejo občine dolenjske regije in pripadniki JLA. Sodelovali bodo tudi v ostalih medobčinskih prireditvah, in sicer: tekmovanje v rokometu in šahu, razstava mladih likovnikov, tekmovanje učencev PKŠ in zbor mladinskih aktivistov v Dolenjskih Toplicah. Sportna tekmovanja bodo letos poleg šolskih aktivov, aktivov v DO in garnizije zajela tudi vaške aktivne, ki tvorijo posebno skupino. V finalnem tekmovanju pa se bodo pomerili prvaki posameznih skupin v nogometu, rokometu, šahu in atletiki. Poleg tega bodo posamezni aktivni organizirali izlete, jamarji so povečali aktivnost, priredili pa bodo tudi razstavo. Zaključna prireditev bo 25. maja zvečer ob 20. uri, ko bo »Mladinski pihalni orkester« imel koncert in ko bodo podelili priznanja mentorjem in mladim družbenim delavcem ter prehodne pokale oziroma diplome za najboljša dosežena mesta v športnih disciplinah.

M. C.

Štafetno palico bo izročila Liljana

25. maja bo na Stadionu JLA v Beogradu izročila štafetno palico s pozdravi jugoslovanske mladine in vseh jugoslovanskih narodov tovarišu Titu skopska gimnazijka Liljana Zežova. Liljana so izbrali zato, ker je odlična dijakinja 4. razreda gimnazije »Josip Broz Titos« v Skopju ter zmagovalka republiškega tekmovanja »Znanost mladih«.

OGLE DALO MLADIH

Srečanje na Pokljuki šele junija

Na Pokljuki, kjer naj bi bil 23. maja zbor slovenskih pionirjev, je še 80 cm snega, zato je Zveza prijateljev mladine določila, da bo to srečanje 20. junija. Program bo nespremenjen. Prav za to priložnost je Zveza prijateljev mladine izdala brošuro »Rdeči sneg Triglav«, katere avtor je slovenski pisatelj Tone Svetina, pionirji pa bodo dobili tudi novo pesem. Napisal jo je Tone Pavček, uglasbil jo je Marjan Vodopivec, njen naslov pa je »Vesela pionirska«.

Po poteh belokranjskega odreda

17. maja je občinska konferenca ZMS Črnomelj organizirala pohod po poteh belokranjskega odreda, ki se ga je udeležilo 70 mladincev iz brežiške in črnomaljske občine. Prijavljeni so bili tudi Novomeščani, Trebanjci in Krčani, vendar niso prišli, ker je deževalo. Pri spomeniku na Gornjih Lazah so imeli mladinci postanek. O bojih in poteh odreda je mladincem govoril Milan Simec iz Črnomlja. Mladinci so krenili še na Smuk nad Semičom.

Dekleta se učijo ročnih del

Na novomeški osnovni šoli so se dekleta vključila v krožek za pletenje in vezenje, da bi se naučila najosnovnejših ročnih del. Krožek redno obiskuje kar 30 deklet iz 4. in 7. razreda. Ob koncu šolskega leta bodo organizirale razstavo ročnih del, ki so jih izdelale med šolskim letom. Tega, da se dekleta učijo pletenja in vezenja, so posebno vesele zaposlene mame, ki imajo premalo časa, da bi otroke same naučile, v učnih programih za tehnični pouk pa je pletenje že nekaj let izpuščeno.

Kaj je vtikanje v osebne zadeve!

Gojenci novomeške gostinske šole so se v anketi, ki so jo izvedli med mladino, pritožili, da se v restavraciji Breg predstojniki vtikajo v njihove osebne zadeve. Vtikanje v osebne zadeve je videti takole:

— Predstojniki, ki odgovarjajo za vzgojo in delo učencev gostinske šole na Bregu, ne dovolijo učenkam, da bi se ššile z gosti, ki so včasih tudi vinjeni in si dovolijo neokusne šale. Restavracija Breg je obrat gostinske šole in mora obdržati sloves, ki ji gre.

— Učenke opozarjajo, da ne delajo prav, če obisku jejo lokale v mestu v času, ko ne bi smele biti ce se nedostojno obnašajo.

— Natakariče in kuharice so v stalnem stiku z ljudmi, zato morajo dekleta skrbeti, da s svojim vedenjem ne kvarijo ugleda šole ali omenjenih poklicev.

— Sola je vzgojna ustanova in skrbi, da se učenci izučijo poklica, za katerega so se odločili, zato jim svetujejo, naj najprej posvetijo več pozornosti šoli in šele potem zabavam in osebnemu življenju.

Šentjernejski harmonikaši, učenci glasbene šole, zanjejo na vseh praznikih in prireditvah navdušen aplavz poslušalcev. Takole sta prejšnji teden raztegnila svoji harmoniki pri glasbenem pouku Iztok Plut in Tatjana Kovačič, ki sta med najboljšimi učenci. (Foto: Marija Padovan)

POTA IN STRAŽNIPOTA

DEŽURNI POROČAJI

KOKOSI IN ZAJCI V TUJI MALJI — V noči na 14. maj sta se na domačijo Vinka Šušteršiča v Šmarjeti vrhotalpila dva Olgana in ukradla deset kokosov in nekaj zajcov.

IZ KOVČKA ZMANJKALO 500 DIN — Mirnopolčanka Jožeta Makše je pred kratkim stranila nakležen kovček v novomeškem hotelu METROPOL. Ko ji je sovačan kovček prinesel iz mesta, je ugotovila, da je iz njega zmanjkalo 500 din. Kdo se je polastil denarja, še ni ugotovljeno.

GUMBERČAN OR MOPED — Peter Penca iz Gumberke je 14. maja parkiral blizu Drenikovce gostilne v Gotni vasi moped, vredne okoli 2.000 din. Ko se je hotel zvečer odpeljati, vozila ni bil več. Kdo mu ga je odpeljal in kam, še niso ugotovili.

IZ KLETI UKRADLI MO. TORKO — 13. maja je Janes Zlogar iz Bučinje vasi ugotovil, da so mu iz kleti ukradli ročno motorno žago, vredno okoli 2.500 din. Kje je zdaj žaga, še ni vedu kljub preiskavi.

ISKAL DENAR. ZLOMIL KILJUČAVNICE — 12. maja je bil v lovnice v hili Marije Nade v Gornjem Mokronogu. Nater je ssezel skozi kuhinjsko okno, nato pa je pretikal in razmetal vse prostore. Odlomil je nekaj kiljučavnice, s katerimi so bili zaklenjeni predali. Kljub vsemu pa denarja, ki ga je očitno iskal, ni našel. Odmesol je le žepno svetilko.

VLOM V ZIDANICO — V času od 10. do 12. maja je neznanec vliomil na Kovačevem hribu v zidnico Alojza Jakliča iz Sentrupertja. Strojilo je odrgal okno in slesal v zidnico, odnesel več steklenic vina in jedil ter lastnika odkodoval na 280 din.

GOSPA, MLEKO KUPI — 13. maja sta prišli k Novomeščanki Ani Pirnat prosjacti dve ciganki. Ema je samotila gospo, dajno, češ naj pazi na mleko, ki bo zdaj sdaj skipele, druga pa je taše potihem odprla kuhinjsko omaro in izmaknila iz nje denarnico z 38 din in odkodovanimi osebnimi dokumenti.

TAT MU JE ODPELJAL KOLO — Slavko Cimermančič iz Stopeč je povedal miličnikom, da mu je tat 11. maja odpeljal kolo »Pony-Express«, vredno okoli 1.400 din.

PRETEP PRI PUGLIJU — V Pugljevci gostilni v 2dini vasi sta se 15. maja zvečer stepa domačin Franc Strajnar in Stane Kolenc iz Dolnje Nemške vasi. Prijatelj so tu sodniku za prekrške.

STEPEL SE JE Z RECEPTORJEM — Dukan Kump iz Bralina se je 17. maja v zdravilišču Šmarješke Toplice stepel z receptorjem. Zaradi tega se bo moral zagovarjati pri sodniku za prekrške.

Z AVTOMOBILA SNEI ZA VEŠNICE — 17. maja ponoči je nekdo ukradel avtomobil z osebnega avtomobila Novomeščana Alojza Šerfina. Lastnik avtomobila je tako odkodovan za 45 din.

DVA VLOMA V AVTOMOBILE — Na parkirišču pri NOVO-TERESU v Novem mestu je bilo v noči na 17. maj vliomljeno v dva osebna avtomobila. Neznanci so ukradli rezervna kolesa in o. rodje.

Pojasnilo o obsojenih posiljevalcih

V zvezi z objavljeno vestjo o posiljevalci obsojenih, ki smo jo tiskali v Dolenjskem listu 14. maja 1970 na 12. strani, pojasnjujemo naslednje:

S. J., S. A. in M. M. iz Grada pri Metliki so bili obsojeni v opisani zadevi samo pogojno, sodba pa še ni pravomočna.

Uredništvo lista

Strela zažgala kozolec

Med nevihto 16. maja dopoldne je v Prečni udarila strela in zažgala kozolec Ludvika Bobnarja. Zgorel je s slamo krit podoljšek, z njim pa tudi 5 kubičnih metrov smrekovih desk in tramov, sam kozolec pa so novomeški gasilci, ki so kmalu prhiteli na pomoč rešili. Škoda je za okoli 20.000 din.

14 mesecev za „zlati jamo“

Obračun s ponarejevalko — Plačilo za nepoštenost

Te dni je pred občinskim sodiščem v Novem mestu dobila epilogo zadeva, ki je pred tremi leti razburila Novomeščane in o kateri smo pisali tudi v našem listu pod naslovom »Zlata jama na pokopališču«. 13. maja je bila končana razprava in izrečena sodna računovodkinji in blagajničarki bivšega Zavoda za upravo pokopališč, ki je bila obsojena zaradi ponarejanja in uničevanja uradnih listin.

Ko je pred tremi leti prišlo na dan, da si tričlanski kolektiv takratnega Zavoda za upravo pokopališč v Novem mestu izplačuje sumljivo visoke osebne dohodke, so se ljudje začudeno spraševali, kako je to mogoče. Toda pravilnik o delitvi osebnih dohodkov je bil tako lepo prirejen, da je vsak lahko zaslužila kar po 8.000 din in več na mesec. Kako tudi ne, saj je bil to pravzaprav le njihov medsebojni dogovor, da si dele denar, kakor jih je volja.

Občinska skupščina je zavod ukinila in pogrebno

Avtobus na strehi

V polnem avtobusu dva laže poškodovana, nekaj potnikov dobilo praske — škoda 100.000 din

17. maja ob 19. uri je pripeljal v Poljane pri Zuzemberku redni avtobus podjetja GORJANCI, poln potnikov. V nepreglednem ovinku med dve ma stavbama mu je po zelo ozki cesti pripeljal naproti SAPOV avtobus. Pred srečanjem je avtobus podjetja GORJANCI zaneslo s ceste, kjer se je prevrnil 1,5 m globoko pod cesto in obstal na strehi. V nesreči sta bila laže poškodovana dva potnika, nekaj pa jih je dobilo manjše praske. Na istem kraju je bilo že več nesreč, zato bi bilo nujno treba cesto razširiti in odstraniti manjše gospodarske poslopje, ki ovira preglednost ovinka. Na avtobusu podjetja Gorjanci je za okoli 100.000 din škoda.

službo prenesla na komunalno podjetje. Toda inšpekcijska služba je pri pregledu poslovanja ugotovila, da so bili blagajniški izdatki za 9.061,14 din večji, kot bi morali biti, in da je blagajničarka in računovodkinja Ruža Šmalc račune od 1. I. 1964 do 14. IX. 1967 »popravljalas in si prisvajala denar.

Ruža Šmalc je bila obtožena zaradi poverb, ponarejanja in uničevanja uradnih listin. Sodišče ji je izreklo emotno kazen 1 leto in

Voznik padel pod traktor

13. maja zvečer je 26-letni Leopold Pečar, strojni tehnik iz Dolnjega Boštana, vozil traktor s Vrha proti domu. Na slemenu kamnitem cesiču je zecel traktor poskakovati in ga voznik ni mogel več obvladati. Zaneslo ga je na levo, kjer se je prevrnil in pod seboj pokopal voznika. Pečarja so odpeljali v celjsko bolnišnico, kjer je naslednjega dne za hudimi poškodbami umrl.

Grozil z nožem

Prejšnji teden so v Novem mestu pripravili Vlada Maleševca iz Mirne peči, ki je osumljen kaznivga dejanja: 14. maja naj bi se bil vinjen vrnil domov k šestim 3 do 12 let starim otrokom in jim vsiljeval vino ter si pred njimi s kuhinjskim nožem razrezal srajco. Ko ga je poskušala svakinja pomiriti, naj bi bil z nožem stekel za njo, nazadnje pa za njo vrget tudi nož. Ko to poročamo, Maleševca preiskovalni sodnik še zaslišuje.

ZGODILO SE JE NA BRANSKEM

Smrt zaradi dveh kamnov

Obлак je ustrelil soseda Jakošeta, ker le-ta ni hotel pobrati dveh kamnov z njegove njive — Kaj bo obtoženec v obravnavi navedel sodnikom?

26. maja bo stopil pred sodnike novomeškega okrožnega sodišča kmet Martin Oblak z Branskega pri Senjanju. Obtožen je, da je 1. septembra lani na vaški poti nedaleč od svojega kozolca na Branskem z revolverjem na tri metre ustrelil soseda Stanca Jakošeta in tako končal njun skoraj desetletni spor. Strel v prsi je bil za Jakošeta smrten zato je kmalu po dogodku tudi umrl.

Jakoše je šel 1. septembra popoldne kot že večkrat prej z vozom na njivo. Ko je prišel do Oblakovega kozolca, je videl na poti dva večja kamna. Sklonil se je, ju pobral in vrget poleg poti na Oblakovo njivo. Oblak je vse opazoval iz svojega poslopja, nedolgo zatem pa je z revolverjem v roki preprečil Jakošetu, da bi nadaljeval pot. Zahteval je od Jakošeta, naj kamna pobere z njegove zemlje in ju vrže na pot, kjer sta bila prej. Ker ga Jakoše ni hotel ubogati, je sprožil in se hitro umaknil. Ranjeni Jakoše se je zgrudil in izkravaval.

V preiskavi so ugotovili, da sta Oblakova in Jakošetova

družina že več let živeli v sporu in da je Jakoše pred tragičnim dogodkom že večkrat pobiral debelo kamenje na poti in ga odmetaval na Oblakovo zemljo. V razpravi bo moral Oblak predvsem pojasniti sodnikom, zakaj je uporabil orožje. Razpravo bo vodil sodnik okrožnega sodišča Janes Pirnat.

Okradeni franciskani

Ob vhodu v franciskansko cerkev v Novem mestu je stala dalj časa 12 kg težka in okoli 80 cm visoka hrastova skrinjica z zoženim vrhom. Vanjo so ljudje metali denar za časopis, ki so ga lahko dobili poleg skrinjice. Nekega dolgo-prstneža je 18. maja zamikalo, da bi denar iz skrinjice pobral, ker pa skozi ozko zarezo na vrhu ni mogel nič potegniti ven, je odnesel kar skrinjico z denarjem. Delavci javne varnosti so preiskali ves prostor okoli cerkve in večji del mesta, vendar tatu niso prišli na sled. Upajo, da se bo skrinjico posrečilo odkriti kakšnemu občanu. Domnevajo tudi, da jo je dolgo-prstnež s skrinjico pobral kam na podeželje.

dva meseca strogega zapora, odvzem premoženjskih koristi v znesku 8.836,14 din in prepoved opravljanja poklica samostojne blagajničarke in računovodkinje za dobo dveh let. Sodba ni še pravomočna. Ruža Šmalc se lahko pritoži na okrožno sodišče v Novem mestu.

Ponovno »LEPIS«

V poročilu o sodni obravnavi v zadevi suhorskega podjetja LEPIS izrek kazni zoper glavnega obdolženca Zvoneta Jermana ni bil povsem točno naveden. Nekdanji direktor je bil obsojen na 2 leti in 2 meseca zapora, pogodno za dobo 4 let, plačati pa mora tudi 24.543,80 din oškodovanemu podjetju IMV. V tej vsoti pa je poleg zneska, s katerim se je osebno okoristil, všteta tudi škoda, nastala z oškodovanjem upnikov.

Darilo za 25-letno delo

Ob 26-letnici ustanovitve organov za notranje zadeve in 25-letnici osvoboditve je predsednik občinske skupščine Krško Jože Radej priredil 13. maja sprejem za delavce postaje milice in delavce organov za notranje zadeve pri občinski skupščini. Ob tej priložnosti je izročil darila (ročne ure) trem tovarišem, ki so v službi varnostnih organov več kot 25 let. Darila so prejeli: komandir postaje milice Krško Ignac Prijatelj, stalni dežurni na tej postaji Franc Rožman in šef oddelka za notranje zadeve pri občinski skupščini Janes Potočnik. Za izkazano pozornost se je v imenu obdarovancev zahvalil komandir PM Ignac Prijatelj.

Predsednik obč. skupščine Krško Jože Radej med govorom na sprejemu za delavce varnostnih organov (Foto: PM Krško)

Sprejema so se poleg jubilarov udeležili tudi načelnik UJV Celje Maks Klemenčič s sodlavci, predstavniki JLA, ZKS, SZDL, direktorji nekaterih gospodarskih organizacij in upokojeni delavci postaje milice Krško.

Ni je hotel samo prestrašiti

Jože Bregant se je odločil, da z razstrelivom prekine razmerje med svojo ženo in svojim dobrim prijateljem — Dober poznavalec razstreliv

Na dve leti in šest mesecev strogega zapora je okrožno sodišče v Novem mestu 14. maja obsodilo Jožeta Breganta iz Zalovič, zaposlenega v KGP Brežice. Obtožen je bil poskusa uboja svoje žene, ki ga je zapustila, hkrati pa je spravil v nevarnost še več drugih ljudi.

Bregant je letos med 5. in 17. januarjem podtaknil okoli 40 dkg kamniti z vžgalno kapico in krajšo vžgalno vrvičo v štedilniku v zidnici Alojza Vidriha v Kotih pri Srednjem Grčevju. To je naredil zato, da bi se maščeval Vidrihovim in svoji ženi Mariji Bregant, ki ga je zapustila zaradi razmerja z Alojzom Vidrihom.

Ko so 18. januarja v zidnici kurili, so bili v njej: Alojz Vidrih, Marija Bregant, Franc Bašelj, Ibrahim Čoker in Zaim Dizdarevič. Nekateri od teh, med njimi tudi Bregantova žena, so se pripeljali tega dne iz Ljubljane. Nenadoma je razstrelivo v štedilniku eksplozivno, štedilnik je razneslo, v zidnici je nastalo razdejavanje, eksplozija pa je precej poškodovala tudi streho. Samo po srečnem naključju so ostali gosteje v zidnici živi. Vidrih in Bregantova sta bila laže ranjena, prav tako Dizdarevič, medtem ko je eksplozija Čokerja hudo poškodovala.

Sodišče je ugotovilo, da gre za kaznivo dejanje po čl. 135/3 kazenskega zakonika, s tem, da je ostalo samo pri poskusu uboja. Pri izreku kazni je upoštevalo, da obtoženec ni imel slabih lastnosti, razen tega pa je ves čas, odkar ga je zapustila žena, vestno skrbel za hčerko.

Sodišče je zlasti upoštevalo razmere, v katerih se je obtoženec Bregant odločil za dejanje. Nedvomno je bil precejšen razlog za to, da je Bregantova žena zapustila in odšla z njegovim dobrim prijateljem Vidrihom. Dogajalo se je tudi, da sta Bregantova

vabilo v zidnico, kadar sta prišla iz Ljubljane.

V zagovoru je obtoženi Bregant zatrjeval, da je hotel

KRONIKA NESREČ

PIJAVSKO TOVORNJAK SE JE PREVRNIL — 16. maja jutraj je Karel Dokler iz Celja pri srečanju z nekim vozilom v Pijavskem s tovornjakom zapeljal s ceste in se prevrnil 2 m globoko. Voznik je na srečo ušel poškodbam, medtem ko so gmočno škodo ocenili na 10.000 din.

BREŽICE: Z AVTOM TRESČIL V HIŠO — 16. maja dopoldne je v hišo št. 2 v Usnjarski ulici v Brežicah treščil osebni avto, ki ga je vozil Anton Švajger iz Krki, začasno na delu v Nemčiji. Gmočno škodo so ocenili na 7.000 din, ranjen pa ni bil nihče. V Usnjarsko ulico je zavil potem, ko je pred seboj zagledal več vprežnih voz, naprej pa ni mogel, ker je naproti prihajal kombi.

DOBOVA: PODRL OGRAJO — Na četrtorazredni cesti v Dobovi je 11. maja popoldne Miroslav Pahor iz Pirana z osebnim avtom, ki je zavil proti železniški postaji, treščil v leseno ograjo na levi strani in je 3 m podrl škodo so ocenili na 500 din.

DRAGO TRČENJE — 16. maja ob 18.25 sta v Predgradu trehla avtobus, ki ga je vozil Stanislav Staro iz Starega trga, in osebni avto, ki ga je vozil Pavel Krajc iz Dolge vasi. Na avtobusu je škoda za okoli 2000 din, na osebnem avtu pa za okoli 7000 din. Poškodovan ni bil nihče.

BREŽA: PET RANJENIH V RENAULTU — 17. maja dopoldne je Ljubljanečan Jože Keibel pri Breži prehitel osebni avto. Ko se je vračal na desno stran, ga je zaletel na levo, tam pa se je renault prevrnil na bok. Voznikova žena Karolina in hči Ksenija sta dobili hujše poškodbe, voznik in sopotnika Karel in Marija Gorjanc pa laže. Gmočno škodo so ocenili na 20.000 din.

NOVO MESTO: HUDO TRČENJE NA KRIZISCU — Branko Vovko z Radeja je 16. maja popoldne vozil tovornjak iz Novega mesta po Ljubljanski cesti proti Bralinu, ko se je po prednočni cesti od Bučne vasi pripejala z osebnim avtom Anica Karič. Pri trčenju je dobila Karičova hujše poškodbe, gmočno škodo pa so ocenili na 21.000 din.

PODGRACENO: PREHITEL VAL KOLONO — Mladen Mihovec iz Zagreba je 15. maja popoldne pri Podgracenu z osebnim avtom prehitel kolono avtomobilov. Ko se je naproti pripeljal z osebnim avtom Ljubljanečan Albin Subašič, se je hotel Mihovec spet uvrstiti v kolono, vendar ga je zaneslo na levo stran ceste. Zadel je v Ljubljanečanovo vozilo. Se od tega odbil in treščil v korn bi, ki ga je vozil Zagrebčan Šteje.

pan Horvat. Subašičeva sopotnica Majda Milošević je bila hujše ranjena, Subašič, Mihovec in njegov sopotnik Milenko Buliga pa laže. Škoda so ocenili na 300.000 din.

KORENITKA: V SKALE IN NA STREHO — Hudo nesrečo je doživel 11. maja Turek Zija Pirić, ki živi na Danskem. Ko se je z osebnim avtom peljal proti Ljubljani, ga je pri Koreniti zaneslo med skale useka, nato pa se je avto prevrnil na streho. Na srečo so vozniku ni zgodilo kaj posebnega, gmočno škodo pa je bilo za okoli 10.000 din.

TEZKA VODA: TRČENJE AVTOMOBILISTOV — Pri Dolnji Teški vodi je Ljubljanečan Josip Količ 17. maja z osebnim avtom zavil na levo stran ceste in treščil v osebni avto Novomeščana Anjuna Prijatelja, ki se je pripeljal naproti. Škoda je bilo za okoli 6.000 din.

ČRNOMELJ: S ŠKODO. V MLEČNO RESTAVRACIJO — Viktor Spelič je 17. maja v Črnomlju s škodo prehitel fišča, nato pa zapeljal na pločnik rušilni izlobovni okno mlačne restavracije in se prevrnil na streho. Gmočno škodo so ocenili na 5.500 din.

STRAZA: KO JE ČAKAL. GA JE ZADEL — Aleš Kulovec je 16. maja s fiškom čakal, da bo zapeljal na prednostno cesto v Strazi, ko se je vanj od zadel zaletel Slavko Virant iz Meniške vasi. Škoda so ocenili na 4.000 din.

SKOČJAN: TRČLA STA MED SKREČANJEM — 17. maja sta se na tretjerazredni cesti pri Skočjanu zalela med srečanjem z osebnima avtomobiloma Anton Mlakar z Jermunovega vrha in Ivan Kotar z Broda. Škoda so ocenili na 6.000 din.

NOVO MESTO: MOTORISTO. VA NESBECA — Jože Kocjan je Cegolince je 15. maja peljal s tovornjakom, plošče za prikolice IMV. Preden je prišel do Pogranca, je ena plošča padla na tla, zato je Franc Zagore iz Celja, ki se je pripeljal naproti, svoj osebni avto ustavil. Za njim se je pripeljal motorist Milan Jenič iz Stranske vasi, treščil v osebni avto in se hujše poškodoval.

DVOR: FIKO OBRVISEL NA GRMOVIJU — Valentin Erjavc z Brega pri Kočevju se je peljal 12. maja s fiškom proti Kočevju. Na ovinku v Jarni je zapeljal s ceste in se prevrnil proti Krki. Na srečo ga je zadržalo grmovje, da se ni potopil. Sopotnica Ivana Erjavc je med prevračanjem padla v vodo in dobila le laže odrgnine. Škoda so ocenili na 4.500 din.

Porazi na vsej fronti

V tem kolu so vse dolenjske odbojarske ekipe razobesile črne zastave. Vse štiri so doživle poraze. Najbolj so se trudili Novomeščani, ki bi skoraj presenetili Črnučane. Trehanjci so klonili doma pred Kamnikom. Kočevjarji pa že teden prej v srečanju z Mariborom. Brestaniška dekleta res niso mogla doseči kaj več v srečanju z odlično ekipo Maribora.

Sava (Črnuče) : Novo mesto 3:2

Malo je manjkalo, pa bi pomlajena ekipa novomeških odbojkarjev presenetila tretje uvrščeno Savo. Novomeščani so vodili že z 2:1, vendar so se ob koncu srečanja Črnučani bolje znašli in zmagali.

Novo mesto: Goleš, Penko, Lapajne, Jenko, Koprivnik, Graberški, Weiss, Somrak in Kovarič.

Brestanica : Maribor 0:3

Vodilna ekipa Maribora je brez večjih težav porazila šibke Brestančanke s 3:0. Domačinke so bile najboljše zmage v drugem setu. Pri Brežičankah je bila najboljša Marinka Fla.

KEMOOPREMA (Tr.) : Kamnik 1:3

Odbojkarji Trebnjega se na nedeljski tekmi niso mogli močneje upirati močnemu Kamniku, ki je v zelo dobri formi in se odira po mestih pri vrhu prvenstvene lestvice. V prvem nizu so v igri s težko, mokro žogo v deževnem vremenu sicer zanesljivo zmagali, kajenje pa so občutno popustili in s tehnično boljimi gosti srečanje izgubili z rezultatom 1:3 (10. - 7.

ODBOJKA

— 5. — 10). Pred blizu 150 gledalci je srečanje zelo dobro vodil sodnik Debevo iz Postojne. M. L.

Kdaj, kje, kdo?

Nogometniša Celulozarja bodo imeli v gostih Kovinarja iz Stor. V ljubljanski consli ligi bodo srečanja Mirna : Domžale, ELAN : Kamnik, Bela krajina : Induplat in Litija : Odred. Danes bo v Brežicah srečanje za pokal maršala Tita med Brežičkami in Rudarjem s Senovga. V okviru celjske nogometne podzveze bo v nedeljo v Brežicah srečanje med Brežičkami in Šostanjem. V okviru republiške rokometne lige bo v Ribnici gostoval Tržič. Brežice pa v Slovenj Gradcu. Dekleta iz Brežic bodo gostovale v Murski Soboti. V dolenjski rokometni ligi bodo v nedeljo naslednja srečanja: BELT : Sevnica, Leskovec : Cerklje in Rudar B : Novo mesto. V republiški odbojarski ligi bodo naslednja srečanja: Maribor : Novo mesto, Trebnje : Sava in Gaberje : Kočevje. Dekleta iz Brestanice gostujejo v Celju.

Na sliki: najboljši mladi šahisti s prvenstva v Kočevju (Foto: J. Primc)

EKIPNO PIONIRSKO PRVENSTVO SLOVENIJE

Velik uspeh dolenjskih ekip

Starejši pionirji iz Kočevja so se uvrstili na državno prvenstvo

ŠAH

Gaja pri Mariboru (16 točk), 2. Zaoukovoje (14,5).

Nagrade za najboljšje tri ekipe v vsaki skupini so prispevali TRIKON Kočevje, TEKSTILANA Kočevje, Republiška šahovska zveza in ZPM Kočevje.

Skupno je na prvenstvu nastopilo 33 ekip s 180 pionirji in pionirkami (skupaj z rezervami). Moštvo starejših pionirjev iz Kočevja, ki so nastopili v postavi Bojan Mohar, Mirko Čuk, Dušan Blatnik, Marko Vražek in Dragko Bokan, se je uvrstilo na državno prvenstvo, ki bo od 23. do 26. maja v Poreču, organizirajo pa ga Male novice iz Sarajeva.

J. PRIMC — Na majskem hitroposeznem turnirju za naslov prvaka Krmelja je med 12 udeleženci v odsotnosti Stribarja zmagal Debelak z 9 točkami. Sledijo: Silbija 8, F. Koe in Perhaj 7,5 itd. (B. D.)

Tudi Novomeščan ima »trikotnik«!

Prvi Novomeščan, ki je preletel »slovenski trikotnik« v letošnji akciji preletov je Jože Keršič, ki je v tork z najvišjo relativno višino 2300 m prejadral brez postanka od Novega mesta čez Lesce in Maribor spet na domače letališče. Naredil je torej 300 kilometrski trikotnik, ki je eden izmed pogojev za uziati Ce (drugi pogoj je relativna višina 3000 m). Drugi del akcije preletov slovenskih aeroklubov se je začel v ponedeljek v Novem mestu.

m.

Ribničani pred Brežičani

Ribničani so z visoko zmago nad Šostanjem na festivalu prehiteli Brežičane, ki v zadnjem času preživljajo krizo. V tem kolu so nas razveselili samo Ribničani, ki so poizeli visoko zmago, vse ostale ekipe pa so bile poražene. V zasavski ligi so zmagali Novomeščani visoko nad Leskoveci. Črnomalci pa v Cerkljah.

Ribnica : Šostanj 21:10

Na začetku srečanja so se bolje znašli gostje, saj so vodili že 4:0. Kasneje so vaju prevzeli v roke Ribničani in kmalu povedli s 14:15. Vodstvo so držali do konca srečanja in zmagali z 21:10.

Ribnica: Lovšin, Ponikvar II, Ponikvar I, Andoljški 6, Mikulin 3, Šile 1, Radič 6, Keršič 3 in Tanko 1.

Tržič : Brežice 11:8

V boju za obstanek so rokometarji Tržiča osvojili obe točki z Brežičani, ki se na tej tekmi nikakor niso mogli znašli. Gostje so igrali precej živčno, to jih je stalo tudi zmago.

Brežice: Berglez, Zerjav, Setine, Antolovič, Bršec 1, Pavlič 4, Bosing 3, Avsec, Stangelj, Lipelj, Zere in Ostrelj V. PODGORSEK

Olimpija : Brežice 12:7

V nezanimivi in raztrgani igri so igralci Olimpije lahko premagali Brežičane. Pri Brežičankah lahko pohvalimo izredno Bušančičevo.

Brežice: Božičnik, Zorko, Bušančič 4, Molan 1, Štauber 2, Bah, A. Mišič, V. Kolar, I. Vrhernik. V. PODGORSEK

Krmelj : Mokrc (lg) 10:14

V izredno napeti in zanimivi igri so domačini doživeli nepotreben poraz zaradi napačne taktike v drugem polčasu. Sodnik Vačevnik iz Sevnice je srečanje dobro vodil.

Krmelj: V. Logar, C. Logar 1, Salamon 1, Miri, Hočevar, inš. Papčič 1, M. Papež 1, Zaman 3, Ferlan in Kondina 3. B. DERELAK

Cerklje : BELT 15:16

Črnomaljski rokometarji so tudi v nedeljo zmagali. V Cerkljah so zasluženje premagali domačine z najmanjšo možno razliko.

BELT: B. Šimec 4, Poljak 4, Gariček 3, Grabljan 3, Avguštin 1 in Novak 1. T. LATERNER

Novo mesto : Leskovec 36:11

V nezanimivem srečanju, v katerem so bili Novomeščani za razred boljši od gostov iz Leskoveca, je padlo 47 zadetkov. Najboljši je

ROKOMET

bil pri Novem mestu razpoložen strelac Gašjar.

Krško : Dobova preloženo

Ker ni bilo sodnika, sta ekipi odigrali prijateljsko tekmo, ki se je končala z golom razlike v korist Krčanov. L. HARTMAN

Krčani in Brežičanke

Na srednješolskem rokometnem prvenstvu v Brežicah so imeli v konkurenci fantov največ uspehov dijaki TSS iz Krškega in brežiške gimnazije. Za najboljšje igralce so bili proglašeni: Štečaj in Arh (Krško) ter Zorkova in Simončičeva iz Breže.

Srednješolci: 1. TSS Krško, 2. Gimnazija Brežice, 3. Solski center za blagovni promet Brežice, 4. Solski center kovinarske stroke Novo mesto, 5. Sola tesne stroke Sevnica in 6. PKS Črnomelj.

Srednješolke: 1. Gimnazija Brežice, 2. Solski center za blagovni promet Brežice, 3. Gimnazija Novo mesto, 4. TSS Krško. V. PODGORSEK

PLAVANJE

V nedeljo otvoritev sezone

Kot vsako leto bo tudi letos plavalni klub Celulozar v Krškem priredil v nedeljo, 24. maja plavalni miting v počastitev dneva mladosti. Dopoldne se bodo ob 9. uri srečali mlajši pionirji in pionirke na 50-metrski progi, starejši pionirji in pionirke pa na 100-metrski. Popoldne ob 16. uri bodo nastopili najboljši plavalci in plavalke Jugoslavije na članskem plavalnem mitingu. Priredil je povabil tekmovalce iz 27 najboljših jugoslovanskih klubov. Posebno bo zanimiv start državljanih reprezentantov Nevenke Jenkele in Franca Carga.

L. HARTMAN

Revija mladih atletov

Med tednom 20. in 21. v Novem mestu dve pomembni atletski prireditvi, na katerih se je uvrstilo blizu 300 atletov. Najprej so se pomerili pionirji na medobmočnem pionirskem prvenstvu. V ekipni konkurenci so bili najboljši Novomeščani, med posamezniki pa lahko pohvalimo tudi Krčane in Brežičane.

REZULTATI: pionirji — 60 m: 1. Baumgartner (Krško) 7,7, 2. Perkman (Br.) 7,8; 400 m — 1. Bajec (N. m.) 58,0, 2. Keber (Pr.) 58,2; 4x800 m — 1. Novo mesto (Podbevšek, Rimovčar, Colarič, Nagode) 29,8; višina — 1. Podbevšek (N. m.) 1,45, 2. Dular (Vavta vas) 1,40, izven Zupančič (Krško) 1,40; daljina — 1. Lutman (N. m.) 5,13, 2. Muc (Metlika) 5,02; krogla — 1. Suša (Br.) 12,39, 2. Sajovic (Vinča) 11,83. Ekipno: 1. OS Novo mesto 567 točk, 2. OS Brežice 534, 3. OS Krško 405, 4. OS Metlika 350, 5. OS Trebnje 246.

Pionirke: 60 m — 1. Jakše (Vavta vas) 8,2, 2. Kalinovič (N. m.) 8,4; 300 m — 1. Zupančič (Kr.) 46,1, 2. in 3. Grizar (N. m.) in Grmovšek (Br.) 48,5; višina — 1. Savnik (N. m.) 1,30, 2. in 3. Kotar (Trb.) in Bratkovič (Br.) 1,25; daljina — 1. Kastelic (N. m.) 4,65, 2. Keštomaj (Kr.) 4,55; krogla — 1. Blatnik (Br.) 9,99, 2. Grabljan (N. m.) 9,80; 4x60 m — 1. Novo mesto (Radešček, Lavrič, Kalšič, Kalinovič) 33,4. Ekipno: 1. OS Novo mesto 704 točk, 2. OS Brežice 503, 3. OS Krško 501, 4. OS Metlika 415, 5. OS Trebnje 379.

V konkurenci srednješolcev so bili najboljši novomeški gimnazijci. Posebno sta se izkazala Marjeta Puško v skoku v višino in Primož Jazbec v teku na 300 m. Vetrovno vreme je oviralo tekmovalce.

REZULTATI: srednješolci — 100 metrov: 1. Hribernik 11,9, 2. Pečol (oba gimnazija) 12,0; 300 m — 1. Jazbec 36,2, 2. Veber (oba

ATLETIKA

gimn.) 41,8; 1000 m — 1. Bučar 2:51,3, 2. Mirt (oba gimn.) 2:50,2; 4x100 m — 1. Gimnazija (Hribernik, Pečol, Zibert, Šotak) 51,7; višina — 1. Weiss 1,05, 2. Kovačič (oba gimn.) 1,00; daljina — 1. Šotak 6,04, 2. Kovačič (oba gimn.) 6,00; krogla — 1. Grizila PKS Črn. 13,76, 2. Jenko (Gimnazija) 11,65. Ekipna uvrstitev — 1. Gimnazija (N. m.) 7,52, 2. ESS 4,271, 3. PKS Črnomelj 2,611.

Srednješolke: 1. Gazdova (gimn.) 13,1, 2. Kadanovič (SMS) 14,0, 3. 800 m — 1. Kragelj (ESS) 1:50,3, 2. Perše (SMS) 1:54,1; 4x100 m — 1. Gimnazija (Henigman, Plečnik, Zelnik, Garvoda) 57,8; daljina — 1. Saje 4,80, 2. Bajc (oba gimn.) 4,60; višina — 1. Paško (gimn.) 1,46, 2. Lužar (ESS) 1,35; krogla — 1. Katern (SMS) 9,18, 2. Bašolj (Gimn.) 9,12; ekipno — 1. Gimnazija 5,845, 2. ESS 4,773, 3. SMS 4,704 in 4. BETI (Metlika).

KOŠARKA

Sajetova — republiška prvakinja

V finalu atletskega pokala Slovenije za starejše mladince in mladinke proteklo nedeljo v Celju so mladi Novomeščani v ekipni konkurenci med fanti naselili peto mesto, pri dekletih pa šesto. Največ je dosegla Vesna Saje, ki je osvojila prvo mesto v kopju. Pohvalimo lahko tudi Gazdovo in Dragajca, ki sta osvojila drugi mesti. Nekaj najboljših rezultatov mladincev — 100 m: 4. Dragaj 11,6; daljina — 5. Blažič 5,88; krogla — 5. Možina 10,00; kopje — 2. Dragaj 54,76; 4x100 m — 3. Novo mesto 46,3. Dekleta — 60 m: 2. Gazdova 7,8; 100 m — Gazdova 12,9; kopje — 1. Saje 31,92 itd.

Novo mesto : Zarja 52:67

V petem kolu druge slovenske košarkarske lige so Novomeščani nepričakovano doživeli poraz na Loku. Po slabih in neučinkoviti igri drugačnega rezultata ni bilo moč pričakovati. Domačini so slabo igrali na koš in zraven toga tudi niso pobirali odbitih žog, ki jih ni bilo malo. Pri gostih sta se še posebej odlikovala nekdanji igralci Olimpije Brenk in kotalkar Šketa.

Za Novo mesto so igrali Sepešev, Spilar, Gosnik, Uhan 1, Ferčina 4, Kopač 7, S. Kovačević 9, Z. Kovačević 12 in Spilchal 18.

RAŠICA in košarkarji

Priznana tovarna pletenin RAŠICA je prevzela pokroviteljstvo nad reprezentanci Jugoslavije in CSSR na VI. svetovnem košarkarskem prvenstvu v Ljubljani. Za vse tekme, ki jih igra Jugoslavija in CSSR, je RAŠICA pripravila razne posebnosti. Tako je na prvo tekmo, ki jo je igrala Jugoslavija z Italijo, povabila 24 obojejnih udeležencev in oarinkov z jugoslovansko-italijanske meje. Na ostalih tekmah bodo košarkarje pozdravili naši najboljši pevci zabavne glasbe, narodne noše, najboljši slovenski športniki, šolarji iz osnovne šole v Smartnem, najlepše ljubljanske manekenke in stvardese Inex-Adria. Za gledalce v dvorani pa je RAŠICA pripravila dečo in rumene zastave z znakom RAŠICE in znakom prvenstva, s katerimi bodo lahko bohtili nastopajoče.

NAMIZNI TENIS

Namiznoteniški turnir v Novem mestu

V organizaciji namiznoteniškega kluba Novo mesto je bil organiziran v nedeljo, 10. maja, turnir, na katerem je sodelovalo več kot 40 igralcev. Med pionirji je zmagal Parošič, ki je v finalu premagal Barjara. Vrstni red: 1. Parošič, 2. Bartelj, 3. in 4. Švrt in Jevšek; v mladinski konkurenci je bil najboljši Kovačič, vrstni red pa je bil naslednji: 1. Kovačič, 2. Parošič, 3. in 4. Blazin in Pezelj. Med člani je v odsotnosti Marjana Somraka zmagal Pezelj, 2. je bil Uhl, 3. Parošič, 4. Blazin, 5. Gomizelj itd. Med dekletji je prvo mesto osvojila Dobošičeva, 2. je bila Metelkova, 3. Gostiševa in 4. Wertova. P. UHL

Visoka zmaga Bele krajine

Nogometno srečanje v Smartnem med domačini in krškimi Celulozarji je bilo prekinjeno. Prepričani smo, da bodo Krčani potegnili krajši konec in se bolj zdelili na festival. Vse kaže, da v vrstah Krčanov nekaj skruple. Dolenjski derbi med Elanom in Mirno se je mudiročno končal brez odločitve. Novomeščani počasi izgubljajo nit in s Litijo ustvarja vedno večjo prednost. Belokranjci so z zmago nad Kamnikom edini resen tekmeč Litiji v borbi za prvo mesto. Razveseljivo igro so nam že nekaj nedelj nazaj pokazali rudarji s Senovga, ki so postali solidna ekipa. Zmaga Brežičanov pa je v tem kolu tudi prijetno presenetila.

Smartno : Celulozar 2:1

Celulozar je spet izgubil srečanje na tujem, poleg tega pa je tekmo predčasno zaključil. Krčani so bili domačinom vse do 74. minute enakovredni nasprotniki. Tedaj pa je sodnik Jerman iz Maribora izključil Levstiča, kar je povzročilo vročo kri na igrišču. Strelac za Celulozarja je bil Savčič. Tudi v najtežjih trenutkih je treba ohraniti mirno kri. Celulozar si od tega srečanja nima obetati nič kaj dobrega. L. HARTMAN

Polzela : Partizan (Sevnica) 2:1

Nogometniša sevnškega Partizana so v gosteh tesno izgubili z vodilno Polzelo. Srečanje je bilo zanimivo, domači so se bolje znašli in zasluženo zmagali z 2:1. J. BLAS

NOVO MESTO — V petem in šestem kolu dolenjske kegliške lige so bili doseženi naslednji rezultati: Luknja — Iskra 270:316, PIONIR — Zeleničar 420:366, Partizan (Zbk.) — Vseh devet 299:311, Krško — KRKA 304:293, Vseh devet — Rudar 272:420, Zeleničar — Partizan (Zbk.) 373:318, ISKRA — Pionir 324:358. (B. D.)

NOGOMET

Žalec : Brežice 1:4

Brežičani so z dobro igro nadigrali Žalčane in po dolgem času pošli zaslužen zmago. V. PODGORSEK

Rudar : Ljubno 3:0

Nogometna tekma v GNP med Rudarjem in Ljubljano ni bila odigrana, ker so gostje srečanje predali z 3:0. J. KODELJA

Kamnik : Bela krajina 1:5

Belokranjci so dosegli še eno visoko in prepričljivo zmago. Z zadnje uvrščeno Kamnikom so zmagali s 5:1. Strelci za Belo krajino: Weiss, 2. Petrovič, Mauris in Englaro. T. LATERNER

Mirna : Elan 0:0

Derbi dolenjskih nogometarjev se je proti pričakovanju končal brez zmagovalca. Gostje so prodajali s tehnično boljše igro, domačini pa s izredno borbenostjo. Priročnosti za zadetek je bilo precej, posebno na strani Mirčanov. Najuspešnejši mož na igrišču je bil sodnik Nikolič. A. TRATAR

Šport

Od tu in tam

■ NOVO MESTO — Pričelo se je nogometno prvenstvo v okviru delavskih športnih iger. Po dveh nepopolnih kolu so bili doseženi naslednji rezultati: NOVOLES — KRKA 2:1, Družbene službe — ISKRA (N. m.) 7:3, PIONIR — ISKRA (Zbk.) 3:0, ISKRA (Novo mesto) — NOVOTEKS 0:2, ISKRA (Zbk.) — Družbene službe 4:3, KRKA — PIONIR 3:0, IMV — NOVOLES 3:0, ELA — KREMEN 5:3, ISKRA (Santjerne) — Prosveta 4:5. (J. M.)

■ CRNOMELJ — V odbojarskih srečanjih v okviru delavskih športnih iger so bili doseženi naslednji rezultati: Semič — BELT B 2:1, Obrtniki — ISKRA 2:0, BELT — ISKRA 2:0, Obrtniki — BELT 2:0, Zmagali so obrtniki, čeprav niso nastopili s najmočnejšo postavo. (A. L.)

■ VELIKE LASCE — Na občinskem spomladanskem prvenstvu v krosu so izmed velikokoliških šolarjev dosegle največ uspeha pionirke, ki so se uvrstile na boljša mesta, čeprav niso bile v svojih skupinah prve. Rezultati kažejo, da imajo zaradi naporne poti v šolo in obilice domačega dela dobro vzdržljivost in da z nekaj vaje lahko doseže še boljše uspehe. (L. S.)

■ RIBNICA — V nedeljo, 10. maja, je občinska Zveza za telesno kulturo v Ribnici priredila tradicionalni pohod ob žlici, ki se je med vojno prepletala okoli okupirane Ribnice. Obenem so počastili spomin na 25-letnico osvoboditve mesta. Isti dan so priredili tudi tradicionalni TEK ZMAGE v počastitev dneva osvoboditve. V obem prireditvah je sodelovalo 93 ekip s 360 udeleženci. Tako množične tekmovanja na teh prireditvah v Ribnici še ni bilo. Vse ekipe pri spominskem pohodu so prejele posebna spominska priznanja s navdihov imen vseh udeležencev v posameznih ekipah. Val tisti, ki so tekli v TEKU ZMAGE in osvojili prva mesta, so prejeli prehodne potake. (F. L.)

■ CRNOMELJ — Pred kratkim je bilo v Črnomlju občinsko prvenstvo osnovnih šol v krosu. Nastopili so mlajši in starejši pionirji ter mlajše in starejše pionirke osnovnih šol iz Adlešičev, Črnomlja, Dragatusa in Vinče. Rezultati: mlajše pionirke (400 m) — 1. Golobčič (Črnomelj), 2. Tomažič (Vinča), 3. Šimec (Črnomelj); ekipno — 1. osnovna šola Črnomelj. Starejše pionirke (500 m) — 1. Veselič 2. Gorše (obe Črnomelj), 3. Kapš (Semič); ekipno — OS Črnomelj. Mlajši pionirji — (500 metrov) — 1. Hudec 2. Koba (oba Vinča), 3. Vražaj (Črnomelj); ekipno — 1. OS Vinča. Starejši pionirji (600 m) — 1. Baumgartner (Črnomelj), 2. Plat (Semič), 3. Zagar (Črnomelj); ekipno — 1. OS Črnomelj. Trije prvouvrščeni so prejeli od ObZTK Črnomelj lične diplome. (M. C.)

■ KOSTANJEVICA — Osnovni organizaciji Zveze gluhih iz Novega mesta in Krškega sta priredili proteklo nedeljo tekmovalce v streljanju s zračno puško. Tekmovali so posamezniki in ekipe. Med ekipama je bila zmagovalca krška strelska družina, med posamezniki sta bila najboljša Franc Kren (N. m.) in Franca Piazar (Krško). Tretje in peto mesto sta osvojila ravno tako člana iz Krškega, četrti pa član novomeške ekipe. (A. R.)

■ KRŠKO — 27. junija bodo v Krškem delavske športne igre vodnih skupnosti Slovenije. Več kot 140 tekmovalcev se bo merilo v šahu, strojanju, plavanju, balinanju, kegljanju, namiznem tenisu, odbojki, rokometu in malem nogometu. (L. H.)

■ BREŽICE — Na občinskem pionirskem prvenstvu v rokometu je sodelovalo 16 ekip. V obeh konkurencah so zmagali rokometarji s osnovne šole bratov Ribarjev iz Brežic. (V. P.)

■ NOVO MESTO — Na odbojarskem prvenstvu dolenjskih srednjih šol sta nastopili samo dve upeški ekipi. V edinem srečanju so novomeški gimnazijci porazili Črnomalčane s 3:0. (A. L.)

■ CRNOMELJ — Pričelo se je mladinsko prvenstvo v malem nogometu in rokometu v počastitev praznika mladosti. V nogometu so bile odigrane naslednje tekme: gimnazija A — PKS B 5:3, garnizija B — trgovci 3:1, BELT A — IMV 6:0, BELT B — garnizija A 3:0, gimnazija B — PKS A 4:2. V rokometu pa sta bili odigrani samo dve tekmi. Garnizija — PKS 24:14 in BELT — garnizija 20:19. Finalne tekme v malem nogometu bodo na sporedu v soboto popoldne na igrišču pred gimnazijo. V nedeljo bo izvedeno še prvenstvo v šahu in atletiki. (T. L.)

■ SENOVO — Na Senovcu je bila v nedeljo prijeteljska nogometna tekma med Rudarjem in vojaki iz garnizije Cerklje, zmagali so Senovčani s 6:5. Strelci za Rudarja: Gajer 3, Pleterski 2 in Gaberj 1. (J. K.)

DRUGJE SE JE ZGODILO

Tele v ficku

Pred kratkim se je v vasi Kmečani pripetila nenavadna krnja. Radu Marjanoviču so ukradli tele, ki je po njegovem pripovedovanju tehtalo okrog 100 kg. Organi javne varnosti so krivca kmalu izsledili. To je bil M. M., tudi iz Kmečanov. S fickleom se je pripeljal do Marjanovičevega hleva, nato pa v hlevu tele zaklal in odrl. Verjetno je nameraval zaklano in očisteno tele s avtom odpeljati domov, toda pri tem je zgubil denar, nico z vsemi dokumenti. Tako mu ni uspelo, da bi se se najedel pomeni mesa v času podražitev.

»GLAS — Banjaluka, 27. IV. 1970

Oče streljal na sina

Družini Tadić in Jović iz vasi Zrinjača v bližini Banjaluke sta bili že dolgo skrogani. Toda Tadićev sin Jožo se je zagledal v mlado Jovićevu hčer Marico. Staremu Stipi Tadiću to seveda ni bilo prav in je sinu zapretil: »Jovićev otrok ne bo živel pod mojo streho!« Toda ljubzen je bila močnejša, Jožo se je preselil k Jovićem in se poročil z Marico. Sčasoma se je oče Tadić omeščal, podaril sinu lep kos zemlje in mu zadel bogato letino. Toda sinu se je darilo zdelo preskromno in zahteval je od očeta polovico vse zemlje. Nekega jutra, ko je stari Tadić oral, se je pojavil sin na njivi in zahteval, naj oče izpreže plug. To je Stipo Tadića tako razbesnelo, da je sletel domov, zgrabil puško, ustrelil v sina in ga ranil.

Mladi Tadić je zaradi hitre zdravniške pomoči ostal živ, se pobotal z očetom in se odpravil na delo čez mejo. Toda oče je bil zaradi poskusa ubija obsojen na 15 mesecev strogega zapora.

»GLAS — Banjaluka, 4. V. 1970

VERJAMETE ALI NE:

Tatovi gnoja v Ribnici

Skoraj neverjeten dogodek se je pripetil v Ribnici. Ze jeseni si je Joža Čar pripravil na svoji njivi ob rovu gozda v Lepovčah hlevski gnoj. Kupil ga je v Hrovači in mislil, da se bo do spomlad lahko skompiriral. Zato ga je shranil, po vseh kmetijskih pravilih.

Toda gnoj čudo! Ko je konec aprila zopet prišel na njivo, da bi raztrosil svoj skoraj ni mogel verjeti svojim očem. Kupa gnoja ni

KAJ SO PRED 70 LETI PISALE

Dolenjske Novice.

Beda v Indiji

(V INDIJI) — Viada grozna beda in lakota: ljudje in živali einavajo vsled lakote. Ponosni Angleži, ki trnajo milijone za vojsko z Buri, ca svoji požrešnosti ustrezajo, se bore malo zneženo, kako bi svoje podložne v Indiji rešili.

(NAZNANILO) — Na obrtni nadjevalni šoli v Rudolfovem se sklene šolsko leto 1899/1900 v nedeljo 27. maja. Po vodom šolskega sklepa se bodo v gimnazijski risalnicil razstavili izdelki obrtnia učencev. Vsi, ki se zanimajo za napredek obrtnega šolstva, zlasti obrtniki in trgovci, se vlnudno vabijo, da si ogledajo to razstavo. C. kr. gimnazijsko ravnateljstvo kot vodstvo obrtne nadaljevalne šole. V Rudolfovem, dne 15. maja 1900.

(KOZE) — se bodo stavilo letos sledece dnevi: petek 1. junija dopoldne od 11. do 12. ure na domu gospoda dr. Defrancescija v Ncvm, mestu: popoldne ob 3 uri v Smitheu — Pregledovanje se bo vršilo v Novem mestu v četrtek, dne 7. junija od 11—12 ure dopoldne v Smitheu ob 3. uri popoldne. — Opozarjajo se stariši, da prično otrike snažno in čedno običene točno o napovedani uri na cepilno postajo. Tudi šolski otroci morajo biti urudi in čedno običeni.

(BOLNISNICA ZA ŽENSKE) — Za zgradbo bolnišnice za ženske v Novem mestu dovolila je stavna mestna občina Novo mesto svoto 31.000 K in stavna Krajska hramilnica — je obljubila za sedaj svoto 10000 K. Slavnj deželni zbor izrekal je, da

je pripravljen podjetje s primernim znakovni dopirati. Upanje je torej opravilno, da se podjetje v koristni blagor bolnega ženstva posreči.

(DRAZBA) — Gospodarski odbor mestne občine Metlika naznanja, da bude zaradi zgradbe ostroma podaljšanja pokopišča pi sv. Roku v Metliki znanjevalna licitacija dne 11. junija 1900 ob 8. uri dopoldne na hcu mesta.

(GOD SV. JANEŽA NEPOMUKA) — bo jutri, in danes zvečer utegne biti lepa razsvetljava in živahno gibanje ob Kriki.

(OGRSKO ŽITO IN MOKA) — bo v bodoče še lažje teknovala z našimi pridelki, kajti ogrski trgovski minister je znižal vozilno za moko in žito po vseh ogrskih železnihah ter po mornju preko reke.

(KJE JE EVROPA?) — Ali imamo še Evropo? Zjedinjene Evrope nimamo, ktera bi zamogla krivično vojsko zabraniti. — Imamo še Evropejce, imamo evropske velemoči, ktere pa niso jedine. Te velemoči vojske Grkov s Turki. Ker nimamo zjedinjene Evrope, so tudi nič ne zgodi, da bi se premisljena moritev pogumnih Evrov po Angličih nastala. Da imamo velemoči, ktere pa prvi vsem je za lastne koristi skrbijo. Kje pa je ona krepka Evropa, ki bi Angležem ukazovala: sorožje iz rok, vaša vojska je prisiljena, krivčana.

(IMENOVANJE) — Zandarmtjski poročnik c Novem mestu gospod Schirbler je postal s I. majem nadporočnik.

(IZ DOLENJSKIH NOVIC 15. maja 1900)

KAKO SEM SE V SEVNICI BAL ZA SVOJA UŠESA ALI:

Kitare proti dežju: grad je obstal

Strokovna žirija je za najboljše ocenila Abadone, gledalci pa so seveda za zmagovalce proglasili domače Modre zvezde — Račun za elektriko na gradu bo zasojlen, naša ušesa pa so ostala boleča

Ko so se na sevniskem gradu v soboto zvečer strelali odbojci, ko je elektrika vrgla iz zvočnikov glasbo, kaj glasno, najglasneje boat glasbo — takrat se mi je posvetilo, zakaj je popoldne v Novem mestu tolikokrat zmanjkalo elektrike. V Sevnici je bila nudo potrebna!

Sinovi iz Ljubljane so napovedali, da bo večer pod sevniskim gradom glasen, pet dojenjskih ansamblov je jamčilo, da bo dolgočasen. Gledalci so torej posejli kot v Hyde parku: bilo jih je nekaj sto in najbolj navdušeni so se spravili na okna v gradu.

In že so se spravili nad gumba, med žice in elektriko črnomaljski Abadoni, ki so v konkurenci igrali prvi. Ze takrat sem se oddahnil: sreča, da so kar trije novomeški beat ansambli odpovedali udeležbo. Zadaj za improviziranim odrom je bila elektrika skozi kosti in niti po sloveško se ni bilo moč govorjati. »Električarje na odru pa so poganjali tok kot za stavo in grajski račun, za elektriko bo bržkone občutno preselel običajne račune.

Elektrika na nebu se je nekaj časa preizkušala z zemeljskimi močmi. Bliskalo se je — grmenja se od silnega hrupa boat ansamblov tako ni slišalo — in vmes je malo rosilo, a električarje se niso dali. Ljubljanski Sinovi so se sicer malo bal za svojo opremo, vlasti za bobne, a dež je uvidel, da ne bo mogel premagati zanesenih kitaristov, hobnarjev in pevcev, in je lepo odnehal. Še malo se je ojnaučil med modro revijo JUTRANJE. Je mar napovedati letošnje poljetje, ko so se manekenke sprejemale v kopačkih? Kdo ve.

Nato pa so ansambli vžigali še hrupneje »ležeš, kaj pa naj me laka?« so se obupno vprašale tri stare

Revija dolenjskih beat ansamblov ni bila kratka: preden je vsch pet ansamblov zaigralo svoje »električne« melodije, so mnogi postali utrujeni. Nekateri so se zgnali in so posedli kar na okna v gradu. Prelistali zaradi glasnosti ni bilo močce nicezar

ženičke, ki so prišle na grad in se obrnile nazaj v dolino. Počasi so začeli odhajati tudi poslušalci, ki jih nastop kljub arnupim decibelom ni prepričal. Ljubljanski Sinovi so spet prišli na oder, medtem ko so zbirali in preštevaj glasove, in bil sem prepričan, da bi zmagali, četudi bi presteli glasove vseh petih ansamblov skupaj! Zal rino bil v konkurenci in zmagali so najbolj si med slabimi.

Ko je elektrika utihnila, mi je v ušesih še vedno zvonilo, a oddahnil sem si za grad: vzdržal je, čeprav je bil grajen pred toliko leti! Hvala bogu, tudi moja ušesa so še cela. Kako pa zdržijo med takim hrupom izvajalci na odru, mi bo ostalo nepojasneno.

Tekst in fotografije: J. SPLIČHAL

Zvezni posvet v Čat. Toplicah

V Čateških Toplicah je bilo 19. in 20. maja posvetovanje o urednitvevanju zvezne resolucije o nadaljnjem razvoju vgoje in izobraževanja na samoupravnih temeljih. Udeležili so se ga direktorji republikanskih zavodov za solstvo. Posvet je organiziral zvezni zavod za preučevanje šolskih in prosvetnih vprašanj. Vodil ga je direktor zavoda prof. dr. Dragutin Franković. Na dnevnem redu je bilo še: izravnavanje predmetnikov in učnih načrtov za osnovne šole, novosti v učnem postopku in vrsta drugih vprašanj. Gostje so si v tokih popoldne ogledali breziško gimnazijo, kjer so jih seznanili z organizacijo predmetnega pouka.

Potem pa je zadeva čisto preprosta. Dogovorita se, da bo papir uvažalo nase podjetje, prodaja ga naj naprej trgovski potnik, dobiček 12-40 din pri zavrtku pa si razdelite.

V muzeju še lončarstvo

Vse prostore ribniškega gradu domačemu muzeju

Ribničani veliko dajo na svoj grad. V gradu je etnografski muzej, kavarna — ki pa je že dalj časa zaprta — letno gledališče, okoli pa park.

Od jeseni do spomladl življenje v gradu zamre, To pa iskorištiljo predvsem mladi zlikovci za svoje uničevalno delo. Tudi letošnje zimo so prizadejali precejšnjo škodo. Večina zunanjih zidnih luči je pokvarjenih, žarnice pa ukradene. Razbitih je tudi več stebel na visečih stenskih lučeh. Kdo bo poravnal škodo? Bodo mladi zlikovci (imena so menda znana) kaznovani? Vsekakor bi morala Ribnica čimprej imeti čuvaja.

Etnografski muzej v ribni-

Z naših vrstov

Kmetijski psihotest

V četrtek je bilo v eni izmed sob v občinski stavbi psihotestiranje (prekizsko) ugotavljanje duševnih zmognosti, v sejni sobi pa je bilo posvetovanje o kmetijski politiki in težah CK ZKS o razvoju kmetijstva. Izvedenec za tako testiranje, očitno gost, ki ni vedel, v katerem prostoru bo opravljal svoje delo, je v trenutku, ko je bila razprava o kmetijstvu na višku, tenenda odprti vratu in vprašal: »So tu psihotesti?«

Le s težavo je eden izmed udeležencev odgovoril, da ni...

Ne samo romantika...

Ko so na občinski konferenci Socialistične zveze v Curovju obravnavali obveščanje občanov, je tiz. Varčinski dejal: — Belo krajino kažejo v televizijski samo z ene strani. Navadno jo predstavljajo gledalcom samo z romantične plati: kako avelamo pisarice, kakšni so stari običaji s folkloro in narodno noše, toda to je vse preteklost. Danes znamo še kaj drugega kot bartati jajca in plešati v belih galah. Imamo industrijo, gospodarstvo, a o tem navadno ni besede...

Čudna trgovina

V teh dneh je obiskal neko kočevsko podjetje trgovski potnik in ponjval širok prozoren tepalni trak za lepiljenje večjih paketov. Med komercialnim uslužbencom kočevskega podjetja in trgovskim potnikom je stekel tale pogovor:

— Koliko pa velja zavitek tega papirja?
— 18 din.
— Mi smo ga pa pred kratkim uvozili večjo količino po 5,60 din.

Trgovski potnik je debelo pogledal, stujacij poslušalec tega pogovora pa je predlagal:

Potem pa je zadeva čisto preprosta. Dogovorita se, da bo papir uvažalo nase podjetje, prodaja ga naj naprej trgovski potnik, dobiček 12-40 din pri zavrtku pa si razdelite.

Ljubljanski Sinovi so igrali mnogo bolje kot dolenjski ansambli. Da je bila beat glasba, so izpričali tudi lasje — kitarista.

Filodendron nagradi s cvetom je malokaterega gojitelja. (Foto: J. Teppey)

SREČANJE S SAMORASLIM OBČUDOVALCEM UMETNOSTI

Svoj dom je odprl knjigam in slikam

Adolf Vogrin živi v dveh svetovih: v svetu trdega dela in v svetu, ki si ga ustvarja iz kulturne dediščine slovenske ustvarjalnosti

Lani pozimi mi je prinesel drobno knjižico pesni — PRESERNOVE NEMŠKE — ki jih je za 130. obletnico pesnikove smrti izdala Mladinska knjiga. Na policah breziške knjižarne jih najbrž še ni mogoče, zato sem vam pripravil presenečenje, je ves navdušen pripovedoval. Takoj sem uganila, da so pesni priromale v založbo iz Vogrinove zasebne zbirke. Ponosen je na to, da je Sovretovim prevodom Preserna pomagal na beli dan. Tako smo ob Zupanski in Gradnikovih prepisnitvah dobili še snopce izvodov persena odličnega prevajalskega mojstra prof. dr. Antona Sovreta.

V Vogrinovih rokah je preseren del Sovretove zaupanja. Kupil jo je od njegove vdove, potem ko več let ni vprašal zanjo. Sedaj že pokojna Albina Sovreta mu je z rokopisi vred prepustila skrb za izdajanje preserenih del. Adolf Vogrin je to dolžnost vzel resno. Bil je celo sam pripravljen založiti PRESERNOVE NEMŠKE, če se nobena založba ne bi ogreela za to.

Ne dolgo tega, kar mi je Adolf Vogrin pokazal najnovejšo pridobitev za svoje zbirke: izviren Preserov pogovor na nekem dokumentu iz časov pesnikovega službovanja v Kranju. Neverjetno, kako ga je bil vesel. Preseren zelo spoštuje, zato misli pesnikovo podpis veliko postati. Odkar ljudje vedo za Vogrinov zbirateljski zanj, mu ponudijo marsikaj, češ: sicer ne bi dobil.

Adolf Vogrin, ki ga prijatelji v Šali imenujejo kulturni ambasadorja Gorenjske, ni Gorenjec. Doma je iz Brestice pri Veliki Dolini, torej iz breziške občine. Na te kraje je s srcem še vedno zelo navezan. Ne mine mesec, da ga ne bi obiskal. Ko ga se predstavljamo, naj vam povem še za njegov poklic. Električar je, in čeprav se po vsem, kar ste do sedaj zvedeli o njem, to malo čudno sliši, je vendarle res.

Za zanesenjak je v življenju izredno praktičen in delaven. Veliko patentov si je pridobil s svojo bistroum-

Ta zbiratelj ima rad tudi slikarstvo. Njegov dom krajsko dela Franceca Kralja, Ivana Vavpotica, Gvida Bilrolle, Ivana Čarga, Hinka Smrekarja, Franca Peršina, Dušana Petriča, Maksima Gasparija, Ljuba Ravnikarja, Doreta Klemenčiča in drugih. Stene v knjižnici mu je prijatelj Slavko Pengov poslikal a najvidnejšimi osobnostmi iz kulturne zgodovine Slovencev, od Trubarja do najnovejših dni.

Do slovenskih kulturnih snovanj v preteklosti goji Vogrin veliko spoštovanje. Svojemu bogastvu ne zaklepa pred tujimi pogledi. Vrata njegovega doma v Lescah so odprta vsakomur, ki počaka kolikaj zanimanja za narodno preteklost in sedanjost kulturna dogajanja. V hišo zahajajo literarni zgodovinarji, pisatelji, slikarji in drugi kulturni delavci, med katerimi si je marsikoga pridobil za prijatelja.

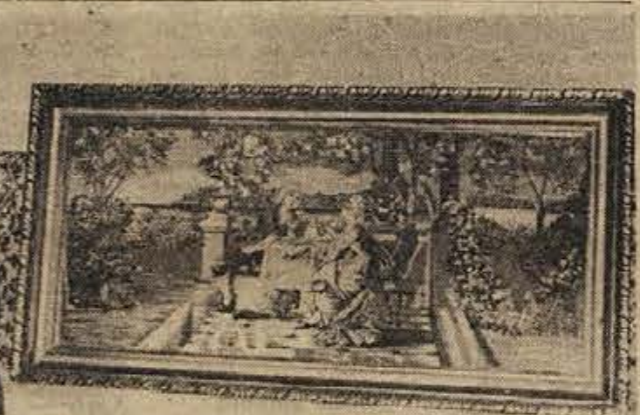
JOZICA TEPPEY

Adolf Vogrin nikoli ne miruje, ne v delavnici ne v listem svetu, ki si ga je ustvaril za proste ure in z njim obogatil sleherni kotiček svojega doma. (Foto: Jozica Teppey)

POSEBEN KONJICEK TEREZIJE KULOVEC

„Še se bom lotila gobelinov!“

Učiteljica Terezija Kulovec iz Vavte vasi je naredila krasen gobelin — Ko bo upokojena, se bo spet lotila izdelave dragocenih gobelinov

Učiteljica Terezija Kulovec (na sliki) ob svojem najljubšem gobelinu

VSAK GOJITELJ BI JE BIL VESEL

Avla - naravni „klimatron“

V šolski avli v Trebnjem, kjer zelo uspevajo okrasne rastline, se je razcvetel filodendron

Na pomembnejša zahteva rasti katerega sveta niso tla, kot bi morda kdo mislil, marveč podnebje, posebno temperaturo, uči botanika, vedno, ki je zaradi učenja dol-

gih kolon latinskih imen pri mnogih šolarjih prišla na slab glas, v svojem bistvu pa je čudovita za vsakogar, ki ga pritegne skrivnostni rastlinski svet.

Ze pred stoletji, ko je človek prvič spoznal lepoto ali koristnost tropskih rastlin, je na realno načino poskušal umelno spremeniti okolje, kamor jih je prenesel, da bi jih obdržal pri življenju. Pred slabimi 40 leti so zagradili prvi rastlinjak s klimatskimi napravami, klimatron, s katerim je mogoče spremeniti podnebje in ga prilagoditi zahtevam rastlin. Znani klimatron v St. Louisu v ZDA lahko priča podnebje, kakršnega hočete.

Sicer pa ne dajejo samo klimatroni ugodnega zavetja tropskim rastlinam. Zastekleni, svetli, topli hodniki in avlie v novih zgradbah lahko vsaj za siko nadomestilo drage naprave. Tako je v avli trebnjske osnovne šole, kjer med drugimi rastlinami že nekaj let izvirno uspeva filodendron (filodendron), ki je visok že okoli šest metrov in ki ima na stotine listov.

Te dni je prav tam okrasil s čudovitim cvetom še filodendron, izredno lepa rastlinska ovijalka, doma je pragozdov Južne Amerike. Malokaterega gojitelja ta rastlina obdri s cvetenjem, zato so sdarilas veselji vsi, ki skrbijo za notranjšino šolske avlie. M. L.

POT SKOZI GOZD

Stara sem bila 16 let. Še danes se z grozo spominjam tistega dneva, ko sem gnala junca v sosednji vas, kamor ga je oče prodal.

Pred odhodom mi je naročil, naj denar vsekakor priosem in naj tudi vrvi ne pozabim, na kateri sem vodila žival.

Ko sem vola prignala na kmetijo novega gospodarja, tega ni bilo doma. Gospodinja je žival privezala v hlev, tpi vrnila vrvi in me prosila, naj počakam gospodarja. Ko je prišel, se je že mračilo. Očistil mi je denar in mi svetoval, naj počakam pri njih do drugega dne, ker gre pot sikozi gozd, koder se kladi neki tolovaj. Tega me je bilo strah, toda bala sem se tudi, da bodo doma v sibirbeh, če se nocoj ne vrnem z denarjem. Sezula sem čevlje in denar spravila v žep na krilu, v drugega pa zvito vrvi.

Tiho sem tekla po kamniti poti skozi gozd. Nekaj korakov pred koncem gozda se je pred menoj pojavil velik pes z žarečimi očmi, ki je grdo renčal. Za njim je prikorakal mlad poračen moški in mi z žepno svetilko posvetil naravnost v oči. Od groze sem krknila, pes pa se je zagnal vame in mi prepričal beg.

»Ne beži, punca! Mojemu psu ne uideš! Z menoj pojdeš!«

»Pustite me, lepo prosim!« sem ga prosila in hotela naprej. Toda zgrabil me je za roke in me trdno držal. »Z menoj greš za nekaj dni ali pa za zabodeno!« je prbil in iz malne potegnil nekaj svetlečega.

Spomnila sem se na očetov denar, ki ga tako zelo potrebuje in že vse leto računa z njim. Če me umori, mi gotovo vzame tudi denar, sem pomislila. Medtem ko me je vlekel globoko v gozd, sem mislila, kako bi pobegnila. »Nikar ne skušaj pobegniti!« mi je dejal. »Moje pes vse izroba. Dohitel te bo in ti bo tvoja smrt!«

Oči so mi se odprnile.

Spet sem pomislila na beg in se spomnila denarja v žepu. Po glavi mi je rojila ena sama misel, kako bi se ga rešila, toda bil je mračen in nisem se mu mogla izvil. Nenadoma me je pahnil na tla in me zadel po telesu prepričavati. Nisem se mogla niti premakniti in od groze in studa mi je šlo na bruhanje. Mislila sem samo na očetov denar in žepu.

Po vsem tem je tolovaj trdno zaspal, toda pes je nečeno gledal. Počasi sem se premaknila in iz vrvi naredila zanko. En konec vrvi sem privezala za drevč, drugega pa zadržnila psu okrog vratu. Pes je bil od tolovaja toliko oddaljen, da ga ni dosegel z nogami, medtem ko je otepal, mene pa je z zobmi le nekoliko ranil, ko sem ga stiskala za vrat. Napela sem vse moči in niti zavpil ni mogel. Potem sem stekla proč in tekla, dokler nisem prišla iz gozda do njiv. Doma sta me že na pragu čakala oče in mati in me vsa zaskrbljena spraševala, zakaj me tako dolgo ni bilo. Planila sem v jok, jima izročila denar in povedala vso zgodbo. Potem me nikamor več niso pustili same.

Sedaj sem že v letih in še vedno me je groza, ko se spomnim na ta dogodek. Povedala nisem nikomur in tudi oče in mati sta molčala. Zaupala sem samo svojem možu. Če takrat ne bi imela s seboj očetovega denarja, ki sem ga morala prinesiti domov, ker smo živeli v revščini, in če se nam ne bi bilo treba tako mučiti za vsak dinar, da smo imeli za davke in skromno obleko, bi me bil tisti danšo gotovo umoril, ker ne, bi bila hotela iti z njim.

AGICA

OH, TA POMLAD!

Prve pomladi v svobodni domovini so bile čudovite. Vreme je bilo izredno milo in la tu in tam so še ležale kerpe snoga, ki so se skrivalo pred soncem. Tople spalice so že božale od zime otrplo zemljo.

Nekega dne sem ves prevzet od pomladl potikal na vrata obrtne pisarne. Za mizo je sedel moč srednjih let zamisljen v svoje delo. Vprašujoče me je pogledal in veselo sem mu rekel:

»Vas nič ne mlita iti ven?«

Mož se je spet sklonil nad svoje delo in me čez nekaj trenutkov pogledal izpod očal. Ponovil sem vprašanje, toda tudi tokrat me je pogledal, kot da mi ne razume.

Kar sem pomislil, da me morda noče razumeti, sem skoraj zakričal:

»Pomlad vas klidče ven!«

On pa vzemljen in začuden: »A, a, res?«

»Res, res,« sem pritrldil.

V naglici je pospravil papirje po mizi, spravlil očala v žep, si popravlil kravato, planil k površnici, ki je visel na steni in stopil proti vratom. Pohitel sem za njim in na vratih sva se srečala in oba hotela istosčasno priti ven, pa so bila vrata preozka. Poskusila sva še nekajkrat, potem pa je mene kot iz topa vrglo ven in sem se ustavil šele na sredi ceste. Uradnik je začel nesiprno korakati po pločniku od vogala do vogala hiše, se ogledoval, pogledoval mene in vprašal:

»Kje pa je?«

Kar sredi ceste sem razprostril roke in radostno vzkliknil:

»Kaj ne vidite? Pogledjte vendar, povsod okrog vasa!«

»Oh, pomlad, pomlad,« je ponavljal moč znanec in zmagjeval z glavjo. »Kaj sem pa mislil, da je moja stara.«

Prijel se je za glavo in izginil skozi polodprta vrata k svojem delu. GREGOR (Honorar 100 din)

Pridružite se modernim ljudem, ki pijejo CYNAR

Frizerko pogrešajo

Zenku v Globokem in okolici želijo, da bi v kraju spet imeli frizerko. Od kar je lanj odšla, morajo v Brežice, vendar tam ne pridejo zlepa na vrsto. Menijo, da bi bilo dovolj, če bi frizerka iz katerega drugega kraja prihajala v Globoko vsaj dvakrat na teden. Mnogim bi bilo to zelo dobrodošlo, kajti če hočejo v Brežice, morajo iskati varstvo za otroke drugod.

Prisrčen nastop mladih glasbenikov

Letošnja javna produkcija učencev glasbene šole Brežice je navdušila starše in druge poslušalce. Nastopilo je blizu 50 učencev, ki so zastopali prav vse oddelke. Program je bil izredno pester in čeravno je trajal precej dolgo, so mu poslušalci z veseljem sledili. Nastop je pokazal, da imajo Brežice veliko glasbenega naraščanja in možnosti za pozivitve glasbenega življenja.

RADIO BREŽICE

PETEK, 23. MAJA: 16.00-16.10 Napoved programa in poročila — 16.10-16.25 Nova pisnica RTB — 16.25-16.50 Politika pod geslom — veroljupov (komentar) — 16.50 do 17.00 NAJPOPLLOT — Najraje jih poslušate — 17.00-17.10 — Obvestila in reklame — 17.10-18.00 Glasbena oddaja: Isbrani ste sami.

NEDELJA, 24. MAJA: 19.30 Domače zanimivosti — Maja, mesec mladosti — Anton Krušnik: Otrsimo okna, balkone in predvrt s oveličami! — Zasebni kmetovalci o problemih kmetij (reportaža) — Za naše kmetovalce: Jože Vovk — Zaščita črnega ribeza — Minute s pevcom Rafkom Irgulicom — Iz naših krajevskih skupnosti — Obiska v Globokem. — Obvestila, reklame in spored kinematograf. 19.30 Občani čestitajo in pozdravljajo.

TOREK, 26. MAJA: 16.00-16.15 Napoved programa in sročanje z ansambliom Borisa Kovačiča — 16.15-17.15 Poročila — Svetujemo vam — Jugoton vam predstavlja — Kaj prinaša nova številka Dolenjskega lista — Iz naše glasbene šole — Tedenski športni pregled — Obvestila, reklame in pregled filmov — 17.15-18.00 Mladinska oddaja — Pri mladih iz šole »Bratov Ribarjeva v Brežicah.

Šest nagrad za živinorejce

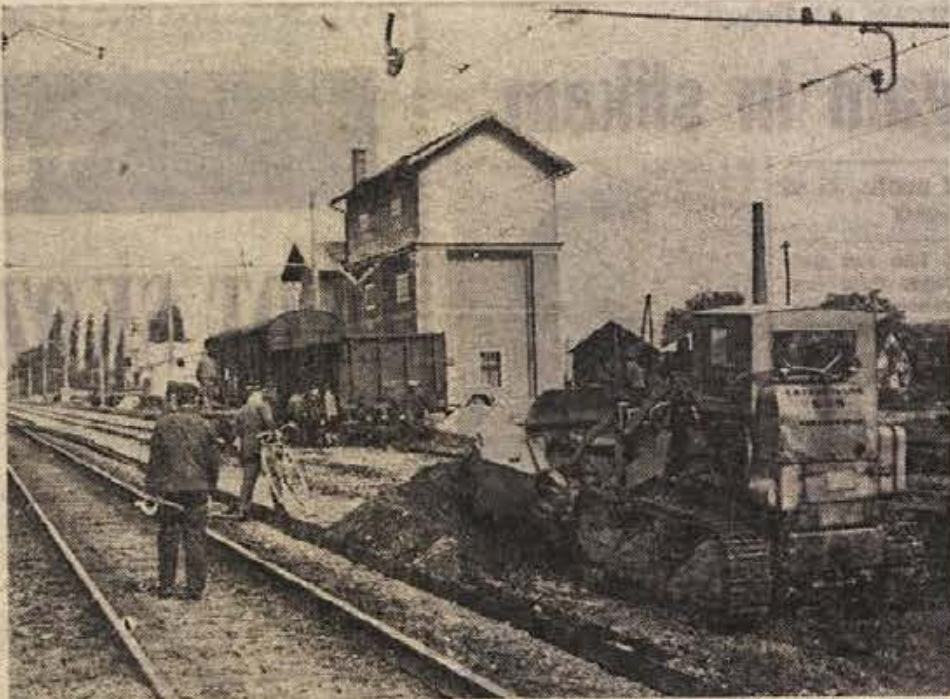
Sklad za pospeševanje kmetijstva je pripravil šest nagrad za tiste živinorejce, ki bodo na razstavi 14. junija v Brežicah imeli najboljšo plemensko živino. Prva nagrada je 1000 din, vsota vseh šestih nagrad pa znaša 3.200 dinarjev. Za najboljšo plemensko kravo do mače vzreje je predvidena premija 400 dinarjev. Vsak rejec, ki bo pripeljal živino na razstavo, bo dobil 30 dinarjev za povrnitev stroškov.

NOVO V BREŽICAH

■ **V PONEDELJEK SE JE SESTAL** organizacijsko-tehnični odbor za pripravo izseljenškega srečanja v Cateških Toplicah. Odbor deluje pri občinski konferenci Socijalistične zveze. Na seji so se člani dogovorili za pripravo, ki predvideva, vključujoč organizacijo bodo zagotovile nemožne potek gostinskih in drugih storitev.

■ **105 PRIJAVLJENCEV ZA ZBOR AKTIVISTOV.** V Dolenjskih Toplicah bo 7. junija stor aktivistov, ki ga bo, sodeč po dosedanjih prijavah, obiskalo najmanj 105 aktivnih borcev narodnoosvobodilnega boja. Osem krajevnih organizacij SZDL prijavilo se ni poslalo. Morale bodo pohiteti.

■ **PRED DNEVI SE JE SESTAL** UPRAVNI ODBOR turističnega društva iz Brežic. Sestni je poskrbel za ureditev okolja v novem naselju in vzdušni pri mesečnih zanimanjih za urejanje mesta, zlasti za ureditev kopališča ob Krki. Turistično društvo bo svoje akcije izpeljalo s sredstvi iz članarine in ob pomoči občinske Turistične zveze. K so

Na železniški postaji v Brežicah so zastavili delo s polno paro. Urediti nameravajo perone in do konca obnoviti postajno poslopje. (Foto: Jožica Teppey) S SEJE OBCINSKE SKUPŠČINE V BREŽICAH

Za vsako potezo večja odgovornost

Lanski dosežki v prihodnje ne bodo zadovoljevali vseh novih potreb

Brežiški odborniki so se minuli teden lotili ocenjevanja uspehov lanskega gospodarjenja v občini. Ugotovili so, da je bil končni predznak gospodarjenja sicer pozitiven, pa vendar ne do meje, ki bi opravičevala večji optimizem za letos.

Skupni dohodek je narasel sicer za nekaj več kot 14 odstotkov, na drugi strani pa iz dneva v dan naraščajo cene številnih proizvodnih in potrošnih dobrin, delovni sili itd. Skupen rezultat teh vse prej kot ugodnih gospodarskih pojavov je ta, da so pri večini podjetij na območju brežiške občine skladi izčrpani, sredstva za investicije za razširjeno reprodukcijo od drugod pa si le s težavo utirajo pot. Vse to seveda zmanjšuje možnosti za hitrejši gospodarski razvoj, in tako vse kaže, da se bomo morali spriznati s tem, da bo imel atribut manjše razyitosti še lep čas domičil tudi v brežiški občini.

Kljub temu pa dogodki zadnjih mesecev vplivajo tudi nekaj upanja brežiškim gospodarstvenikom. Pred kratkim je nekaj brežiških podjetij dobilo kredite, s katerimi si bodo izboljšali delovne pogoje, počasi se uveljavljajo tudi integracijski procesi, nekaj podjetij bo povečalo ali na novo odprlo svoje obrate na našem področju. Tako se kljub številnim težavam le izboljšujejo pogoji gospodarjenja in

treba se bo lotiti njihovega izkoriščanja z dobro pripravljenimi in preverjenimi prijemi, posebno se, če upoštevamo, da se ne bomo mogli izogniti nekaterim nevarnostim, ki jih prinaša naš neuravnoteženi gospodarski razvoj. Seveda se ob vsem tem močno povečuje odgovornost za sleherno gospodarsko odločitev, ki naj bi ne bila samovoljna poteza po lastnem preudarku posameznega gospodarstvenika.

Pozneje so odborniki razpravljali še o problemih zaposlovanja ter sprejeli nekaj odlokov, med njimi od-

lok o povečanju maloprodajne cene mleka, povečanju minimalnih nagrad vajencev, določili so okvirni delovni čas za nekatere obrtne obratovalnice ter potrdili pravilnik o dodeljevanju stanovanj občanom. Po skupščinski seji je delo nadaljeval zbor delovnih skupnosti, ki je pregledal poročilo komisije za spremljanje prehoda na 42-urni delovni teden in razpravjal o nekaterih težavah, ki se v zvezi s tem pojavljajo pri posameznih delovnih organizacijah.

K. S.

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

Pretekli teden so v brežiški porodnišnici rodile: Ivanka Potokar iz Skopje — Ivanko, Ana Pipkar iz Sel — dečka, Ivana Tomše iz Kraške vasi — Milana, Terezija Vebič iz Orca — Bojana, Anica Jančič iz Hraštine — dečka, Marija Pirc iz Armeškega — Danjano, Ivanka Semčič iz Brežic — dekle in Radmila Babič iz Brežic — Majo. — Čestitamo!

BREŽIŠKA KRONIKA NESREČ

Pretekli teden so se ponosredili in iskali pomoči v brežiški bolnišnici: Vinko Bašič inval. upokojenec iz Cateša, si je pri delu na njivi poškodoval levo nogo; Slava Gubič, gospodinja iz Ledine, je nekdo napadel in ji poškodoval glavo; Jožica Kovačič, gospodinja iz Brežic, je padla v stanovanju in si poškodovala levo nogo; Majda Mišičević, uslužbenka iz Ljubljane, si je pri prometni nesreči poškodovala glavo.

Novi dom JLA včeraj odprt

V Brežicah so 20. maja v prisotnosti številnih gostov odprli novi dom Jugoslovanske armade, ki stoji nad grajskim parkom. S tem so se začele slovesnosti v počastitev dneva vojnega letalstva. Zvečer je bil v novi kino dvorani koncert velikega orkestra zagrebske garnizije.

Novi dom je zelo prostoren. Ima lastno telovadnico, dvorano za prireditve, klubске sobe, knjižnico in čitalnico, gostinski lokal in še več drugih prostorov za razne oblike družabnega življenja.

Trdni obeti za lepše mesto

Hortikulturno društvo v Brežicah je bilo šele ustanovljeno, pa ima pred seboj že bogat program za maj in junij. 7. junija bo priredilo društvo za člane izlet v Celje in Veienje.

Za ogled obeh mest je sodelovali komunalno podjetje, turistično društvo in posamezniki. Za mesto Brežice je ta skupna akcija veliko pomenila, saj je zlasti novo naselje v tem pogledu zelo zapuščen.

V torek, 26. maja, priredi društvo predavanje o gojenju poletnih cvetlic, o presajanju trajnic in iglavcev v mesecu avgustu. Predavanje bo ponazorjeno s diapozitivi. Odbor bo članom poročal o dosedanjem delu in načrtih za prihodnje mesece.

ANTON KRUSNIK

Vsem še enkrat hvala!

Krvodajalci so se tokrat zares izkazali

Razočaranja iz preteklih let so bila pozabljena ob izredno dobrem odzivu občanov v krvodajalski akciji, ki je bila 11. in 12. maja v Brežicah. Na odzvem krvi je prišlo v zdravstveni dom tokrat 366 prostovoljcev, od tega 105 takih, ki so prvič darovali kri.

Veliko je bilo gospodinj s podeželja (51). Prišle so iz krajev, od koder prejšnje čase ni bilo odziva. Med darovalci je bilo sedem upokojencev, 12 kmetov, največ pa zaposlenih. Najboljši je bil kolektiv obrata IMV Novo mesto s 25 darovalci ki predstavljajo četrtno zaposlenih. Na drugem mestu je bila KRKA s 20 darovalci, na tretjem mestu delavci občinske uprave s 12 udeleženci, Agraria s 15 darovalci itd. Dobro spodbudo so dali zdravstveni delavci. Med njimi je bilo 20 krvodajalcev, od tega 3 zdravniki.

Med osnovnošolskimi učiteljskimi kolektivi zaslužijo posebno priznanje prosvetni delavci iz Cerklj, saj jih je kar polovico dalo kri. Tudi lani je bil ta kolektiv med najboljšimi. Učenci šole so pokazali veliko zanimanje: odzvalo se jih je 23, dijakov iz gimnazije pa osem. Med krajevnimi organizacijami RK zasluži pohvalo zlasti odbor iz Pišec z Ivanko Ostreljevo na čelu, ki je pridobil nad 30 krvodajalcev. Priznanje izrekamo na novo ustanovljeni organizaciji na Veliki Dolini, ki je zbrala 26 darovalcev.

Naj velja ta zapis kot osebna zahvala vsakemu darovalcu, pa tudi zahvala organizacijam in posameznikom za trud pri pripravih za akcijo.

OBCINSKI ODBOR RK V BREŽICAH

3 posavske občine družijo novo telo

Dokončno je prevladalo spoznanje, da je treba delati z roko v roki

15. maja se je sestal medobčinski svet ZK Posavje. Sprejel je predlog sklepa o ustanovitvi sveta posavskih občin, v katerem je opredeljena vloga tega medobčinskega organa, njegove pristojnosti in pomen.

Svet bo obravnaval vsa tista vprašanja, ki so bistvenega pomena za hitrejši družbeni in gospodarski razvoj Posavja. Sem sodi predvsem

nacrtovanje in usklajevanje razvoja v pokrajini. Na dnevnem red bo lahko prišlo vse, od gospodarstva, zdravstva, kulture, narodne obrambe

do zaposlovanja in sodelovanja javnih služb.

V svetu bo imela vsaka občina po sedem članov. Med njimi bodo vsakokratni predsedniki in tajniki občinskih skupščin v treh posavskih občinah, sekretarji komisij, predsedniki občinskih konferenc SZDL, predsedniki občinskih sindikalnih svetov, predsedniki občinskih združenj borcev ter predsedniki občinskih konferenc Zveze mladine.

Svet bo na prvi seji izvolil predsedujočega člana za dobo enega leta. Ta bo organiziral delo ter skrbel za uresničevanje zastavljenega programa. Sklep o ustanovitvi tega skupnega organa bo medobčinski svet ZK posredoval vsem trem občinskim skupščinam in družbenopolitičnim organizacijam.

Za Posavje pomeni to korak naprej, predvsem pa bolj organiziran in enoten pristop k stvarim, ki so pomembne za napredek tega območja. Pomeni tudi odpravljanje poskladnosti med besedami in dejanji. Novi dopolnilni medobčinski organ bo sprejemal pobude, priporočila, sklepe, stališča in prodloge ter jih posredoval občinskim skupščinam in družbeno-političnim organizacijam občin ustanoviteljic. Njihova dolžnost bo, da jih na svojih sejah obravnavajo in svoja stališča oziroma ukrepe sporočijo svetu.

Na seji je svet sprejel tudi predloge za dopolnitve različnih poglavij občinskih statutov, ki obravnavajo medobčinsko sodelovanje.

J. T.

Kaj res samo občasno filmsko prizorišče in nič več? Grad v Orešju propada, ker nima pravega gospodarja. Občinska skupščina v Brežicah zaman išče najemnika zanj. (Foto: Jožica Teppey)

BREŽIŠKE VESTI

Minuli teden so se začela pripravljala dela za gradnjo nove osnovne šole v Krškem. Po štirje buldožerji ravnaajo zemljišče in pripravljajo cesto do gradbišča. (Foto: Jožica Teppey)

Za zgled mnogim šolam

Mladinski pevski zbor osnovne šole Senovo šteje 85 članov. Zadnja leta je bil zelo delaven in je sodeloval na vseh proslavah in revijah. Letos je ponovno dobil vabilo za nastop na republiški reviji v Zagorju, ki bo 29. maja. V zahvalo za triletno sodelovanje v zboru bodo pevci deležni izleta v Novo Gorico. Tudi tam bodo priredili koncert.

Oglašajte v DL

Le kdo me bo popravil?

Sola na Raki je bila zgrajena leta 1903

Sola na Raki je bila zgrajena leta 1903, zato je razumljivo, da pouk v takih prostorih ne more biti najboljši. V dveh razredih so lani zamenjali pod. Učilnice so zdaj kolikor toliko urejene, vendar je pozimi težko za učitelje in za učence. Okna so že tako slaba, da peč ne morejo dovolj segreti razredov. 10.900 dinarjev bi potrebovali, da bi poletni zamenjali vsa okna in uredili fa-

sado. Prav tako bodo morali urediti stranišča in kanalizacijo.

Sola na Raki nima telovadnice. Šolsko igrišče je ob vsaki nevihti poplavljeno, odplaka iz preločne greznice bližnjega bloka pa ostane na igrišču.

Ni pa samo telovadnica ovira; učila so sicer deloma že kupili, vendar nimajo primernih prostorov za kabine. Zdaj hodi v osemletko 28 učencev. Pet učilnic imajo na soli, šest pa je v občinski hiši, kjer je tudi krajevni urad. Kljub temu morajo poučevati v dveh izmenah; prostor v občinski hiši pa je za šolski pouk popolnoma neprimeren.

Dostikrat so že govorili, da bi prodali graščino, nune pa naj bi preselili nekam na Sremič. Graščina pa je velika in potrebna obnovitve. Vprašanje je, kdo bi jo kupil. S tem denarjem bi bržkone lahko dokončali dvorano. Temeljni zanjo že stojijo in tudi načrti so bili narejeni na ta način, kot za družni dom na Bizeljskem. Če bi te načrte uresnili, bi vsaj deloma razbremenili solo, v kateri so pozimi tudi filmske predstave potujočega kina.

FRANC RADEJ

VSE NARED ZA GRADNJO VODOVODA

Voda - izpolnitev starih sanj

Vodovod v Kostanjevici bodo pomagali graditi prebivalci - Lahko se bodo priključili tudi vaščani sosednjih vasi: to bo ceneje

Kot vse kaže, bo letos uresničena dolgoletna želja prebivalcev Kostanjevice: dobi bomo vodovod. Za vodovod in kanalizacijo bodo vsi hišni lastniki prispevali najmanj po 2100 din, zraven tega pa bodo izkopali po 40 m jarka.

Računajo, da bo vodovod stal 620.000 din. Eno tretjino bo prispevala občinska skupščina Krško, drugo pa občani. Hkrati z vodovodom bodo po Kostanjevici položili tudi kanalizacijo.

V mestu je bilo doslej približno 40 zasebnih vodovodnih napeljav in vodnjakov. Prav zato ni presenetljivo, da je bilo za gradnjo vodovoda zelo veliko zanimanja, da ni bilo nasprotovanj in da so složno zgrabili za delo. Zajetje bo na Bajnovrh, kakor pravijo po domače hribočku nad Kostanjevico. Za vodovod bodo položili več kilometrov cevi.

Hkrati s prebivalci Kostanjevice so tudi vaščani Prekope odločili, da se bodo priključili gradnji vodovoda. Letos bodo prispevali nekaj denarja za ureditev zajetja za vodovod, že prihodnje leto pa si bodo lahko napeljali vodo v hiše. Vode bo dovolj, tako da bi se lahko kostanjeviškemu vodovodu priključili še na Dobah, Malenah, v Koprivniku, na Slinovcah, v Karelčah in Sajev.

Razumljivo je, da bo gradnja vodovoda cenejša, če bo sodelovalo več vasi in več prebivalcev. Takoj ko bo Dolenjska banka in hranilnica iz Novega mesta odobrila posojilo, bodo v Kostanjevici začeli delati. Upajo, da bodo prve lopate pri gradnji vodovoda zasadili še v maju.

Menda ni treba posebej razlagati, kako koristna bo gradnja kostanjeviškega vodovoda. To ne bo samo velika pridobitev za prebivalce Kostanjevice in okoliških vasi, pač pa bo lahko hitreje napredoval tudi turizem, za katerega se v tem kraju močno zavzemajo.

Vsi dosedanja turistični narerti so bili namreč odvisni od reševanja dveh problemov: vode in prenočišč. Zdaj bo, kot je videti, rešena preskrba Kostanjevice z vodo. Da bi Kostanjevica tudi v turističnem pogledu zaživela vsaj približno tako kot v kulturnem, bo potrebno urediti še primerna prenočišča.

J. SPLICHAL

Nova oblika samoupravljanja

V tovarni papirja v Krškem se je 15. maja sestel novoizvoljeni delavski svet. Na prvi seji so izvolili pet izvršilnih odborov, ki bodo nadomestili nekdanjo vlogo upravnega odbora.

Doslej so imeli v tovarni delavski svet podjetja, upravni odbor in 7 delavskih svetov po enotah. Razen tega sta imela oba centralna samoupravna organa še 10 raznih komisij. Zaradi pestre problematike, ki jo je obravnaval dosedanj upravni odbor, ta organ večkrat ni mogel dovolj strokovno in vsestransko obravnavati vseh zadev.

V preteklih letih so se pokazale tudi slabosti pri sistemu dela, saj niso bili redki primeri, da so isto zadevo obravnavali trije organi: najprej pristojna komisija, nato upravni odbor in nazadnje še delavski svet. Ustavne spremembe omogočajo, da delovne organizacije uredijo samoupravljanje, kot jim to najbolj ustreza. Te pristojnosti so izkoristili v tovarni papirja tako, da so namesto upravnega odbora postavili poslovni odbor, odbor za razvoj in investicije, odbor za kadre in varstvo pri delu, odbor za družbeni standard, odbor za osebne dohodke, komisijo za priznanja in ocenjevanje kršitev delovnih dolžnosti ter komisijo za narodno obrambo. Vsi odbori štejejo sedem članov. Hkrati z izvolitvijo odborov je delavski svet sprejel tudi podroben opis njihovih dejavnosti.

Počitniški dom brez kabin

Uprava počitniškega doma v Materadi pri Poreču že več let obljublja postavitev kabin za preoblačenje na plaži, vendar jih lani poleti še ni bilo. Kopalci, zlasti pa kopalke, želimo, da bi bila obljuba izpolnjena do sezone. Namen našega letovanja je zdravljenje in prijetno počutje, zato reje upamo, da to poletje ne bomo razočarani.

40.000 dinarjev za zdravljenje delavcev

Organi upravljanja v tovarni papirja v Krškem so namenili za zdravljenje delavcev v naravnih zdraviliščih 40.000 din. Enako vsoto so za zdravljenje porabili tudi v preteklem letu. Ker so analize lanskega leta zdravljenja pokazale, da je bil denar dobro investiran, so se letos lažje odločili za enak korak.

Delavci se bodo zdravili v Cateških Toplicah, v Rogški Slatini, Radencih ter na Veliki planini nad Kamnikom.

Spriko starostnega sestava zaposlenih in izmenskega dela se v tovarni papirja zavedajo, da odmerjena sredstva za zdravljenje niso velika, računajo pa na večje razumevanje pri socialnem zavarovanju oziroma zdravstveni službi, ki iz leta v leto zmanjšuje sredstva za klimatsko zdravljenje.

50 občanov na koncertu

Slavnostnega koncerta v počastitev mednarodnega dneva Rdečega križa se je 15. maja udeležilo 50 aktivistov RK iz krške občine. Občinski odbor Rdečega križa je nekaj dni prej podelil 48 odlikovanj Rdečega križa. Prijeli so jih najpožrtvovalnejši člani za dolgoletno delo v organizaciji.

Starši v tovarno, otroci na njivo

Na Raki pravijo, da imajo otroci vedno manj časa za pouk. Vse več staršev je namreč, ki so se zaposlili v tovarnah, zemljo pa so obdržali. Otroci imajo zato manj časa za učenje, saj jih ni malo, ki morajo kar poštno delati na kmetovih. Ob koncu poletja je na Raki izdelano osnovno šolo približno 71 odst. učencev. Čeprav so mnogi obremenjeni z obdelovanjem polj, bi radi na soli za tiste, ki imajo slabe ocene, uvedli dodatno pomoč. Zal ti načrti niso uresničljivi, saj je v petih razredih še za redni pouk premalo prostora in časa.

Turistično društvo tudi v Globokem

Pred kratkim ustanovljeno turistično društvo v Globokem šteje že 40 članov. Za ureditev kraja kažejo vsi veliko zanimanje. Društvo je že dobilo svetovalca za ureditev nasada ob spomeniku padlim. Napovedali so tudi tekmovanje Kapelec pri urejanju kmečkih hiš.

KRŠKE NOVICE

JUTRI KRVODAJALSKA AKCIJA. Poročali smo že, da bo jutri od 8. do 15. ure v sindikatski dvorani tovarne papirja krvodajalska akcija. Občinski odbor Rdečega križa ponovno vabi občane, naj se v čim večjemu številu udeležijo odzema krvi.

NOV PREDSEDNIK. Na prvi seji novoizvoljenega delavskega sveta v Celovcih so za predsednika izvolili Zorana Dularja, za namestnika pa Marijana Tuma. Na isti seji so izvolili namesto dosedanjega upravnega odbora pet izvršilnih odborov.

NEVARNOST NA STREHI. Kadar je vetrovno vreme - takšno pa je letos večkrat - v starem delu mesta ni varno hoditi po cesti. Strešna opeka na nekaterih hišah Valvasorjevega nabrežja in na Cesti krških žrtev je dotrajana in ob močnejšem vetru zdrobljena pada na pešce in avtomobiliste. Ustrezni organi bi morali lastnike takšnih hiš opozoriti na nevarnost. Nikoli ni prepozno!

250 TISOČ DINARJEV ZA IZO-

BRAZEVANJE. V tovarni papirja bodo letos porabili za izobraževanje delavcev 250 tisoč dinarjev. Znesek je za 30 tisoč večji od lanskega leta sredstev za izobraževanje.

TEHNIČNI ZBOR. Zveza rezervnih vojaških starešin pri občinski skupščini je preteklo nedeljo organizirala v sodelovanju s komando novomeške garnizije na Stadionu Matije Gubca tehnični zbor. Udeleženci so se seznanili s pešadijsko oborožitvijo, množično proizvodnjo, s sredstvi za zvezo in s sredstvi ABK zaščitne. Kljub slabemu vremenu je pričelo na zbor 300 rezervnih vojaških starešin.

SPREJEM NA SREMČI. Predsednik občinske skupščine Jože Radej je ob dnevu varnosti povabil delavce Ljudske milice na Sremič, kjer jim je priredil prijeten sprejem. Trem delavcem Ljudske milice je v imenu občinske skupščine poklonil spominska darila za četrti stoletja zvestega službovanja.

Do sedaj še brez kopalcev

Čeprav je kopalnice v Krškem odprto že od 1. maja in je bazen napolnjen s toplo vodo, kopalcev ni od nikoder. Prefinjena leta so v maju imeli že velike finančne promet, v letošnjem letu pa so prodali le nekaj deset vstopnic.

Kje je vzrok za takšen padec obiskovalcev na krškem kopalnišču? Slabo vreme je delno vpliva na obisk Veliko bolj moti kopalce neposredna bližina tovarne, ki jih posipa s premogovnim prahom, in večkratno uhajanje žvepla iz bližnjih tovarniških naprav.

Udobja na krškem kopalnišču ni več takšnega kot nekdanj. Opisane težave le potrjujejo nekatera mnenja, da krško kopalnišče ni najprimernejše postavljeno: je preblizu tovarne, težave pa so še večje, ker tehnološki proces v tovarni zahteva tudi uporabo žveplene kisline. Ta pa večkrat uhaja in so kopalci prisiljeni, da kopalnišče na hitro izpraznijo. Kdor pa mora večkrat bežati pred plinom, se zlepa ne pride več kopati v krški bazen.

Voda za več vasi

S prostovoljnimi delom, prispevkom občanov v denarju, s pomočjo občinske skupščine Krško in krajevne skupnosti so na Malem Trnu začeli kopati jarko in zbiralnice za vodovod. S složnim nastopom bodo napeljali vodo na Mali in Veliki Trn, v del Apenika in del Ardra. Za vodovod so se odločili tudi v vasi Ravni in Nemški vasi in bržkone bo tam voda prišla še letos, medtem ko vodovoda na Velikem Trnu letos verjetno ne bo mogoče dokončati.

Po boljših cestah

Ze nekaj let obnavljajo cesto Veliki Trn-Orešnice-Gornje Pijavško. Upajo, da jo bodo letos dokončno razširili in obnovili in da bodo prebivalci namesto sedanje slabe kolovozne ceste, po kateri je še voz težko peljal, odslej imeli tako cesto, da se bodo po njej lahko vozili avtomobilisti. Denar za obnovo bo primaknila tudi občinska skupščina v Krškem. Prebivalci v teh krajih imajo v letošnjem načrtu še obnovo čest Gornja Lepa vas-Spodnje Dule in Lomno-Veliki Trn.

Na Velikem Trnu bo AGROKOMBINAT iz Krškega letos začel graditi trgovino, v kateri bo vsaki človek lahko kupil vse tisto, kar potrebuje, zraven tega pa bodo uredili tudi bife. Stara trgovina sredi vasi je majhna, zato morajo po nekatere stvari prebivalci več kot 10 km daleč, v Krško ali Sevnico. Pravijo, da bodo novo trgovino začeli graditi letos poleti. Nedvomno je to precejšnja pridobitev za vaščane Velikega Trna in 21 okoliških vasi. (Foto: Jože Splichal)

Sevnica precej hitreje od sosedov

Nekaj primerjav lanskega gospodarjenja treh spodnjeposavskih občin

Predvsem po zaslugi naglo se razvijajoče konfekcijske industrije ima sevniško gospodarstvo že nekaj let večje stopnje rasti, kot je republiško povprečje ali kot jih dosegajo sosedje. Za gospodarjenje v minulemu letu je značilno, da so razlike med spodnje-posavskimi občinami dokaj velike in da je naraščanje gospodarskih dosežkov sevniške občine največje.

Ce natančneje pregledamo podatke o gospodarjenju posameznih podjetij sevniške občine, lahko ugotovimo, da so med njimi velike razlike, za celoto pa je le mogoče reči, da je bilo lansko gospodarjenje zelo uspešno.

Celotni dohodek se je povečal za 20,6 odstotkov, stroški za 18,3 odst., dohodek za 24,8 odst., število zaposlenih za 7,7 odst., čisti osebni dohodki na zaposlenega za 14,0 odst. itd. Učinek teh številk resda zmanjšuje povečanje cen v tem času, vendar je poslovni uspeh očiten.

Manj razveseljive so številke, ki prikazujejo ekonomičnost poslovanja v posamez-

nih podjetjih. Če to ekonomičnost izračunamo na podlagi razmerja med celotnim dohodkom in stroški, dobimo za vsa podjetja skupno številko, ki je le za dva odstotka večja kot leto dni prej.

Kot rečeno, je na poslovni uspeh znova zelo vplivala konfekcijska industrija, zlasti konfekcija Lisca, ki je ustvarila čez 107 milijonov dinarjev celotnega dohodka in ki je imela za tretjino večji dohodek kot leto dni prej. Po rasti dohodka je konfekcija Jutranjka sicer prehitela Lisco, vendar je v znesku razlika še zelo velika, saj je dohodek Lisce več kot trikrat večji od Jutranjkega.

In če na koncu številke sevniškega gospodarstva primerjamo s krškimi in brežiškimi, ugotovimo naslednje. Celotni dohodek se je v sevniški občini lani povečal za 20,6 odst., v krški za 5,1, v brežiški pa za 15,3. Dohodek se je v prvi povečal za 24,8 odst. v drugi za 6,0, v tretji pa za 14,1 odst. Družbeni proizvod se je v sevniški občini povečal za 25,5 odst., v krški za 7,7 odst., v brežiški pa za 14,2 odst. Izplačani čisti osebni dohodki so bili v Sevnici večji za 21,3 odst., v Krškem za 11,0, v Brežicah pa za 14,7 odst., število zaposlenih je bilo v sevniški občini večje za 7,7 odst., v krški za 1,5 odst., v brežiški pa se je celo zmanjšalo za 1,4 odstotka.

Zmagovalna ekipa Novega mesta (od leve proti desni) — Vid Meršol, dr. Ivo Podergajs, Brane Suhly s prehodnim pokalom. (Foto: S. Dokl)

Novomeščani zmagovalci

V nedeljo, 17. maja, je bilo na ribniku v Krmelju tradicionalno ribiško tekmovalstvo za prehodni pokal »Hanza Balzerja«. V organizaciji RD »Heroj Maroka« iz Sevnice je tekmovalje izredno uspešno. Med 54 tekmovalci in 15 ekipami so se najbolje odrezali Novomeščani, ki so osvojili prehodni pokal, med posamezniki pa je bil ravno tako najboljši Novomeščan — Ivo Podergajs. Rezultati — posamezniki: 1. dr. Podergajs (N. m.) 1975 točk, 2. Zabkar (Kostanjevica) 1632, 3. Furlan (N. m.) 990, 4. Gobeč (Brestanica) 970, 5. Lili (Zah. Nemčija) 970 itd. Ekipno: 1. Novo mesto I (dr.

Podergajs, Suhly, Meršol) 3050, 2. Novo mesto II (Bračička, Berger, Furlan) 2207, 3. Kostanjevica (Zabkar, Vodopivec, Škerjanec) 2132 itd.

Posojilo za nov zdravstveni dom

Zdravstveni dom Celje je na vztrajanje sevniške občine najel milijon dinarjev posojila za gradnjo novega sevniškega zdravstvenega doma, za katerega v tej občini abirajo tudi krajevni samoprispevek, Prejstni toden je znesek odobril kreditni odbor banke. S posojilom se je povečala možnost, da bi zelo potrebno gradnjo lahko začeli še v letošnjem letu.

Zvonjenje po toči

Ce bi se odborniki bolj zamislili nad posledicami osemenjevanja z zakotnimi biki, gotovo ne bi zavrnili odloka o ukrepih za pospeševanje živinoreje v sevniški občini samo zato, ker znova predvideva plačevanje skocnine za vnaprej. Res je, da vsaki obrtnik ali kak drug mojster terjaja plačilo šele po opravljenem delu in bi bilo osemenjevanje krav in telic izjema, res pa je tudi, da je bilo v minulemu letu, ko je bilo odpravljen plačevanje za vnaprej, pripuščeno, zakotnim bikom čez 600 plemenic. Rejce je morda res trenutno prihranil tisočaka, koliko pa bo s tem izgubila celotna živinoreja?

Ne pet — marveč deset let

O programu razvoja šolstva v sevniški občini je razpravljala na zadnji seji še občinska skupščina. Podobno kot občinska konferenca SZDL je tudi ona sprejela program, le da je obdobje gradenj novih šol ali popravila starih (za kar bo treba zbrati čez 20 milijonov novih dinarjev) zaradi omejenih možnosti raztegnila od predvidenih pet na deset let. Imenovala je tudi komisijo, ki bo odločila vrstni red gradenj in popravil ter skrbela za denar. Predsednik komisije je Jože Knez, član pa Janko Rebernik, Ivo Pinterič, Stane Hočevnar, Jelko Stojš, Jože Petančič, Franc Ogorevc, Karel Vohovar, Mišo Keršič, razen teh pa so člani tudi ravnatelj osnovnih šol.

V Krmelju 7. junija nadomestne volitve

Ker se je dosedanji odbornik občinskega zbora iz 9. volilne enote, ki obsega Krmelj, Goveji dol, Kamenco in Birno vas — inž. Drago Papež preselil iz Krmelja in zaposlil v kraju zunaj občine, bodo na njegovo prošnjo v tej volilni enoti izvedli nadomestne volitve. Te volitve bodo v nedeljo, 7. junija.

Z OBCNEGA ZBORA PGD BOŠTANJ

Na vrsti je avtomobil

Clani gasilskega društva Boštanj so sklenili, da bodo zbrali denar za gasilski avtomobil

Na nedavnem občnem zboru so obravnavali svoje delo boštanjski gasilci, ki so se lanskega junija ponovno osamosvojili in ločili od sevniškega društva. Ugotavljali so, da je društvo ponovno oživelo. Pod vodstvom Jožeta Zavrta so sestavili gasilsko desetino, ki je pri občinskem ocenjevanju društev v B kategoriji dosegla prvo mesto.

Tolikšen uspeh so boštanjski gasilci dosegli predvsem z mladimi gasilci. Tudi vnaprej bodo skrbeli za naraščaj. Na nedavnem gasilskem tečaju so izšolali tri mlade podčastnike in enega častnika, ki bodo vzgajali in vodili gasilce.

Boštanjško gasilsko društvo deluje na zelo razveja-

nem območju. Vaščani hribovskih vasi so si zgradili ceste in tudi v primeru požara pričakujejo bolj učinkovito gasilsko pomoč. Ker vprega ni več dovolj hitra, so sklenili zbirati denar za nakup gasilskega avtomobila. Prostovoljni prispevki kljub dobri volji še ne bodo zadostovali, zato boštanjški gasilci pričakujejo tudi občinsko pomoč.

A. Z.

Podgorje: v nedeljo izlet

Po zadnjih volitvah je v Podgorju čutili veliko prizadevanja za izboljšanje življenjskih razmer vaščanov. V letošnjem delovnem programu je zajeto več kot 10 km vaških poti, ki jih bodo usposobili za prevoz z motornimi vozili. Hvalevreden je primer petih posestnikov iz zaseleka Malo Podgorje, ki so razen prispevka v delu dali za izboljšanje ceste od vasi do ceste Sevnica-Planina še vsak po 1.000 novih dinarjev. Dodamo naj še, da bo krajevna organizacija SZDL priredila v nedeljo, 24. maja, izlet za člane v Logarsko dolino in Velenje. Akcijo vodi poštrovski član odbora Valentin Oblak.

Volitve in imenovanja

V regionalno komisijo za dolgoročno planiranje v Spod. Posavju je občinska skupščina na zadnji seji imenovala Jožeta Kneza, Iva Pinteriča, Julčko Sajko, Čimperška, v komisijo za izdelavo programa »razvoja Staneta Kaluža in Rudija Kozjanskega, Iva Pinteriča za namestnika Karla Vehovarja in Julčko Sajko, v komisijo za pregled zaključnega računa davčnega knjigovodstva pa Anico Horjak, Franca Skrabca in Nežko Kurnik.

Hvala za pomoč!

Občinski odbor Rdečega križa Sevnica s svojimi krajevnimi organizacijami se najtopleje zahvaljuje vsem občanom in podjetjem za denarne prispevke ob tednu Rdečega križa.

Mnogi brez predpisane izobrazbe

Po podatkih TIS je imela v minulemu šolskem letu šentjanska osnovna šola najbolj pomanjkljivo kadrovsko zasedbo: kar 95 odstotkov prosvetnih delavcev ni imelo predpisane izobrazbe za pouk na višji stopnji osemletke. Letos se je zasedba sicer mnogo izboljšala, vendar še vedno ne zadovoljuje. Podobno je tudi v drugih šolah, izjema je le v Sevnici, kjer je prosvetnih delavcev brez predpisane izobrazbe le še ena četrtnina. V manjših krajih predvsem pomanjkanje stanovalnikov predmetnih učiteljev in profesorjev. Za gradnjo stanovanj bi v občini potrebovali 2,35 milijona din.

VEČINA STARŠEV ZA SPREMEMBO

Brez pouka ob sobotah

Ze v prihodnjem šolskem letu bodo uvedli petdnevni delovni teden s prosto soboto

V prihodnjem šolskem letu bodo vse osnovne šole lahko prešle na petdnevni delovni teden, tako dovoljuje sklep občinske skupščine, sprejet na zadnji seji 14. maja. Petdnevni delovni teden zaposlenih bo prej sli slej sledil tudi petdnevni teden v vseh šolah, saj ima vrsto prednosti. Tega se je zavedal republiški sekretariat za prosveto in kulturo, ko je spremembo dovolil že bližje sto šolam v Sloveniji.

Ker se petdnevni teden s prosto soboto lahko uvede, če se le starši in učiteljski kolektivi s tem strinjajo, so tudi v sevniški občini izvedli anketo, v kateri so zajeli 81,5 odstotkov vseh staršev. Zanimive so ugotovitve, ki prikazujejo opradalnost staršev. V celoti je bilo 83,5 odst. vprašanih staršev za nov delovni teden, po šolah pa so bili rezultati dokaj različni. Starši z območja šol na Bučki, Kalu in Cirkniku so bili brez izjeme za spremembo, v Tržišču na primer pa jih

SKUPŠČINA V RAZPRAVI O GOSPODARJENJU:

Le o kombinatu in STILLESU

Skupščinski sklep: kombinat mora pripraviti poročilo o izvajanju sanacijskega programa

O gospodarjenju podjetij v minulemu letu, o čemer objavljamo poseben sestavek, je 14. maja razpravljala tudi občinska skupščina. V dokaj skromni razpravi je sodelovalo le nekaj odbornikov oziroma gostov.

Skupščina je potrdila poročilo službe družbenega knjigovodstva, iz katerega je mogoče ugotoviti, da je v lanskem letu gospodarstvo v poprečju doseglo zelo dobre rezultate, posebno še, če jih primerjamo s sosed-

njima posavskima občinama ali s celotnim slovenskim gospodarstvom. Vendar so vmes tudi nekatere delovne organizacije, ki občini no zaostajajo.

Posebej so se zato zadržali pri kmetijskem kombinatu »Zasavjes«, ki sicer lani ni imel izgube, pa tudi ne večjega prebitka. Na predlog odbornika Franca Ogorevca je skupščina sklenila, naj kombinat za eno prihodnjih let pripravijo poročilo o uresnitvi sanacijskega programa, v katerem bo natančno je obdelan položaj kombinata.

Skupščina je bila delno seznanjena z razmerami v Stillesu, predvsem z odnosom z ljubljanskim podjetjem Slovenijales, s katerim poslovno in tehnično sodeluje. Ker je v negotovosti gradnja novega obrata za serijsko izdelovanje stinega polistira, je skupščina sklenila, da je potrebno skuriti vodstvo Stillesa temeljito pretestiti položaj in preučiti možnost, kako bi vendarle čimprej začeli uresničevati zastavljene načrte. Nadalje je skupščina menila, da je potrebno najti ustrezno rešitev za obrat Tehnogradenj, ki zaostaja in ne dosega želene napredka.

Na dnevnem redu so bile še druge zadeve, o katerih poročamo posebej. M. L.

Šentjanž: mraz škodoval ribezu

Ne vesel se dneva prednočjo, pravi pregovor, in res je tako. Ribezovi nasadi pri Šentjanžu, last kmetijskega kombinata »Zasavjes«, so letos zelo lepo kazali in obetali rekordno letino. Zadnji mraz ob prvomajskih praznikih je opravil svoje: uničil je del cvetne nastavka ribezovih rastlin, ki so v tistem času že odpirale cvetje.

RADIO SEVNICA

NEDELJA, 24. MAJA: 12.00 — Napoved programa, lokalna poročila, občinske novice in kronika — Reklame in oglasi — Dan mladosti — Naši poslalski častniki in poročila — Nadaljevanje o rudarstvu — Upraba motornih lag v gospodarstvu — Poprsko za pedagoško pomoč — Veterinarski napoved komentatorja RTV Ljubljana — Družba Kosmija — Veterinarski napovedi. SREDA, 27. MAJA: 17.00 — Napoved programa — Reklame in oglasi — Planinci in njihovi vtisi — Diskoteka naših poslalskev — Nekaj o vsigi — Događki doma in po svetu.

SEVNIŠKI PABERKI

■ SE EN SODNIK. Na občnem sodišču je po odhodu sodnika Dušana Breblja opravil vse sodniške posle nam predsednik sodišča. Na razpisano mesto sodnika, ki ga sodišče nujno potrebuje, se je prijavil Anton Markelj, odvetnik iz Novega mesta. Občinska skupščina je na zadnji seji sprejela njegovo kandidacijo, pod pogojem, da bo imenovanje veljalo šele po preteku razpisnega roka, ki bo trajal še do 24. maja.

■ ZA VSE POSEBNA ŠOLA. V Sevnici obstajajo posebni razredi za šolske manj razvite otroke. Ker želijo, da bi se v njih šolali tudi nadaljnji otroci, jim bodo to omogočili s pomočjo rehitva pri družinah v Sevnici. Rehitvo je po ugotovitvah vzgojiteljev mnogo bolj primerno kot internat. Predvideno je, da bodo družinam, ki bodo prevzele takega otroka, plačevali po 400 dinarjev na mesec.

■ RAZDELITEV POMOČI PO GORELCEM. Občinska skupščina je potrdila spremenjen predlog za razdelitev 10.000 novih dinarjev pomoči pogorelemu v sevniški občini. Sprva je bilo predvideno, da bodo ta denar dobili pogoreli z Orehovega, pri natančnejšem pregledu pa se je izkazalo, da so nekateri drugi pomoči še bolj potrebni. 8.000 dinarjev je po novem razdeljeno Alojzu Kosniku iz Duš, Mihi Jazbecu iz Zabukovja, Antonu Špecu in Teresiji Florjančič z Orehovega, 2.000 din pa je prihranjeno za rezervno.

■ KAJ Z DRUŽBENO ZEMLJO? Odbornik Janez Valant je v imenu delovne skupnosti kmetijskega

kombinata na zadnji seji skupščine predložil pismena vprašanja, ki se nanašajo na izvajanju zakona o družbenih zemljiščih. Vprašanja so bila postavljena tako, kot da pri prometu s temi zemljišči ni bilo vse v skladu s predpisi. Odgovor bo dan na prihodnji seji.

■ NEBESKI ODREDA. Amaterska igralna skupina iz Velenja se je v nedeljo predstavila sevniški občini s igro »Nebeski odred«.

■ ZDAJ SE TOZBA. Sevniško gasilsko društvo je še nekajkrat poskušalo odgovoriti gostilnjem zdravstvenemu domu, češ da prostore v gasilskem domu potrebujejo zase. Zdaj se predstavniki društva znova pritožujejo, da zdravstveni dom slabo plačuje najemnine. Vložili so celo tožbo.

■ NAJPREJ OCISTITI OKOLIŠO. Ribiška družina je zaprosila za pravico upravljanja za dve parceli, na katerih je ribnik v Smarju. Na zadnji seji skupščine so odborniki sklenili, da bodo prošnji ustregli, ko bo družina predložila ureditveni načrt. Znova se poudarjati, da je ribnik sanamarnjen in kot tak ribičem ni v čast.

■ MANJŠI PRISPEVEK ZA SEZONCE. Po novem bo treba od sezonskega dela plačevati le 10 odstotkov prispevka, kar je še enkrat manj kot doslej. Za olajšavo je zaprosil kmetijski kombinat, ki ima veliko sezonskega dela pri obratni hemlja, jabolk in ribeza. Stroški obratnja bodo zato nekaj starih milijonov dinarjev manjši, kot bi bili sicer.

Zakaj ponekod mrtvilo?

Na bližnjih sestankih odborov KO SZDL bodo obravnavali pomembna organizacijska vprašanja

V prihodnjih dneh, od 21. do 30. maja, bodo imeli vsi odbori 18 krajevnih organizacij SZDL sestanke, na katerih se bodo pogovorili o najhujših nalogah v prihodnjem obdobju.

Tako je na zadnji seji sklenil izvršni odbor občinske konference SZDL, ko je obravnaval delo krajevnih organizacij in ugotavljal, da je po dolga živahni dejavnosti v zimskih mesecih, pripravnost organizacij zelo popustila.

Na seji so še posebej obravnavali vprašanje, kaj narediti s krajevno organizacijo SZDL v Stefanu pri Trebnju, ki že dalj časa ne kaže nikakršne aktivnosti. Med njimi so, da bi kazalo v tem kraju ustanoviti podružnico krajevnih organizacij Trebnje.

Na sestankih odborov se bodo člani izvršnega odbora in konference SZDL seznanili z vzroki, ki so v posameznih organizacijah pripeljali do mrtvila. Ob tej pri-

ložnosti jim bodo posredovali tudi zgoščeno informacijo o vsebini pomembnega dokumenta »SZDL danes«, skupno pa bodo obravnavali najvažnejša organizacijska vprašanja.

Načrti mizarske delavnice Trebnje

Med vsemi štirimi obrtnimi podjetji v trebanjski občini že nekaj časa dosega najboljši poslovni uspeh Mizarska delavnica Trebnje. Lansko leto je celotni dohodek povečala za 44,3 odst., dohodek na zaposlenega skoraj za polovico, sklade pa za dvanajstkrat. Ker prodaja izdelkov še nadalje narašča, pripravlja podjetje program za povečanje proizvodnih zmogljivosti, ki med drugim predvideva tudi, da se bo število zaposlenih povečalo za več kot polovico. V ta namen bo podjetje potrebovalo okoli 2,6 milijona din.

V TREBNJEM JE ZGORELA ODKUPNA POSTAJA »SUROVINE«. Gost, črn dim in zavijanje gasilske sirene sta v četrtek popoldne ob 14.20 hitro privabila domače gasilce in gledalce. V plamenih je bila odkupna postaja mariborskega podjetja »Surovina«, ki je imela uskladiščeno večjo količino odpadnega papirja in še nekaterih drugih predmetov, med njimi tudi več sto gumijastih škornjev z napako, ki jih je podjetje prodajalo. Dalo se ni skorajda nič rešiti, z izjemo opreme iz pisarne. Skode je bilo za 4 milijarde starih dinarjev, ogenj pa je, kot domnevajo, povzročila iskra lokomotive, ki je nekaj prej peljala mimo. (Foto: V. Juvanc)

SPODBUDNO POVEČANJE DOHODKA PODJETIJ TREBANJSKE OBČINE

Poprečki skrivajo velike razlike

Ob sorazmerno velikih stopnjah rasti dokaj skromni skladi - Lani sta poslovali z izgubo KZ Trebnje in EMI - Izguba je poravnana

Za nami je plodno poslovno leto. Po podatkih sklepnih računov gospodarskih organizacij trebanjske občine je bil lani celotni dohodek za 20,7 odstotka večji, dohodek za 23,6 odst., število zaposlenih za 14,3 odst. večje kot leto dni prej. Učinek se zaradi povišanja cen delno zmanjšuje, napredek pa je vsekakor očiten.

Če primerjamo posamezne dejavnosti, ugotovimo, da so celotni dohodek najbolj povečale stanovanjsko-komunalna dejavnost, kmetijstvo in obrt, kjer je povečanje precej preseglo 30 odstotkov. Presenetljivo je zaostajanje trgovine in gostinstva, katerega celotni dohodek je bil skorajda enak predlanskemu. Tudi gradbeništvo je bilo malone pri istem, industrija pa je celotni dohodek povečala za 15,4 odst. Zanimivo je, da so se

stroški povečali manj kot celotni dohodek. Narasli so za 19,9 odst., kar je nekaj manj, kot se je povečal celotni dohodek. To je vplivalo na povečanje dohodka in izboljšano ekonomičnost poslovanja.

Razmeroma precej večje je bilo število zaposlenih. Nova delovna mesta so občini še kako potrebna, vendar se prenašajo povečevanje slabše v delovni storilnosti, ki se je lani zmanjšala v industriji, kmetijstvu in trgovini.

V podjetjih, ki imajo sedež v občini, je bilo lani izplačanih 15,5 milijona novih dinarjev osebnih dohodkov, kar je 31 odst. več kot v letu 1968. Povprečni zaslužki ljudi, zaposlenih v teh delovnih organizacijah, so še vedno za četrtno manjši od republiškega povprečja.

Mirna: »Pojemo za vas«

Na Mirni je bila v nedeljo mala revija domačih pevskih zborov. Kulturno-prosvetno društvo »Svoboda« je pripravilo nastop s naslovom »Pojemo za vas«. Društvo je najbolj delavno v občini, živelo je v času, ko je v mnogih kulturno-prosvetnih društvih dejavnost zamrla.

»Sadovi« prevzgoje

Cigane je zaradi seljenja sicer težko prešteti in številke večkrat niso dovolj zanesljive. Po zadnjih podatkih živi na območju trebanjske občine 120 Ciganov, ki pa poverljivo prebivalstvu in milici toliko težav, kot bi jih bilo nekajkrat toliko. Skorajda vse dosežanje prizadevanje je bilo jalovo, ker so prizadete občine osamljene, manjka pa jim denar, ki ga odprava ciganskega vprašanja nemalo zahteva. Kako je s prevzgojo, pove podatek, da sta samo dva Cigana redno zaposlena, le nekaj ciganskih otrok pa obiskuje šolo.

M. LEGAN

Kmalu sokovi iz mirenske DANE

V kratkem se bodo pojavili na trgu prvi sadni sokovi, iz domačih surovin, ki bodo nosili oznako mirenske tovarne rastlinskih specialitet in destilacije DANE. Ko bo stekla linija za poljenje sokov, se bo struktura proizvodnje še bolj spremenila v korist brezalkoholnih osvežujočih pijač. Zanimivo je, da je v predlanskem letu odpadlo na tovrstne izdelke eno četrtno celotne proizvodnje, lani pa že več kot eno tretjino. Prodaja brezalkoholnih pijač še nadalje hitro narašča.

Sindikati o nalogah

Na nedavni seji predsedstva občinskega sindikalnega sveta Trebnje so razpravljali o vlogi in nalogah slovenskih sindikatov. Sprejeli so okvirni delovni program, konkretne akcije in delo pa bodo obravnavali še na sejah izvršnih odborov sindikalnih podružnic, ki jih bodo sklicevali te dni.

Prodaja le nekaj večja

Kljub moderniziranju trgovin v zadnjih letih se prodaja v njih ne povečuje tako, kot bi želeli. »Gradiscec«, poslovna enota Mercatorja, ki ima na območju trebanjske občine največ trgovin, je v minulem letu prodajo povečala za manj kot dva odstotka, posledica tega pa so bili manjši povprečni osebni dohodki, ki so po podatkih SDK zbrskni od povprečja 985 din v letu 1968 na 969 din v lanskem letu. Na zaostajanje prodaje vplivajo s svojimi prodajalnimi druge organizacije, kot na primer KZ Trebnje, podcenjevanje pa tudi ne kaže naraščanja motorizacije in nakupov v bližnjih mestih, v Novem mestu in Ljubljani.

Veliki Gaber praznuje

Krajevna skupnost Veliki Gaber in družbeno-politične organizacije vabijo na proslavo prajevnega praznika. V soboto, 23. maja, bo ob 19. uri akademija v gasiskem domu s slavnostnim govorom in kulturnim sporedom, naslednji dan bo ob 9. uri slavnostna seja v gasiskem domu, ob 10. uri polaganje vencev na grobišče padlih borcev NOB, popoldne ob 14. uri pa bo domače gasilsko društvo organiziralo zabavno prireditev.

M. L.

TREBANJSKE IVERI

KRAJEVNI PRAZNIK. V spomin na akcijo Cankarjeve in Gub. čete brigade je v petek krajevna skupnost Trebnje praznovala krajevni praznik. Popoldne je bilo najprej strelsko tekmovanje, zatem odbojkaška tekma, v kateri je Trebnje premagalo Novo mesto s 3:1, proti večeru pa ob zvokih godbe na pinata polaganje vence k spomeniku NOB. Zvečer je v prosvetnem domu po slavnostnem nagovoru domačina Uroša Rupreha igrala skupina KUD slavn Cantarke iz Velike Loke zaigrala partizansko igrano - Borove strgapanose. Gledalci so skoraj povsem napolnili dvorano.

MOTEL STALNO ZASEDEN. Ni se še začela turistična sezona, pa je v trebanjskem motelu že težko dobiti prenočišče, zato so na mestu razgovori o povečanju prenočitvenih zmogljivosti motela, ki te dni potekajo z upravo Putnika iz Beograda. Predvideno je, da bodo do prihodnje spomladni, morda pa celo še jeseni, začeli graditi nove prostore za okoli 60 prenočišč. Kakšno podoba bo imel po investiciji motel, še ni dokončno odločeno. Idejni osnutek namreč predvideva, da bi bila dodatna prenočišča v poseb-

nih hišicah, podobno, kot je na Otočcu, vendar je vprašanje, če bo to sprejeto, ker terja domi prostora in večjo relikvo.

KRAJPRODAJA KNJIG. V te dni končan razprodaji knjig so v trgovini Dravne založbe v Trebnju prodali nekaj nad 400 knjig. Ker je to edina prodajalna knjig v trebanjski občini, naj bralci sami presodijo, če je to uspeh ali ni.

MILADINCI ŽELIO DELATI. Predsedstvo občinske konference ZMS se zanima za delovno akcijo, predvideno pri gradnji smučarske vlečnice nad motelom. Mladinci bi bila, kot zagotavljajo ujeni predstavnik, pripravljena sodelovati tudi pri kakih drugih akcijah. V ta namen bo jutri razgovor, v katerem bodo sodelovali tudi predstavniki drugih družbeno-političnih organizacij.

AVTOMATI POBIRAJO OTROSKI DENAR. Komaj se konča šolski pouk, se tropi šolskih otrok usujejo na prostor za trgovino Mercator, kjer skupina zanikrnih potujočih kramarjev še dalj časa z različnimi igralnimi avtomati izvajajo od mladine denar. Vprašanje je, če je treba res vsaki takli skupini dati dovoljenje, da se naseli v kraje.

Predsednik občinske skupščine Ciril Pevč je v čast dneva javne varnosti 13. maja priredil sprejem za delavce milice in organov za notranje zadeve. Ob tej priložnosti je izročil miličniku Stanetu Radinu red dela s srebrnim vencem, komandirju postaje milice Viktorju Franku (na sliki) in miličniku Juliju Glavanu pa ročni urji za dvajsetletnico dela v tej službi. (Foto: Legaj)

SPECIALIZACIJA IN KOOPERACIJA - PO DOMAČE

Štiri ure dela za dobro plačo

Kako je Marija Berce iz Slepška pri Mokronogu postala živinorejka

Dragi bralci, povejte nam za kmeta, ki je prebral teze CK ZKS o razvoju kmetijstva ter jih v celoti razumel. Težko ga bo najti; pa ne zato, ker bi bil miselno zaostal, marveč zato, ker smo se tako navadili zavijati misli v učene besede, da jih že malokdo razume ali že vnaprej ne kaže volje, da bi jih vsaj skušal razumeti. Ali naj potem od takih ljudi pričakujemo, da bodo bolj sodelovali v razpravi?

Teh misli sem odhajal od 25-letne Marije Berce, gospodinjice iz Slepška pri Mokronogu, živinorejke skoraj brez zemlje, ki zna v starem hlevu s dvema prostoroma zadržati mesečno plačo, kakršne ne bi dobila v nobeni tovarni. In kako preprosto zna povedati tisto, kar so zapisali v stezah, ne da bi kaj več vedela o njih.

Ne priporočila ne dvomi osodov, svinčnik v roki mi pove največ. Da bi tega kmetovalec več uporabljal! Komaj 80 arov premore naša hiša lastne zemlje. Kaj bi lahko redili na njej? Kravo, dva prašiča in morda še junčka bi preredita ta zemlja, ki bi nam s hlevom vred dala več dela kot zdaj, ko imamo v hlevu 41 telet.

Račun je preprost: 40 telet da po 105 dnevi, za kolikor smo s KZ Trebnje sklenili kooperacijsko pogodbo, prinese 4 tone prirastka, pri čemer po odbitku stroškov

zaslužim 6.000 novih dinarjev. S pitanjem se ukvarjam približno 4 ure na dan. Povejte mi, kje bi sicer dobila tak zaslužek!

Marija ni obiskovala nobene kmetijske šole, toda odkar se zadnja tri leta tako vneto ukvarja s pitanjem telet, se je naučila več, kot bi ji dala šola. Iz lastnih izku-

šenj govori o beljakovinah, škrobnih vrednostih, močnih krmilih, še posebej je poudarila na prirast, ki ga je dosegla pri večji skupini telet, oddanih v marec.

Zadnje tri tedne so teleta prirastala povprečno za 1,28 kg na dan!

Za sto kilogramov prirasta porabi 380 kg krmil in 200 kg sena. Kmetijska zadruga plača prirast po 6,2 din, teleta so njena in jih tudi ona zavaruje. Če le utegne, gre Marija z nakupovalcem na odkup, da tudi sama izbira teleta, ki so za pitanje najbolj primerna. Zadruga da Berce-tovim v najem tri hektarje travnikov in odkupi gnoj, ki ga potrebuje za svoja zemljišča.

»Dokler bodo taki računi, zagotovljen zaslužek in prodaja, bom z zadrugo še sodelovala. Prav nič me ne bi motilo, da bi začeli tudi drugi, saj vemo, da ni mesa in da je treba povečati delovno storilnost pri pitanju,« je govorila mirno in preudarno.

Pred hišo je stal nov rdeč avstini, pod bregom je brnel traktor, s katerim je šel njen mož po prihod iz službe pomagat sosedu. Tudi Marija je s svojim delom veliko prispevala k temu, kar je hiša dosegla.

M. LEGAN

Plošča heroju

14. junija bo v Danji Loki pri Kočevju velika proslava, na kateri bodo odkrili spominsko ploščo narodnemu heroju Zdenku Petranoviču Jastrebu iz Delnice, ki je padel junija 1942 pri napadu na Banjo Loko. Proslave se bo udeležilo predvidoma okoli 1500 ljudi iz sosednje Hrvatske in prav toliko s slovenske strani Kolpe. Odkritje plošče, ki bo vgrajena na šoli, bo spet nova manifestacija prijateljstva in bratstva prebivalstva z obeh strani Kolpe. Ob tej priložnosti bo krajevna organizacija Zveze borcev Banja Loka razvila svoj prapor.

Podatki o udeležencih tega napada so pomankljivi, zato prošijo organizatorji proslave, naj se udeleženci napada pismeno prijavijo občinskima odboroma Zveze Združenj borcev NOV Kočevje in Delnice.

Kočevje: dan mladosti

V soboto, 23. maja ob 15.30, bo v Kočevju telednevna akademija pri domu telesne kulture. 25. in 26. maja bo na Turjaku osiroma v Brečicah sprejetih v mladinsko organizacijo 236 kočevskih pionirjev, ki bodo šli v ta dva kraja na izlet. 31. maja ob 15. uri pa bo v Kočevju srečanje mladih pevcev iz kočevske in ribniške občine. Udeležili se ga bodo otroški in mladinski pevski zbori osnovnih šol in gimnazije.

Novo v knjižnici

Kočevska knjižnica je dobila naslednje nove knjige: Benzoni: Katarina — ona ljubezen je dovoli!; Van der Meer: Telo in duša I., II.; Goodman: Konec tega; Buck: Ponošno sree; Karst: Bred domovine; Psaropoulos: Rabelj; Jovanović: Don Juan na par; Šmol: Hodnik; Marotta: Milančanke; Porter: Ladja norcev; Janes Svetokriški; Pridige; Lin Yutang: Znamite kitajske novice; V temnem svetu — sodobna nemška proza; Vravers: Mary Poppins; Behr: Pariski čarovnice; Haco: Zadnji obisk; Bovek: Tolminski punt; O'Brien: Dekle s zelenimi očmi; Matičič: Daj mi roko, Veronika; Cronin: Dama s nageljini; Setne: Spomini partizanske učiteljice; Lacness: Atomsko postaja; London: Zgodbe s severa in juga; Richer: Ti-Coyo in njegov morski pes; Biggle: Vse barve teme; Orwell: Zivalska farma; Srečni planet; Manoli: Prekleti pesnik; Cankar: Hlapec Jernej in njegova pravica

Povsem nove knjige: Avčin: Clovek proti naravi; Mumford: Mesto v zgodovini I., II.; Maurlo: Fleming; Omaben: Obiski pri Ivanu Cankarju; Zukov: Spomini in premišljanja; Delarue: Zgodovina gestapa; Marid: Kralj Peter in bežunska vlada; Klauts: Na bojni črti osemnajste; Steuben: Saga o Mississippiju; Page: Dvojni agent Philby; Radioaktivna prašina; Cooley: Čudotvorni lekovi; Rothmayer: Raketa, Sputnik, Vsemirski brod; Glaser: Odkrivači svijeta; Corbett: Tigrovi ljudje; Evropa pred viharjem; Bibliografija jugoslovanških periodič.

DROBNE IZ KOČEVJA

ZADNJE ČASE veliko raspravljamo o ocah in podraštvalih, predvsem mesa in kruha. Redko pa pomislimo gospodinjne na podražitve površin in sadja, ki so tudi občutne. Za primerjavo smo vželi cene, ki jih tedensko objavlja naš list, in to mednji tednu v aprilu 1969 in 1970. Upoštevati smo cene krompirja, čebule, fišola, zelja itd., skupno za 11 artiklov. Za ta povprečno smo dali v letu 1969 skupaj 33,20 din, za leto 1970 pa smo morali plačati letos še 42,50 din ali 9,30 oziroma 930 starih din več kot lani. To je kar precejšen skok cen.

PRVA ZUNANJA OBLIKA združuje TRGOVINO, KOČEVJE in MERCATORIJEM je sprememba naslova in logotipa. Tako ima na primer Zvezina sedaj službeni naslov in logotip MERCATOR, Ljubljana, poslovna enota TRGOVINE, prodajalna ZVEZINA Kočevje. Dotraj obširno. V tem smislu imajo spremembe naslove tudi vse ostale prodajalne, poslovne enote TRGOVINE.

Z leve proti desni: Ivan Bradač-Johan, Dušan Jančevski, Jakob Kovač, Nikola Sarič, Marija Jurkovič, Janez Vidmar, Matija Zdravič, Ivanka Per, Matija Krkovič in Matija Letig. Vsi so pripravljani plačevati samoprispevek za posodobitve ceste Livold-Brod na Kolpi (Foto: Prime)

OBČANI O PRISPEVKU ZA CESTO KOČEVJE-BROD NA KOLPI

„Dam za cesto, čeprav ne bom nikoli imel avta!“

Le sodobna cesta lahko prepreči umiranje Kolpske doline — Včasih 5000, danes le še 900 ljudi na območju Vas-Fare — Cesta bo prinesla turizem, denar, življenje — Nekateri domačini se bodo vrnili iz mesta na domove, saj se bodo po lepi cesti lahko vsak dan vozili v mesto v službo — Veliko ljudi je pripravljenih prispevati za cesto še več, kot bo znašal samoprispevek.

Tokrat sem obiskal ljudi ob cesti Kočevje-Brod na Kolpi in se z njimi pogovoril, kaj bi pomenila zanje asfaltirana cesta in če so zanje pripravljani plačevati samoprispevek. Vsi so bili za novo cesto in samoprispevek, vendar je vsak po svoje in zanimivo povedal svojo utemeljitev.

Ivan Bradač, upokojenec iz Dolge vasi: Do Livolda že imamo asfaltirano cesto, za katero trdim, da je več vredna kot obe vasi skupaj. Dokler je nismo imeli, so se za vsakim avtom dvigali oblaki prahu in vdiral skozi zaprta okna v hiše. Čeprav bo morda za nekatere hudo, je treba uvesti samoprispevek in posodobiti cesto do Broda.

Dušan Jančevski, gostilničar iz Livolda: Če bo cesta, bo tudi turizem. Zdaj pridejo turisti z avti in se pri nas, kjer je konec asfalta, obrnejo nazaj. Seveda, če bodo vsi za samoprispevek, tudi jaz ne bom izjema.

„Še jurja dam zraven“

Jakob Kovač, delavec iz Stalcarjev: Cesto moramo dobiti! Doma sem od Kolpe in tam me pogosto vprašujejo turisti, ki se pripeljejo od Delnice, kakšna je cesta naprej proti Kočevju in Ljubljani. Odgovorim jim, da prav

taka kot do Broda. Potem se obrnejo in vrnejo domov preko Postojne. Z novo cesto bo prišlo v občino več turistov, ki bodo k nam prinesli denar. Razen tega bo kmetom lažje prodati jabolka, ki jih imajo še zdaj polne kleti in druge pridelke, kot krompir, mleko itd. Zato sem razen samoprispevka pripravljen prispevati še jurja na mesec, samo da bodo res čimprej dobili cesto. Prošičan sem, da so tudi drugi pripravljani prispevati še posebej.

Matija Krkovič, upokojeni gostilničar iz Morave: Vsi naši vasačani: kmetje, upokojenici in zaposleni so pripravljani prispevati za cesto. Veliko naših ljudi je zaposlenih v Kočevju kjer tudi stanujejo. Precej pa bi se jih vrnilo na stanovanje domov, saj bi se po dobri cesti lahko vozili vsak dan v službo s svojimi vozili ali s avtobusi. Kolpska dolina je tudi zelo privlačna za turiste. Tukaj bi gradili vikende. Tudi jaz sem že imel kupca za parcelo za vikend v Kaptolu.

Nikola Sarič, kmet iz Brige: Tukaj smo vsi za cesto in samoprispevek. Potem bomo lažje prišli do mesta in prahu poleti ne bo toliko. Vedno je boljše tam, kjer so boljše ceste. Prišli bodo lahko turisti in odstretili malo več divjadi. Zda orjemo in sadimo, ne vemo pa, če bomo kaj pobrali, ker je preveč divjadi. Lani na tisti njeni prav pri cesti nisem pobral nobene pese, ker je vso požrla divjad. Izjema je bil samo ozek košček, do koder je šel lahko privezan pes, ki ima hišico prav na robu njive.

Marija Jurkovič, trgovska vajenka v Banji Loki: Volilne pravice še nimam, poslušam pa starejše, ki vedno trdijo, da je cesta potrebna in da so vsi za njeno gradnjo pripravljani plačevati samoprispevek, le da bi bila čimprej gotova. Razen tega pravijo, da bi prispevali še več, kot bi bilo predpisano, in sicer v materialu in delu.

Janez Vidmar, gozdni delavec iz Banje loka: Na vsakem sestanku govorimo o cesti, in ker je potrebno, bomo zanj tudi dali. Lepa je naša dolina, žal pa so ostali doma le še stari. Mladi, predvsem moški, so odšli za kruhom. V naši vasi je 80 odstotkov upokojenec. Oni dan je neka ženska v šali povedala resnico: »Pri nas je tako malo moških, da jih še za zdravilo ne dobiš.« Če bo cesta, se bodo moški lahko vrnili domov in se vsak dan vozili na delo v mesto.

Enotni za šolo, enotni za cesto

Matija Zdravič, poštar iz Novih sel: Če smo plačevali samoprispevek za šolo v Kočevju in drugo, kar ni bilo tako očitno v našo korist, ga bomo seveda tudi za cesto. Če ne bo nove ceste, bo odpadla tudi naša pošta. Ne bo več potrebna, ker so v vasi le še stari ljudje. Če bo cesta, bi tu spet začeli graditi hiše, nekateri bi se vrnili na svoje domove in vas bi spet zaživela. Seveda pa bi nova cesta pripeljala v naše lepe kraje tudi turiste.

Ivanka Per, gospodinja Vrh-Krkovo: Če pride eigan prosit, mu kaj dam in dala bom tudi za cesto, kolikor bom mogla. Prispevke bo treba dati. Tudi jaz sem pripravljena dati, čeprav imam tri otroke in ima mož majhno plačo. Je cestar. Če bo cesta, se bomo lahko tudi mlade ženske kje zaposlile. Če ne bo dela doma, se bomo lahko vozile drugam, naše mame pa bodo varovale otroke doma. Sicer pa mladih pri nas ni več dosti, le še nekaj žensk nas je ostalo. Ceste povsod urejajo in prav je, da 25 let po vojni začno tudi našo.

Matija Letig, upokojenec, Vas-Fara: Vsi bomo glasovali za cesto, ko bo referendum! Nimam avta in ga nikoli ne bom imel, vendar bom plačeval samoprispevek! Sami smo gradili vodovod, elektriko in prispevali bomo tudi za cesto. Na zadnjem sestanku upokojenec smo sklenili, da bomo vsi glasovali za cesto. Tudi na sestanku ZB na Brodu, na katerega so

me povabili, sem govoril o cesti in so mi vsi ploskali. Za cesto prosimo že 25 let, zdaj jo že zahtevamo. Denar mora biti! Če je bil za letališče na Krku in za druge podobne zadeve, mora biti tudi za teh 20 km ceste. Če bi bil Jože Šeško še živ, bi cesto že imeli. Pri nas je bil nje-gov drugi dom. Včasih je tu živel 5000 ljudi, danes jih pa le še 900. Ko bo cesta, se bo marsikdo spet vrnil domov in naša dolina bo spet začela živeti, medtem ko zdaj umira. Našo lepo Kolpsko dolino vsako leto obiskujejo Holanci. Ne morejo se nadejati lepota in privržijo celo, da je Jugoslavija njihova druga domovina. Iz zanesljivih virov sem tudi zvedel, da se okoli 400 Zagrebčanov zanima za gradnjo vikendov v naši dolini, seveda, ko bo boljša cesta.

JOZE PRIMC

Prvi „da“ za boljšo cesto

Kolektiv KOVINARJA Kočevje je glasoval za uvedbo samoprispevka za cesto Kočevje-Brod

16. maja je kot prvi v občini Kočevje glasoval za uvedbo samoprispevka za posodobitve ceste Kočevje-Brod ob Kolpi kolektiv KOVINARJA.

Vsi navzoči volivci so glasovali za samoprispevek, se pravi, da se ni noben glasovanja vzdržal ali glasoval proti. Vendar pa so pred glasovanjem postavili pogoj, da se mora gradnja ceste začeti prej kot v treh letih. V razpravi so poudarili, da

Volivci o cesti

V kratkem bodo v kočevski občini zbori volivcev, s katerih se bodo občani odločali, če so pripravljani plačevati samoprispevek za posodobitve ceste proti Brodu na Kolpi ali ne. Na območju zunanjih krajevnih skupnosti bodo zbori od 31. maja do 7. junija, v okoliščini mesta od 10. do 15. junija, v mestu od 10. do 20. junija, v delovnih kolektivih pa od 31. maja do 10. junija.

Krvodajalci na plan!

27. 28. in 29. maja bo v Krčevju odvzem krvi. Do konca preteklega tedna se je prijaviło že nad 600 krvodajalcev, plan za območje občine pa znaša letos 800 odvzemov. Krajevne organizacije Rdečega križa in aktivisti v podjetjih še vedno zbirajo prijave. Kdor se bo odločil, da bo dal kri, lahko tudi brez prejšnje prijave pride v navedenih dneh na oddajo krvi v Dom Dušana Bemihna. V Kočevju bo odvzem krvi še jeseni, in sicer 30. septembra.

Končan je tečaj

Tečaj za pridobitev kvalifikacije poklicnih voznikov motornih vozil se je pričel v Kočevju 24. novembra lani in se je končal 8. maja. Organizirala ga je podružnica Zveze šoferjev in avtomobanikov SRS. Tečajniki, skupaj 52, so bili iz raznih krajev Dolenjske.

Zaključne izpite iz strokovnih predmetov so opravljali od 7. do 9. maja. Z uspehom jih je opravilo 39 kandidatov, medtem ko jih ima 13 popravne izpite iz enega ali dveh predmetov. Tečajniki so zagovarjali pridobljeno znanje pred izpitno komisijo poklicne šole voznikov motornih vozil Ljubljana-Jezica.

Pred kratkim se je pričel že naslednji tak tečaj, ki bo trajal okoli 6 mesecev.

A. Arko

Cene v Kočevju in Ribnici

Pretekli ponedeljek so veljale v trgovinah s sadjem in zelenjavo v Kočevju in Ribnici naslednje maloprodajne cene:

Kočevje	Ribnica
(cene v din za kg)	
krompir	0,90
svaže zelje	7,70
zeleno zelje	3,50
ovetca	4,30
fišol	
v aranju	5,30 in 5,50
grah	7,50
čebula	6,20
česen	12,15
solata	4,40 in 6,00
špinat	4,30
korenje	4,90
petersilj	3,20
kumare	8,40
paradižnik	14,50
por	5,00
jabolka	1,70 in 2,10
grozdje	4,60
limone	4,40
pomaranče	4,40
banane	5,60
ananas	6,90
jajca (cena za kos)	
	0,58 in 0,60

Te dni praznuje Sodražica

Domačini si prizadevajo še za hitrejši napred, predvsem na področju turizma

25. maja 1942 je bil v osvobodjeni Sodražici velik partijski miting, na katerem so slavili zmago nad okupatorjem. Tistega dne je odšlo v partizane tudi večje število mož in fantov.

Po nekaj tednih svobode so kraj spet zasedli Italijani. Šele kapitulacija septembra 1943 je odnesla Italijane za vedno iz teh krajev. Od takrat v Sodražici ni bilo več stalne sovražne prisotnosti.

Vsako leto 25. maja praznujejo Sodražani zdaj krajevni praznik v spomin na tiste nepozabne dni pred 28 leti. Sodražica se je v 25 letih svobode razmahnila preko nekdanje meje Irge in je večja ter lepša, kot je bila kdaj v svoji zgodovini. V svoji rasti se ni ustavila in se tudi še ne bo.

Sodražica je znana po urejenosti in lepo negovanih parkih in nasadih, dobrih gostiščih, lepi legi in še marsičem. Blizina Travnice gore z zelenimi gozdovi daje kraju poseben čar. Sodražica je znano središče suhe robe z večstoletno tradicijo. Sodražica je tudi turistični kraj. Od tam vodijo pota na Travnico goro, v znane Kadice, na Sljemena, na Notranjsko in potoško gričevje.

Sodražica je znana po urejenosti in lepo negovanih dovino in na sedanjo Sodražico. Če se po urejenosti lahko kosa z vsakim slovenskim trgom.

Sodražica, srečno ob 25. maju!

Še več mladih v Zvezo komunistov

Največ komunistov v ribniški občini je starih nad 40 let - Le dva kmeta komunisti - Skoraj tretjina komunistov izven družbenega dela

V občini Ribnica živi 12.070 prebivalcev, od tega jih je 242 članov Zveze komunistov. Največ komunistov je iz vrst uslužbencev, nato pa delavcev in upokojenec. Najmanj komunistov je kmetov - vsega dva.

Osnovna naloga partijskih organov torej je: obnoviti Zvezo komunistov na vasi. Posebnost krajevnih organizacij ZK je, da zajemajo razmeroma obsežna območja, komunisti pa so predvsem v večjih krajih, kjer delujejo krajevne skupnosti, SZDL in razna društva.

Starostni sestav članstva ZK ni zadovoljiv. Največ komunistov je starih nad 40 let, za njimi pa so člani med 27. in 40. letom. To nam pove, da bodo morali ZK pomlajevati. Skoraj vsi v zadnjem obdobju sprejeti novi člani so mladi. Tudi v bodoče bo treba posvetiti več pozornosti sprejemu mladih v

ZK, posebno mladini do 20. leta starosti.

Se vedno velja ugotovitev, da je okoli 30 odstotkov čla-

Občni zbor TD Grmada

Na zadnji seji turističnega društva Grmada (občina Ribnica), je bilo sklenjeno, da bo občni zbor v nedeljo, 7. junija, ob 13. uri v domu na Grmadi. Nanj so vabljene člani in vsi prijatelji domačega turizma. Vse, ki poti na Grmado ne zmorejo, bo domači društveni motorist vozil odpeljal iz ortneškega drevoreda oziroma z avtobusne postaje ob 12.30.

V. P.

nov nedelavnih. Komunisti, ki ne opravljajo nobenih posebnih nalog, se delijo na tri skupine: na tiste, ki so upokojeni, stari in bolehljni ter zato ne morejo več uspešno delati v družbenem življenju; v drugi skupini so tisti, ki nedejo družbeno delati; v tretji pa so mladi člani, ki se šele pripravljajo in vzgajajo za delo v družbeno-političnih organizacijah.

Čista Sodražica

Krajevna skupnost Sodražica je na zadnji seji sklenila, da bo čiščenje Irge in ulic v Sodražici zaupala ženski. Za to se je odločila, ker so zaproseni moški ponudbo odklonili. V enome-sečnem obdobju, odkar ženska čisti ulice, so Sodražani presenečeni ugotovili, da trg in ulice do sedaj še nikdar niso bile tako čiste, kot so sedaj.

Prav pa bi bilo, da bi Turistično opeševalno društvo namestilo še nekaj košaric za odpadke. To bi pripomoglo k še večji čistoti v turistični Sodražici.

Zasebniki še čakajo

Vse delovne organizacije v ribniški občini so do 8. aprila, kot je določal zakon, prešle na 42-urni delovni teden, večina pa jih je to storila že pred letom ali več. Zakon o skrajšanem tedniku velja tudi za zaposlene pri zasebnikih, kjer pa se ni nič spremenilo: še vedno delajo po starem. Tako so delovali pri zasebnikih v slabšem položaju kot zaposleni v družbenem sektorju. Pristojni organ občinske skupščine in občinski sindikalni svet bosta v kratkem sklical sestanek z vsemi zaposlenimi pri zasebnikih, in z njihovimi delodajalci, da bi uveljavili zakon tudi za tiste, ki so za svoje prave prikražani.

Dva vikenda za borce?

Občinski odbor Zveze Združenj borcev Ribnica je zaprosil Turistično društvo Sodražica za brezplačno dodelitev dveh stavbnih zemljišč v bližini doma na Travnici gori. Zgraditi namerava dve vikend hišici, v katerih bi v letnem času letovali člani ZB in njihove družine. Lahko pa bi se tudi dogovorili z občinskimi odbori Zveze borcev v obmorski krajih za zamenjavo: ribniški borci bi šli letovat na morje, v zameno pa bi prišli na Travnico goro tovariši iz obmorskih krajev.

Občinski odbor ZZE NOV nima dovolj denarja za gradnjo vikendov. Prisiljen bo zaprositi za pomoč delovne organizacije. Odbor računa tudi na pripravljenost svojih članov, da bodo sodelovali pri gradnji s prostovoljnimi delom. Vse to pa je odvisno od tega, ali bo sodraško turistično društvo stavbišče dodelilo. Menimo, da bi bila velika napaka, če bi društvo prošnjo borcev odklonilo.

Manj preprirov

Vse kaže, da bo imel letos poravnalni svet pri krajevni skupnosti Ribulca manj dela kot lani. V prvih mesecih letos je imel polovico manj obravnave kot lani. Med ljudmi je vedno manj preprirov in razne drobne spore poravnajo kar sami. Upamo, da bo tako tudi v bodoče!

Tik pred popravilom

Iz zanesljivih virov smo zvedeli, da bo Cestno podjetje Novo mesto takoj po 20. maju začelo obnavljati močno poškodovano cesto Zlebič-Ribnica-Prigorica. Kakšno daleč jo bodo obnovili, še ne vedo. Vse je odvisno od tega, kje jim bo zmanjkalo denarja. Zdej imajo za ta dela na razpolago le 750.000 din, prizadevajo pa si, da bi sem prusmerili še 400.000 din, namenjenih za preložitve ovinka pri Štalcerjih.

NAČRTI RDEČEGA KRIŽA V RIBNICI

Konec maja bo odvzem krvi v ribniški občini

V Ribnici bodo odzvali kri 25. maja, v Sodražici pa 26. maja - Delovni kolektivi bodo nudili krvodajalcem nekatere ugodnosti - 28. maja bo RK zbiral v vseh večjih krajih rabljena oblačila, obutev in drugo

Na nedavni seji občinskega odbora Rdečega križa v Ribnici so razpravljali o dosežanjem delu odbora in krajevnih organizacij. Ugotovili so, da bo potrebno okrepiti delo krajevnih organizacij, posebno ribniške, ki je največja in ima zato tudi največ nalog.

Na seji so se zavzeli za pridobivanje novih podpornih članov RK, tako zasebnih kot kolektivnih. Akcija za pridobivanje podpornih članov bodo organizirali skupno s sindikalnimi organizacijami v podjetjih, saj bodo tako dosegli večji uspeh. Pri zbiranju novih članov RK bodo pomagale tudi organizacije SZDL.

Glavna naloga RK vsako leto je zbiranje krvodajalcev. Ta človekoljubna akcija terja mnogo dela z ljudmi. Letos bo v ribniški občini odvzem krvi 25. in 26. maja. V Ribnici bo odvzem krvi 25. maja, v Sodražici, kjer bodo oddajali kri tudi Potočani, pa 26. maja.

V ribniški občini naj bi letos oddalo kri predvidoma 540 krvodajalcev. Številka ni majhna zato čaka organizacija

cije RK veliko dela. Največ krvodajalcev bo kot vsako leto iz delovnih kolektivov.

V tujino zdrav, domov bolan

Kakor se tuja podjetja izogibajo bolnih, tako se jih tudi domača - Ni najvažnejši standard, predvsem je treba varovati zdravje

Dandanes grede številke o začasnih zaposlenih v tujini iz Jugoslavije že v stotisoče. Med prvimi, ki so odšli za zaslužkom v svet, so bili Ribničani. Ze kakih deset let bo, ko so trumoma odhajali na delo v tujino, predvsem v Zahodno Nemčijo.

Veriga zaposlovanja v tujini ni prenehala. Iz leta v leto odhajajo novi in novi ljudje. Odhajajo s sklepom, da bodo ostali tam nekaj let, potem pa se za vedno vrnili domov. Toda le redki so, ki so po dveh, treh letih dela v tujini ostali doma. Večina se jih ponovno vrača v

tujino, kjer je zaslužek večji; razen tega pa je doma težko dobiti zaposlitev.

Tujina je marsikateremu omogočila, da je zgradil ali obnovil stanovanjsko hišo, gospodarsko poslopje, da je kupil kmetijske in gospodinjstvene stroje, avtomobil. Toda marsikateri si je zaradi var-

čevanja s hrano nakopal bolezni. Zaradi slabega jedilnika - precej naših delavcev si samih pripravljajo hrano - je največ obolenj želodca. Ko si bolezen nakopiješ, jo boš težko ozdravil, posebno če živiš v tujini in si odvisen od konzervirane hrane. Zato bodo bolni povratniki težko dobili zaposlitev doma, ker tak delavec podjetju ne bo v korist.

Na nekem posvetu je izrekel direktor neke delovne organizacije iz Ribnice naslednje bojazni: »Saj so skoraj vsi ki ostanejo doma, bolni na želodcu. Kaj naj z njimi? Kakor tujci, tako potrebujemo tudi mi zdrave ljudi.«

Zal je res, da naša podjetja ne morejo biti socialne ustanove. Zato ne bi bilo napak, da bi vsakdo, preden se odloči za delo v tujini, pomislil tudi, da lahko tam zaradi raznih vzrokov zbolni in bo potem, ko se bo vrnil domov, težje našel zaposlitev kot zdrav delavec.

K. O.

Vsem zaposlenim regres za dopust

Na nedavnem plenumu občinskega sindikalnega sveta Ribnica so razpravljali o osnutku zakonov o zdravstvu ter pokojninskem in zdravstvenem zavarovanju delavcev, kateri pa še o političnih ciljih in nalogah slovenskih sindikatov.

Na seji so ugotovili, da je obveščeno zaposlenih slaba. Sindikalne organizacije v podjetjih naj bodo pobudniki, da bodo zaposleni o vseh pomembnih stvareh čimprej in točno obveščeni. Tako bo odpadlo mnogo kritike in nespornost, ki so plod neobveščenoosti.

Za večjo delovno storilnost je zelo pomembna rekreacija. Sindikati bodo vztrajali, da bo vsakemu zaposlenemu delavcu za dopust zagotovljen regres, ki bi praviloma znašal najmanj 300 din in naj bi ga v enakih višini prejeli vsi v delovni organizaciji. V podjetjih, ki so sposobna priznavati tudi višji regres, naj leta ne bi preseželi 800 din. Pri določanju regresa naj bi upoštevali tudi socialni položaj in število nepreskrbljenih družinskih članov.

Na seji so se zavzeli, naj bi bila spodnja meja najniž-

jega mesečnega osebnega dohodka 700 din. O nadomestilu za čas bolezni do 30 dni pa so menili, naj praviloma ne bi znašalo manj kot 80 odstotkov za bolezen nad 30 dni.

Nadalje so ugotovili, da se zaposluje vedno več mladih ljudi z nepopolno osemletko. Podjetja naj bi pri sprejemanju novih delavcev dala prednost tistim, ki so dokončali osemletko, tistim, ki je še nimajo, pa omogočila, da si jo pridobijo z dopolnilnim solanjem.

Če želite

odgovor ali naslov iz malih oglasov nam pošljite v pismu dopisnico ali znakmo za 50 par.

UPRAVA LISTA

ORTNEŠKI POROČEVALEC

■ ■ ■ VASKI POPEVKARJI - Vsako jutro nas že navsezgodaj prebujajo vneti petelini, ki svojo kurjo družino speljujejo na jutranji sprehod. Kot na Velikih Poljanah tako tudi v Ortneku kar tekmujejo, kateri bo glasnejši. Prvak je v Ortneku, glas pa ima kot Armstrong.

■ ■ ■ V ORTNEKU VIKEND - Ob transformatorju v Ortneku raste vikend hišica. Tudi v Ortneku so lepa območja za gradnjo vikendov in (aborjen). Pridite - dobrodošli boste!

■ ■ ■ NA LETALSKI MITING NA RIBNICI - Na cestah postaja pretesno in bo treba prusmeriti promet za zračne pjanjave. Zato je kgristno, najboj za

našo mladino, da vidi na mitingu, kakšne možnosti se nam nudijo v zraku. Obiščite v dneih 23., 24. in 25. maja Brnik in Lesce in zračni šport vas bo navdušilo!

■ ■ ■ DAN ZMAGE, 9. maja, so šolarji na Velikih Poljanah pripravili bogat kulturni spored. Udeležba na proslavi je bila za naš kraj zadovoljiva. Želimo, da bi pri takih proslavah sodelovali tudi ostale krajevne organizacije.

■ ■ ■ STAR PAPIR BODO ZIBRALI - Pred koncem maja bodo šolarji nabirali odpadni papir. Obiskali bodo vse hiše v Ortneku, na Velikih Poljanah in bližnjih naseljih. Nabrani papir bodo prodali in iskupček porabili za šolski izlet.

V. P.

ČREPINJE IZ LONČARIJE

■ Kurirčkova pošta - 11. maja dopoldne so pionirji iz Dolnje vasi prejeli na Jasnici kurirčkovo pošto od pionirjev iz Stare cerkve. Šolarji iz Stare cerkve so imeli športni dan ter so pionirje iz obeh krajev počakali pri spomeniku. Ob tej priložnosti so otroci iz Stare cerkve pripravili skromen kulturni spored.

■ Bralne značke - Učenci vseh štirih razredov v Dolnji vasi so letos ponovno tekmovali za bralno značko (Cicibanovo, Levstikovo, Cankarjevo). Tekmovanje se je udeležilo nad polovico učencev, v vsakem oddelku bili so dobro pripravljeni, branje jih veseli in radi kupujejo knjige. Tekmovanje za bralno značko ima to veliko vrednost, da mladega človeka že od prvih šolskih let navaja k branju lepe knjige.

■ Pevel - Vremena novic iz Lončarije so se pričela jasiti. Dolgi meseci napornega dela, vaj in odpovedovanja drugim užitkom in zabavi pričenjajo roditi prve sladke sadeže. 8. maja so zapeli vrsto

pesmi v dvorani ribniške glasbene šole za radio Ljubljana. Kasneje bodo nastopili še za televizijo. V letošnjem programu imajo doljenjski pevci vrsto nastopov, predvsem pa so sklenili proučiti svoje vrste in privabiti v zbor čim več mladih pevcev. Teh v Lončariji ne manjka.

■ Proslava ob dnevu zmage - Kakor ob vseh pomembnejših praznikih je osuovna šola pripravila proslavo tudi ob letošnjem dnevu zmage. Ker je bilo tedaj lepo vreme, so učiteljice vedele, da bo proslava predvsem za otroke, ker starši ne bodo imeli časa. Res - na proslavo sta prišli le dve mami. Lepa, sončna sobota je bila in vse popoldne opravil na polju.

■ Pozabili na most? - Zdej je že dovolj toplo in primerno vreme za asfaltiranje mostu preko Ribnice, manjko občani. Kdaj bo odprt, kdaj dokončan? Saj ni treba drugega kot nekaj kamionov asfalta. Jeseni bo prepozno in premraz za to!

5-letnica glasbene šole

Glasbena šola bo v ponedeljek, 25. maja, proslavljala 5-letnico delovanja. Ob 20. uri priredi v Prosvetnem domu koncert, na katerem nastopajo najboljši učenci glasbene šole, tamburaški orkester iz Metlike, domačemu občinstvu pa se bo za to priložnost prvič predstavil mladinski pihalni orkester. Šola vabi občinstvo in mladino k čim večjemu obisku koncerta.

Semičani so bili prvi

Sobotno tekmovalno ekipno prvo pomoč v Črnomlju se je zaradi slabega vremena odvijala v telovadnici osnovne šole v Luki. Tekmovali sta dve semiški, dve črnomaljski in ena viniška ekipa. Tekmovanje je spremljalo precej občinstva. Najboljši uspeh je dosegla ekipa krajevne skupnosti Semič, ki je s 83 točkami zasedla prvo mesto, drugi so bili Viničani, tretja pa je bila ekipa Iskre iz Semiča. Vse ekipe so na tekmovalni pokazale zelo dobro znanje, saj so vse preslegle številne točke, ki je potrebno za udeležbo na republiškem tekmovalju.

Lumbarju v slovo

13. maja stoo se v Črnomlju za vedno poslovili od Gabrijela Lumbarja, upokojenega učitelja in tajnika občinske gasilske zveze. Kako priljubljen je bil med ljudmi, so pričali velik pogrebni sprevod in številni govori, s katerimi so se od pokojnega poslovili ritualni stanovski tovariši, gasilci in vačanji Tribuce, kjer je dolga leta služboval.

Tovariš Lumbar je imel velike zasluge za razvoj gasilstva v občini, v občinski gasilski zvezi pa je deloval kot funkcionar od ustanovitve do prerane smrti. Letos je bil na občnem zboru ponovno izvoljen za tajnika in kljub bolehnosti je do konca z veseljem sprejel in jo vestno opravljal. Kot dober in poštovanega gasilca ga bomo ohranili v najlepšem spominu, njegovo delo pa bo ostalo za zgled mlajšim generacijam.

B. J.

Rentabilnost v ISKRI narašča

Po bančnih podatkih je tovarna kondenzatorjev v Semiču v letu 1969 prav dobro poslovala, zlasti pa se je povečala donosnost. Na 100 din povprečno vloženih osnovnih in obratnih sredstev so dosegli 77,1 din dohodka, leto dni prej pa 53,9 din dohodka. Tudi produktivnost poslovanja se je precej izboljšala, saj se je v primerjavi z letom 1968 povečala za 32 odstotkov. Dobro ohranjenost vsega ustvarjenega dohodka je podjetje razporedilo v sklade.

ČRNOMALJSKI DROBIR

■ NA RAZSTAVI DOBER OBISK — Sitkarsko razstavo Franca Cadeža si je v avli Prosvetnega doma ogledalo že več kot 1000 obiskovalcev, med njimi je bilo več šolarjev, ki so v spremstvu učiteljev in profesorjev priredili obisk.

■ ZDENKO ROTER JE PREDAVAL — 13. maja je dijakom višjih letnikov črnomaljske gimnazije predaval Zdenko Roter, urednik revije Teorija in praksa. Govoril je o položaju religije v sodanji družbi, obenem pa je dijake seznanil s možnostmi študija na Visoki šoli za politične vede v Ljubljani.

■ GRADNJA NAPREDUJE — 27-stanovanjski blok v Ulici 21. oktobra, ki ga za trg gradi stanovanjsko podjetje, dela pa izvaja Beograd, bo kmalu pod streho. Novi blok bo predvidoma vseljiv že septembra letos, v njem pa bodo precej stanovanj dobili upokojeni.

■ VSAK PETI JE ZAPOSLJEN — V črnomaljski občini je zdaj zaposlenih že 21,9 odstotka prebivalcev, kar pomeni, da je vsak peti občan v službi. Če prištejemo še domačine, ki so zaposleni v tujini, je zaposlenih že vsak četrti občan. Kljub temu da se je zaposlovanje v zadnjih 10 letih povečalo za 33 odstotkov, še vedno ni do-

Zakonca Martin in Marija Kočvar iz Rožanca 19, sta si pred kratkim na črnomaljskem matičnem uradu ponovno obljubila zvestobo: po 50 letih skupnega življenja sta slovesno praznovala zlato poroko. Iskreno jima čestitamo! (Foto: Gorše)

KOMUNISTI SO OCENJEVALI TEZE O KMETIJSTVU

„Dovolj je razprav, začnimo z ukrepi“

Zeleti je le, da teze ne bi doživele enake usode kot resolucija republiške skupščine! Pot bodočega kmetijstva mora biti povsem jasna

14. maja je občinska konferenca Zveze komunistov v Črnomlju razpravljala o kmetijskih tezah in na podlagi poprejšnjih številnih razprav na terenu povedala svoja stališča. Na konferenci so tudi obsodili ameriško nasilje v Kambodži.

Teze o ekonomskih vidikih razvoja kmetijstva v Sloveniji je v poljudni in skrajšani obliki razložil inž. Martin Janžekovič, predsednik komisije za družbeno-ekonomske odnose pri občinski konferenci Zveze komunistov, za tem pa so o njih še dobri dve uri razpravljali, čeprav so kmetijsko problematiko v zadnjih treh letih že nešteto krat premleli.

Največja pomanjkljivost tez je po mnenju črnomalčev v tem, da le nakazujejo osnovni problem kmetijstva: urejenost trga s kmetijskimi pridelki in vprašanje cen, ne določajo pa politike minimalnih cen, kar bi bilo nujno.

V razpravi so se velikokrat spomnili resolucije republiške skupščine v zvezi s kmetijstvom, v kateri so bile naloge posameznih dejavnikov lepo in jasno nakazane, a njih (razen nekaj izjem), jih ni uresničeval. Prav zato so predlagali, naj bi v republički ustanovili sekretariat za kmetijstvo, da bi dobili odgovornega izvajalca nalog s področja agrarne politike.

Kot so v razpravi omenjali Franc Kočvar, Lojze Šterk,

Milan Malešič, Franc Štajdohar, Rade Kordič in Beriš iz Strekleveca, je pohvaliti veliko zavzetost, ki jo kaže zadnje čase družba do razreševanja težav v kmetijstvu, vendar s to zavzetostjo kasnimo. Kmetije in kmetijske strokovnjake na terenu so že leta 1968 povsod glasno napovedovali krizo, zdaj, ko živine ni več, pa ni mogoče vsega urediti čez noč.

Pripombe k tezam so bile še naslednje:

- spremeniti bi morali odnose bank in drugih denarnih zavodov do kmetijstva;
- posebej bi morali obravnavati razvoj kmetijstva v nerazvitih območjih in širje mešanih kmetij, ob tem pa izdatnejšo družbeno pomoč pri urejanju infrastrukture;

- razčistiti bi morali vprašanje velikosti kmetije in njene donosnosti pri sedanjih tehnoloških možnostih;
- v tezah bi morali zavzeti stališče do zakona o dedovanju, do sistema socialno-zdravstvenega in pokojninskega zavarovanja kmetov, prav tako do sistema izobraževanja kmečkih prebivalcev.

V končni besedi je sekretar komiteja Jože Vajs poudaril, da bo treba pri reševanju kmetijskih težav tudi v občini prevzeti nase nekaj nalog. Med drugim je dejal:

»Prižadevati si moramo, da bi dosegli sodobno proizvodnjo v kmetijstvu, s katerim razpolagamo. V perspektivnem programu razvoja občine pa je treba posebno skrb

Belokranjska kulturna revija se začne 25. maja

Kakor je določil občinski svet Zveze kulturno-prosvetnih organizacij Črnomelj se bo letošnja belokranjska kulturna revija odvijala od 25. do 30. maja v Črnomlju. Na reviji bodo nastopile najboljše dramske, pevke in instrumentalne skupine iz obeh belokranjskih občin, ki se potegujejo za Zupancičevo nagrado.

Vedno velika izbira ženskih, moških in fantovskih oblik, blaga za ženske poletne obleke, kamgarnov in diolenov, perla in pletenin pri

„Deleteksil“ ČRNOMELJ

POMAGAJO LAHKO SAMO STROKOVNJAKI

Gospodarstvo v občini prepočasi napreduje

Na torkovi občinski seji so sprejeli priporočilo delovnim organizacijam, ki naj bi pripomoglo k hitrejši rasti gospodarstva in boljši kadrovski zasedbi - Več štipendij!

19. maja so odborniki črnomaljske občinske skupščine razpravljali o gospodarskih uspehih preteklega leta ter o gibanju prebivalstva in kadrovski problematiki, v obravnavi pa sta bila tudi dva odloka.

Pri obravnavi analize, ki jo je pripravila služba družbenega knjigovodstva o gospodarjenju v preteklem letu, so na seji ugotovili, da je bilo ob velikih težavah v nekaterih podjetjih lansko leto kar uspešno. Gospodarstvo je ustvarilo 166.609.661 din celotnega dohodka, kar je za 18,7 odst. več kot v letu 1968, dohodek pa se je povečal za 31,8 odst.

Izkazalo pa se je, da je v zadnjih letih veliko bolj naraščal dohodek podjetij, ki imajo sedež izven občine, kot domačih gospodarskih organizacij. Rast črnomaljskih podjetij ne napreduje tako, kot bi lahko, ker je bilo investicijsko vlaganje v petih letih zelo skromno. Podjetja so gradila in kupovala opremo največ z lastnimi sredstvi, da pa niso tako močna, da bi omogočila večjo gospodarsko rast.

Skupščina je sprejela priporočilo, naj podjetja čim prej izdelajo določene razvojne načrte ter izboljšajo poslovno sodelovanje tudi izven občinskih meja, pri tem pa naj ne bi izgubila samostojnosti. Razen tega zahtevajo priporočilo posebno skrb za investicijsko vlaganje.

V drugem delu seje so obravnavali kadrovsko problematiko, ki je v neposredni zvezi s stanjem gospodarstva. Število zaposlenih se je v zadnjih 10 letih v družbenem sektorju gospodarstva povečalo za 883 oseb, še vedno pa je zaposlenost pod slovenskim povprečjem. Razen tega je v črnomaljski občini očitna velika

cevi, od teh jih je lani odšlo 341.

Izobrazbena raven zaposlenih nikakor ni zadovoljiva, zlasti ne v industriji. Med 2.143 zaposlenimi v tej panogi je samo 22 ljudi z visoko šolo. Menili so, da je edini izhod v povečani skrbi za pridobivanje domačih kadrov s pomočjo štipendiranja. V zvezi s tem so sprejeli 6 sklepov, zadolžujejo delovne organizacije in njihove samoupravne organe, da ob pridobivanju strokovnjakov hitreje napredujejo.

Obrtniki so obravnavali še predlog Cestnega sklada SRS za prekatégorizacijo cest ter odlok o priznavalnih botcem.

Sprejem pri predsedniku

Ob dnevu javne varnosti je predsednik občinske skupščine Črnomelj, inž. Martin Janžekovič priredil sprejem za miličnike. Ob tej priložnosti sta bila odlikovana Anton Janžekovič, namestnik komandirja milice v Črnomlju, ter Jurij Vogrinc, komandir oddelka v Semiču. Nagrajen je bil še Danilo Birsa, miličnik z Vinnice.

Vsega 150 štipendistov

V črnomaljski občini je bilo ob začetku letošnjega leta 150 štipendistov, od tega 114 v gospodarstvu in 36 v negospodarstvu. Pri podjetjih so se z razumevanjem za štipendiranje najbolj izkazali v Beltu, kjer imajo 77 štipendistov, in v semiški Iskri, ki ima 23 štipendistov. Sledijo pa: Kovinar s 6, podjetje Beograd s 5 in Rudnik s 3 štipendisti. Med vsemi 150 študenti in dijaki prejema pomoč pri šolanju na visokih šolah samo 14 študentov.

Gimnazija s'avi

V soboto, 23. maja, bo črnomaljska gimnazija proslavila 25-letnico opravljanja kulturno-prosvetnega poslanstva v Beli krajini. Gimnazija je začela delovati leta 1944 kot prva partizanska gimnazija na osvobojenem ozemlju, v povojnih letih pa je vzgojila vrsto dijakov, ki so nadaljevali študij na visokih šolah in nato postali strokovnjaki v rodni Beli krajini.

Profesorski zbor je imenoval poseben odbor za organizacijo slavlja. Osrednja prireditelj bo 23. maja ob 11. uri v kulturnem domu. Po uvodnem govoru ravnatelja gimnazije prof. Janeza Kambiča bodo dijaki izvedli kulturni program, v katerem namenjajo prikazati Belo krajino v času NOB, v povojnih letih in danes. Na proslavo so povabili vse profesorje in dijake, ki so bili na šoli, ter še vrsto drugih gostov. Po svečanosti v prosvetnem domu bo predsednik občinske skupščine inž. Martin Janžekovič priredil za udeležence slavlja sprejem v avli gimnazije.

Da se mladina zanima za kmetijstvo, dokazuje ta posnetek, narejen na Vinici. Če bi imeli stroje, bi mladi posemetki ostali doma, tako pa silijo v tovarne, kjer je delo lažje. (Foto: R. Bačer)

NOVICE črnomaljske komune

Malo je skopih ljudi

V tednu Rdečega križa so bili hranilniki postavljeni tudi v trgovinah - Lep uspeh

V letošnjem tednu Rdečega križa, od 3. do 10. maja je občinski odbor RK v Metliki začel več akcij. Za občane je bila največja novost v tem, da so zbirali prostovoljne prispevke otroci na cesti, po trgovinah pa so namestili hranilnike, kamor so ljudje metali kovance.

Tako zbrani denar je v celoti namenjen zdravstveni vzgoji prebivalstva. Dve zdravstveni predavanji o raku so imeli že na Suhorju in v Draščih, jeseni pa bi radi s tem nadaljevali še v drugih krajih izven Metlike.

V tednu RK so imeli tudi akcijo za zbiranje novih in podpornih članov organizacije, priredili so občinsko tek-

movanje ekip prve pomoči, obenem pa začeli priprave na junijsko krvodajalsko akcijo.

Ko so ob koncu zbiralne akcije za denar ugotovili uspeh, so spoznali, da so občani povsod, kjer so opazili hranilnik, vrgli vanj vsaj skromen prispevek. To pričča, da je v Metliki malo skopih ljudi, veliko pa takih, ki so pripravljeni pomagati humani organizaciji.

Kmalu krvodajalska akcija

7. in 8. junija bo v Metliki običajna vsakoletna krvodajalska akcija. Ekipe za odvzem krvi bo delala v Domu IV D Partizan, občinski odbor Rdečega križa pa že zdaj prosi občane, naj se v čim večjem številu prijavijo pri svojih krajevnih organizacijah Rdečega križa. Po planu bi morali zbrati najmanj 700 krvodajalcev. Glede na lažne govorice, ki se v zvezi s krvodajalstvom pojavljajo na terenu, bodo aktivisti RK pojasnjevali ljudem, za kaj gre. Vsa zbrana kri bo v celoti porabljena za potrebe bolnih in ponesrečenih v Sloveniji.

Odbor za proslavo imenovan

V Metliki so imenovali odbor, ki bo vodil priprave za jubilejno proslavo ustanovitve 15. brigade. Predsednik odbora je Tine Molek. Veliko partizansko zborovanje bo v Metliki 6. septembra, razen tega bo tudi več kulturnih in športnih prireditvev, ki se bodo začele že prej.

NA TEZE O KMETIJSTVU IMAJO PRIPOMBE

„Spremembe želimo, dokler živimo“

Teze preohlapno nakazujejo sedanost. Ni rešitev za ureditev cen in kreditiranje kmetijske proizvodnje. - so dejali v Metliki. O turizmu pa: »Bela krajina gre v prihodnost z enotnim razvojnim načrtom«

V četrtek popoldne sta se v Metliki sestali občinska konferenca SZDL in občinska konferenca Zveze komunistov. Na skupni seji sta razpravljali o kmetijstvu in turizmu.

Ko je inž. Janez Gačnik kot predsednik občinske konference Socialistične zveze razložil teze o ekonomskih vidikih razvoja kmetijstva v Sloveniji, ki jih je sprejel CK, je tudi povedal, kakšne pripombe so se v metliški občini izluščile iz dosedanjih razprav.

Metličani menijo, da je v prvem delu tez preveč zgodovine, v drugem delu, kjer teze obravnavajo smernice za bodoči kmetijski razvoj, pa bi lahko nekatere stvari obširneje in jasneje povedali. Pomanjkljivost tez se jim zdi v tem, da v njih ni ekonomskih utemeljitev, ki bi zagotavljale predvideni razvoj, ni rešitev za ureditev trga cen s kmetijskimi pridelki in ne za kreditiranje kmetijske proizvodnje. Prav tako teze premalo povedo o sistemski rešitvi kmetijstva v manj razvitih področjih.

Seveda so bile to le pripombe, v splošnem pa sta konferenci teze pozdravili kot dober dokument, ki je

lepo načel kmetijsko problematiko. Naravnost črnogleda razprava pa je bila o tem, če bodo teze sploh kdaj postale stvarnost. Predlagali so, naj bi v republiki ustanovili sekretariat za kmetijstvo.

Več razpravljavcev je poudarilo, koliko časa je bilo v zadnjih dveh letih že porabljene za razprave o kmetijstvu, kmet pa še prav tako težko živi kot prej. Mikulaš iz Krasinca, eden najboljših kmetov, je tudi rekel: »Kar se okvirnih in splošnih zadev kmetijstva tiče, jih zavzeto in lepo rešujemo vsi skupaj, vsa družba - pri konkretnem delu in težavah pa smo kmetje sami.«

O možnostih razvoja turizma je na konferenci uvodoma govoril inž. Ivan Kostelec. Razprava je zavzela stališča, da je treba v Beli krajini enotno zastaviti razvojno pot turizmu. Predlagali so še, naj se ustanovi pri občinski skupščini svet za turizem, tovrstno dejavnost v metliški in črnomeljki občini pa

naj bi usklajevala belokranjska turistična zveza.

Kakor je ugotovila konferenca, je treba na turizem gledati bolj z gospodarskimi očmi. Da bi bilo več koristi od te panoge, pa je potrebno oživiti zlasti delo turističnega društva v Metliki in ustanoviti sekcije za turizem v vseh večjih krajih občine.

O lovstvu malo podatkov

V metliški občini delujejo 3 lovske družine s 112 člani in 7.320 hektari lovskih površin. Lovci imajo dve svoji kočji, v zadnjih letih pa je na metliškem lovskem območju bivalo tudi okoli 70 tujih lovcev, ki pa so za lov prispevali le malenkost. Ker je lovstvo pomemben dejavnik v turističnem razvoju, bi mu morali posvečati večjo skrb, kakor so navedli v gradivu o turizmu, ki sta ga pred kratkim obravnavali občinski konferenci Socialistične zveze in Zveze komunistov. V lovskih družinah so še težje po neorganiziranem lovu, malo je zanimanja za vlaganje v lovišča, opažajo trenja med lovci in precej krivolova. Vse to slabo vpliva na razvoj lovskega turizma. Vsekakor pa je žalostno, da za vlaganja v lovišča ni podatkov, prav tako ne za fond divjadi.

Napoved za škropljenje

Priporočamo, da v času od 21. do 27. maja, ko so poganjki trte veliki okoli 10 do 15 cm, poškrpite vinograde z mešanico škropliva (0,2-odstotno raztopino DETHANE M 45 ali 0,5-odstotno raztopino CUPRABLAU z 0,3-odstotno raztopino COSANA). Koncentracija je mišljena za ročno nahrbtno škroplilnico. Tisti, ki imajo nahrbtno motorčko, naj toliko povečajo koncentracijo škropliva, kolikor manj porabijo vode. S tem škropljenjem preprečimo razvoj rdečega ožiga, sušico kabriku in oidija. Nujno je temeljito oprati ali oprasiti spodnjo in zgornjo listno ploskev. Deset dni zatem ponavljamo škropljenje z enakimi škroplivi proti istim boleznim.

Inž. JULIJ NEMANIC

SPREHOD PO METLIKI

METLIŠKI PARKI IN NASADI so spet v zelenju in prvem ovetju. Vendar so meščani še opazili otroke pa tudi odrasle, ki so v grajskem parku in drugod trgali cvetoče tulipane, veje španjskega bežga in drugo okrasno grmičevje. Komunalno podjetje se trudi, da bi meso dobilo prikupnejšo podobo, nekateri pa sodeve tega truda brezvestno uničujejo.

PRVA POSILJKA STROJEV za novi obrat kodranks v metliški tovarni BETI je minuli teden po železnici prispela iz Francije. Delavci so imeli polne roke dela z iztovarjanjem in nameščanjem strojev v novih proizvodnih prostorih.

VELETRGOVSKO PODJETJE »KOKRA« iz Kranja je v Metliki v maju spet pripravilo posebno reklamno prodajo pod geslom »Pomlad v Kokri«. Vsak, kdor si bo v tej trgovini kupil vsaj za 30 din blaga, bo dobil blok, ki bo ob koncu reklamne prodaje prišel v poštev za žrebanje. Pripravljenih je 130 večjih in manjših praktičnih dobrotkov.

Belokranjski fantje na beograjski paradi

Ob letošnji veliki paradi ob dnevu zmage v Beogradu je v sklopu slovenskega podelalona teritorialne enote sodelovalo tudi pet fantov iz Bele krajine. Skupaj z drugimi slovenskimi rezervisti so odpotovali 24. aprila v Beograd, kjer so taborili na Banjici in se pripravljali na parado, ki je bila 9. maja dopoldne. Iz metliške občine so sodelovali v paradi Stanko Bajuk, Ivan Matjašič in Jože Žugej, iz črnomajške pa Anton Grabek in Peter Vipavec.

Gostišče bo 1. junija

Metliško podjetje »Gostur«, ki v bivši Makarjevi gostilni ureja lokal v belokranjskem slogu, je računalo na otvoritev že za prvomajske praznike, vendar so dela zaradi stalnega dežja bolj počasi napredovala. Zdej opravljajo zaključna dela, oprema je že prišla v Metliko, zato upajo, da bo gostišče nared za otvoritev do začetka junija.

Gostinstvo:

premalo ležišč

Na območju metliške občine je 17 gostinskih obratov, od tega 5 družbenih in 12 zasebnih. Celotno gospodarstvo zaposluje 37 ljudi, na razpolago pa ima samo 46 ležišč in 608 sedežev. Razen tega je v občini 20 zasebnih turističnih sob s 26 ležišči, v katerih so imeli lani 385 nočitev. Gostinske nočitvene zmogljivosti se bodo še letos povečale za 40 ležišč, ker je predvidena dograditev hotela Bela krajina.

V trgovini večji promet

V metliški občini je 16 trgovskih lokalov, ki zavzemajo skupno 3.082 m² površin, v trgovinah pa je zaposlenih 90 ljudi. Razen prodajalnice Mercator, ki jih je največ, ima v občini svoje lokale še 5 podjetij: Kmetijska zadruga Metlika, Novotehna iz Novega mesta, Beti iz Metlike, Kraš iz Karlova ter Borovo in Peko. Na področju trgovine je bilo lani 24 milijonov din prometa, kar je za 22 odstotkov več kot v letu 1968. Poleg navedenih trgovin poslujejo v občini še 2 trafikci, 7 mesnic in 1 slaščičarna.

PIŠE JOŽE DULAR

Ob jubileju metliške mestne godbe

14. junija bo metliška mestna godba slavila 120-letnico delovanja

Letos bo sredi junija metliška mestna godba praznovala 120-letnico obstoja. Iz raznih zapiskov pa lahko povzamemo, da je ta godba obstajala že pred 1850, saj nam metliški rojak Ivan Navratil sporoča, da je že 1847 domača godba v Metliki sodelovala pri sprejemu novih zvonov in da je leto kasneje, ko je bila avstrijskim narodom podeljena ustava, sturška muzika po mestu sviralas.

Kakšna je bila ta turška muzika, na žalost ne vemo. Prvi podatek o pravi godbi pa zasledimo v poročilu Janeza Müllerja, ki piše, da so leta 1850 Metličani s pomočjo domačega župnika Vincenca Vovka ustanovili godbo, ki jo je dobro izučil Lavoslav Colnar. Ta je bil svoj čas podkapelnik pri cesarskem pešpolku v Ljubljani.

V letu 1853 je metliška godba sodelovala pri neki cerkveni svečanosti na Suhorju, potem pa nekaj let ne najdemo o njej nikakih podatkov. Šele leta 1859 zvezo za ime novega vodje metliške mestne godbe, nadučitelja Vincenca Sturma, ki je zbral okoli sebe 8 do 10 fantov in jih pričel učiti igranja. Za pouk in vodstvo je prejel od mestne občine mesečno 10 goldinarjev. V tem času naj bi pri godbi igrali naslednji metliški godci: Leopold Flašman, Matija Kompare, Anton

Okorn, Janez Tencik, Anton Završnik in morda še kdo.

Nekoliko več podatkov najdemo o metliški mestni godbi v listinah mestnega občinskega arhiva, ki pa je ohranjen šele od 1869 dalje. Takoj naj pripomnimo, da je bila takratna godba neke vrste mestna ustanova, saj je županstvo imenovalo godbeno ravnateljstvo in je godbenike od časa do časa tudi skromno plačevalo.

Seveda pa so obstajale tudi težave: stari instrumenti so se hitro obrabili, novih ni bilo, in tudi mladi godci so včasih prenapro izgubili voljo do učenja. Zato je 1875 Vincenc Sturm od tedanjega župana zahteval, naj se godbeni instrumenti popravijo, naj dobi vsak godbeni vajenec 1 goldinar mesečne nagrade in naj za godbo v prihodnje skrbi mestna občina sama in ne več godbeno ravnateljstvo.

Ker občina teh zahtev ni mogla ali pa ni hotela izpolniti, je mestni občinski svet že sklepal o tem, da se razpusti. Na srečo je isto leto prišel v Metliko krojaški mojster Franc Golob, ki je za 15 gld mesečne plače prevzel vodstvo metliške godbe in jo rešil pred razpadom. Za štiri leta kasneje pa se je Golob odpovedal kapelniški službi in namesto sebe predlagal godbenemu ravnateljstvu Karla Kresala, prvega godbenika krilnega roga novo-

meške godbe. Ta je prejel 20 gld mesečne nagrade, objubljen je pa mu je bilo tudi prosto stanovanje v stari šoli.

Kresal je sprva godbo dobro vodil. Počasi pa je pričel svoje dolžnosti zanemarjati, tako da je delavnost godbe pričela vidno pešati. Godbeno ravnateljstvo je poklicalo kapelnika na zagovor in mu postavilo stroge pogoje. Kresal pa je deset dni kasneje kapelniško službo odpovedal in odšel za boljšim zaslužkom v Ameriko.

Na razpis v časopisu se je v maju 1890 za kapelniško mesto prijavil dotedanji novomeški kapelnik Karel Langer, vendar je že v septembru istega leta odpovedal službo in odšel na Reko. Vodstvo godbe je nato spet prevzel Franc Golob.

Po Langerjevem odhodu so pri godbi ostali le trije stari godbeniki. Zato je Golob v kratkem času izučil kar devet mladih godbenikov. To in vsa nadaljnja leta se je število godbenikov sukalo od 8 do 13 članov. Ti so po sklepu godbenega odbora 1892 dobili uniforme, ki so bile podobne uniformam metliških gasilcev.

Kapelnik Golob je spetno vodil godbo celih sedem let, potem pa je zaradi nekkih nesoglasij med njim in godbenim ravnateljstvom odstopil. Vodstvo godbe je nato v juniju 1908 prevzel stari muzikant domačin Janez Skof.

V januarju 1911 je dobil v Metliki službo davčnega izterjevalca Jože Finžgar, doma iz Bresij na Gorenjskem. Bil je izvrsten klarinetist in godbeno ravnateljstvo mu je ponudilo kapelniško mesto, ki ga je tudi sprejel. Z manjem in disciplino je godbo v kratkem pripeljal do zelo lepih uspehov.

Na željo je Finžgar že poleti 1912 odšel v Ljubljano in vodstvo godbe je spet prevzel najstarejši muzik Janez Skof.

Proti koncu 1913 je pričela godba znova pešati, zato se je naslednje leto večina muzikantov odločila, da se godba razide. Na poslovilnem večeru pa je stari zaslužni kapelnik Franc Golob znova prevzel kapelniško mesto. Stevilni meščani so z denarjem pripomogli, da so godbeniki naročili manjkajoče instrumente in se je godba spet postavila na noge. (Nadaljevanje prihodnjic)

Metliška godba leta 1899

metliški tednik

Priznanje za humanost

4. junija bo dan krvodajalcev. Ob tem dnevu bo obč. odbor Rdečega križa odlikoval okrog 300 krvodajalcev z zlatimi in srebrnimi značkami in diplomami. Odlikovanja bodo podelili krvodajalcem na slovesnostih v kolektivih, kjer so zaposleni. Največ krvodajalcev, ki bodo prejeli odlikovanja, je iz podjetij IMV, Krka, Novoteks.

Vse tiste, ki so darovali kri več kot 30-krat, bodo odlikovali z zlatimi značkami. Med temi so tudi Danilo Kovačič, Niko Padevski, Aleksander Zupan, Marinka Smalc in Jože Kastelic.

Prvo semaforško križišče

Načrt za izvedbo prvega semaforškega križišča v Novem mestu, v katerem se stekajo Cesta komandanta Staneta, Cesta herojev in Kettejev drevored pri Industriji obutve, je izdelan. Načrt je skupaj z nekaterimi korekturami Ceste komandanta Staneta od občinske stavbe do križišča z Ulica talcev izdelal višji gradbeni tehnik Pius Žužek. ObS je v Ljubljani že naročila podrobne načrte za semaforško napeljavo. Ko bo križišče urejeno — zaenkrat se še ne da reči, kdaj — bodo zlasti v konicah vsaj v tem križišču odpravljene zastoji v prometu.

15-letnica šole na Prevolah

Delovna skupnost osnovne šole Prevole v Suhi krajini priredi 24. maja ob 14. uri svečano akademijo ob 15-letnici delovanja šole. Delovna skupnost vabi na prireditev vse učitelje, ki so v času, odkar šola deluje, na njej poučevali. Na prireditvi so povabljeni tudi predstavniki družbeno-političnega življenja in mladina s soslednih šol.

Novomeščani med najboljšimi

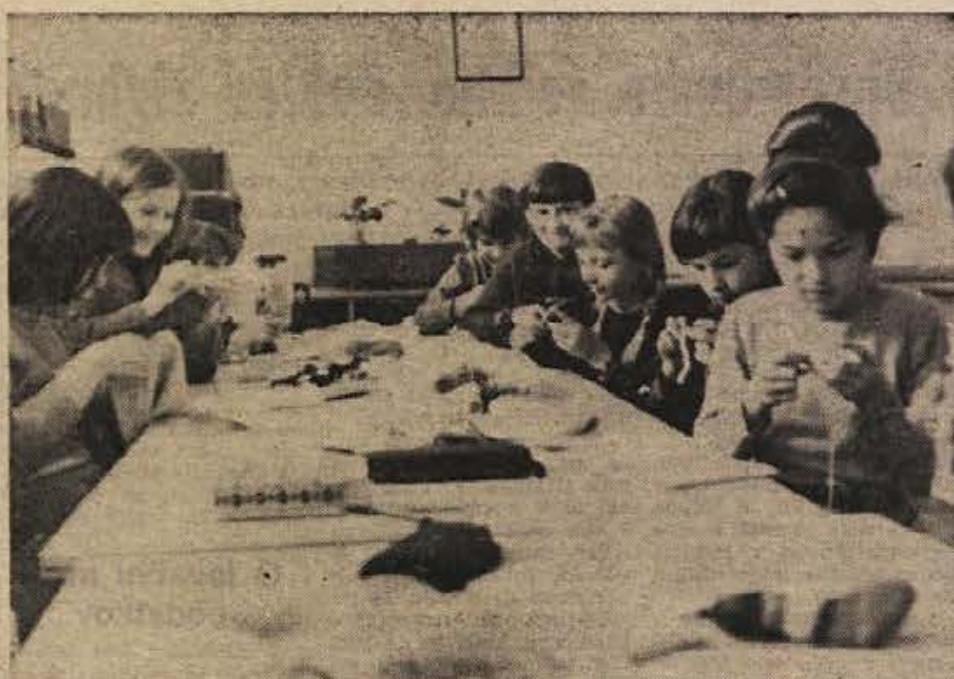
Zadnje nedeljo je bilo v Ljubljani tekmovanje med učenci slovenskih gostinskih šol v znanju tujih jezikov. Novomeščani so se tokrat zelo dobro odrezali, saj so pobrali nekaj najboljših nagrad. V znanju italijanščine sta si delila 1. mesto med učenci v gostinstvu Novomeščana Milka Kmetič in Igor Kralj, francoščino sta prav tako najbolje obvladali Novomeščanka Irena Sodoc in Emilija Frič, ki sta si delila 1. mesto, Tone Vovko pa je pri tekmovanju v nemščini zasedel 3. mesto.

CENEJŠI MAGNETOFONI!

V prodajalni ELEKTROTEHNA v Novem mestu so dobili pošiljko uvoženih magnetofonov AIWA, CROWN, SANYO, PHILIPS in druge in so znatno cenejši, kot so bili tovrstni magnetofoni doslej.

Prodajalna ELEKTROTEHNA je dobro založena tudi z vsem vodoinštalacijskim materialom, obložnimi ploščicami in sanitarno keramiko. (PO-E)

Zadnja leta tudi dekleta pri tehničnem pouku varijo kovine in žagajo les. Matere se velikokrat pritožujejo, ker jih v šoli ne učijo vesti in plesti, zato so na novomeški osnovni šoli organizirali krožek za vezenje in pletenje, ki ga obiskuje 30 deklet. Mlade vezilje so se že naučile urno sukati šivanke in pletilne igle in obljubljajo, da bodo ob koncu šolskega leta presenetile starše na razstavi ročnih del s svojimi izdelki. (Foto: Marija Padovan)

ODBORNIK, KAKO SODELUJETE Z OBČANI?

Važen je živ stik z volivci

Ivan Plut: »Vedno biti pri viru informacij«

Ivan Plut je odbornik za območje Smihela pri Žužemberku. Kakšne možnosti ima

Spomenik smetišče?

Spomenik žrtvam nemškega okupatorja na Cesti herojev je bil postavljen zato, da ne bi nikoli pozabili, s kolikšnimi žrtvami sta pridobljena svoboda in srečno življenje, ki ju uživamo. Na ograjo, ob kateri stoji spomenik, so nacistični vojaki obesili 21. oktobra 1943 trupla ubitih partizanov in se, kot so bili vajeni, še po smrti ponorčevali iz njih. Na spomeniku se od časa do časa pojavljajo s kredo ali ogljem napisana umazana gesla, ki dokazujejo, da tisti, ki jih piše, nima v sebi prav nič človeškega. Tudi smeti, ki jih odlagajo, neznane roke ob spomeniku, niso v čast listemu, ki to počne. Takšno početje dela sramoto vsemu mestu in tsem prebivalcem.

v občinski skupščini, kaj pričakujejo volivci od svojega odbornika?

»Prebivalci se potegujejo, da bi v občinski skupščini največ pomagal za komunalno urejanje: most čez Krko v Smihelu bomo končali do konca junija, sodelovali pa so občani, občina in krajevna skupnost ter deloma gospodarske organizacije. Letos bomo brzkone obnovili most v Drašči vasi, v programu pa imamo ureditev ceste Smihel—Plešivica.«

Za šolo in za cesto!

Sela: ne bi radi, da bi izgubili podružnico

V vasi Sela pri Hinjah so domačini za to, da bi obdržali podružnično šolo in da bi dobili boljšo cesto. V štirih razredih je 35 otrok, ena sama učiteljica pa poučuje dopoldne in popoldne: vsakokrat po dva razreda. Otroci so pridni, disciplinirani in se prizadevno učijo. Ta podružnična šola pa ima en sam prostor, ki kajpak ne ustreza modernemu pouku.

Prav tako manjka učil, saj je na podružnični šoli Sela le nekaj zemljevidov in stenskih slik. S prostovoljnimi delom in s materialom so ljudje že začeli graditi novo šolo, toda njihovo delo se je

ustavilo pri temeljih. Ureja jo cesto, da bi otroke vozili na matično šolo na Prevole, kjer pa tudi manjka učilnic.

Ljudje iz teh vasi kajpak želijo, da bi šola ostala in da bi dobili cesto. Brzkone pa ni nobene možnosti, da bi podružnična šola na Selih še dolgo časa ostala. Za dobro svojih otrok se bodo starši morali sprijazniti s tem, da bo šolski kombi ali avtobus vsak dan vozil otroke v nekaj kilometrov oddaljene Prevole. Nedvomno bo tam pouk bolj kvaliteten, čeprav tudi na Prevolah nima jo povsem urejenih razmer.

— Imajo volivci kaj pripomb k sodelovanju?

»Ker sem predsednik krajevne skupnosti in torej pri viru informacij, boljšega sodelovanja pravzaprav ne more biti.«

— Pa so zadovoljni z vašim nastopom na občinskih sejah?

»Zdi se, da so: doslej ni bilo pripomb.«

— Kakšne možnosti imate kot odbornik na občinskih sejah?

»Kot odbornik ne morem dosti pomagati, ker največkrat sklepamo o občinskih pomembnih zadevah. Več lahko naredim s konkretnim delom v žužemberški krajevni skupnosti. To velja še toliko bolj, ker ima skupnost denar, saj je glavni vir dohodkov peskopop, in ne občinska dotacija.«

— In letošnji denar? Kako ga boste porabili?

»Za pot, 780.000 dinarjev bomo dali za vodovod na Dvoru in bližnjih vaseh Zafara, Trebča vas, Sadinja vas, Mačkovec, Jama, Stavča vas. 150 gospodarstev bo že letos dobilo vodo. Obnova žužemberškega gradu pa je v oblikih, ker imajo občina, krajevna skupnost in Zavod za spomeniško varstvo premalo denarja za hitro akcijo.«

J. SPLIČAL

Prispevajmo za letovanje otrok!

Zadnje dni se vedno več staršev oglašajo na občinskem odboru RK, kjer zbirajo prijave za letovanja zdravstveno in socialno šibkih otrok. Prva skupina otrok bo odšla letovat na Debeli Rtič in v Pazan pri Portorožu že 22. junija. Prijavo je veliko, denar za letovanje pa še ni zagotovljen. Doslej so pri obč. odboru RK zbrali 46.230 din, kolikor je prispevalo nekaj največjih novomeških podjetij. Ker je denarja še vedno premalo, obč. odbor RK poziva vse delovne in družbene organizacije, naj prispevajo denar za letovanja zdravstveno in socialno šibkih otrok.

375 malih aktivistov RK

Alojzija KREVS, razredna učiteljica na osnovni šoli v Mirni peči, je svetovalka malih članov RK.

— Pred štirimi leti, ko je odšla kolegica na porodniški dopust, sem prevzela to delo od nje. Nato ga nisem več opustila, ker me veseli. Z RK sem se seznanila že prej, ko sem na šoli vodila mlečno kuhinjo, RK pa je pri tem veliko pomagal. Otroci imajo na izbiro šahovski in dramski krožek, pionirsko organizacijo, taborniki in šolsko športno društvo. Kar 375 izmed nekaj več kot 400 učencev, kolikor jih je na šoli, pa je volanjenih v mladino RK.

— Ste v tem šolskem

letu dosegli kakšne posebne uspehe?

— Sodelujemo v vseh zbiralnih akcijah za šolsko kuhinjo in ob naravnih nesrečah, med prebivalci, ki so pripravljene na vozniski izpit, smo zbrali 45 kandidatov za tečaj prve pomoči, skrbimo za učence iz socialno ogroženih družin in iz družin alkoholikov, 40 učencev dobiva brezplačno malico, starim in onemoglim v Vrhpeči, Globočolu in Dol. vasi smo za novo leto čestitali in jih obdarovali, 41 učencev iz sedmih razredov je pravkar končalo 20-urni tečaj prve pomoči, ki sva ga vodili s tov. Nahtigalovo. Dela nam res ne manjka.

— Cesa pri svojem lepem delu najbolj pogrešate?

— Kadar otroci zbirajo prispevke za šolsko kuhinjo, zlasti bogatejši, neradi odrinejo prispevek za tiste, ki sami ne zmorejo plačila. Še vedno je na šoli nekaj otrok, ki so potrebni brezplačne malice, pa jim je ne moremo zagotoviti, ker ni denarja. Morda še to: otroci zelo radi prebirajo lenjžice in letake RK z vzgusjo vsebino. Takšnega gradiva si želimo več, kot ga je!

M. J.

S SEJE KONFERENCE KRAJEVNIH SKUPNOSTI

Načrti naj bodo zmerni

Občinska skupščina je namenila 445.000 din

Lani je bilo v novomeški občini zbranih 1.677.319 dinarjev krajevnega samopriskevka. To nedvomno kaže, da so občani res pripravljeni tudi z denarjem pomagati uresničevati svoje želje in zahteve. Vendar želje še vedno pressegajo možnosti. Na seji stalne konference krajevnih skupnosti 14. maja so razpravljali o tem, kaj bi morali storiti, da bi to uskladili.

Predsedniki krajevnih skupnosti so poudarili, da je bilo pri uresničevanju lanskoletnih načrtov največ težav zaradi pomanjkanja denarja. Kljub samopriskevkom je primanjkovalo denarja za stroške, ki so nastali zaradi podražitev, in velikokrat so komunalna dela obstala sredi poti ali pa so se zavlekla. Krajevne skupnosti so imele težave tudi pri izdajanju ukrepov občinske skupščine za določena dela, ker so občani želje in zahteve velikokrat izražali le ustno in jih niso pisмено podkrepili, ter zaradi premajhnih zmogljivosti komunalnih organizacij, ki niso mogle uresničiti vseh naročenih del.

Toda najvažnejša ovira je bil denar. Občani želijo, da bi se njihove želje uresničevale kar najhitreje, čeprav potrebne denarja ne morejo zagotoviti tako hitro. Velikokrat zašnejo z večimi akcijami hkrati, denarja za dokončanje del pa zmanjka. To povzroča pri ljudeh razočaranje in zmanjšuje voljo do dela. Zato bodo morali v bodoče načrte prilagajati denarnim možnostim in taksneje sodelovati z delovnimi organizacijami krajevnih skupnosti.

Letos je občinska skupščina namenila iz proračuna potrebam krajevnih skupnosti 445.000 din, 300.000 din so razdelili krajevnim skupnostim za njihove potrebe sorazmer-

no s številom prebivalcev posameznih krajevnih skupnosti. Za popraviljanje in vzdrževanje cest so namenili 200.000 din, 45.000 din pa so razdelili tako: 20.000 din za manjša dela krajevnih skupnosti Otočec (8000 din), Bela cerkev (3270 din), Šmarjeta (6000 din) in Birčna vas (6730 din). Ostalih 25.000 din pa so razdelili krajevnim skupnostim Straža in Birčna vas (po 10.000 din) ter Orehoviča (5000 din) za vzdrževanje kulturno-prosvetnih dvoran.

A. V.

Odkup mleka narašča

Suhokranjski kmetje kažejo vedno večje zanimanje za prodajo mleka. To je razumljivo, saj je zemlja v Suhi krajini skopa, v kmetijstvu pa so pogoji edinele za živinorejo in mlekarstvo. Odkar je KZ Žužemberk začela organizirano odkupovati mleko, leta iz meseca v mesec narašča. Vse lansko leto in do konca marca letos so odkupili 853.000 litrov mleka. Zadrugi povzročajo pri odkupu mleka veliko težav dragi prevozi, ker so kmetije raztresene po velikem območju in so odkupne proge dolge. Tudi cena za mleko, ki jo nudijo ljubljanske mlekarne, še ni dovolj spodbudna za rejce.

800.000 iker šarenke

V ribogojnici Tomenica v Prečni so v tej sezoni namikalj 800.000 iker postvri — šarenke Tako bogate letne še ni bilo, pričakujejo, da bo tudi zaroda precej.

MAJSKI POPUST
v prodajalni
NA GLAVNEM TRGU

NOVOTEHNA
NOVO MESTO

PRI PLACILU
z gotovino
in na kredit

Knjigovodje: o svojem delu

Deseti občni zbor društva knjigovodij: število članov je padlo!

Na desetem občnem zboru društva knjigovodij, ki je bil 13. maja v novomeški dvorani kina Krka, so kot prvo nalogo obravnavali skrb društva za vključevanje novih članov. V novomeški občini so zlasti skrbeli za vključevanje v zavodnih in družbenih službah, čeprav doslej še niso dosegli pričakovanih uspehov.

Število članov društva se je v novomeški občini povečalo od 358 na 389. V vseh petih občinah — novomeški, krški, črnomaljski, trebanjski in metliški pa se je število članov zmanjšalo od 725 na 719.

Samo v novomeški in trebanjski občini je več članov kot pred dvema letoma. V krški občini se je število članov zmanjšalo na 30, v črnomaljski in metliški pa za po štiri. Društvo knjigovodij si je zlasti prizadevalo, da je z različnimi oblikami pomagalo pri izrednem študiju članov. Prevladovali so seminarji in posvetovanja. Pripravili so seminarje o periodičnem in zaključnem računu ter kontnem planu, skupaj z Zavodom za organizacijo poslovanja iz Ljubljane pa so organizirali seminar o pravilniku o knjigovodstvu. Tudi za posvetovanja o ugotavljanju in delitvi dohodka ter davkih in pripevkah občanov je bilo veliko zanimanja, saj se jih je udeležilo od 120 do 170 ljudi.

Razveseljivo je, da se na področju društva več število knjižnih avtomatov. Vse

več podjetij nabavlja mehanoografske stroje, pripravljajo se tudi na uvedbo visoke mehanoigrafije.

Prirejanje strokovnih ekskurzij je postalo že tradicionalno. V zadnjih dveh letih se je ekskurzij udeležilo 227 članov, čeprav je odpadla lanska jesenska ekskurzija. Društvo knjigovodij je pripravilo tudi nekaj potovanj v inozemstvo.

Novomeška podružnica Službe družbenega knjigovodstva je predlagala ustanovitev knjigovodskega centra v Novem mestu. Predloga pa zaenkrat še niso uresničili, čeprav SDK in društvo dobro sodelujeta. Prav gotovo bi ne bilo slabo, ko bi se komitenti Dolenjske banke in hranilnice seznanjali s težavami tudi na posvetovanjih, ki jih prireja društvo knjigovodij.

J. SPLIČHAL

Fani Gromova

Prejšnji teden je v priložni hišici na Prešernovem trgu v Novem mestu umrla partizanska mama Fani Gromova, mati štirih partizanov. Sina Savo in Stojan sta kot partizana darovala življenje za našo svobodo. Fani Gromova je kot mlado dekle prišla z Rakeka v Novo mesto in si tu ustvarila dom. Rada je živela v našem mestu in skupaj z možem je vzgajala štiri lante, ki so postali v času NOB partizani. Med vojno je ostala v Novem mestu in je z dvignjeno glavo skupaj z možem prenašala zločinjanja in šikane okupatorja in domačih izdajalcev. Hudo jo je prizadela vest, da sta Savo in Stojan padla in darovala življenje. Po vojni je nadaljevala z aktivnim delom in sodelovala pri obnovi Novega mesta. Njen mož je bil znan kulturno - prosvetni in družbeni delavec in skupaj z njim je obiskovala vse prireditve in se tam v duhu vračala v svojo mladost. Čeprav je sin Dušan želel, naj bi se preselila v Ljubljano, je ostala v Novem mestu, na katerega jo je vezalo veliko spominov. V 87. letu starosti nas je zapustila, spomin nanjo pa bo ostal še dolgo živ. O čemer je pričel ten pogreb z veliko udeležbo, govorniki, venci, petjem in godbo.

M. TRATAR

USPEŠEN ZAČETEK POSLOVNEGA LETA

INŠTALATER bo gradil

V večjih delovnih prostorih si obetajo večji poslovni uspeh - Kje dobiti delavce?

Prva tromeščja so letos v obrt. montažnem podjetju Inštalater uspešno zaključili: ustvarili so kar 520.000 din dohodka, kar je za 50 odst. več kakor lani v tem obdobju. Tudi pri sklepanju pogodb so se letos zelo potrudili in so jih sklenili že za preko 1 milijon din, lani v tem obdobju pa le za 250.000 din. Pričakujejo, da bo letošnje leto poslovno zelo uspešno, če jih le ne bodo ovirale težave z delavci in materialom.

Trenutno bi potrebovali še

vsaj 10 kvalificiranih delavcev in 5 do 8 vajencev za priučetev v napeljavi centralne kurjave, vodovoda in v kleparstvu, čeprav so v se danjih prostorih že zelo utegnjeni. Zaradi premajhnih zmogljivosti ne morejo sprejemati vseh naročil iz Dolenjske in sosednjih pokrajin, ki bi jih sicer, če bi imeli boljše delovne pogoje. Zato so se odločili za gradnjo nove stavbe.

Ob cesti herojev imajo že kupljeno zemljišče in tudi izdelane načrte. Predračun znaša okrog 1.800.000 din. Iz lastnih sredstev bodo lahko za gradnjo namenili le okrog 600.000 din. Iz sklada skupnih rezerv gospodarskih organizacij pri občinski skupščini bodo dobili 150.000 din, za drugo pa bodo poskali kredite pri Komunalni banki in se dogovorili z gradbenimi podjetji.

Z novimi prostori bodo dobili boljše delovne pogoje in možnost za razširitev. Zaposlili bodo lahko še okrog 40 delavcev. Z gradnjo bodo začeli takoj, ko bodo imeli zagotovljen denar.

A. V.

100 telet v pogodbenem pitanju

Kmetijska zadruga Žužemberk ima v pogodbeni reži pri kmetih okoli 100 telet. Okoli 100 kg težka teleta, ki jih dobe v pitanje, spita-jo kmetje na 220 do 230 kg. Zadruga jim v času pitanja kreditira krmila in teleta, po oddaji pa z njimi obračunava stroške. Teleta so v pitanju pri 10 kooperantih. Vsak pita po 10 do 15 telet, največji med njimi pa 30 telet.

36 tekmovalcev, razvrščenih v šest ekip, se je v nedeljo, 17. maja dopoldne, v Novem mestu pomerilo v občinskem tekmovanju prve pomoči. Sodelujoči so pokazali izredno zanimanje. Na prvo mesto se je uvrstila ekipa IMV in BETI Mirna peč z 99,3 točkami, na drugo ekipa SGP »PIONIR« z 95 točkami, na tretje mesto ekipa NOVOTEKS z 93,6, 4., 5. in 6. mesto so zasedle ekipe ELE in MERCATORJA, krajevne skupnosti in ekipa IMV. Tekmovanje bo veliko pripomoglo k večji obrambni sposobnosti prebivalstva. Na sliki: ekipa NOVOTEKSA med tekmovanjem (Foto: Miloš Jakopec)

„Naše vasi se spreminjajo!“

Stare kmečke hiše in poslopja, vmes pa nove enodružinske hiše, taka postaja naša vas

O Krki, ki vsako leto poplavi najboljšo zemljo ob zakrakovskih vaseh — nekateri Sentjerneji jim pravijo tudi mokre vasi — in o neplačani odškodnini se pogovarjajo tamkajšnji prebivalci; na zborih volivcev.

Alfreda Trencza, veterinarja, so jvolili volivci, ki živijo v Sentjakobu, Zameškem, Mrseci vasi, Hrvaškem brodu in Cistem bregu, za svojega odbornika. Tako je njegovo mnenje o tamkajšnjih ljudeh:

»Prebivalci vasi, ki jih kot odbornik zastopam, živijo slabše kot v Sentjerneju ali v suhih vaseh.

Tako pravimo krajem, kjer Krka ne poplavlja. Starj ljudje se ubijajo z zemljo, miadi odhajajo v svet. Tisti redki mladi kmetje, ki so ostali na zemlji, so se z muko izkopali revščine. Sentjernejske vasi se spreminjajo: sredj čistih kmečkih hiš in trdnih poslopj rastejo nove, enodružinske hiše. Na najboljših predelih zidajo domove taki, ki se nikoli ne bodo ukvarjali s kmetijo. Kmetje dajejo zemljo otrokom, ki žive v mestu, kos za kosom in tako kmetije razkosavajo.

Moje delo je tako, da sem v tesnem stiku z ljudmi. Potožilj so se mi, ko je Krka letos šestkrat preplavila njihove njive in ko je komisija, ki ugotavlja škodo, prišla na ogled takrat, ko je voda že upadla. Dobro vem, kako živi, zato sem proti taki cenitvi škode, kakršna zdaj velja. Odškodnino dobijo le tisti, ki so oškodovani za več kot 20 odst. od hektarskega dohoda. Kmetje pa nimajo dobre zemlje. Denimo, da ima nekdo veliko gozda in nekaj njiv ob Krki: odškodnine ne dobi, čeprav mu je voda poplavlila najboljšo zemljo.«

MARIJA PADOVAN

ODBORNIŠKA VPRAŠANJA

Cigani spet na dnevnem redu

Ureditev prometa, javni red in mir, zastave

Iz skupščinske pisarne so za zadnje občinsko sejo pripravili pregled odborniških vprašanj, na katere še ni bilo odgovorov.

Odbornik Miro Thorževski je vprašal, kako bo urejen promet v Novem mestu, predvsem glede parkiranja na Glavnem trgu ter prometa na tržnici in Ulici talcev. Vprašanja so poslali tajniku sveta za splošne in notranje zadeve, svet pa o tem še ni razpravjal. Vprašanje pa ni več tako aktualno, ker bo komisija zdaj poskrbela za ureditev, je povedal Miro Thorževski.

Rudi Mraz, Alojz Kastelic in Stane Gorinšek so vprašali, kako je z obravnavo problematike ciganskega vprašanja. Računajo, da bo ta točka na dnevnem redu prihodnje občinske seje.

Janko Popovič je predlagal, naj se spremenijo dopolnilni odlok o javnem miru. Svet za splošne in notranje zadeve, ki je o tem razpravjal, je menil, da je treba v pripravi sprememb in dopolnil.

tež slišati še mnenje strokovne službe uprave občinske skupščine, postaje milice, uprave javne varnosti in sodnika za prekrške. Odbornik Miloš Jakopec pa je predlagal, naj se pripravi odlok o izobezanju zastav. Odlok je v osnutku že pripravljen in bo predložen svetu za splošne in notranje zadeve na njegovi prvi seji.

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

Pretekli teden so v novomeški porodnišnici rodile: Antonija Zoran iz Smarjete — Stanika, Draga Gačnik iz Čelnejevka — Mateja, Marija Rataj iz Dolenje vasi — Janeza, Marija Miskar — Mateja, Darinka, Milena Jaklič iz Malenke vasi — Ksenija, Marija Plančarič iz Tržiča — Nataša, Alibina Vrščaj iz Bitne vasi — Edvarda, Zvonka Flek iz Črnomlja — Andreja, Nada Jarkovič iz Krmelja — Roselo, Erna Komljanec iz Bučne vasi — Dorisa, Katica Milkovič iz Zorenjev — Jožeta, Marija Vrščaj iz Zlognja — Franca, Tončka Pepek iz Smarjeških Toplic — Jazna, Zora Vovčak iz Brestanice — Zorana, Antonija Stupar iz Sela — Suzana, Martina Štremelj — Stanjevice — deklico, Marija Stojanovič — deklico, Ana Glavan iz Zelenega — deklico, Draga Bučar iz Dolnje Vrhopolja — deklico, Stefka Zupančič iz Velike Lake — dečka, Jelica Lekar iz Biške vasi — dečka in Marija Mišmaš iz Bogdanje vasi — dečka. — Čestitam!

Novomeška kronika

■ NA ZANIMIV STROKOVNI IZLET vabi svoje člane in druge prijavitelje Hortikulturno društvo Novo mesto v Varnišin, Ptuj in še nekatere druge kraje. Na izletu si bodo ogledali več vrtnarških zanimivosti. Prijave sprejemajo v cvetličarni na Glavnem trgu do 29. maja.

■ STANOVALCEM Jerebove ulice se bo kmalu urejeno odgovorna želja: ulice bo namreč kmalu dokončno urejena. Urdili so tudi podporilni zid.

■ KZ »KRKA« je sklenila povečati kiosk na Trdinovi ulici. Kiosk bo odlejel še enkrat večji.

■ NAVDUŠENI NAVILJACI so bili v soboto, 16. maja, skoraj ob živce, ko je med prenosom kolofarske tekme Jugoslavija - Italija zmanjkalo električnega toka.

■ NA VHOJNIH VRATIH pred ljudskimi knjižnicami so uredili zanimivo vitrino, v kateri so razstavljene ovitki najnovejših knjig ter seznam knjižnih novitet. Knjižnica pošilja zdaj vsak dan razen sobote, to pa je razveseljiva vest za mnoge ljubiteljevalce knjig.

■ NERED NA AVTOBUSNI POSTAJI kralj podoba Novega mesta. Zlasti se sato, ker je za mnoge potnike, ki se na avtobusni postaji ustavijo le za nekaj minut, kotiček med »Metropolom«, poslopijem PTT in avtobusno postajo edino srečanje z Novim mestom. Komunalno podjetje skrbi, da je na tem koncu mesta pomateno tudi dvakrat na dan. Neredu je žal še vedno kriva nepazljivost potnikov, ki medsebojno odpadke, kjer se jim zahoče. Vozalci niso priznali tudi čakalnici: stene, ki so bile pred kratkim pobeljene, so polne odtisov čevljev.

■ NA TRŽNICI je ob ponedeljkih in petkih pravi živžav. Kupci

Šentjerneji: julija konjske dirke

Konjeniška zveza Slovenije je že določila dan, ko bodo v Sentjerneju konjske dirke. Do 12. julija, ko bodo Sentjerneji navdušeno vzklicali najboljšim jahačem, bodo morali člani Šentjernejskega kluba za konjski šport urediti tribuno, ki so jo lani v jeseni zažgali otroci. Potrebovali bodo veliko denarja tudi za organizacijo prireditve in za nagrade jahačem. Kot vsako leto si bodo tudi letos pomagali z denarjem, ki ga bodo zbrali od podjetij, ki so pripravljena dati oglase v programe.

Sentjernejske dirke so postale tradicionalne, predvsem pa dobro obiskane prireditve. Klub za konjski šport alavi letos 85-letnico obstoja, že nekaj let pa se bori s hudimi denarnimi težavami.

SUHOKRAJINSKI DROBIŽ

■ DOM DRUŠTVA LT V ZUZEMBERKU bodo odprli v nedeljo, 24. maja. Domu botruje predsednik izvršnega odbora Zveze LT Slovenije tov. Karel Portič-Marko. Otvoritev bo ob 2. uri dopolne. Hkrati bodo v domu odprli razstavo fotografij, radiotelegrafist iz Novega mesta pa bodo priredili demonstracijo z novo sprejemo — oddajno radijsko postajo. Ob otvoritvi bodo poudarili priznanja za služni članovi LT. Pri urejanju doma so razen članov LT sodelovali s prispevki in delom občinski svet LT Novo mesto, AMD Novo mesto, krajevna konferenca ZMS Žužemberk, krajevna skupnost Žužemberk, osnovna šola Žužemberk, obrst ISKRE Žužemberk in KZ Žužemberk.

■ POPRAVILA PŃTI so stvar, ki prebivalce Suhe krajine vedno bolj zanima. Zelo se zavzemajo za to, da bi krajevna vaška pota uposobili tudi za tovorni in osebnih promet in se s tem približali svetu. Zamislili se počasi, pa vendarje z velikim prizadevanjem in vztrajnostjo prebivalcev uresničujejo. Te dni so se lotili večjega popravila poti od Smihela na Plešivico. Sodelovali so prebivalci Smihela in Plešivice ter GO Novo mesto in krajevna skupnost Žužemberk. Opravljeno delo je presežilo vrednost več desetisočakov.

■ OBČNI ZBOR TURISTIČNEGA DRUŠTVA, v nedeljo, 17. maja, je bil v Žužemberku občni zbor Turističnega društva. Iz skrbo pripravljene poročila odbora je bilo razvidno veliko prizadevanje društva za turistično ureditev kraja. V poročilu so omenili tudi težave, s katerimi se društvo spopeda zaradi nerazumevanja nekaterih delavnikov v Žužemberku. Sprejeli so program dela za 1970.

M. S.

— Ena gospa je rekla, da se bo tudi prijavila za inštruktorja pri šoferskih izpitih, čeprav ne pozna cestnoprometnih predpisov; saj jih ne poznajo niti inštruktorji, ki so vsi popadali pri testih.

Do marca 1971 bodo opekarno Zalog povsem prenovili – Namesto človeških rok bodo delale mehanske roke strojev – Popolnoma se bodo otresli vremenskih vplivov – 17.500.000 opek bo dovolj za vse naročnike

Tako hudih časov, da bi morali o prihodnosti odločati z »ali — ali«, zaloški opekarji ne poznajo. Bolje rečeno: tistega, kar pomeni slavni hamletovski izrek »biti — ne biti«, jim ni bilo treba spoznati. Kajpak tudi njim ni šlo vse in vselej kot po maslu. Sami pa pravijo, da jim je bilo še najtežje v tistih letih do reforme.

»Rokas«, ki se je celo desetletje ali še več tako pokroviteljsko vedla do cen v opekarstvu, tudi zaloški opekarji ni dovolila rasti.

Iz leta v leto so približno enako izdelali, čeprav bi bilo normalno, da bi se proizvodnja povečevala. V takih razmerah je opekarno lahko rešila le sprostitve cen — tržni zakon.

To je opekarni prinesla reforma. Prelomno leto za izmenjavo starih razmer z novimi je nastopilo 1966. Opekarstvo industrijo so tedaj prvič postavili v vrsto z drugimi industrijskimi dejavnostmi. Marsikaj se je izboljšalo, čeprav je bilo to izenačenje le približno. Opekarstvo industrija je zadihala bolj sproščeno, s polnimi pljuči. Tudi zaloška opekarna se je začela tedaj hitreje razvijati.

Leto 1966 je pomenilo zaloškim opekarjem temelj za nov in hitrejši razvoj. Nič čudnega ni, če merijo svoj napredek prav od tega temeljca. Nanj se tudi venomer vračajo, kadar hočejo kaj primerjati, npr.:

■ Leta 1966 so izdelali 4.900.000 opečnih enot, pri čemer jih je prišlo na zaposlenega 83.300, leta 1969 — to je lani — pa so žgali že 7.090.000 opek ali 45 odstotkov več, s tem da se je število izdelkov na zaposlenega povečalo na 120.000 ali za 85 odstotkov.

■ Za letos napovedujejo, da bodo te številke še večje: do konca leta bodo izdelali 7.500.000 opek, proizvodnja na zaposlenega pa bo tokrat 130.000 opek. V primerjavi z letom 1966, torej v petih letih, bo delavec naredil še enkrat več.

Kajpak tudi tokrat ne bo prišlo vse samo od sebe. Opekarna se je namreč odločila,

Anton Primc in Jože Franko se morata kar precej spottiti, da zrineta s surovo opeko naložen voziček do lope ali kozolca za sušenje. Po prenovitvi takega naravnega sušenja ne bo več. Opeko bodo sušili v veliki tunelski umetni sušilnici, kozolce in lope pa porušili

opek. Nadalje bodo prenovili krožno peč, ki jo bodo poslej kurili s mazutom. Pomembna pridobitev bodo vilicariji za nakladanje in prevoz opeke v peči in iz peči.

■ Po tej »proceduri« bodo v enem letu dobili 31.000 ton žgane glin ali 17.500.000 opečnih enot ali za 10.000.000 več kot letos. Proizvodnja bo šla pa tekočem traku.

V delovnem procesu težaškega ročnega dela ne bo več; celo tako bo, da opekarju sploh ne bo treba več z golimi rokami prekladati surove ali žgane opeke. Mehanske roke bodo nadomestile človeške roke. Pravijo, da bo opeko poslej šele zidar zares prijel z roko.

Prenovljena dela bodo veljala 4.330.000 din. Predvidoma bodo končana v devetih mesecih. Prenovljena opekarna bo začela poskusno delati po naj sodobnejšem tehnološkem postopku že 1. marca prihodnje leto.

Proizvodnja bo 17.500.000 opečnih enot, ker računajo, da bodo s tako količino zadovoljili vsakoletno povpraševanje

V starih letih bo investicija sodplačana. Opekarna bo potem postala eno naj sodobnejših tovrstnih podjetij v Sloveniji in ponos doline Krke, ki v zadnjih letih precej hitro spreminja svojo podobo.

Še vedno tri četrtine za zasebnike

Kajpak do tako povečane proizvodnje ni prišlo samo od sebe. Opekarji so morali ustvariti možnosti zanjo. To so dosegli s postopnim investiranjem in uvajanjem novega.

Vseh kupcev opekarna ni mogla sprejeti, čeprav je znatno povečala zmogljivost in podaljšala sezono za četrta leta. Prenekateri občan, kupec, zasebni graditelj je moral počakati na prihodnje leto, ker ni prišel na vrsto.

Glinokop se je poglobil, sušilnice so se polnile, iz visokega dimnika se je kadilo, opek pa je bilo vedno premalo. Opekarna je že v prvih mesecih prodala, kar je izdelala do konca leta: tri četrtine zasebnikom, četrtno pa gradbenim podjetjem. To razmerje se je obdržalo do letos, ko je povpraševanje še vedno večje od ponudbe. Opekarna namreč še ne zmora narediti vsega, kar zahtevajo kupci.

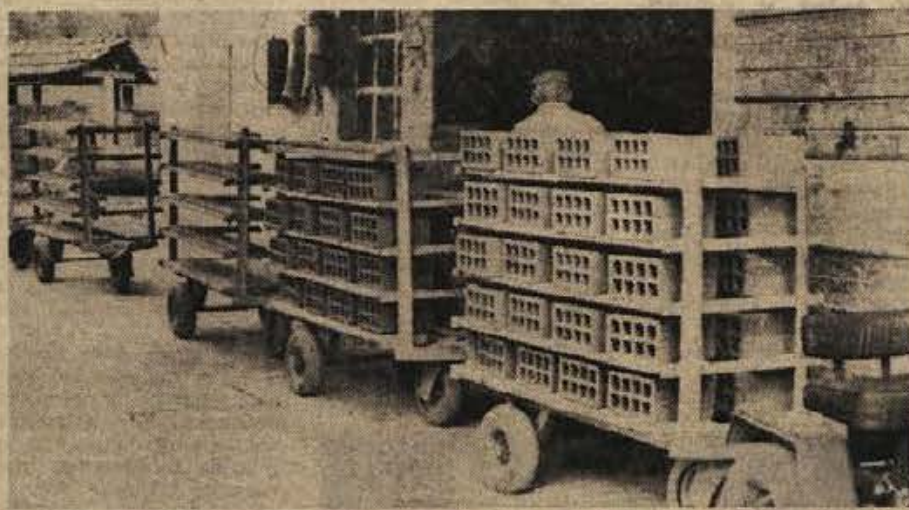
■ Ze prihodnje leto pa se bo stanje bistveno spremenilo. Opekarna obljublja, da bo tedaj lahko ustregla že vsem, ki bodo hoteli kupiti njene izdelke, ne da bi morali čakati kaj dlje, kot so normalni roki za dobavo. To je seveda vesela vest za številne zasebne in druge graditelje daleč naokoli.

Nič ne pride samo od sebe

Komaj pred petimi leti zgrajena sušilnica je opekarni že do zdaj omogočala znatno podaljšano sezono. Pred dobrim letom so namestili tudi novo opremo za predelavo glin. Hkrati pa so pripravili glinokop za zmogljivost, kot je predvidena z letošnjo prenovitvijo proizvodnje.

Poslej bo šele zidar prvi prijel opeko

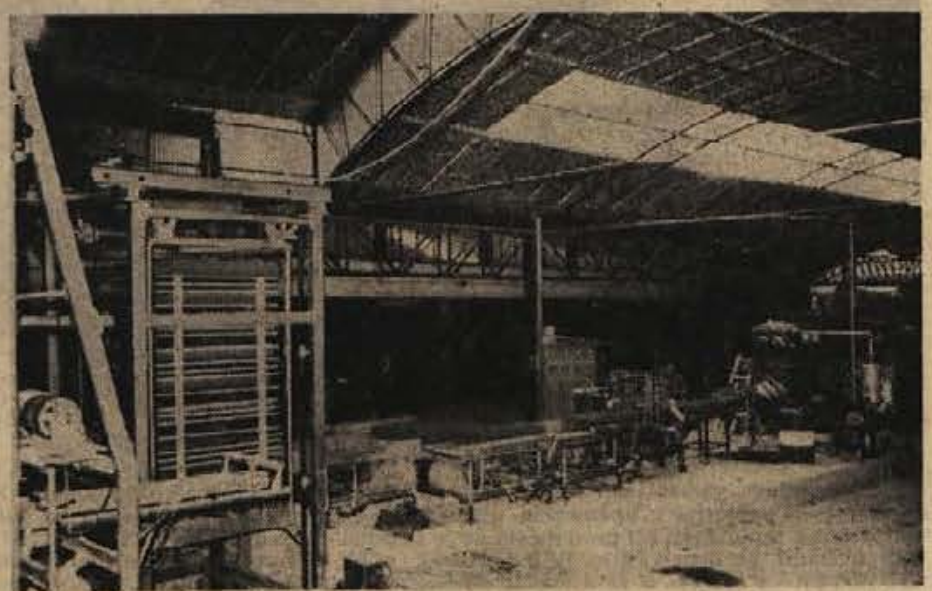
Predvsem bodo zgradili veliko tunelsko umetno sušilnico, v kateri bo možno posušiti dnevno 105 ton surovih

Polizdelki — surova opeka — čakajo, da jih bodo izpred strojnice odpeljali v sušilnico. Zdaj ta prevoz brez človeka ne gre, prihodnje leto pa bodo prevoz upravljali že elektronsko s komandne plošče

Ce se graditeljem zelo mudi, odpeljejo iz opekarnе še toplo opeko. Zaloška opekarna je edina v dolini Krke, zato ne more ustreči vsem naročnikom. Ze prihodnje leto pa bo opeke za vse dovolj

Devet mesecev še — in zaloška opekarna bo na las podobna naj sodobnejšim tovrstnim podjetjem v zahodni Evropi. Odpravili bodo vsa težaška dela, človek bo poslej samo še nadzoroval stroje

Kam z marko, s frankom in z dolarjem?

Dragi Janez!

Tu ti pošiljava s teto sto tolarjev, da si bosta z Micko obnovila hlev in gornjo hišo, kar manjka pa dobiš še z drugo pošto, sva tu v naši domači banki že napisala in oddala mani order, daj ga tam v vašo banko in boš dobil dinarje, kar rabiš za cement, opčko in železo. Les imate pa doma...

Lepo pozdravljamo vse domače v starem kraju, tvoj

stric Frank in teta Mary

■ In res je čez 10 dni prinesel pismonoša domov še priporočeno pismo in v njem ček od starega strica Frenka, ki je šel čez veliko lužo že pred 50 leti. Janez in Micka sta vrtela v rokah pet bankovcev po 20 dolarjev in ček za 250 dolarjev — toda kaj zdaj? Domačijo bosta začela obnavljati šele na pomlad, dotlej pa se denar lahko doma izgubi, uniči ali splešni, če bi ga kam spravila.

»Skrijta denar, kaj vendar misliš! S tem ne smeš v banko, saj ga nista zaslužila!« so jima svetovali nekateri sosedje, med katerimi jih je več takih, ki doma na dinarjih »sedijo« in jih za nobeno Kriščevo voljo ne bi zaupali ne banki, ne znanecem.

■ Iz sosedne vasi je stara Bara čudno pogledala vabilo s sodišča. Tam so ji kasneje povedali, da ji je pokojna sestra Zalke z oporoko v Ameriki zapustila tisoč dolarjev. Dediščina je prišla, kam s čekom, za katerega ne moreš kupiti niti kilogram sladkorja in ne osminke prave kave, če ga prej ne zamenjaš?

■ France se je vrnil z dela v Nemčiji; znanci in neznanci so začeli zahajati na njegov dom, da bi jim »pretopila« nekaj mark; temu za nakup avtomobila, onemu za grelni kotel na olje. France se jih je otepal kot je vedel in znal, kupčku mark pa je začela groziti suša, tako je hiral in se manjšal...

■ Kam s temi skrbmi, kam z denarjem, da bo na varnem in da ga bodo Janez, stara Bara in France z družino lahko v miru uživali takrat, ko jim bo najbolj potreben? Jože, ki dela na krajevnem uradu in pozna vse svoje ljudi za tri fure naokoli, jim je svetoval:

»Na banko zavijte, tam lahko tudi tuji denar varno shranite in se obresti vam bo prinašal, dvignete pa ga lahko vsak dan!«

Nevednost nas vedno tepe...

V ponedeljek zjutraj so se Janez, Bara in France srečali v veži Dolenjske banke in hranilnice v Kandiji. Ni se jim dalo naprej, kar nekam menčali so, dokler jim nekdo

recimo za leto dni, poldrugo leto ali več, kar prinaša lastniku v tem primeru precej višje obresti.

»Pa notranja uprava kaj sprašuje, od kod smo dobili devize?« je zanimalo Janeza in Franceta.

»Nič ne sprašuje, to je vaša stvar — tule izpolnite pristopno izjavo, da ste devize dobili z delom v tujini ali kot dediščino ali kot prihranek s službenega potovanja, drugih prijav pa ni treba. Saj niste prvi, ki tako sprašuje...« je še dodala tovarisica. Čez dobre pol ure je imela domača banka tri nove »devizne varčevalce«: France in Janez sta se odločila za osebni devizni račun, teta Bara pa je svoje dolarje naložila na devizno hranilno vlogo.

»Vsak mesec bom zdaj dvigala svoj penzjon...« se je pošalila in se hkrati spomnila sestre Zalke, s katero se nista videli 30 dolgih let...

»V dinarjih ali dolarjih lahko dvigate s svoje knjižice ali deviznega računa vsak dan kolikor hočete!« jih je še poučila uradnica pri okencu in naši trije znanci so zadovoljni odšli domov.

Ste vedeli za »usodni« 60. člen?

Zakaj »usodni«? Le zato, ker si je zaradi njega že marsikdo belil lase, čeprav brez potrebe! Ljudje na splošno ne poznajo zakonov in predpisov, zakona o deviznem poslovanju, ki je izšel že 1966, pa še sploh ne. In vendar je prav ta zakon konec 1969 dobil dopolnilo, ki ga objavljamo posebej v desnem zgornjem kotu te strani. Ze prej pa je tudi DBH sprejemala od občanov devize, saj si je marsikdo na službenem potovanju v tujini prihranil nekaj mark ali lir, drugi spet se je vrnil z dela v tujini, prihajali so ljudje z darili in volili iz zapuščin, skratka — banka ni policaj, pač pa gospodarska ustanova, kot slišimo zadnja leta vedno pogosteje.

»Prej so vsi, ki so imeli devize, porabljal ta denar predvsem za nakupe tujih avtomobilov, za gospodinjstve in druge stroje ter različno potrošniško blago. Zdaj je drugače: ljudje so dobili zaupanje v banke, vlagajo devize in jih varčujejo. Zlasti je zraslo zaupanje po valorizaciji nemške marke, kjer nihče izmed varčevalcev ni bil razočaran.

Ljudje zdaj dolgoročno varčujejo tudi z devizami: v načrtih imajo zgraditev hiš, nakupe strojev, obnovo kmečkih domačij. Izgubil se je prejšnji strah, ko so največkrat zaradi neznanja imeli valute doma, vendar nikoli varne pred vlomom, požarom ali plesnijo. Niso vedeli, da ima vsak občan pravico odpreti svoj devizni račun. Vedno več jih je, ki zdaj dobro vedo, da lahko vsak dan dvignejo toliko svojih deviz, kolikor jih potrebujejo.

»To vse širi zaupanje v banke, od tod tak skok pri varčevalcih deviz tudi v naši banki.« pravijo tovariši v DOLENJSKI BANKI IN HRANILNICI, pri katerih smo se te dni zanimali, kako naraščajo hranilne vloge v dinarjih (o tem več prihodnji teden!) in kam teče potok dolarjev, mark in drugih valut, saj dela mnogo naših ljudi na tujem, iseljenci pa tudi niso pozabili svojih dragih v »starih krajih«.

60. člen

Devize, ki jih prinesejo ali prejmejo iz tujine, smejo občani vse ali del prodati pooblaščenim banki ali Narodni banki, ali pa jih naložiti na svoj devizni račun pri pooblaščenim banki ali pri Narodni banki Jugoslavije in jih uporabljati v skladu s predpisi, ki jih izda zvezni izvršni svet.

Devize, ki jih ne naložijo na devizni račun, morajo občani ponuditi v odkup pooblaščenim banki, Narodni banki Jugoslavije ali pooblaščenemu menjalcu v 60 dneh od dneva, ko jih prinesejo v državo, prejmejo oziroma dosežejo.

60. a člen

Devizni računi občanov in devizne vloge občanov so lahko vpogledni ali vezani.

Devizne račune in devizne hranilne vloge občanov obreštuje banka v devizah po obrestni meri, ki jo določi Narodna banka Jugoslavije.

60. b člen

Podatki o deviznih računih in o deviznih hranilnih vlogah občanov so poslovna tajnost banke.

Obvestila o deviznih računih in deviznih hranilnih vlogah občanov smejo dati banke le na pismeno zahtevo sodišča.

60. c člen

Za devizne račune občanov in devizne hranilne vloge občanov jamči federacija.

(Iz prečiščenega besedila ZAKONA O DEVIZNEM POSLOVANJU)

V 4 mesecih: 71.554 dolarjev več!

O naraščajočem zaupanju prebivalstva v domačo področno banko prepričljivo govore tudi podatki o povečanju deviznih računov občanov. Medtem ko je imelo 1.465 občanov konec 1969 pri Dolenjski banki in hranilnici na deviznih računih 282.539,79 USA dolarjev (oz. drugih valut, vendar preračunanih v ameriške dolarje), se je ta vsota

■ v 4 mesecih 1970 povečala na 354.094,51 USA dolarjev

■ oz. dvignila za 71.554,72 dolarjev.

Medtem ko je doseglo povečanje deviznih računov v 12 mesecih lani znesek 122.576,54 dolarjev, je DBH letos že v prvih 4 mesecih zabeležila kar za 71.554,72 dolarjev več vlog na zasebnih deviznih računih občanov. Približno 150 novih varčevalcev deviz se je odločilo letos, da zaupajo čuvanje svojega, v tujini prislužene denarja domači področni banki v Novem mestu, Krškem, Trebnjem oz. Metliki.

Občani vlagajo letos devize pri Dolenjski banki in hranilnici sorazmerno veliko hitreje kot so jih lani v takem obdobju.

Posojila na podlagi varčevanja v konvertibilnih valutah

43. člen

Občan lahko varčuje za posojilo po 2. členu pravilnika tudi v konvertibilnih valutah, za kar sklene z banko posebno pogodbo.

44. člen

Občan med varčevanjem ne more dvigati privarčevanih zneskov niti obresti, razen če odstopi od varčevalne pogodbe.

Občan lahko odpove vsak čas varčevalno pogodbo. Odpoved predloži banki pismeno. Banka bo izplačala privarčevani znesek v konvertibilni valuti z obrestni po obrestni meri, ki velja za devizne vloge na vpogled, v 30 dneh od dneva, ko prejme pismeno odpoved. Občan lahko preklic odpoved varčevalne pogodbe samo pred izplačilom privarčevanega zneska.

45. člen

Po končani varčevalni dobi vrne banka občanu privarčevani znesek v dinarski protivrednosti in mu da posojilo po 15. členu pravilnika, tako da odstotek te lestvice povečamo:

- pri varčevalni dobi 13 in 18 mesecev za 10,
- pri varčevalni dobi 2 leti za 15 in
- pri varčevalni dobi 3 leta in več za 20.

Če želi občan izplačilo privarčevanega zneska v konvertibilni valuti, dobi posojilo po 15. členu.

...na vaš devizni račun ali v devizno hranilno knjižico pri

DBH
NOVO MESTO

DOLENJSKI LIST ● VESTNIK ● NOVI TEDNIK ● GLAS ● PRIMORSKE NOVICE IN 10 RADIJSKIH POSTAJ

SKUPNI REKLAMNI PROGRAM

Prodajalna NOVOTEHNA v Metliki je vedno dobro obiskana, saj dobe v njej prav vse tehnično blago

VEDNO ZALOGA TEHNIČNEGA MATERIALA

Pri NOVOTEHNI v Metliki

V prodajalni NOVOTEHNA v Metliki lahko kupujete na potrošniški kredit in za devize

Novomeško trgovsko podjetje s tehničnim blagom NOVOTEHNA je poznana prebivalcem in potrošnikom vse Dolenjske, Posavja in Bele Krajine, saj prodaja v svojih poslovalnicah prav vse tehnično blago, od vijakov do motornih koles in avtomobilov.

Tako kot ostale poslovalnice je tudi NOVOTEHNA v Metliki na Trgu svobode vedno založena z

vsem tehničnim blagom. V lepo urejeni prodajalni prodajalec radi postržejo, saj vedo, da bodo le tako privabili potrošnike k ponovnemu nakupu.

Prodajalna NOVOTEHNA v Metliki ima poleg priročnega skladišča še tri skladišča za gradbeni material, za stavbno pohištvo in železnino. Metliška NOVOTEHNA je največja prodajalna s tehničnim blagom v tem delu Bele

krajine. Razen domačinov kupujejo tu tudi prebivalci iz bližnjih hrvaških krajev. Vse blago prodajajo na potrošniški kredit in za devize.

Poslovodja Mirko Čadonič je povedal, da prodajo največ gradbenega materiala, stavbnega pohištva in gospodinjskih strojev. Vedno imajo na zalogi razno orodje, barve, lake, muzikalije, emajlirano posodo, gospodinjske pripomočke, kolesa in rezervne dele, mopede in drugo.

Povedal je še, da si prizadevajo, da bi bila njihova poslovalnica vselej dobro založena in bi bili konkurenčni.

Za potrošnike v Metliki in bližnji okolici bo novost, da odslej vse kupljeno blago dostavljajo tudi na dom.

Belokranjci, kadar kupujete gradbeni material ali tehnične predmete, se najprej oglasite v NOVOTEHNI v Metliki, kjer vas bodo hitro postregli z vsem, kar potrebujete.

(PO-N)

ARBONITI VARUJEJO VAŠ LES

arbo
LJUBLJANA
PODGRAD

Kmetijska zadruga KRKA, Novo mesto
bo v nedeljo, 24. maja ob 9. uri dopoldne prodajala
KOŠNJO SENA
NA MESTNIH NJIVAH.
Interesenti vabljeni!

Mizarsko podjetje **PODGORJE** Sentjernej
razpisuje
LICITACIJO
avtomobila TAM 2000 v voznem stanju.
Licitacija bo v petek, 22. maja, od 8. ure dalje.

KERAMIKA - Novo mesto
proda
NA USTNI JAVNI LICITACIJI

naslednja osnovna sredstva:

1. elektromotor s škoda 11 KW 300 W 1450 Ø m
2. elektromotor s Siemens 4,2 KW 1405 Ø
3. miza za rezanje opeke
4. 2 mlina na kurne za mletje glazure
5. 1 mlina na bobni za mletje glazure
6. 2 skladišča vogalov na tri kolesa
7. mešalec za glino (stomnjajore) in valjni stroj za glino
8. avtomatični stroj za izdelovanje azbestno-cementnih ploščic 10 x 10 — lahko po delih:
— elektromotor s ševca 11 KW 1450 Ø m
— regulator z uporom 1450 na 150 Ø m
— hidročrna tribatna črpalka
— tri večje jeklenke za plin
— 200 gajbic za sušenje azbestnih tlakovcev 10 x 10 cm
— Manometer do 120 atmosfer itd.
9. moped Tomos T-12 na tri brzine
10. trofazni električni brusilni stroj

Licitacija bo 25. maja 1970 v skladišču Keramike, Novo mesto, Slakova 5, in steer za družbeni sektor od 9. do 10. ure, za zasebnike pa od 10. do 11. ure.
Ogled osnovnih sredstev je mogoč na dan licitacije do 9. ure.

OMP »INŠTALATER«
NOVO MESTO, Prešernov trg 9

razpisuje
naslednja prosta učna mesta:

1. dva VAJENCA za vodovodne inštalacije
2. dva VAJENCA za inštalacije centralne kurjave
3. dva VAJENCA za kleparska dela

POGOJI:
dokončana osemletka

Ponudbe naj interesenti dostavijo na naslov podjetja. Stanovanje ni zagotovljeno.

+ Hvala za vašo kri, ki rešuje življenja!

Pretekli teden so darovali kri na novomeški transfuzijski postaji: Ana Tramič, gospodinja iz Gabrja; Jože Turk in Milan Smerdu, člana Krke, tovarne zdravil, Novo mesto; Janez Progar in Marija Gabrijel, člana PTT Novo mesto; Janez Pavlin in Franc Zare, člana osnovne šole Dol; Valerija Petan, Stanka Spolar in Alojz Jakše, člani Novolesa, Straža; Alojz Savšek, član splošne bolnice Novo mesto; Nežka Dreber, Reska Brudar, Ivan Murgelj, Cvetka Brodar, Jure Mur, Terezija Beltran, Marija Križan in Marija Grivec, člani SDK Novo mesto; Janez Goršek, član Novotehna, Novo mesto; Ivan Zajc, član Iskre, Novo mesto.

TOVARNA CELULOZE IN PAPIRJA
»DJURO SALAJ« — Krško
vabi k sodelovanju
stenodaktilografa
z ustrezno administrativno šolo in s prakso za delo v splošni službi.
Nastop službe je mogoč takoj ali po dogovoru.
Prijave s kratkim opisom dosedanjega dela pošljite kadrovski službi podjetja.

Hermelika

• novi slovenski mesečnik •
karavana
odkriva
JUGOSLAVIJO
160 strani
3 din

IZREDNA PRILOŽNOST!

slovenija avto

vam nudi vozila za dinarska ali devizna sredstva:

NSU PRETIS 1200 C 26.947,50 din ali 1.954,10 US \$
Pri plačilu z dinarji IZREDNO KRATKI dobavni roki, pri plačilu z devizami dobava TAKOJ!

NSU PRETIS 1000 C 24.400 din ali 1.769,40 US \$
Pri plačilu z dinarji dobava 90 do 120 dni, pri plačilu z devizami od 30 do 45 dni.

Cene so fco tovarna v Sarajevu in veljajo na dan dobave.

NE ZAMUDITE TE ENKRATNE PRILOŽNOSTI, KER JE KOLIČINA VOZIL OMEJENA!

Vse ostale informacije o nakupu dobite v našem prodajnem oddelku v Ljubljani, Prešernova 40, soba 17/1, tel. 317-933, in v naših DT trgovinah Celje, Avtomotor — Trg oktobrske revolucije 2, tel. 24-74 Kranj, Ulica JLA 10, tel. 21-553 Domžale, Ljubljanska cesta, tel. 72-376
KRŠKO, DALMATINOVA 9, TEL. 71-218
Slovenske Konjice, Prevrst 7, tel. 70
Jesenice, Maršala Tita 18, tel. 82-562

Nega in vzgoja otroka

Dragocena in koristna knjiga za sleherni družino

806 dragocenih, drobnih — pa hkrati spet tako bogatih nasvetov je v tretji, predelani izdaji knjige dr. Benjamina Spocka **NEGA IN VZGOJA OTROKA**, ki jo je slovenskim staršem in vzgojiteljem pripravilo uredništvo »NASE ZENE« v Ljubljani. Prva izdaja te knjige je pred leti nenavadno hitro pošla — dokaz več, kako potrebna je bila in kako zelo se je priljubila našim bralcem. Spockova knjiga je prvič izšla pred 22 leti, zdaj pa je na trgu že njena 3. izdaja. Medtem je obšla ves svet, prevedena je v dolgo vrsto jezikov, ponatiskovali so jo v milijonskih nakladah. Njena neposrednost, praktičen, zelo zgoščeno napisan nasvet, napotilo, pomoč mladi materi ali obema zakoncema vzgojiteljema — to je izredna prednost knjige, kakršnih med vzgojeslovno literaturo res ni mnogo!

Zdravnik specialista, ki dobro pozna otroke, nam tu svetuje kot prijatelj: iz srca, preprosto, po domače. Starši, ki negujejo in vzgajajo svojega otroka, bodo dobili v knjigi dragocena navodila — knjigo lahko naročite v najbližji knjigarni ali pa pišite ponjo na naslov: »NASE ZENA«, Ljubljana, p. p. 39/1.

„Za otroka bi rada knjigo“

Zbirke Velike slikanice, Čebelica, Cicibanova knjižnica in Zlata ptica nam dajejo teden za tednom na knjižni trg dragocena izvorna domača dela in prevode najboljših tujih piscev

Stopila je v knjigarno in dejala prodajalki: Dajte mi kaj primernega za moja otroke, pet in osem let imata; rada bi imela slikanico in kakšno lipo povest...»

Vsak dan prihajajo v knjigarne: mame in tete, bolj redko očetje. A prihajajo. Knjige bi radi, kakršnih se morda spominjajo iz svojih mladih let ali pa take, kakršnih sami nikoli niso imeli. Solarji, ki že poznajo umetnost črkovanja in mikavnost pisanih podob, prosijo doma za knjige. Včasih pridejo v knjigarno tudi že sami.

Knjiga — vzgojno sredstvo? Da, dragocen, nadvse pomemben in vsakomur ljub vzgojni pripomoček, na katerega starši in vzgojitelji ne bi smeli nikoli pozabiti. Če od malega navajamo otroke h knjigam, sirile jim bodo obzorja, plemenitile jih bodo in osrečevale.

Skoraj ne mine dan, da znani povesti Josipa Vandota priredil besedilo za štiri slikanice France Bevk, prihaja prikupni Kekec s svojim pogumom in iznajdljivostjo spet med mladi rod. Slikanice je ilustrirala Marička Koren in ne bo ga otroka, ki ne bi užival ob mikavnem tekstu in lepih slikah. Posamezna slikanica stane 5 dinarjev, toda njene zlatne, vzgojno nevstijive vsebine tudi tu dinar ne more odtehati.

Še dva zvezka Čebelice

Ze 135 drobnih, a kot sončni žarek iskrih in tako zelo priljubljenih knjižic nam je dala v dveh desetletjih »ČEBELICA« Mladinske knjige. Mnoge izmed njih so davno razprodane in zaman jih boste iskali po knjigarnah. Zda so izšli »Spomini partizanske učiteljice« Marjance Semetove z uvodno besedo Franceta Bevka in ilustracijami Marjance Jemec-Božič. — Gorazd Makarovič predstavlja mladim bralcem Slovenske panjske končnice, znamenito posebnost naših čebelarjev. V knjižici je 18 ponatjsov pisanih končnic in za otroke zelo ustrezno besedilo o zanimivih slikah, pravih slikarskih razstavah, ki so jih vaščan, lahko gledali vsak dan.

Mehurčki. Jaše k nam zeleni Jurij, pravljice...

Te dni je poslala MLADINSKA KNJIGA na trg novo izdajo Zupančičevih Mehurčkov, ki jih je ilustrirala Marlenka Stupica. Kako se je pristrani otroški verz priljubil mladim in starim

bralcem pove dovolj že podatek, da doživlja knjiga že četrti ponatis!

Glavni urednik MK, pisatelj Ivan Potrč, je s spremno besedo pozdravil zbirko otroških pesmi Manka Golarja »Jaše k nam zeleni Jurij«, kjer pravi:

»Na literarnih srečanjih z našim šolskim svetom se mi je znenada zazdelo, kako smo postali v nekem prazenem in nikoli potešenem bližanju za modernim krivični do neke otroške pesmi, ko da bi odmrla, vendar pa z njo živi tudi polovica naših otrok... medtem ko bi mogla in ko more prav ta pesem odpirati lepote naše zemlje drugi polovici naših otrok, ki jim je ta lepota postala le še spomin njenih staršev.« — Golarjevo zbirko je opremila in ilustrirala Lidija Osterc.

»Koristne in zabavne dogodke in domisleke iz Jastogove kope na Helgolandu« je za otroke vsakršne starosti zapisal James Krüss, MK pa jih je izdala v knjigi »Mej praded in jaz«. Zgodbe je prevedla Metka Sijmončič, verz neprisnila Vera Albreht, knjigo pa je ilustrirala in opremila Zdenka Golob-Borčić — »Maček Peregrin«, ki ga je napisala Zlata Pirnat, ilustrirala pa Nada Lukežič, je zbirka otroških pripovedi starega muca, ki se s potepov vrne na svoj star dom. Knjige je izšla v Cicibanovi knjižnici.

Zbirka ZLATA PTICA, ki nam orinaša na »voše« pravljice in pripovedke iz svetovne književnosti, pa naš je pred dnevi razveselila z Litvanskimi pravljicami v prevodu Marjane Kmetove in z izvornimi ilustracijami A. LAPTEVA

TOŠE GOŠNIK

Socialistično usmerjanje informiranja je del družbene politike in razvijanje prakse rednega političnega dogovarjanja o družbeno pomembnih vprašanih na tem področju.

Ali odpirate pisma svojih otrok?

Prava radost je sprejeti pismo: to je majhen dogodek, intimni praznik. Toda tudi najbolj preprosto in nepomembno pismo izgubi svojo veljavo, če ga je pred nami odprl kdo drug. To je prav tako, kot če kdo razvije darilo, ki smo ga dobili mi sami.

Kdaj naj mati preneha odpirati pisma svoje hčerke? To je odvisno od trenutka, pomembnega trenutka, ko se je vaša hči naučila SAMA brati! Od tistega hipa dalje ne smemo več odpirati njenih pism, kar pomeni, da je sama dovolj zrela za to.

Mati, ki odpira pisma svoje hčerke, ne bo mogla preprečiti tistega poglavitnega: njene dopisovanja s prijatelji. Dekle, ki mu doma mati odpira pisma, se bo znašla drugače. Našla bo sto načinov, da pisma ne bodo prihajala na dom, ampak na naslove njenih prijateljev, sosed, sošolk.

Torej ni materina »cenzur« najboljšo sredstvo, kako biti »sredi dogodkov« hčerkinih prijateljstev in ljubezni.

Tisto, kar starše včasih prisili, da postanejo indiskretni, je čudno obnašanje, ki ga imajo hčerke v določenih obdobjih: skrivanje česa pred njimi, skrivni pogovori s prijateljicami, preplašen izraz na obrazu, če se med branjem pisma ali kakšnih beležk nenadoma pojavita oči in mati, in podobno.

Dolžnost staršev je, to pa je tudi njihova pravica, da vedo, kaj se dogaja z otroki in kaj vse posega v njihovo

Jakobinov Lojzek iz doline Krke pomladi 1942 — ilustracije Marjance Jemec-Božičeve v SPOMINIH PARTIZANSKE UČITELJICE Marjance Semetove (Izšlo v zbirki ČEBELICA pri Mladinski knjigi v Ljubljani, 1970)

O NOVEM ZDRAVILU PROTI RAKU

Previdno s „citostopom“!

Opozorilo madžarskih zdravnikov pri uporabi tega zdravila, ki je sicer doseglo v 6 letih boljše uspehe kot vsa doslej znana zdravila

Pred kratkim se je v javnosti pojavila novica o naj-novejšem zdravilu proti raku citostopom, ki je imela velik odmev tudi v jugoslovanskem tisku. V Budimpešti je v kratkem času prišlo zelo veliko prošelj za to zdravilo.

Čeprav je novo zdravilo že na uradnem seznamu zdravil, ga še vedno ni moč dobiti v široki prodaji. Po številu prošelj za nakup so zdravstveni organi zvedeli, da je po njem veliko povpraševanje tudi v Jugoslaviji.

Očprav so ugotovili, da je doseglo zdravilo v šestletni poskusni uporabi boljše uspehe kot vsa doslej znana zdravila proti raku, vključno z zahodnonemškimi »endoksonom« želijo madžarski iznajditelji sporočiti jugoslovanski javnosti, da je to samo zdravilo z omejenimi in zelo skromnimi uspehi, in nikakor ni čudežno zdravilo, kot mislijo nekateri naši občani, sodeč po množičnih sporočilih in prošljah. Madžarski onkološki inštitut je sporočil, da morajo

vsí, ki se za to zdravilo zanimajo, upoštevati pripombe madžarskih strokovnjakov, da možni uspeh zdravljenja ne bi po nepotrebnem povzročal prevelikega razočaranja in pobitosti.

Profesor Camillo Selei, sef klinično farmakološkega oddelka pri onkološkem inštitutu v Budimpešti, ki je to zdravilo uporabljal šest let, preden je zanj zvedel svet, in brez cigar dovoljenja ne gre nobeno podobno zdravilo v široko uporabo, je izjavil, da se je kljub vsem koristnim lastnostim »citostopom« treba nenehno zavedati, da je njegovo delovanje omejeno. Na podlagi lastnih izkušenj, ki jih je obdelal v pravkar objavljeni uspeli študiji, profesor Selei pravi, da je bistvena lastnost »citostopom« prav ta, da deluje proti vsem vrstam raka, vključno proti krvnemu raku. Da bi kar najbolj vsestransko prikazal uspehe pri uporabi tega zdravila, je profesor priložil tabelo, ki prikazuje zdravljenje snjegovih 257 primerov. To so bili bolniki z rakom na različnih delih telesa, več kot polovica pa je imela raka na pljučih in dojkah.

»Moram takoj povedati,« je dejal profesor Selei, »da se od 257 bolnikov 11 organizmov sploh ni odzvalo na citostopom. Z drugimi pa je bilo tako: samo v 13 primerih smo ugotovili viden napredek, kar pomeni, da je rakasta tvorba izgubila in se ni pojavila eno leto. V 49 primerih je tudi izgubila, toda le za pol leta. V drugih primerih nismo ugotovili nobenih znakov vidnega zboljšanja, razen tega, da so se bolniki bolje počutili, njihovo razpoloženje je bilo boljše.

To pomeni, da gre samo za sredstvo, ki deluje v določeni številu primerov. Kakšni organizmi so to in s kakšnimi posebnostmi se v še neraziskanem labirintu te bolezní odziva novemu zdravilu, na to sedaj še ne moremo odgovoriti.«

Ker bo zdravilo kmalu v prodaji v naših lekarnah, je profesor Selei na koncu opozoril, da je uporaba citostopom možna in dovoljena le ob skrbnem, pravzaprav strogem nadzorovanju krvne slike bolnikov.

M. ČORVIČ

HITRO, KVALITETNO IN POCENI

vam nudimo v servisu in obratu:

- servisne preglede in popravila vozil v garancijski dobi;
- ZASTAVA, RENAULT, TAM
- vsa večja in generalna popravila osebnih vozil: ZASTAVA, RENAULT in TOVORNIH VOZIL
- kleparska in avtoličarska dela
- lastnikom osebnih vozil priporočamo usluge na optičnih napravah za pregled podvozja in uravnoteženje koles
- nudimo ključavničarske, strgarske in varilske usluge

PRIČAKUJEMO VAŠ CENJENI OBISK!

PRIPOROČAMO PREDNAROČILA na tel.: (068) 21-243

OKROGLE * O PARTIZANIH

Ganljiv govor

Za Novo leto 1944 je bilo snega do kolena, mraz pa je pronical prav v kosti. Pod nogami je škripalo, kot bi hodili po steklu. Slandrova brigada je taborila na Kamnitem vrhu na Koroskem. Karapanova četa se je zbrala v skednju na politično uro. Komisar čete Dominik je govoril borcem zelo lepo in jedrnato.

Borca Jaka in Savo sta od mraza sklepatala z zobmi in iz oči so jim tekale solze. Ko so borci odhajali iz skednje, je saljavec Florijan pocukal komisarja Dominika za rokav, mu pokazal Jakata in Savo pa rekel:

»Tako strašansko lepo si govoril, da sta bila ta dva vsa v solzah.«

Levo krilo

Legendarni črnogorski heroj Sava Kovačević je bil visok in postaven. Imel je gromovit glas, ki je preupil celo regljanje mitraljezov. Tudi zato je bil za Italijane strah in trepet.

Nekoč je Sava šel po neki nalogi in v gozdu nenadoma trčil na kolono nekaj sto Italijanov. Položaj je bil brezupen. Toda Sava se je odločil za trik. S strahotnim glasom je začel poveljevati:

»Desno krilo zavijaj! Levo krilo naprejš!»

Italijani, ki so Sava spoznali, so začeli omahovati, nato pa zbežali. Tedaj se je iz grma oglasila neka starka:

»E, bogme, Sava, tukaj ni žive duše, razen če hočeš, da ti bom jaz za levo krilo!«

Rešitev križanke iz zadnje številke

1. Elob, 5. takt, 9. Aare, 10. Omar, 11. grad, 12. kepa, 13. Ag, 14. aparat, 16. rop, 18. ovira, 19. os, 21. AK, 22. polip, 25. ala, 28. ebomil, 30. ar, 31. tamariska, 32. Er, 34. jaguar, 35. rak, 37. tenja, Iran, 54. Krka, 55. halo, 64. skat, 38. Am, 40. re, 41. kopel, 44. knji, 47. Eptrec, 49. to, 50. meta, 51. Iran, 54. Krka, 55. kako, 56. alni.

PRI VARČEVANJU DEVIZ VEČJE UGODNOSTI!

- Vaši prihranki, deviz doma niso na varnem. Na deviznem računu pri DOLENJSKI BANKI IN HRANILNICI pa se jim ne more kaj zgoditi. Se več! Dobili boste obrestil!
- Pred potovanjem ali pred odhodom na delo v inozemstvo ne pozabite odpreti devizni račun, na katerega boste vlagali svoje prihranke.
- Devizni račun lahko odprete tudi s pismom iz inozemstva.
- Prihranke na deviznem računu lahko namensko varčujete za novo nišo, stanovanje in drugo.
- Za denar na deviznih računih in njegovo prosto uporabo jamči država.
- Dvigi in pologi ter nakazila deviz so mogoči v vsakem času v neomejenem znesku.
- S prihranki na vašem deviznem računu lahko razpolgajo tudi vaši najbližji sorodniki, če jih pooblastite.

UGODNE OBRESTI: brez odpovednega roka 5% v devizah in 1% v dinarjih; z odpovednim rokom nad 12 mesecev 7% v devizah; z odpovednim rokom nad 24 mesecev 7% v devizah in 0,5% v dinarjih.

TAJNOST DEVIZNIH RAČUNOV JE ZAJAMCENA PO ZAKONU.

DOLENJSKA BANKA IN HRANILNICA NOVO MESTO

s podružnico v Krškem in ekspoziturama v Metliki in Trebnjem

PODJETJE ZA GRADNJO IN MELIORACIJE

AGROOBNOVA

LJUBLJANA, ČRTOMIROVA ULICA 8

razglašča delovna mesta

- VEČ STROJNIKOV — BULDOŽERISTOV
p o g o j : KSS ali ustrezná usposobljenost
- VEČ TRAKTORISTOV
p o g o j : voznik F kategorije, ki ima veselje priučitve na buldožerju.

Poskusno delo traja 60 dni. Delo je terensko. Ponudbe sprejema kadrovska služba podjetja.

LEP ODZIV NA NASO PRVO SKANDINAVSKO KRIŽANKO

30 nagrad med 728 reševalcev križanke

Denarne nagrade so odšle v Mirno peč, Krško, Novo mesto in v Dragatuš, 26 lepih knjig pa smo razposlali na vse strani pokrajine

V prvomajski številki smo objavili našo prvo skandinavsko nagradno križanko, do 14. maja pa so nam naročniki in ljubitelji ugank vrnilj 728 rešitev. Menili smo, da bo prišlo manj rešitev, pokazalo pa se je, da tudi križanke take vrste ugažajo.

Tokrat je bil zreb naklonjen naslednjim našim bralcem in naročnikom: 4 denarne nagrade dobijo:

1. Elko Obrekar, Mirna peč 58 — 200 din, 2. Majda Pavlin, Na res 2, Krško — 150 din, 3. Darinka Božič, Zagrebska c. 13, Novo mesto — 100 din, 4. Janez Verderbar, pošta Dragatuš — 80 din.

26 knjižnih daril prejmejo:

Milan Janežič, Skočan 38; Bojan Jereb, Studenec 19, p. Ivančna gorica; Danica Bunc, Adamjeva 8, Novo mesto; Tone Smale, Urhano 2, Ribnica na Dol.; Janko Stimec, Bračičeva 19, Kočevje; Mihaela Fink, Podhosta 36, Dol Toplice; Vlado Turk, Laze 1, De Draga pri Loškem potoku; Renata

Trinko, Podzemelj 4, p. Gradac v Beli krajini; Darinka Kos, Sentjerne 105; Marija Purkart, Velike Lašče 43; Jože Marjanovič, Gor. Laze 6, p. Semič;

Darka Florjančič, Otočec ob Krki 7; Franc Zakrajšek, Dol. Podboršt 11, Trebnje; Breda Drenek, Klavniška 28, Sevnica; Marija Zalar, Koblarji 2, p. Stara cerkev; Pol-di Nahtigal, osn. sola Veliki Cirknik, p. Sentjanž na Dol.; Dušan Krivec, osn. sola Dobova; Marija Sutej, Kolodvorska c. 25, Crnomelj; Marica Dubančič, Gance 7, p. Cerklje; Jože Pavlakovič, Balkovec 10, Vinica pri Crnomlju;

Darko Grile, Mrzla planina 23, Zabukovje; Andrej Juvanič, Sentrupert 29; Alojz Sotošek, Senovo 27; Frančiška Suša, Milavčeva 39, Brežice; Fanika Molan, osn. sola Leskovec pri Krškem, in Vida Romih, pošta Globoko 10/2.

Denarne in knjižne nagrade smo te dni poslali po pošti. Vsem reševalcem križank — lep pozdrav!

UREDNIŠTVO

V gluhi noči je plula Gašperjeva ladja po Savi navzdol. Obložena je bila z zaboji in revnim pohištvom — z vsem, kar je premogla Gašperjeva koč.

Ladjo je spremljalo pet mož — kakor ponavadi. Eden izmed njih je ležal na slamni pod bavitara. Ostali štirje so stali v zadnjem koncu ladje in z drogovi odriivali, da je ladja brzela, kakor bi jo veter gnal.

Stari Gašper, ki je stal tik bavitara, se je večkrat sklonil in položil roko spečemu na prsi.

»Še diha.«

In zopet je prijel za drog, se uprl nanj in s pogledom preiskal temo za njimi.

»Ko pridemo v Zagreb, poiščemo najprej padarja; morda ne bo prepozno.« je dejal mož, ki je potiskal drog poleg Gašperja. Bil je Grajžar.

»Prepozno bo.« je šepnil Gašper.

Ko so pluli mimo Jesenic proti Podsusedu, je Grajžar dvignil drog.

»Zdaj pa, mislim, smo na varnem.«

Gašper se je ozrl po Savi navzgor in prikimal. Dušilo ga je v grlu. Tam na obzorju se je že svetlikala ozka proga za gorami. Kmalu vstane zarja... Kmalu...

»O Bog, pomagaj ji!« je molila njegova duša.

»Gašper! Dvigni za boje!«

»Semkaj pridil!« je pozval Gašper brodnika, ki je potiskal drog na nasprotni strani ladje.

Gašper in Grajžar sta stopila na sprednji konec ter poprijela in postavila dva težka zaboja na tla. Grajžar je dvignil preluknjani pokrov velike skrinje.

»Marija!« je tiho zaklical.

Ležala je na blazinah na dnu zaboja in se ni premaknila.

»Spi.«

Sveži zrak, ki je zapihal v skrinjo, je Marijo zbudil. Dvignila je glavo in počasi vstala. Grajžar jo je prijel in jo dvignil.

Ozrla se je na spečega Janeza.

»Kako mu je?«

»Spi že vso pot. Prevoč krvi je zgubil.«

Gašper je vzel iz kota zagrnjeno leščerbo, se sklonil in posvetil Janezu v obraz.

Janez je ležal odprtih oči in rahlo se je nasmejal starcu. Odprl je usta.

»Ma-ri-ja.« je zašepetal.

Gašper je pokimal:

»Rešena je.«

Ze se je Marija od druge strani sklonila čezenj. Grajžar jo je podpiral — grozota, ki jo je prestala, jo je bila skoraj strla.

»Janez!«

Stisnila je fantu roko, on pa je njeno obdržal v svoji.

Janezove oči so nepremično zrle v njene. Smehljaj se je. V svitu leščerbe se je pot zasvetil na njegovem čelu.

»Zbogom, Marija!« je šepnil komaj razločno in izpustil Marijino roko.

Ves se je stresel, se vzpel — kri mu je bruhnila iz ust. Glava mu je padla nazaj, vzdrhtel je — končano.

Za Podsusedom so ladjo ustavili.

Na obrežju, pod visoko jelšo, so brodniki izkopali prijatelju grob.

V jutranjem mraku so odpluli dalje. Vsi so molčali. V duhu so bili v Krškem in spremljali ubogo Katko tja, kamor je bila zahrepenela — za Drejcem.

Staremu Gašperju so drsele tihe solze po licih. Mariji so se v grozi širile oči. Njena izmučena duša se je borila s strahoto Katkine smrti. Davil jo je obup nad ljubeštvom... Duh zmaga je?

»Čim huje nasilje, tem bližja svoboda.« je tiho izpregovoril Gašper, kakor da odgovarja Marijini duši.

NAPAČEN OTROK

Sura Frajberg iz vasiice Virkino je imela sedem otrok in nobenega moža.

Nekoč je imela moža, ki so ga zaradi nekakšnih izjav zaprli in se je kot je kimaje pripovedovala gospa Frajberg, »... počasi spremenil v niča.

Da se ne bi pritoževala nad ravnodušnim Bogom, ki jo je užalostil, se je oprijela povsem ženskega načina življenja: na trgu je začela prodajati lasnice, sponke in trakove, barvala je stare obleke virkiških zapeljivk, ponoči je plela nogavice, pekla pacivo, ki ga je dobro prodajala virkiškimi sladkosnednežem, šivala moške srajce in vezla začetrnice imen na robčke.

Sveveda pa je to veselo in zanimivo delo ni moglo odtrgati od njenih neposrednih obveznosti: ko je zvečer prihajala domov iz delavnice, je morala poiskati še sedem otročičkov, ki so se čez dan kot rakci iz košare razlezli po vsej vasi, jih odpeljati domov, ošteti, preklinjati, našeškati drugega za drugim, nahraniti, jih spraviti v posteljo in poljubiti za lahko noč. Potem šele se je lahko lotila enega od prej navedenih veselejših opravil.

Zjutraj je bilo še več skrbi. Vsi so jo zbujali naenkrat in s tem se je začela smešna zmešnjava s 13 čevljičkami (Davidu je avto nekoč odrežal eno nogo), s trinajstimi nogavčkami in s kupom cunjic, dokler ni vsega tega porazdelila po tankih nožicah in ozkih ramenih lastnikov teh dragocenosti.

Urejevanje čevljev je Sura jemala toliko časa, da je preklinjala vsen sedem in udarjala, kamor je padlo; tisti, ki so bili srečnejši, so dobivali dvojno porceljo, drugi pa so morali čakati do večera.

Gospa Frajberg je med žvečanjem kosčka kruha pograbila šal in vezanje ter odhitela iz sobe, naštelna na vratih na malega Sjomka in mimo grede rekla: »Vrag naj vzame tega otroka, da se mi ne bo več pletel med nogami!«

Mali Sjomka je že hotel odpreti usta, da bi zajokal ali pa odgovoril na materine besede, vendar gospe Frajberg še ni bilo več. Že je hitela po ozkih virkiških ulicah in z ravno žensko pametjo računala, koliko lasnic in sponk bo morala danes prodati in koliko bo zaslužila.

II.

Zvečer, ko se je vrnila s trga, je z materinsko nepristranostjo preklinjala otroke. Navila je ušesa Davidu, sunila Sjomka in z dveletnim Arončkom v naročju začela jokati, kar pa je tudi njej sami že presedalo.

Ko je nehala jokati, je slučajno pogledala Arončkov obraz, ki je kar sijal od masla, in rekla:

»Kaj je to, kaj je s tvojim očesom, piščanček moj mali? Kaj je s tvojim očesom, vrag naj te vzame, gnusni otrok, saj misliš samo na to, kako bi razjezil svojo mater! Joj, joj! Oka ima rdeče kot mak in se mu solat kot vodomet! Joj meni!«

In zdaj je jokalo troje oči — dvoje oči gospe Frajberg in eno oko malega Arončika, rdeče, solzno, priprto in z otečeno veko.

Malo stran pa je po eni nogi skakljaj David, medtem ko je deklica Rajčica sesala kri iz urezanega prsta. Bilo je veselo.

III.

Drugi dan sta postala Arončikovo oko in njegov osebni lastnik predmet strogega presojanja vseh dobrih sosedov gospe Frajberg.

»Ali kaj vidiš na to oko, fantek?« je vprašala gospa Perelmutter.

»U — u!« je neopredeljeno zajavkal malček.

»Kaj pa on ve!« je rekla stara Giteljsanova. »Kaj pa ve ta neumna drobtinica! Treba ga je odpeljati k očesnemu zdravniku!«

»K tistemu, ki zdravi očile je pri trdila gospa Stilman.

»K tistemu, ki stanuje daleč 10 ur vožnje z vlakom!« je ljubeznivo rekla gospa Perelmutter.

»Deset ur tja in deset ur nazaj!« je pojasnila gospa Giteljsona. »Oko tega otroka vas bo stalo 15 rubljev.«

Gospa Frajberg je stisnila zobe in s kamnitim izrazom na obrazu mirno rekla: »Dobro, tudi to bom storila za svojega otroka!«

Prijela je sina za roko in dodala:

»Pojdiva domov! Naj te še danes vrag vzame!«

IV.

Zadnje dni je gospa Frajberg zelo hitela. Imela je le osem rubljev denarja. Arončikovo oko je postalo rdeče kot rubin, povpraševanje po lasnicah in trakovih pa je neverjetno upadlo. Zato je Avramčič prodajal dvojne porcije peciva, gospa Frajberg pa je spala samo takrat, ko je umivala, preklinjala in ljubkovala otroke. Vse noči je šivala, vezla, tako razkošje, kot je jok, pa si je dovolila samo po deset minut.

Še isto jutro, ko je zbrala 12 rubljev, so prišle sosede gospe Perimu-

ter, gospa Stilman in stara Giteljsona in rekla:

»Nič ne skrbite! Vzemite še od nas pet rubljev, morda jih boste potrebovali.«

Ker je imela še nekaj minut časa, je gospa Frajberg, jemaje denar, zajokala in se takoj v poslovnem tonu odločila, da bo še isti večer odpotovala z Arončkom.

V.

S trga je pritekla domov 40 minut pred odhodom vlaka. Ker je 40 minut potrebovala za pot do postaje, je Sura pograbila Arončika, ga zavila v veliko ruto, s mize pograbila culico s hrano, stekla k Rajčiki, jo sunila in se zadrla: »Pazi, ne topi otrok, ti si najstarejša! Potipala je denar v žepu, spustila culico s hrano, jo pobrala in odhitela z besedami: »Umijte in nahranite male!«

Ko je gospa Frajberg sedla v vlak, si je oddahnila in si rekla:

»Sedaj, gospa Frajberg, lahko spiš do zore! He — he, mislim, da to zaslužiš, gospa Frajberg!«

Drugi dan zjutraj je Sura s .e.ia v čakalnici očesnega zdravnika, držala Arončika, ki je zavrt v ruto, spal v njenem naročju, in nestršno čakala, da pride na vrsto.

izvohtete!

Sura je vstala, stopila v kabinet in se globoko priklonila zdravniku.

»Zdravo, gospod zdravnik! Kako vam gre? Prinašam vam svojega malčka. Z njegovim očesom se godi nekaj nerazumljivega. To je pravo mučenje.«

Zdravnik je pristopil, pomagal Suri razviti ruto, odprl malčku oči in jih pogledal.

»Hm,« je zamrmral. »Čudno, na zunanje se nič ne vidi.«

V tem trenutku je mati zamolklo kriknila.

»Gospod zdravnik, nisem vzela pravega otroka.«

VI.

Če bi Bog z nebesnih višav takrat pogledal na zemljo, ki je bila vsa mokra od jesenskega dežja, bi videl črva, ki se plazi po neskoncem prostoru. Ta črv je bil vlak, v katerem se je vračala gospa Frajberg z malim Sjomkom. Vozila se je in mislila:

»Kako mi srce bije! Tako močno, da če bi počilo, bi vsi ljudje oglušeli, in potem bi bilo zelo dolgočasno živeti na tem svetu. Oho — ha! Bog vse vidi!«

PRIPOVEDKA S SEVERA

KUKAVICA

Čujmo, kaj se je zgodilo! Živela je siromašna žena. Imela je štiri otroke.

Otroci matere niso ubogali. Begali so sem pa tja, se igrali na snegu od jutra do večera.

Zvečer so se vračali v šotor iz jelenjih kož, prinašali na čevlji kupce snega in mati je morala čistiti za njimi. Zmočili so obleko, mati jo je sušila.

Imela je polno skrbi in polne roke dela.

Nekoč je mati na reki lovila ribe. To je bilo težko opravilo, otroci pa ji niso hoteli pomagati.

Težko delo, mučno življenje, in mati je zbolela. Ležala je v šotoru, klicala otroke, prosila:

»Otročički, prinesite mi vode. Grlo imam suho. Zejna sem.«

Ni jih prosila samo enkrat, prosila je večkrat, toda otroci ji vode niso prinesli.

Najstarejši je rekel: »Nimam čevljev.«

Drugi je rekel: »Nimam kape.«

Tretji je rekel: »Nimam obleke.«

Četrta pa sploh ni odgovorila.

Tedaj je mati rekla:

»Reka je blizu. Tudi neoblečeni mi lahko prinesete vode. Grlo imam čisto suho. Zejna sem.«

Otroci so se zasmejali in šli iz šotora. Dolgo so se igrali zunaj in k materi v šotor se pogledali niso.

Slednjic se je najstarejši spomnil, da je lačen. Stopil je v šotor.

Pogledal je in videl, da mati stoji sredi šotora. Stoji in si oblači kožuh iz jelenjih kož.

Nenadoma se ji je kožuh pokrtil s perjem.

Mati je vzela desko, na kateri so gulili kožo, in deska se je spremenila v ptičji rep. Zelezni naprstnik je postal kljun.

Namesto rok je dobila peruti.

Mati se je spremenila v ptico in polcrla iz šotora.

Najstarejši sin je zavpil: »Bratci, poglejte no, naša mati je odletela kot ptica!«

Tedaj so otroci stekli za materjo in ji klicali:

»Mama, vodo smo ti prinesli!«

Mati jim je odgovorila: »Kuku - kuku! Prepozno, prepozno. Sedaj so jezerske vode pred mano. K širnim vodam poletim.«

Otroci so tekli za materjo, jo klicali, ji ponujali vrč z vodo.

Najmlajši je vpil: »Mama, mama! Vrni se domov! Na vode! Pij, mama.«

Mati je odgovorila od daleč:

»Kuku - kuku! Prepozno, moj sinu, ne bom se vrnila.«

Otroci so tekli za materjo veliko dni in noči — po kopnem, po močvirjih, po gričih.

Noge so že imele vse ranjene. Koder so šli, je za njimi ostala rdeča sled.

Mati — kukavica je za zvečaj zapustila otroke.

Od takrat si kukavica ne spleta gnezda, ne vzgaja sama svojih otrok.

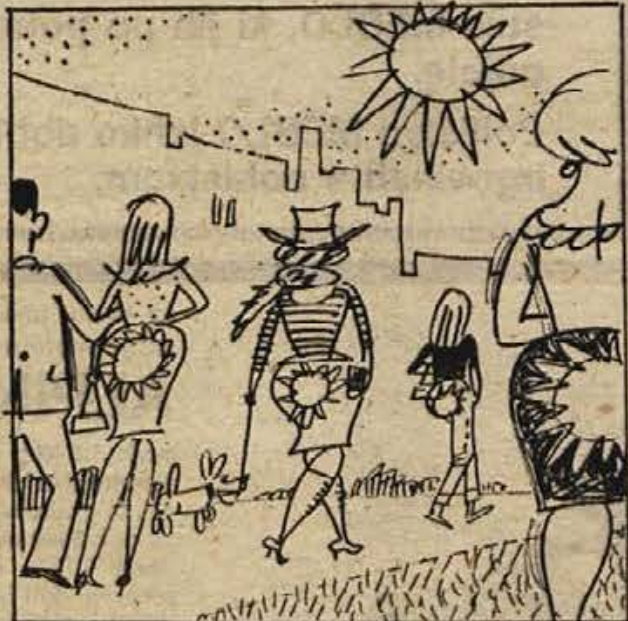
Po tundrah pa raste od takrat rdeči mah.

skok v zamejstvo

25. Paradižnica je zagledala hrumečo množico pod seboj. Kri ji je planila v obraz, sunkovito se je obrnila in urno stopicala po odru nazaj.

Ko pa je dvorani pokazala svojo zadnjo plat, so kreatorji in ljubitelji mode zazijali od začudenja. V vsej svoji umetniški lepoti je s Kla-

rine zadnjice sijal posnetek z griča. Zlató sonce!

Ideja in pol! so lovili sapo kreatorji. Številni fotoaparati so skljocnili in posneli posnetek z zadnje plati, zato da bi ugledal luč sveta na prvih straneh največjih modnih listov!

Zijal je od začudenja tudi Paradižnik. In kako je šele zijal, ko sta s Kláro stopila

po reviji spet na ulico! Vse meščanke so že imele na zadnji plati božje sonce!

Ustavila se je zdaj Paradižnica in dejala z glasom, ki ni trpel ugovora: »Možiček dragi, tole pa moram dobiti tudi jaz!«

»Si že dobila, ljubica! Na gričku nad mestom! Tamle je izložba — pa se poglej!« se je glasil sladki možičkov odgovor.

**SPLOŠNO GRADBENO PODJETJE
»PIONIR« — Novo mesto**

vabi k sodelovanju

**več diplomiranih gradbenih
inženirjev**

za delo v operativi Novega mesta, Krškega, Ljubljane in v pripravi dela,

**diplomiranega inženirja
arhitekta**

za delo v projeklnem biroju v Novem mestu,

**več diplomiranih gradbenih
tehnikov**

za delo na sektorjih Novo mesto, Krško,

več gradbenih delovodij

za delo na sektorjih Novo mesto, Ljubljana, Krško,

več strojepisk

za delo na direkciji v Novem mestu,

Osební dohodki po pravilniku o delitvi OD. Kot poseben pogoj za sklenitev delovnega razmerja je določeno poskusno delo.

Vloge z življenjepisom in opisom dosedanjih zaposlitev pošljite do 10. junija 1970 na naslov:

SGP »PIONIR«, Novo mesto, Kettejev drevored 37 - kadrovska služba.

Slovenija **MERKUR**

CELJE

HITRO IN NAJCENEJE

boste dobili premog, če ga naročite pri
SLOVENIJA-MERKURJU CELJE
Stanetova 19
ali pri sindikalni organizaciji
vašega kolektiva.

SLOVENIJA-MERKUR CELJE

vam dobavi tudi vse vrste
gradbene opeke

HITRO IN NAJCENEJE

**TEMELJNA IZOBRAŽEVALNA
SKUPNOST SEVNICA**

razpisuje prosto delovno mesto

ŠOFERJA AVTOBUSA

Pogoji: pet let delovnih izkušenj, od tega najmanj 1 leto kot šofer avtobusa. Nastop službe s 1. septembrom 1970. Stanovanja ni.

Prošnje pošljite na TIS Sevnica najkasneje do 30. maja 1970.

**KERA COMMERCE - ZAGREB
prodajalna BREŽICE**

sprejme

**TRGOVSKEGA
POMOČNIKA**

s dvema do tremi leti prakse v prodaji gradbenega materiala. Plača po dogovoru.

Ponudbe pošljite prodajalni Kera commerce v Brežicah.

Frutella

POROČILO

o zrebanju denarne loterije

**ODBORA ZA POHOD »PO POTEH PARTIZANSKE
LJUBLJANE«.**

ki je bilo dne 12. maja 1970 v Ljubljani

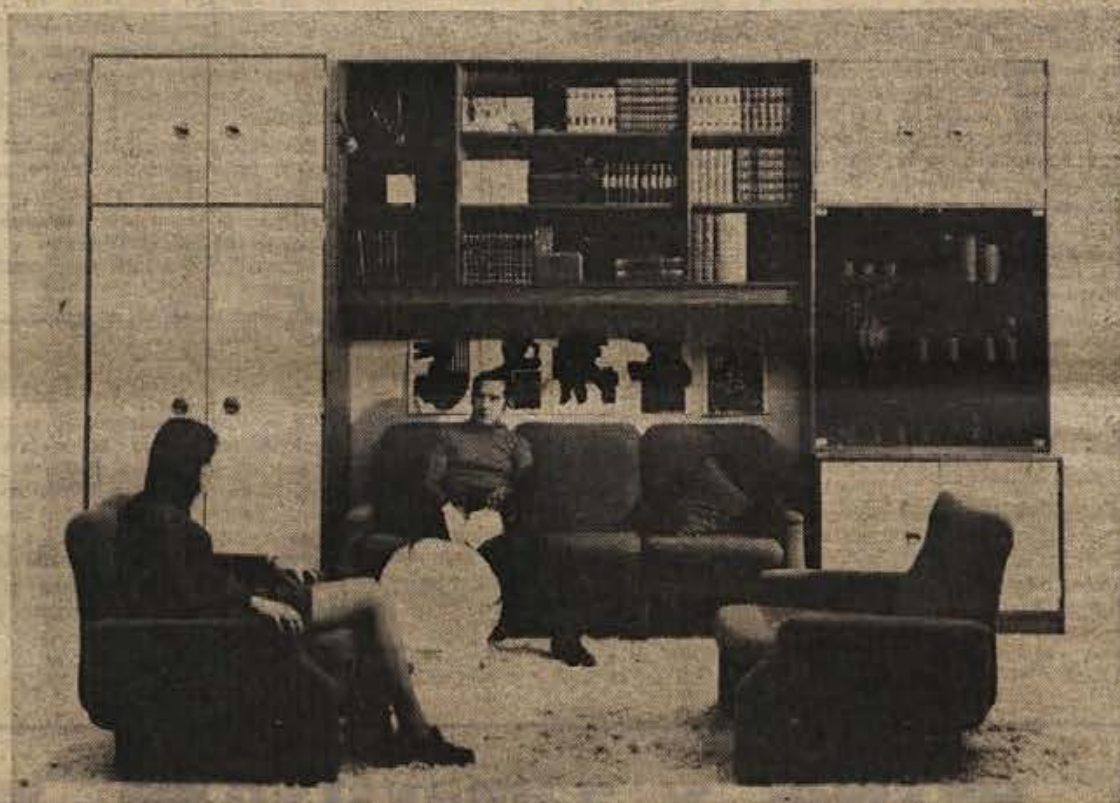
Srečke s končnicami	so zadele DIN	Srečke s končnicami	so zadele DIN
22280	10.000	875	100
		5345	500
1021	300	55425	10.000
1511	1.000		
4781	200	4036	200
68251	3.000		
		1917	300
33	50	6907	400
0613	200		
3103	250	336	100
3213	250	728	100
		978	100
05504	3.000	7738	250
8474	200	7948	200
29694	20.000	9108	300
37884	30.000	36818	10.000
49834	3.000		
		009	100
		1619	250
		38999	3.000

Dobitke izplačuje Odbor za pohod »Po poteh partizanske Ljubljane«, Ljubljana, Komenskega 7, na podlagi uradnega poročila o izidu zrebanja.

Dobitniki izven Ljubljane lahko pošljejo izrebane srečke v izplačilo v priporočenem pismu na naslov: Odbor za pohod »Po poteh partizanske Ljubljane«, Ljubljana, Komenskega 7.

Izplačilo dobitkov zastara v 60 dneh po dnevu objave.

SESTAVITE SI DNEVNO SOBO SAMI!

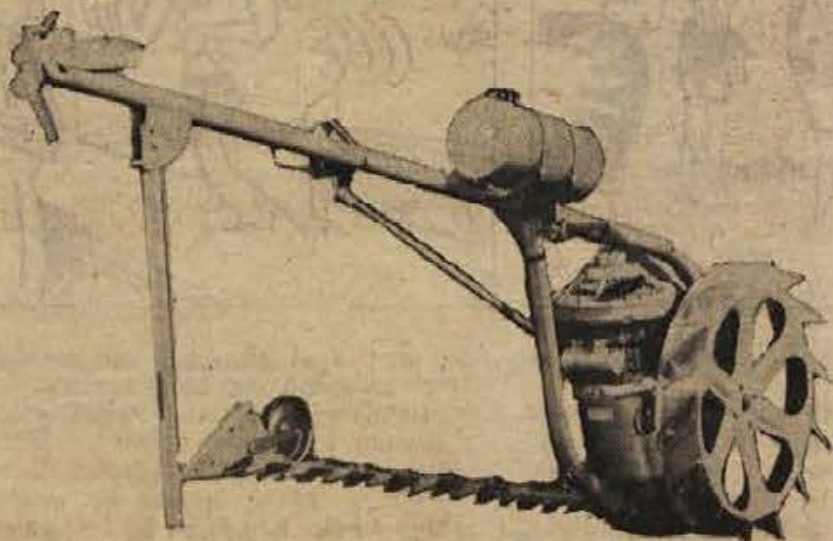

S poljubnim sestavljanjem elementov pohištva **MEBLO**, ki jih po potrebi in želji doku-pujete.

Pohištvo **MEBLO** lahko dobite v vseh boljših trgovinah s pohištvom.

NOVA GORICA

na zalogi imamo
ročne motorne kosilnice

ALPINA

moč: 4,5 KM
prostornina: 98 ccm
širina grebena: 90 cm
učinek 3000 m²/uro
cena: 4.775.- din ali 140.000.- lit in 1008.- din
rezervni deli in servis zagotovljeni!
dobava takoj!

COSMOS

zastopstvo tujih firm:
alpina, bertolini, gibo, same, alfa romeo, m.a.n., ...
Ljubljana, Celovška 32
Zagreb, Trg žrtava fašizma 1

RADIO LJUBLJANA

■ PETER, 22. MAJA: 8.04 Opera na matineja; 9.05 Pionirski teater; 10.15 Pri vas doma; 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste; 12.30 Kmetijski nasveti — dr. Janez Brglez; Trakulje, ki se prenašajo z živali na človeka; 12.40 Slovenske narodne pesmi; 13.30 Priporočajo vam... 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 15.35 Glasbeni intermezzo; 16.00 Vsak dan za vas; 17.05 Človek in zdravje; 18.15 »Rad imam glasbo«; 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z ansambliom Toneta Kmetec; 20.00 Posnetki koncerta zbora »Smetana iz OSSR«; 20.30 »Top« — pops 13; 21.15 Oddaja o morju in pomorskih; 22.15 Besede in sviki iz logov domačin.

■ SOBOTA, 23. MAJA: 8.04 Glasbena matineja; 9.35 Z orkestrom Roger Williams; 10.15 Pri vas doma; 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste; 12.30 Kmetijski nasveti — dr. Jože Ferčec; Kakovost živine danes in jutri; 12.40 Z ansambliom bratov Avsenik; 13.30 Priporočajo vam...; 14.05 Glasbena pravljica — Slavko Mihelič; Meseč želja; 14.25 Vrtiljak z domačimi melodijami; 15.30 Glasbeni intermezzo; 16.00 Vsak dan za vas; 17.05 Gremo v kino; 18.15 Dobimo se ob isti uri; 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z ansambliom Mihe Dovžana; 20.00 Vedre melodije z orkestrom Ray Conniff; Kookie Freeman in Bert Kaempfert; 22.15 Oddaja za naše izseljenke

■ NEDELJA, 24. MAJA: 6.00 — 8.00 Dobro jutro! 8.05 Veseli tobogan; 9.05 Srečanje v studiu 14; 10.05 Se pomnite, tovariši... Ivan Jan; Tito in zgodovinske odločitve

ter zmage v končnih operacijah; 10.25 Pesmi borbe in dela; 10.45 — 13.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste; 11.50 Pogovor s poslušalci; 13.50 Z novimi ansambli domačih napევov; 14.05 Priljubljene melodije s pevci v Franciji Puharja; 14.50 Mandoline in godala; 15.05 Veseli ritmi in melodije; 16.00 Spoznavajmo svet in domovino; 17.30 — 19.00 Nedeljsko športno popoldne; 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Glasbene razglednice; 20.00 Pol ure s pevci zabavne glasbe; 20.30 Prenos košarkarske tekme Jugoslavija — SZ.

■ PONEDELJEK, 25. MAJA: 8.04 Glasbena matineja; 9.05 Za mlade radovedne; 10.15 Pri vas doma; 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste; 12.30 Kmetijski nasveti — France Guna; Preprost način odbire čebel; 12.40 Majhen koncert pihalnih orkestrrov; 13.30 Priporočajo vam... 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 15.30 Glasbeni intermezzo; 16.00 Vsak dan za vas; 17.05 Operni koncert; 18.15 »Signal«; 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z ansambliom Rudija Bardorferja; 20.00 Koncert simfoničnega orkestra RTV Zagreb; 22.15 Za ljubitelje jazza.

■ TOREK, 26. MAJA: 8.04 Opera na matineja; 9.05 Radijska šola za srednjo stopnjo — Planinsko cvetje in varstvo narave; 10.15 Pri vas doma; 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste; 12.30 Kmetijski nasveti — Ciril Jeglič; Najlepše trajnice v maju; 12.40 Od vasi do vasi; 13.30 Priporočajo

vam... 14.40 Mladinska oddaja: »Na poti s kitaro«; 15.30 Glasbeni intermezzo; 16.00 Vsak dan za vas; 18.15 v torek na svidenje! 19.00 Lahko noč, otroci! 20.00 Prodajalna melodij; 21.30 Lahka orkestralna glasba; 22.15 Jugoslovanska glasba.

■ SREDA, 27. MAJA: 8.04 Glasbena matineja; 9.25 Iz glasbenih šol; 10.15 Pri vas doma; 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste; 12.30 Kmetijski nasveti — inž. Jože Spanring; Razprava o dolgoročnem prognoziranju razvoja poljedelstva v Sloveniji; 12.40 Pesmi in plesni jugoslovanskih narodov; 13.30 Priporočajo vam... 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 15.30 Glasbeni intermezzo; 16.00 Vsak dan za vas; 17.05 Mladina sebi in vam; 18.15 »Rad imam glasbo«; 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Glasbene razglednice; 20.00 »Ti in opera«; 22.15 S festivalov jazza.

■ ČETRTEK, 28. MAJA: 8.04 Glasbena matineja; 9.05 Radijska šola za višjo stopnjo — Pogovori o spoli — III; 10.15 Pri vas doma; 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste; 12.30 kmetijski nasveti — inž. Slavko Gilha; Razvojne smeri kmetijstva v drugih deželah; 12.40 Čez polja in potoke; 13.30 Priporočajo vam... 14.40 Enajsta šola; 15.30 Glasbeni intermezzo; 16.00 Vsak dan za vas; 18.15 »Morda vam bo všeče«; 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z ansambliom Klaus Wunderlich; 20.00 Četrtno večer domačih pesmi in napევov; 21.00 Literarni večer; 21.40 Glasbeni nokturno; 22.15 Simfonični koncert RTV Ljubljana s posnetki stare in nove glasbe.

PROMETNO PODJETJE

LJUBLJANA TRANSPORT

POSLOVNA ENOTA JESENICE

razglašča prosta delovna mesta ZA HOTEL ŠPIK V GOZDU MARTULJKU

(bivše klimat. zdravilišče »Franc Rozmana«, ki ima 600 restavracijskih sedežev, 315 ležišč, camping s plavalnim bazenom in kotalkališčem

1. SEF STREŽBE
2. SEF KUHINJE
3. VEČ KV NATAKARJEV (za nedoločen in določen čas)
4. VEČ KV KUJARJEV (za nedoločen in določen čas)
5. HISNI MOJSTER

Poleg splošnih morajo kandidati izpolnjevati še naslednje posebne pogoje:

- pod 1. — visokokvalificiran ali kvalificiran gostinski delavec z znanjem nemškega in italijanskega jezika ter 5-letno prakso,
- pod 2. — visokokvalificiran ali kvalificiran kuhar s 5-letno prakso
- pod 3. in 4. KV natakara z znanjem nemškega in italijanskega jezika oz. KV kuhar, praksa zaželeno,
- pod 5. KV delavec kjučavničarske, električarske ali mizarske stroke.

Za delovna mesta šefov kuhinje in strežbe nudimo družinska stanovanja, za ostala delovna mesta pa samske sobe.

Poskusno delo je določeno s pravilnikom. Nastop dela je mogoče takoj ali po dogovoru.

Kandidati naj pošljejo pismene vloge s točnim opisom dosedanjih zaposlitev v 10 dneh od dneva objave tega razglašča na naslov: »LJUBLJANA TRANSPORT«, poslovna enota JESENICE.

TELEVIZIJSKI SPORED

NEDELJA, 24. MAJA

- 9.00 MADŽARSKI TV PREGLED (Pohorje, Plesivec) (Beograd)
- 9.30 PET MINUT PO DOMACE (Ljubljana)
- 9.35 KMETIJSKI RAZGLEDI (Ljubljana)
- 10.00 KMETIJSKA ODDAJA (Beograd)
- 10.45 MOZAIK (Ljubljana)
- 10.50 OTROŠKA MATINEJA: Sebastian med odraslimi — Skrivnosti morja (Ljubljana)
- 11.40 TV KAZIPOT (Ljubljana)
- 13.00 NOGOMET SARAJEVO: HALDUK — prenos (Sarajevo)
- 13.45 PROPAGANDNA ODDAJA (Ljubljana)
- 14.00 NADALJEVANJE NOGOMETNEGA PRENOSA (Sarajevo)
- 14.45 MOTORNE DIRKE V PRLUKI — prenos (Zagreb)
- 16.00 SADRINA — ameriški film (Ljubljana)
- 18.00 SP V KOSARKI — ZDA; BRAZILJIA — prenos (Ljubljana)
- 18.40 PROPAGANDNA ODDAJA (Ljubljana)
- 18.50 NADALJEVANJE KOŠARKARKEGA PRENOSA (Ljubljana)
- 19.30 VIDEOFON (Zagreb)
- 20.00 TV DNEVNIK (Beograd)
- 20.30 SP V KOSARKI — JUGOSLAVIJA; SZ — prenos (Ljubljana)
- 21.10 PROPAGANDNA ODDAJA (Ljubljana)
- 21.50 NADALJEVANJE KOŠARKARKEGA PRENOSA (Ljubljana)
- 22.00 DESET ZAPOVEDI — humoristična oddaja (Beograd)
- 22.45 SPORTNI PREGLED JRT
- 23.15 TV DNEVNIK (Beograd)

PONEDELJEK, 25. MAJA

- 9.35 TV V SOLI (Zagreb)
- 10.30 NEMSCINA (Zagreb)
- 10.45 ANGLESCINA (Zagreb)
- 11.00 OSNOVE SPLOSNE IZOBRAZBE (Beograd)
- 14.45 TV V SOLI — ponovitev (Zagreb)
- 15.40 NEMSCINA — ponovitev (Zagreb)
- 15.55 ANGLESCINA — ponovitev (Zagreb)
- 16.10 FRANCOŠCINA (Beograd)
- 16.45 MADŽARSKI TV PREGLED (Pohorje, Plesivec do 17.00) (Beograd)
- 17.30 LUTKOVNA ODDAJA (Zagreb)
- 17.45 OBZORNIK (Ljubljana)
- 18.00 PO SLEDEH NAPREDKA (Ljubljana)
- 18.30 MOZAIK (Ljubljana)
- 18.35 DIAPAZON — glasbena oddaja (Beograd)
- 19.30 CIKCAK (Ljubljana)
- 19.30 TV DNEVNIK (Ljubljana)
- 19.55 PROSLAVA DNEVA MLADOSTI — prenos (Beograd)
- 21.00 3-2-1 (Ljubljana)
- 21.05 Ivo Andrić: TRPINCENJE — TV drama Beograd (Ljubljana)
- 22.15 POGLED NAZAJ — oddaja o češkoslovaški kinematografiji in njeni šoli (Ljubljana)
- 23.00 POROCILA (Ljubljana)
- Drugi spored:
- 16.55 VEČERNI ZASLON (Sarajevo)
- 17.30 LUTKOVNA ODDAJA (Zagreb)
- 17.45 TV VRTEC (Zagreb)
- 18.00 ZNANOST (Sarajevo)
- 18.30 PROPAGANDNA ODDAJA (Zagreb)
- 19.30 TV DNEVNIK (do 20.00) (Beograd)
- 21.00 SPORED ITALIJANSKE TV

TOREK, 26. MAJA

- 9.35 TV V SOLI (Zagreb)
- 10.30 RUSCINA (Zagreb)
- 11.00 OSNOVE SPLOSNE IZOBRAZBE (Beograd)
- 14.45 TV V SOLI — ponovitev (Zagreb)
- 15.40 RUSCINA — ponovitev (Zagreb)
- 16.10 ANGLESCINA (do 16.40) (Beograd)
- 17.45 M. Susmelj: JURE — SLON (Ljubljana)
- 18.00 RISANKA (Ljubljana)
- 18.15 OBZORNIK (Ljubljana)
- 18.30 TOPPOPS — zabavno glasbena oddaja (Ljubljana)
- 19.00 MOZAIK (Ljubljana)
- 19.05 OTROK IN TATVINE — sodobna vzgoja (Ljubljana)
- 19.30 NEKOZAHNO POLETJE MLADIH RAZISKOVALCEV: Vratitev k morju (Ljubljana)
- 19.50 CIKCAK (Ljubljana)
- 20.00 TV DNEVNIK (Ljubljana)
- 20.30 3-2-1 (Ljubljana)
- 20.35 VELIKA IMENA SODOBNEGA FILMA: Andrej Wajda: Vse je napredaj — poljski film (Ljubljana)
- 22.10 400 LET SLOVENSKE GLASBE (Ljubljana)
- 22.40 POROCILA in reportaža atletike ALPE ADRIA (Ljubljana)
- Drugi spored:
- 17.50 POROCILA (Zagreb)
- 17.30 KRONIKA (Zagreb)
- 17.45 PROPAGANDNA ODDAJA (Zagreb)
- 17.50 RISANKA (Zagreb)
- 18.05 MALI SVET (Zagreb)
- 18.30 ODDAJA O PROMETU (Zagreb)
- 19.00 PROPAGANDNA ODDAJA (Zagreb)
- 19.05 NARODNA GLASBA (Skopje)
- 19.20 TV POSTA (Zagreb)
- 19.50 TV PROSPEKT (Zagreb)
- 20.00 TV DNEVNIK (Zagreb)
- 21.00 SPORED ITALIJANSKE TV

SREDA, 27. MAJA

- 9.35 TV V SOLI (Zagreb)
- 11.00 OSNOVE SPLOSNE IZOBRAZBE (Beograd)
- 17.15 MADŽARSKI TV PREGLED (Pohorje, Plesivec do 17.30) (Beograd)
- 17.48 NAPOVED SPOREDA (Ljubljana)
- 17.50 RASTIMO — oddaja za otroke (Beograd)
- 18.30 OBZORNIK (Ljubljana)
- 18.35 ODBREJJE — oddaja za italijansko narodnostno skupino (Ljubljana)
- 19.00 MOZAIK (Ljubljana)
- 19.05 VARIETE — zabavna oddaja (Zagreb)
- 19.20 KALEJDOSKOP (Ljubljana)
- 20.00 TV DNEVNIK (Ljubljana)
- 20.30 3-2-1 (Ljubljana)
- 20.35 TEH NAŠIH PETDESET LET (Ljubljana)
- 22.05 MEDNARODNI JAZZ FESTIVAL V LJUBLJANI (Ljubljana)
- 22.30 POROCILA (Ljubljana)

ČETRTEK, 28. MAJA

- 9.35 TV V SOLI (Zagreb)
- 10.30 NEMSCINA (Zagreb)
- 10.45 ANGLESCINA (Zagreb)
- 11.00 FRANCOŠCINA (Beograd)
- 14.45 TV V SOLI — ponovitev (Zagreb)
- 15.40 NEMSCINA — ponovitev (Zagreb)
- 16.10 OSNOVE SPLOSNE IZOBRAZBE (Beograd)
- 15.55 ANGLESCINA — ponovitev
- 17.15 MADŽARSKI TV PREGLED (Pohorje, Plesivec do 17.30) (Beograd)
- 17.45 ZAPOJTE Z NAMI: V. Lisinski, M. Vilhar (Ljubljana)
- 18.00 KRATEK FILM (Ljubljana)

- 18.15 OBZORNIK (Ljubljana)
- 18.30 RISANKA IN SE KAJ (Ljubljana)
- 19.00 MOZAIK (Ljubljana)
- 19.05 ENKRAT V TEDNU (Ljubljana)
- 19.20 KO SEM BIL VOJAK — oddaja TV Beograd (Ljubljana)
- 19.30 CIKCAK (Ljubljana)
- 20.00 TV DNEVNIK (Ljubljana)
- 20.35 A. Marodić: MALI OGLASI: Eximeximpex (Ljubljana)
- 21.30 KULTURNE DIAGOLNANE (Ljubljana)
- 22.00 MANNIX — serijski film (Ljubljana)
- 22.50 POROCILA (Ljubljana)
- Drugi spored:
- 17.20 POROCILA (Zagreb)
- 17.30 KRONIKA (Zagreb)
- 17.45 PROPAGANDNA ODDAJA (Zagreb)
- 17.50 DALJNOGLED (Beograd)
- 18.30 NARODNA GLASBA (Skopje)
- 19.00 PROPAGANDNA ODDAJA (Zagreb)
- 19.05 TEHNIČNI NASVETI (Zagreb)
- 19.20 SERIJSKA ODDAJA (Beograd)
- 19.50 TV PROSPEKT (Zagreb)
- 20.00 TV DNEVNIK (Zagreb)
- 21.00 SPORED ITALIJANSKE TV

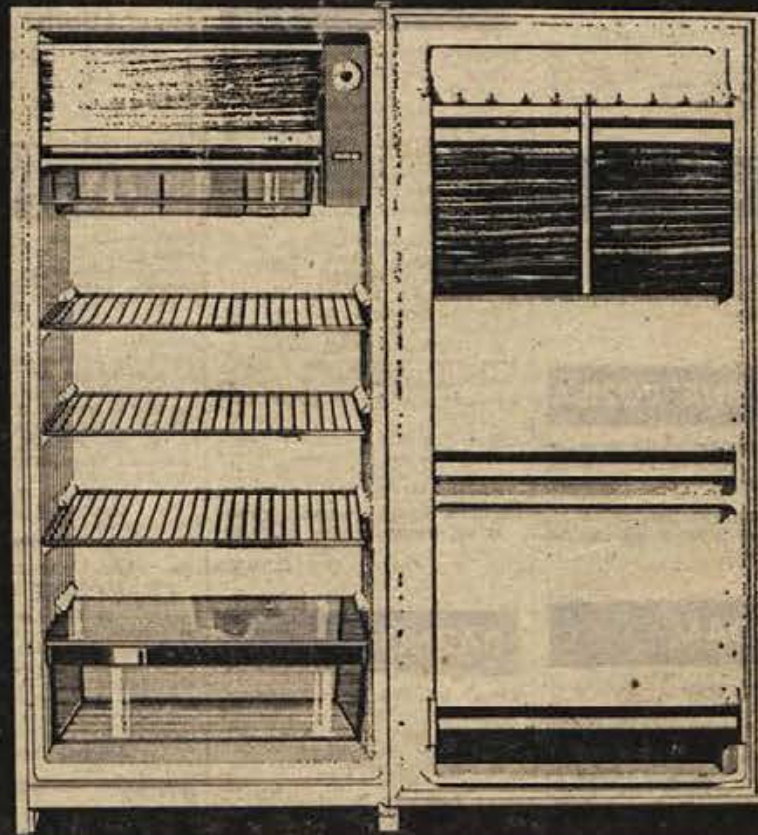
PETER, 29. MAJA

- 9.35 TV V SOLI (Zagreb)
- 11.00 ANGLESCINA (Beograd)
- 14.45 TV V SOLI — ponovitev (Zagreb)
- 16.10 OSNOVE SPLOSNE IZOBRAZBE (Beograd)
- 16.45 MADŽARSKI TV PREGLED (Pohorje, Plesivec do 17.00) (Beograd)
- 17.50 SEBASTIAN IN ODRASLI (Ljubljana)
- 18.15 OBZORNIK (Ljubljana)
- 18.30 JAZZ FORTRET (Beograd)
- 19.00 MOZAIK (Ljubljana)
- 19.05 SVET NA ZASLONU: OZN (Ljubljana)
- 20.00 TV DNEVNIK (Ljubljana)
- 20.30 3-2-1 (Ljubljana)
- 20.35 KOVINSKA ZVEZDA — ameriški film (Ljubljana)
- 22.05 MALO JAZ, MALO TI. — quiz TV Zagreb (Ljubljana)
- 23.25 POROCILA (Ljubljana)

SOBOTA, 30. MAJA

- 9.35 TV V SOLI (Zagreb)
- 11.00 OSNOVE SPLOSNE IZOBRAZBE (Beograd)
- 11.30 KMEČKA OHČET — prenos JRT (Ljubljana)
- 12.15 ODDAJA ZA PROSVETNE DELAVCE (Beograd)
- 17.45 OBZORNIK (Ljubljana)
- 17.50 NARODNA GLASBA (Beograd)
- 18.20 Jan Malik: ŽOGICA MAROGICA (Ljubljana)
- 19.05 RISANKA (Ljubljana)
- 19.15 MOZAIK (Ljubljana)
- 19.20 S KAMERO PO SVETU: Irak (Ljubljana)
- 19.45 CIKCAK (Ljubljana)
- 20.00 TV DNEVNIK (Ljubljana)
- 20.35 BEOGRAJSKA POMLAD — festival zabavne glasbe — prenos (Beograd)
- 21.35 3-2-1 (Ljubljana)
- 21.40 KMEČKA OHČET — reportaža (Ljubljana)
- 22.25 MOČNEJŠE OD ŽIVLJENJA — poljski serijski film (Ljubljana)
- 23.25 TV KAZIPOT (Ljubljana)
- 23.45 POROCILA (Ljubljana)
- Drugi spored:
- 17.20 POROCILA (Zagreb)
- 17.30 KRONIKA (Zagreb)
- 17.45 PROPAGANDNA ODDAJA (Zagreb)
- 17.50 NARODNA GLASBA (Beograd)
- 18.20 MLADINSKA IRA (Zagreb)
- 19.20 S KAMERO PO SVETU (Beograd)
- 19.50 TV PROSPEKT (Zagreb)
- 20.00 TV DNEVNIK (Zagreb)
- 21.00 SPORED ITALIJANSKE TV

KATERE SO ODLIKE VAŠEGA HLADILNIKA

- ▶ velika prostornina
 - ▶ kompresorsko hlajenje do -12°
 - ▶ magnetno zapiranje vrat
 - ▶ plastificirane stene
 - ▶ avtomatično uravnavanje temperature
- VAŠE ZADOVOLJSTVO — HLADILNIK **GORENJE**

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

TEDENSKI KOLENDAR

Petek, 22. maja — Milan Sobota, 23. maja — Zeljko Nedelja, 24. maja — Cvetko
Ponedeljek, 25. maja — Rokstni dan M. Tita
Torek, 26. maja — Dragica
Sreda, 27. maja — Volkašin
Četrtek, 28. maja — Avguštin

KINIO

Brestanica: 23. in 24. 5. francoski film »Avanturist«.

Brezice: 23. in 24. 5. angleški barvni film »Neprekosljiv«. 24. in 25. 5. jugoslovanski film »Lisjake«. 26. in 27. maja arabski barvni film »Ljubezan v senci piramide«. 28. in 29. 5. ameriški barvni film »Edeci plašča«. Crumelj: Od 23. do 24. 5. špansko-francoski barvni film »Vikond urejuje rasnes«. 26. in 27. 5. ameriški barvni film »Point Blanc«. 28. 5. ameriški barvni film »Po sledi velike karavane«. Kofevje — »Jadrani«: Od 22. do 24. 5. angleški barvni film »Štirje komandosi za Norveško«. 23. in 24. 5. francoski film »Mayerlings«. 24. 5. angleški barvni film »Mec v kamnu«. 25. 5. ameriški barvni film »Plavalost maščevalca«. 26. in 27. 5. angleški barvni film »Romeo in Julija«. 28. in 29. 5. ameriški barvni film »Iludnokrma«. Kostanjevica: 23. 5. italijanski barvni film »Romul in Rem«. Krško: 23. in 24. 5. ameriški barvni film »Khartuma«. 27. in 28. 5. francoski barvni film »Clovek iz Hong-Konga«. Metlika: Od 23. do 24. 5. italijanski barvni film »Zakravanje in Ancijus«. Od 22. do 24. 5. ameriški barvni film »Sodoma in Gomora«. 27. in 28. 5. ameriški barvni film »Vera Cruz«. Od 29. do 31. 5. italijansko-jugoslovanski barvni film »Trije neustrašni«. Od 29. do 31. 5. francoski barvni film »Manon 70«. Mirna: 23. in 24. 5. japonski barvni film »Upore«. Makronog: 23. in 24. 5. francoski barvni film »Redovnica«. Novo mesto: Od 22. do 24. 5. ameriški barvni film »Največji rop stoletja«. 25. in 26. 5. angleški barvni film »Umazana igra«. Od 27. do 31. 5. ameriški barvni film »Mayerlings«. — **POTUJOČI KINO NOVO MESTO** — Od 22. do 26. 5. italijansko-ameriški barvni film »Adios, Gringo«. Od 29. 5. do 2. 6. francoski film »Lukuzna restavracija«. Ribnica: 23. in 24. 5. ameriški barvni film »Preganja brez milosti«. Sevnica: 23. in 24. 5. nemško-italijanski film »Poslednji Mohikane«. 27. 5. francosko-romunski film »Sedem fantov in oba«. Sodražica: 23. in 24. 5. ameriški film »Rio Konchosa«. Sentjernej: 23. in 24. 5. špansko-italijanski barvni film »Cena nekoga cloveka«. Trebnje: 23. in 24. 5. ameriški barvni kavbojski film »Slavni revolveraši«.

maloglasni

SLUŽBO DOBI

ZAPOSLIM dobrega koferja za tovorni avto Mercedes-kipor 7 l. Ljubljana, Udvarovca 1.

SPREJMEM VAJENCA za avtomobilstvo. Jože Iskra, Ljubljana, Polje 883.

TAKOJ SPREJMEMO na lepo kmetijo pridnega fanta od 13 do 16 let. Pomudbe pod »Zelo ugodno«.

TAKOJ SPREJMEM gospodinsko pomočnico v mehansirano gospodinjstvo ob morju. Ugodni delovni pogoji in dober zaslužek. Pomudbe na naslov: Danica Droč, Izola. Ulica oktobrske revolucije 29.

ISCEM kmečko dekle za priučitev v manjšem gospodinjstvu. Stanovanje in hrana zagotovljena. Plača po dogovoru. Gošteljeva 45.

ISCEM dva soboslikarska pomočnika in sodelavca vajenca. Petan, soboslikarstvo Brežice.

ISCEMO eno natakario (KV ali priučeno) za nedolice čas ter eno kuhinjsko pomočnico samo za sezonsko delo. Hrana in stanovanje v hiši. Pomudbe pošljite na naslov: Gošteljeva Dobroča, Brežice na Gorenjskem. Nastop službe takoj.

GOSPODINSKO POMOČNICO z 4 članski družini iscem. Lahko je začelnica, plača 30.000 Sdin. Ker so vsi družinski člani odrasli, lahko omogočimo popolnansko oskrbo večerno nadleževalno šolanje ekonomske ali druge srednjšolske smeri. Pišite pod šifro »Nepredvajanje«.

MLADO DEKLE dobi službo za pomoč v gospodinjstvu in gostinstvu pri slovenski družini v Belgiji. Pisarne ponudbe pošljite na naslov: Stanislav Avbar, Nad mlini 18, Novo mesto.

SPREJMEM VAJENCA za ličarsko obrt. Stane Pustavrh, avtomobilstvo in ličarstvo, Krško, Cesta krških žrtov 139.

STANOVANJA

MLADA ZAKONCA iščeta večjo lepo sobo ali sobo in kuhinjo v Novem mestu ali okolici. Ponudbe pošljite na upravo lista pod »Lepa legas«.

MOTORNA VOZILA

PRODAM MOPED na tri prestave, kotel za žganjkuho in voz za pravlivoček. Selak, Dobrava, Skočjan.

PRODAM SKODO 1000 MB, letnik 1966. Janes Bošič, Zolja vas 116, Novo mesto.

PRODAM

PROJENI PRODAM vprežni obrabljene in grablje, oboje v zelo dobrem stanju. Jože Arko, Vinice 4, Sodražica.

PRODAM dva nova kavča, omaro, električni štedilnik, hladilnik in avtoradio-transistor, vse v dobrem stanju. Naslov v upravi lista (1084/70).

UGODNO PRODAM kosilnico znamke Fahr v dobrem stanju z letveno napravo. Slavko Kovac, Log 7, Rožanjski.

PRODAM večjo količino mrvic (seno in otava) na stoječem. Volčičeva 31, Novo mesto.

PRODAM vprežne grablje, obrabljene znamke Fahr in kosilnico ter kupim kombinirane grablje. Jože Jarković, Cadrane, Smarješke Toplice.

PRODAM 3 mišlinci v dobrem stanju. Ogled pri Alojzu Gorisku, Sentjernej, Stara vas 41.

UGODNO PRODAM motorno kosilnico »Agrila« z rezervnimi deli in letveno napravo. Ivan Sterk, Zagorčac 2, Stari trg ob Kolpi.

PRODAM KOSILNO sena in otave, dober jabolčni in kis. Pačič, Ljubljanska 4, Novo mesto.

PRODAM skoraj novo opremotary knjižno omara (orehov furnir), Kavč, mize in 2 štedil-

POSREST

PRODAM betonski mešalec (100 l), trofazni, v odličnem stanju, rabljen samo pri eni hiši. Cena zelo ugodna. Prodajni vprežni obrabljene s seno, ravno tako zelo obrabljene. Cena po dogovoru. Rudolf Andrevek, Slatnik 7, Ribnica na Dolnjem.

GASILSKO DRUŠTVO LJUBNO OTOČE, p. Podnart na Gorenjskem, proda gasilsko motorno prenosno čupalko — kompleta s prevzno avtomobilsko prikolico in gasilski voz z gumijastimi kolesi za kobilsko vprego.

PRODAM SPALNICO. Colarič, Mestne njive, blok 8, Novo mesto.

PRODAM 2,5 m visok likus. Judež, Mestne njive, blok 5, Novo mesto.

PRODAM dobro ohranjeno kuhinjsko kredenco in 80-litrski bojler (električni) za kopalnico. Mihael Pirnat, Sentjernej 121, Brežice.

UGODNO PRODAM dva kamina s kromiranimi hermetična zapirajočimi se vrata. Bihar, Ljubljana, Rožna dolina, c. XIX.2.

PRODAM mlade paščke — nemške ovcarje. Marija Krhin, Batet 18, Brusnice.

UGODNO PRODAM popolnoma novo celno kosilnico za enosolni traktor. Ferkoj, Hrastulje 20, Skočjan.

PRODAM zelo dobro ohranjeno globok otroški voziček. Kos, Novo mesto, Valantičeva 11.

GRADITELJI Smrekove letve 3x5 centimetrov ugodno prodam. — Pomudbe v oglaševalnem delu pod »Pocenis«.

POSEST

PRODAM HIŠO v Polomu pri Kocvju. Vseživja tako, dostop izven z avtom. Informacije: Kličet 18, Zuhemberk.

PRODAM ali oddam naspol košnja z ugodnimi pogoji. Hrastar, Bralin 17, Novo mesto.

PRODAM epodružinsko vseljivo hišo v Novem mestu. Gotovina tajnik. Naslov v upravi lista (1085/70).

PRODAM nedograjeno hišo v bližini Novega mesta. Naslov v upravi lista (1102/70).

V NEDELJO, 23. maja, bom v Prečni prodajala mrvico na stoječem — obe kosnji. Ana Pečarič, Prečna 9, Novo mesto.

V NAJEM oddam hišo z gospodarskim poslopjem in majhno posevstvo. Naslov v upravi lista (1114/70).

PRODAM HIŠO z vrtom v Jazeru pri Trebnjem. Informacije se dobe pri Alojzu Rajerju, Oor. Ponikve 21, Trebnje.

PRODAM HIŠO z vrtom, primerno za manjšo družino ali upokojence. Naslov v upravi lista (1120/70).

RAZNO

ZAKAJ OBUPUJETE pri zdravljenju svojega kronično obtelega selodca, jeter ali žolca ali morda drugih prebavil? Uporabljajte vendar rojasko DONAT vogo, zdravilo, ki vam ga tudi narava v Novem mestu da dobite pri IMELJNIKU, STANDARDU (MERCATORJU) in pri DOLENJAKU.

ZLATO DARILO po največji mo. di vam isdela zlatar na Gospodski 5 v Ljubljani (polez univerze). — Z izrekanom tega oglasa dobite 10 odst. popust!

NUJO POTREBUJEM 1.000.000 Sdin posojila za dobo šest mesecev. Vrnem 1.200.000 Sdin. Pomudbe pod »Nujno«.

V SOBOTO, 16. maja, sem od Koroske vasi do Regerce vasi izgubil del avtomobila (pri kolesu). Najditejlu nudim lepo nagrado. Jože Lavrin, Regerca vas 66, Novo mesto.

TOVARISICI PAVLI KNAPEK iz Zolje vasi 34, Novo mesto, se zahvaljuje za njeno poveljno in zelo humano dejanje, ko je vrnila najdono denarnico, v kateri so bili vsi moji dokumenti. Hvaležna Sonja Vab, Prešernov trg 15, Novo mesto.

Ob nenadni izgubi mojega moža

FRANCETA JAKSETA
iz Čočče vasi
se iskreno zahvaljujem vsem vaščanom, posebno sosedom Kolenca in Mesojedu, Gasilskemu društvu Prečna in vsem darovalcem vencev in cvetja. Nalpeja hvala gospodu župniku iz Prečne. Vsem še enkrat iskrena hvala.
Zalujoča: žena Angela

Ob tragični izgubi moža, očeta

IVANA KOČEVARJA
iz Gor. Lovkice
se iskreno zahvaljujem darovalcem vencev, KOSZ Lovkica, PGD Lovkice, podjetju IMV Suhor, restavraciji Slavija iz Ljubljane, kakor tudi za spregovorjene besede ob odprtem grobu, gospodu župniku in tovarišu Plutu, vsem sorodnikom in sosedom, ki so ga spremlili na zadnji poti.
Zalujoči: žena Magda, sin Ivan z ženo, hčerka Martina z družino, Slavica in Stanka ter hčerka Marija iz Kanade

Ob boleči izgubi naše ljube mame in stare mame

ANE PANJAN
iz Sodovec 17
se iskreno zahvaljujem vsem, ki so s svojo prisotnostjo počastili njen spomin, in vsem, ki so jo spremljali na zadnji poti. Posebno se zahvaljujem bolniški sestri iz Pradgrada za nesebični trud in gospodu župniku iz Starega trga ob Kolpi.
Zalujoči: sinovi Mihael, Peter, Jurij, Ivan in Emil z družinami in drugo sorodstvo.

Ob smrti dragega očeta

ANTONA KOLENCA
iz Srednjega Globodola
se iskreno zahvaljujem gasilskemu društvu iz Globodola za tako lepo organizacijo pogreba, podarjeni vencev in poslovljene besede.
Zalujoča družina Kolenc

Ob boleči izgubi našega dragega moža in očeta, starega očeta, strica

JANEZA KOCMANA
iz Breške vasi pri Bell cerkvi
se iskreno zahvaljujem vsem sorodnikom, vaščanom in prijateljem, ki so nam kakorkoli pomagali, izrekli sožalje in spremlili pokojnika na zadnji poti. Zahvaljujem se tovarni IMV, tovarni zdravlil KRKA in hotelu Grad Otočec. Hvala tudi gospodu župniku za spremstvo.
Zalujoči: žena Ana, hčerke Ana, Vida z družino, Marija z močnem Jožetom, sin Ivan z družino in drugo sorodstvo

Ob bridki izgubi našega dragega sina, brata, nečaka, bratranca

JANEZA KUKOVICA
z Malega Kamna 47
se iskreno zahvaljujem vsem, ki so sodelovali z nami, darovali vence in cvetje, izrekli sožalje, delovnemu kolektivju »Metalec«, rudarski godbi, gasilskemu društvu Mali Kamen in Senovo, govorniku za poslovljene besede, prečastitnemu gospodu župniku s Senovega ter vsem, ki so ga spremljali na njegov prečni grob.
Zalujoči: oče Franc, mama Alhina, brat Rajko, strici, tete in drugo sorodstvo

Vsem, ki so našo dobro in nepozabno

JOŽEFO BUKOVEC, roj. Udovič
spremlili na zadnji poti, jo obšli s cvetjem, nam ustno ali pisмено izrekli sožalje, iskrena hvala. Zahvaljujem se tudi vsem govornikom, godbi in pevskemu zboru, organizaciji ZB Straža, podjetju NOVOLES, vsem sorodnikom in sosedom, ki so nam v teh težkih dnevih stali ob strani. Posebno zahvalno smo dolžni tudi osebi iz internega oddelka Novo mesto, ki si je prizadevala, da življenje naše drage ne bi tako kmalu ugasnilo.
Zalujoči: mož Martin in hčerka Jožica.
Straža, 19. maja 1970

Ob boleči izgubi naše mame

FRANČIŠKE UCMAN
iz Vel. Cerovec
se iskreno zahvaljujem Komunalnemu podjetju in Gozdni upravi iz Novega mesta za podarjene vence, dr. Oblaku in dr. Pavliču, gospodu župniku za spremstvo ter vsem sorodnikom in vaščanom, ki so jo spremlili na zadnji poti.
Zalujoči: mož in otroci

ZAHVALA

Po dolgoletnem težkem trpljenju nas je zapustil ljubljani mož, oče, stari oče, stric in brat

JOŽE FABJAN

iz Govej dola pri Krmelju

Iskreno se zahvaljujem vsem sosedom, vaščanom, prijateljem, ki so ga spremlili na zadnji poti, nam izrekli sožalje, mu podarili vence in cvetje. Priserena zahvala vaščanom za nesebično pomoč v težkih trenutkih. Posebna zahvala dr. Humarju za nego na domu, radeški godbi za žalostinke, gospodu župniku za obrede in Borisu Debelaku za ganljive poslovljene besede ob odprtem grobu.

Zalujoči: žena Alojzija, hčerke Alojzija, Erika, Anica z družinami, brat Rudi, sestre Pepca, Fani, Alojzija in drugo sorodstvo

Ob boleči izgubi našega najdražjega moža in atka

EMILA VUKČEVIČA
se iskreno zahvaljujem vsem, ki so mu darovali toliko cvetja, nam izrekli sožalje in nas tolažili. Posebno se zahvaljujem kostanjeviškim gasilcem, združenju šoferjev Krško, govornikom, šentjernejskemu oktetu, šoli v Kostanjevici za spremstvo in vsem drugim, ki so ga spremlili na zadnji poti.
Zalujoči: žena Joža in hčerke Miša, Marinka in Vida

ZAHVALA

Ob smrti naše drage mamice

Alojzije Zupančič-Lojk

iz Regerce vasi 4

se iskreno zahvaljujem sorodnikom, sosedom in vaščanom, ki so jo spremlili na zadnji poti. Vsem darovalcem vencev in cvetja prisrčna hvala, še posebej dr. Vodniku za skrbno in požrtvovalno zdravljenje ter gospodu župniku

Zalujoči: sinova Tone in Albin ter hčerke Ida, Mira, Slavka z družino

PREKLIC

Rolando in Emilija Dugliani iz Črnega potoka 10, Kačevje, prepovedujeta vodnjo, pašo živine in sokoli po vseh parcelah in vrtu. Kdor tega ne bo upošteval, ga bomo sodno preganjala.

Aloje Pavlič, Frapreče 17, Sentjernej, prepovedujeta vodnjo po svojih parcelah, čez vrt in travnik. Kdor tega ne bo upošteval, ga bomo sodno preganjala.

Izjavljam, da nisem plačnik doli gov svoje žene Drage Kovačič z Mirne 75 na Dolnjem, trenutno brez zaposlitve in stalnega bivališča. Franc Kovačič, Križ 2, Velika Loka.

Franciska Mežnar, Vel. Slatnik 20, Novo mesto, prepovedujem hojo po moji njivi in travniku. Kdor tega ne bo upošteval, ga bomo sodno preganjala.

August Pavlič, Vel. Čikava 1, Novo mesto, prepovedujem skakanje po mojem gozdu v Mrševski vasi, parc. št. 582/3, in drugo delanje škode. Kdor tega ne bo upošteval, ga bomo sodno preganjali.

Antonija Zitnik, Trška gora 29, Otočec ob Krki, obveščam vse, da moj mož Alojje Zitnik nima pravice prodajati zemlje, ker sta oba lastnika.

ČESTITKE

Ljubi mami in attu Ani in Francu Lenartu iz Novega mesta iskreno čestitam ob 40-letnici skupne življenja s šeljami, da bi bila skrbna in srečna še mnogo let med nami. — Sin Franci z ženo Marijo, sin Marjan z ženo Eriko ter vnuki Matjaž, Mojca in Tomaž.

OBVESTILA

KOTLE ZA ŽGANJUKUHO v vseh izvedbah in velikostih izdeluje najkvalitetneje še preko 40 let V. Kapelj, bakrokarstvo, Ljubljana, Aljaževa c. 4. Šiška.

EKSPRESNO OCISTI oblačila, vsakovrstno perilo opere Pralnica in kemična čistilnica, Novo mesto, Garmova 5.

TOPLE KOPELI nudil javno kopalnico Novo mesto, Prešernov trg 5.

MUZEJI, GALERIJE, RAZSTAVE

DOLENSKI MUZEJ V NOVEM MESTU s kulturnogospodarskim, arheološkim oddelkom ter oddelkom NOB je odprl vsak dan, razen ponedeljka, od 9. do 13. ure, ob sredah pa tudi od 17. do 19. ure.

MUZEJSKA ZBIRKA V BRESTANICI je odprla ob sredah in sobotah od 15. do 17. ure in ob nedeljah od 10. do 14. ure.

BELOKRANSKI MUZEJ v Metliki je odprl vsak dan od 8. do 14. ure, ob nedeljah pa od 9. do 12. ure.

SLOVENSKI GASILSKI MUZEJ v metliškem gradu je odprl ob istem času kot Belokranjski muzej.

POSAVSKI MUZEJ V BREZICAH je odprl vsak dan od 8. do 12. ure, v popoldanskem času pa ob torekah in petkih od 14. do 16. ure. Od prvomajskih praznikov pa do konca maja je odprta razstava »Ob stoletnici V. I. Lenina«.

KOČEVSKA KNJIZNICA je odprta tako: oddelk za odrasle v ponedeljek in četrtek od 9. do 11. ure, v sredo in petek od 14. do 19. ure; mladinski oddelk v ponedeljek od 11. do 13. ure, v torek od 14. do 19. ure, v četrtek od 11. do 14. ure in v soboto od 9. do 12. ure.

DOLENSKA GALERIJA V NOVEM MESTU: do konca maja bo odprta razstava »Ob stoletnici rojstva V. I. Lenina«.

STUDIJSKA KNJIZNICA »MIRANA JARGA« V NOVEM MESTU je v počastitev 25-letnice osvoboditve razstavila v svoji avli zbirko zanimivih memoarskih in zgodovinskih listov o NOB v Sloveniji po maju 1945.

PROSVETNI DOM V CRNOMLJU: v avli je odprta razstava pastelov in akvarelov samouka Franca Čadeža iz Maribora. 26. maja bo odprta razstava o delu jamarjev v Beli krajini.

KRSKO: 22. maja bo odprta razstava olj slikarja Franceta Slane.

GLEDALIŠČA, KONCERTI IN PREDSTAVE

KVINTET BERGER BO NASTOPAL v nedeljo, 24. maja: ob 15. uri na Dvorci, ob 17. uri v Zuhemberku in ob 19.30 v Dolenjskih Toplicah. Pela hosta Melita Avsenak in Stefan Jug.

DOLENSKI LIST

LASTNIKI IN IZDAJATELJI: občinske konference SZDL Brežice, Ortomelj, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Sevnica in Trebnje.

UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR: Tone Došnik (glavni in odgovorni urednik), Rja Bašar, Slavko Došnik, Miloš Jakopac, Marjan Legan, Marija Padovan, Jože Primož Jože Spilhal, Jožica Tepepy, Ana Vitkovič in Ivan Zoran. Tehnični urednik: Marjan Moškon.

IZHAJA VSAK ČETRTEK — Posamezna številka 1 dinar — Letna naročnina 49 dinarjev, polletna naročnina 24,50 dinarjev. Plačljiva vnaprej — Za inostranstvo: 100 dinarjev na 8 ameriških dolarjev (za ustrezna druga valuta v tej vrednosti) — Tekoči račun pri podružnici SDK v Novem mestu: 521-4-9 — **NASLOV UREDNIŠTVA IN UPRAVE**: Novo mesto, Glavni trg 3 — Poštni predal 23 — Telefon (068) 21-27 — Nenaročnih rokopisov in fotografij ne vračamo — Tiska OGP »Delo« v Ljubljani